

(مرح المعالي)

(في شرح الامالي)

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان من توحد في ذاته القديم * سبحان من تفرد في وصفه القويم
 سبحان خالق خلق اللوح والقلم * ثم الشئون قدر بالنهج الحكيم
 الواجب الوجود محال له العديل * الدائم القديم برى عن العديم
 هذا الوجود لمعة جونا جوده * هذا الشهود قطعة احسانه العيم
 صلى على محمد المصطفى الذي * تخمير خلقه لعلى خلق عظيم
 سلطانه تنور كالشمس في السماء * برهانه تقرر كالطود في الاديم
 والال والحجابه ما ارتاجت النسم * باللطيف في الربيع اذا نسيم
 اما بعد صورت مقدمة آتيه ده بيان اولديغي اوزره * جمله علوم
 شريفه * وجهه فنون منيفه دن * علم كلام ايله معلم اولان
 علم توحيد وصفات اهم واقدم اولديغي * ارباب هدايه هويدا
 واصحاب نهايه ناه عن الانهار * بنابر بن بوعبدكترين * يعني
 درمائه او اصر قواصم السيد احمد عاصم * جعله الله تعالى
 من عصبة المعاصم * جمله دن اوفر * اول علم على الشان
 معتبر * وفن مثرة الافنان مقتخر ايله * توغل واشغال
 ودوحة دائحه ابحات فائضة الفايحه سندن * دو دست باصره

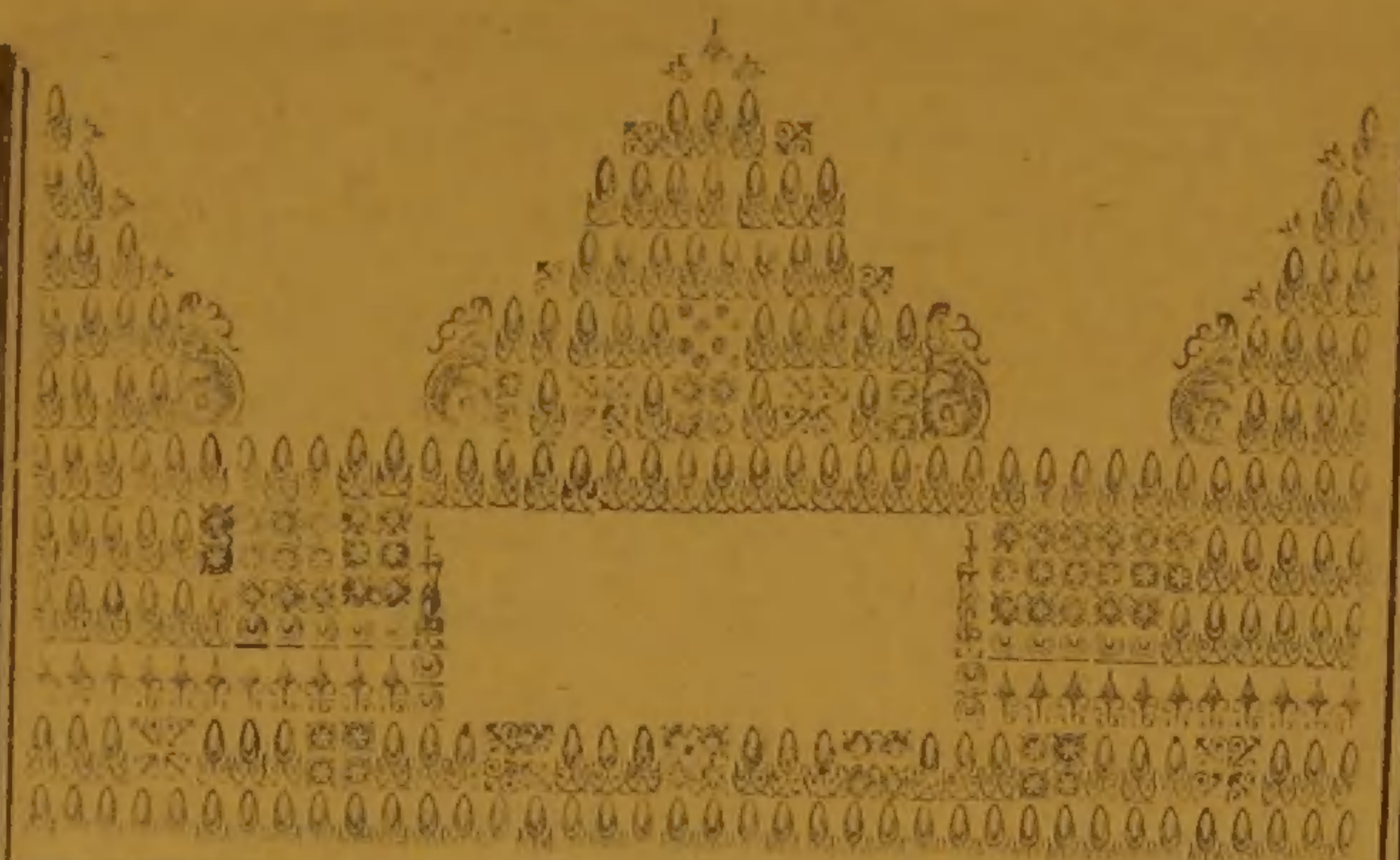
امعانه * اجتنای ثمار مفهوم ومأل ايدوب * اول نهجه
 ذات البهجه اوزره اشوييك ايكوزاون بش سنه سي * ماه رمضان
 مغفرت فيضاتنده بعد الافطار * فطرتي فطانتله مايه دار * اولان
 بعض محصلين صلاح آثار ايله * اسوة العلماء المحققين
 قدوة الفضلاء المدققين سراج الملة والدين * علي بن عثمان الاوشي *
 عليه الرحمة مامر الغداة وكر العشي حضر تارينك * محتفل كافة
 اصول دينه * ومتكفل عامة عقائد يقينه او اوب * وبين الطلاب
 (امالي) اسميله شهر تباب اولان منظومه فاخرة پر بها * ونشیده
 ذاخرة بي بهاري كه * هر مصراعی چاك افكن كريمان باب قصر
 خورنق * وهر بيتي بيت معهور اطلاقه احق واليقدر * مدارسه
 ومذاكره سنه ابتدار اولنوب * كرده اول متن متينك * شرح وتبييني
 بابتده * افاضل عديده عديمة الاقران اعمال بنان بيان * واشغال
 قواي قوية الاركان ايلشله * لكن بسيط پر انبساط بسط وعباننده
 كيت خامه فضائل عنوانلرينه ارخاي عنان * يعني هر مذهبك
 براهين وادله سن * كاهي ثبت صحيفه اتقان ايلدكلر ندن بشقه
 لهجه عرييه اوزره اولغين * مائده فائده لري جمله به ارزیده
 وسماط عائده لري * پيشاپيش همكسانه كستراننده اولماغله
 ذكر اولنان طلاب معالي اكتسابدن * بعض نباهت نصايلري بوزمين
 اوزره كوهر پاش طلاب اولديلر كه * هر فرقه نك مسلك مختار يعني
 عقيدة منعقد الاعتبار لري * بالادلة والبراهين * توضيح وتبيين
 ومعتقد ومعتقد من اولان اهل سنت مذهب مهذب * مقرون باطال
 مذاهب مخالفين اولديغي حالده * تلويح وتعيين اولنه رق * سبك تركي
 اوزره بر شرح معتدل تحريراولنسه * في ذاته اثر جليل * واجله واقله به
 شامل المنفعة اولغله * موجب اجر جزيل * ومستوجب ذكر جميل
 اوله جني بي نياز تفصيلدر * واقعا هر قوملرك بو مضمون اصابت

متضمنه * مسوق اولان كلام كال اتتاری دلنشین * و مهیج شوق
 خاطر فتور اکین اولغله * یاری باری بیچون * و یاوری داور ربع
 مسکون ایل * لوی فوز اتوای کتبه مسلمان * سر بسپهر نصرت
 واعلام خیت انجام دشمن بد آیین * رو زمین خزی و هزیمت اولوب
 اولوجهله ساحه الصفاء خاطر عاطر حضرت پادشاه دین * مانند
 کلشنسرای فردوس پرین * منشرح و مسرور * و قلوب جله مؤمنین
 مظهر کشایش فرحت و حبور اولق * تفالی علاوه هیجان جذبه
 عاشقانه * و سلسله جنبان قبس ذی سلم قلب صادقانه من اولغله همان
 مستمداً من المستعان وفق المنا * شرح و املا سنه وضع قلم ابتدا اولوب
 اسلوب مطلوب * و منهج مرغوب اوزره * توفیق رب منعمامه
 قرین حسن ختام و (مرح المعالی فی شرح الامالی) ایله بنام اولاد قدن
 صکره * دأب بهین عبد دیرین اولدیغی اوزره * مایه تقبل و اعتبار
 و وایه تباهی و افتخار اوله جفندن بشقه * طرف جامع الشرف
 شاهیلرینه وسیله جلب دعا * و ذریعه تخلید ذکر و ثنای شهنشاهیله
 اولق مرام بمراسیله * حالا صبح و مسا * موارد فوائد شامله سی
 عروق و اعصاب جهان وجهانیانه * مانند جان ساری * و مرافق
 مرافد کامله سی حیاض ریاض حواصل اهل ایمانه * مثال آب روان
 جاری اولغله * همه آن * غوطه خواریم بی کار لطف و احسان
 و سرتایا غمور لجه ایشار و انعام بی پایانلری اولدیغمن حسبیلله دوام ایام
 عمر و شوکت * و قیام هنکام فروسلطنتلری خدمت دعای خلوص
 احتواری لساناً و جناحاً * ذمت جمع کثرت اسلامه لازم * و فرداً فرداً
 عهده هر شخصه واجب و متختم اولان امیر المؤمنین * و امام المسلمین
 حجه الحق * خلیفه الله علی الخلق * ولی نعم عالم * سری سروات ام
 پادشاه اسلام * شهنشاه انام * ظل وارف اله * شاه دل آگاه بالنباه

اسوه سلاله سلیله عثمانی * نخبه خاندان نبیله خاقانی * فلك قدرت
 ملك خصلت * شهاب ضمیر * عطار دتدیر * قریبکر * زهره منظر
 بیضا ضیا * مشتری سیم * بهرام صولت * کیوان مکانت * فرازنده
 رایات سروری * فروزنده مشکوة دین پیغمبری * نیر خیر سپهر
 سلطنت * قطب دوار فلك خلافت * باعث اسایش عالم * مورت
 آرامش امم * معنی مشکل (انا جعلناک خلیفه فی الارض) منطوق
 مجسم (ورفعنا بعضکم فوق بعض) غره غرای ناصیه فرمانروایی
 دره ینکای اکلیل جهانشکایی * قبله الحاجات * کعبه المناجات
 کشف الامان دردندان * معقل المعاذ مستندان * صباح العید ایام
 سعد و اقبال * نوروز نجسته بروز موسم مجد و اجلال * صبا
 مهب مرحت * ضیای مشرق معدلت * محسن ارکان دین احدى
 مرصن بنیان شرع محمدی * سلطان البرین و البحرین * خادم
 الحرمین المحترمین * السلطان ابن السلطان السلطان (سلیم) خان
 ابن السلطان مصطفی خان * لازال الدهر مغتتما بوجوده الاکرم
 الاکل * و ما برح الخلق متعماً بوجوده الاعم الاشمل * الی وقوف
 حد الزمان * و قطوع طالع الامکان حضرتلرینک * اسم سامی
 مسعد ترسم ملوکانه * و نام نامی منقبوسم خسروانه لری * اشبو
 وجیزه ناچیز ضار عانه * فرق مفخرته تاج پراتهاج * و منار فرور و واج
 قیلمشدر * حضرت مؤسس کارخانه کون و مکان * و مسدس
 کاشانه عالم امکان * جل ذاته عن نسبة الجهة و اضافة الزمان
 اول شهریار کرد و ن تخت * تاجدار فرید و ن بخت * خدایکان
 فرخنده جناب * خداوند همایون القاب * نیمی بازوی ملت بیضا
 تعویذ کردن شریعت سمحا * کوکب نجسه طالع زایچه بختیاری
 نجم الشرف مینت لامع تدویر کامکاری * طرازنده تاج و دیهیم

فرمانده هفت اقلیم * زینده حقیقه لطف واحسان * آرایش
دهنده نهالستان بهت و عنوان * قلزم بیکران رویت و رشاد * عمان
ز کا و زهانت خداداد * کامل و عارف * کان جواهر معارف و عوارف
داننده مقادیر ارباب دانش و مقال * رساننده رواتب اصحاب فضل
و کمال * لمعه پاش جهان دانی * روشنی بخش دیده بنیانی * موج
کوه افکن دریای سخا * نور ظلمت شکن بیضای عطا * روح جسد
اسلامیان * سر الاسرار افتد اهل ایمان * مرتب اسباب غزو
و جهاد * مجهز مهمات اجناد و غا اعیاد * باسط العدل و الانصاف
کاشط الضیم و الاعنصاف حضرت تیرینک * مدی الايام و الیال * سرو
طوبی سایه ذات همایون بیهمال خدیو یلرین * پیراینده روضه شان
و شوکت * و پاینده پالیز علو و عظمت * و آفتاب عالم آرای قلب
منور لرین * همواره دائر مدار سرور و شادمانی * و ماهتاب جهان
بیرای خاطر ضیا کستر لرین * سائر منازل حبور و حضور و کامرانی
ایلدیکی حالد * لوا مع احکام معدلت اتسام شاهانه لرین * ظلام انداز
ظلم و عدوان * و سوا طمع او امر نصفت ارتسام پادشاهانه لرین * روشنا
ساز شئون و احوال زیر دستان ایدوب * دولت علیه ابدی القرار
خاقانیرین * قاطبه دول اوزره خالیت مطلقه ایله * دمدم حائز فوز
و نصرت * و سلطنت سنیه سرمدی الاستقرار سلیمانیرین * فلك
الافلاك آسا * عامه ملك و مال اوزره محیط و مستولی ایتکله
جمله سنی زبردازه انقیادنده * سرفرو برده مرکز تسلیم و طواعیت
و ظل ظلیل رأفت و عنایت رحیمانه لرنده * زمرة مسلمین
آسوده و مرفه البال * و مصون تابش اکدار و ملال * خصوصاً
فرقه علما * و زمرة هزمندان و عرفا * هبوب نسایم عنبر شمام
عواطف کریمانه لریله * اکشوده دل و خوشحال * و ارکان
صداقت بنیان دولت علیه * و خول و خدمت خالصت اقتران

سلطنت سنیه لرین * موافق رضای همایون * و مطابق دلخواه
اصحاب تقرون شهر یاری * آرای صائبه و سدیده * و خدمات رضیه
و مفیده به مظهر یتله * نائل مطالب و مباغی * و فائز رفاه و رفاغی ایلوب
ساحه ممالک محروسه خدیوانه لرین * مکنسه حسن تدبیر ایله *
خس و خاشاک بغی و عصیاندن تطهیر * و صفحه کشور را حتماً نوسه
ملیکانه لرین * مصقله شمشیر جهانگیر برله * ژنک و کدره و طغیاندن
تجلیه و تنویر ایلیه آمین * جعل الله عون و صونه ملازما لحضرت
فی کل اللیل و النهار * و اطغفه و توفیقه منادما لخدمته حتی ینال کل
ما یتناه علی وجه البسار * و جعل اعداد عمره و اقباله قاصیا عن بلوغ
الاحصاء * و او تاد مجده و اجلاله مرتبطا بطناب الخیمه الخضراء
و ادام دعه الاسلام * بادامه ذاته ذی العز و الاحترام * و انام عیون
الالام * بايقاظ سیف سطوته الحسام * و جمع فی جنوده اسباب
الانتصار * فشئت شمل العداة باسوء الحزى و اشوه الخسار *
واقر قریبا عینه بمشاهده جمال الاجتدال عن اجتدال
اعداء الدین * و اسر سمعه بتسلسل احادیث البشر
من الشمال و الیمین * علی الفتح المبین آمین * بمكانه
من نزل فی حقه عند ذی العرش مکین

وتیره مقدمه کتاب اولی اوزره علم توحیدک شرفی * و فرقه ناجیه
اولان اهل سنت و جماعت مذهبک شیخین مکرمینی اولان (ابو منصور
ما تریدی) و (ابو الحسن الاشعری) بینارنده اولان اختلافاتک ذکر
و بیانی * ملایم وجدان اولغله * علی طریق الاجمال * ثبت صحیفه مقال
قیلندی معلوم اوله که (علامه تفتازانی) علیه الرحه حضرتلربنک
کشیده سلاک سطور ایلدیکی اوزره * کیفیت عمله متعلق اولان احکام
شرعیه به * فرعیه علیه اطلاق اولنور * اعتقاده متعلق اولانه اصلیه
و اعتقادی اطلاق اولنور * و قسم اوله متعلق اولان علم * علم شرایع
و احکام دینور * زیرا احکام شرعیه * انجق جهت شرعدن مستفاد
اولور * قسم ثانی به متعلق اولانه * علم توحید و صفات دینور * زیرا
مباحث توحید و صفات * علم مزبورک اشهر مباحتی و اشرف
مقاصدیدر صدور اسلامیه که (بحابه کرام) و تابعین ذوی الاحترامدر
صحب نبوی برکاتی * و زمان سعادت قریت حیثیتی ایله * صفوت
عقایداری اولدیغندن بشقه * وقایع مسائلک و اختلافاتک قلتی *
و اقتضایدن مشکلاتک حل و کشفنده * خلفای راشدین و ضبط
و حفظلری و امور دینیده آراء صاحبهای مقطوع اولان ثقات کاملینه
مر اجعتک سهولتی اولغله * ذکر اولنان علم شرایع * و علم توحیدک

تدوینلرندن مستغنی اولوب * لکن قرن مر قوم انقضاسندن صکره
تدریجه بین المسلمین * فن کونا کون حدوث * وائمه دین اوزره
یغات و طغایک غلبه سی ظهور ایتکله * اختلاف آراء و تشعب
اهوا و بدع و محدثات * یوما فیوما بروز * و فتاوی و واقعات
متکثر * و مهمات دینیده * علمای کرینه * مر اجعت متر احم
اولغله * مجتهدین عظام * آیات و احادیث و آثاره نظر و استدلال
و اجتهاد و استنباط احکامه اشتغال ایتکله * استنباط ایلدکری
احکامی ضبط و تیسیر ایچون قواعد و اصول ضابطه سنه اخذ
و بالمنا سبه ابواب و فصول وضع * و هر حکمک ادله و جهات
ادله سنی * و اصطلاحات مخصوصه و اوضاع منصوصه سنی
تبیین ایله * فن خاص اولی اوزره * شیرازه بند تلفیق اولوب * ادله
تفصیلیه سندن احکام عملیه معرفتی مفید اولان فقه * علم فقه
و افاده احکام باینده * اجمالاً ادله احوالک معرفتی مفید اولان فقه
اصول فقه * و ادله یقینیه دن معرفت عقایدی مفید اولان فقه
علم کلام * تسمیه ایلدیلم * زیرا علم مزبورک * عنوان
مباحثی الکلام کذا و کذا اولدیغندن بشقه * اکثر مباحتی
مسئله کلام * یعنی کلام الهی مخلوقیدر دکلیدر * مجتبی اولوب
و تحقیق شرعیات * و الزام خصوصده * کلامه قدرتی مورث
وسائل و مجیب * و معلم و متعلم طرفلرندن اداره کلامه مدار
تحقق * و علوم سائر دن ازید * نزاع و خلاقی مشتمل اولی حسبیه
مخالفینه کلامه * و کلاملرین رد و ابطاله * احتیاجه باعث
اولغله * علم کلام ایله * تسمیه اولندی * و چونکه ذکر
اولندیغنی وجه اوزره * تدریجی اختلافات ظهور
و بر مقتضای هوا * هر خلافده بر طائفه عقد وفاق ایدرک
سَتَفَرَّقُ أُمَّتِي ثَلَاثًا وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً

قبیل و من هم قال الذین هم علی ما انا علیه واصحابی
 حدیث شریفی اوزره ❦ امت محمد عقاید جهتیله ❦ یتش اوچ فرقه
 اولوب ❦ اهل سنت و جماعتدن ماعداسی ❦ موجب دخول نیران
 اوله جق انواع هذیانہ ابتدار ایلدیلر ❦ اشاعره که حضرت
 رسول اللهک واصحاب کرامنک اعتقادری اوزره در ❦ فرقه ناجیه
 اولوب ماعدایتمش ایکی فرقه ❦ مخالفت اوزره اولملریله هالکه در
 محمد شهرستانی علیه الرحه ❦ ملل نحل نام کابنده بسط ایلدیکی
 اوزره ❦ ذکر اولسان یتش ایکی فرقه نک اصولی یدیدر
 اولکبسی معتزله در ❦ وجه تسمیه بودر که سرکرده لری اولان
 واصل بن عطا نام کسنه ❦ حسن بصری علیه الرحه حضرت تریلر نک
 مجلسنه متردد اولمغله ❦ برکون خلال محاوراتده مرتکب کیره یه
 مؤمن ❦ و کافر ❦ اطلاق اولمز دیوب ❦ کفر و ایمان بیننده
 برمنزله اثبات ایتدکله ❦ حسن بصری علیه الرحه بزدن اعتزال
 ایلدی بیور مغله ❦ مزبور و توابعی ❦ معتزله ایله ملقب اولدیلر
 و حق تعالی اوزرینه مطیع ثواب ❦ و عاصی به عقابک ❦ وجوبنه
 وصفات قدیمه نک نفینه ❦ ذاهب اولملریله ❦ کندی ملتزمینه
 اهل توحید و اهل عدل اطلاق ایلدیلر ❦ قدری انکار ایتلریله انلره
 قدریه دخی دیرلر ❦ فرقه ثانیه شیعه در ❦ ثلثه خوار جدر ❦ رابعه
 مرجئه در ❦ خامسه نجاریه در ❦ سادسه جبریه در ❦ سابعه
 مشبهه در ❦ فرقه اولی معتزله در که آنفا ذکر اولندیغی اوزره
 رئیس لری واصل بن عطا در ❦ بعض مسائل اعتقاده ❦ توابعلری
 بیننده تشاجر اختلا فاته ❦ یکرمی فرقه اولدیلر ❦ فرقه اولی
 واصلیه در که ذکر اولندی ❦ ثانیه هذیلیه در که ابوالهذیل
 ابن العلاف توابعیدر ❦ ثلثه نظامیه در که ابراهیم بن بشار النظام
 کسنه توابعیدر ❦ رابعه حاططیه در که محمد بن حاطط توابعیدر

خامسه بشریه در که بشر بن المعتمر اتباعیدر ❦ سادسه معمریه در که
 معمر بن عباد السملی توابعیدر ❦ سابعه مزداریه در که مزدار
 صورتنده مزداریله ملقب عیسی بن صبح اتباعیدر ❦ ثامنه ثمامیه در که
 ثامه ابن اشرف النخیری توابعیدر ❦ ناسعه هشامیه در که هشام
 بن عمرو الغوطی اتباعیدر ❦ عاشره جاحظیه در که عمر بن الجاحظ
 اصحابیدر ❦ حادی عشر خیاطیه در که ابوالحسن ابن ابی عمرو
 الخیاط اتباعیدر ❦ ثانی عشر کعبیه در که ابوالقاسم بن محمد الکعبی
 اتباعیدر ❦ ثالث عشر جبایه در که محمد بن عبد الوهاب الجبائی
 اتباعیدر ❦ رابع عشر بهشمیه در که ابو هاشم بن عبد السلام
 اتباعیدر ❦ خامس عشر عمرویه در که عمرو بن عبید اتباعیدر
 سادس عشر اسواریه در که اسوار نام کسنه اتباعیدر ❦ سابع عشر
 اسکافیه در که ابو جعفر الاسکافی اتباعیدر ❦ ثامن عشر جعفریه در که
 جعفر بن بشر اتباعیدر ❦ ناسع عشر صالحیه در که صالح نام
 بر شخص اتباعیدر ❦ عشرین حدبیه در که حدب نام کسنه توابعیدر
 فرقه ثانیه که شیعه در ❦ حضرت رسول اللهدن صکره ❦ نص جلی
 یا خود نص خفی ایله امام ❦ حضرت علی بن ابی طالبدر دیرلر ❦ بونلرک
 اصوللری اوچدر ❦ اول غلاة شیعه در که اون سکر فرقه اولدیلر
 ثانی زیدیه ❦ ثالث امامیه در ❦ مجموعی یکرمی فرقه در ❦ فرقه اولی
 سبائییه در که عبدالله بن سبا اتباعیدر ❦ ثانی کاملیه در که ابو کامل
 اتباعیدر ❦ ثالث علیائییه در که علیاء بن زراع الاسدی اتباعیدر
 رابع مغیریه در که مغیره بن سعید العجلی اتباعیدر ❦ خامس
 منصوریه در که ابو منصور العجلی اتباعیدر ❦ سادس خطابییه در که
 ابوالخطاب محمد الاسدی اتباعیدر ❦ سابع هشامیه در که هشام بن
 الحکم اتباعیدر ❦ ثامن نعمانییه در که محمد بن النعمان اتباعیدر ❦ ناسع
 یونسیه در که یونس بن عبدالرحمن اتباعیدر ❦ عاشر نصیرییه در که

نصیر نام کسنه اتباعیدر * حادی عشر جناحیه در که ذوالجناحین
 اتباعیدر * ثانی عشر غرابیه در که محمدک علی یه مشابهنی * غرابک
 غرابه مشابهنی کبیر دیرلر * ثالث عشر رزامیه در که رزام بن شاقوا
 اتباعیدر * رابع عشر زراریه در که زرار اتباعیدر * خامس عشر
 مفوضه در که حق تعالی خلق دنیایی * محمده تفویض ایلدی دیرلر
 سادس عشر بدائییه در که حق تعالی یه بدا اسناد ایدرلر * یعنی
 حق جل و علا * بر نسنه اراده ایلد کدن صکره * رجوع و ندامت
 ایدر دیرلر * سابع عشر بتانییه در که بنان بن سمعان اتباعیدر
 ثامن عشر * اسمعیلیه در که یدی لقبه ملقبدر * باطنیه و قرامطه
 و حریمه و سبعیه و بابکیه و محمره و اسمعیلیه در * امامتی جعفر صادق
 حضرت تارینک بیوک اوغلی اسمعیله اثبات ایتدیلر * تاسع عشر
 زیدیه در که زید بن علی بن حسین بن علی * امامته ذاهب
 اولدیلر * حالا بمن اهل بسنی بو مذهب اوزره در * و کونا کون
 مخالفتری وار * و بو زیدیه طائفه سی اوچ فرقه در * اول
 جارودیه در که ابو جاروده تابعدر * ثانی سلیمانیه در که سلیمان
 بن جریره اتباعیدر * ثالث صاحبیه در که حسن بن صالحه تابعدر
 پس بو اوچ فرقه ابله شیعه یکر می بفرقه اولور * یکر می ابکنجی
 امامیه در * فرقه ثالثه خوارجدر * امام بالحق اوزرینه خروج
 ایدنه * خارجی اطلاق اولور * بونلرده یدی فرقه در * و هر فرقه نک
 شعبه لری اولغله * مجموعی یکر می فرقه اولمشدر * فرقه رابعه
 مرجئه در که عملی رتبه ده * نیتدن واعتقاددن * تأخیر ایدرلر
 ارجا تأخیر معناسنه اولغله * مرجئه ابله تسمیه اولندیلر
 و بو فرقه بش فرقه یه منشعبدر * فرقه خامسه جبریه در که
 عباددن فعلی حقیقه نفی ایدوب * جمله افعالی جناب عزته
 اسناد ایدرلر * فرقه سادسه نجاریه در * بونلر حسن بن محمد بن النجار

نام بر کسنه توابعیدر * خلق افعالده * واستطاعت فعل ابله اولدیغنده
 اهل سنه متابعدر * لکن نفی صفات وجودیه ده * وحدوت
 کلامده * ونفی رؤیتده مخالفدر * فرقه سابعه مشبهه در که
 حضرت حق * مخلوقات تشبیه ایدرلر * پس ذکر اولنان فرق
 هالکه مجموعی * یتیمش ایکی اولدی * بونلرک تفصیل مذاهب باطله لری
 ذکر اولنان ملل و محل نام کاید * مبسوطدر * پس بو فرقه لرک
 اکثری * دلائل سمعیه یه راضی اولوب * خصوصاً
 معتزله طائفه سی * اکثر اصول فلاسفه یه تشبیه * محض عقلی
 و فلسفه بی * اصول عقائدده خلط * و بین الناس مذهب لری
 اشاعه ایتمکله * هرج و مرج عقائدده باعث اولوب * تا که
 شیخ ابو الحسن الاشعری * اشبو منظومه خلا لنده * و ما ان
 فعل اصلح * یتیم شرحنده * ذکر اولندیغی اوزره * استاذی
 اولان ابو علی الجبائی بی مبهوت ایتمکله * مذهبنی ترک و فراغت
 و تلامذه و توابعیه * کتاب و سنت و جماعت مقتضاسی ادا
 و براهینه * اول طائفه نک مذهب لری ابطاله * صرف غیرت
 کذلک ابو منصور ماتریدی علیه الرحه * امام اعظم * و همام اقدم
 حضرت تارینک * فقه اکبر * و سائر اثرانور لرندن بالاستفاده
 عقائد حقه بی * سیم ناب کبی * ظاهره اخراج ایدوب * بعده
 خلفای عباسیه عصرنده * ابو نصر فارابی * کتب فلاسفه بی
 یونانیدن عربی یه ترجمه ایدوب * اسلامیون فلسفه یه خوض
 و ملازمت * و شریعت مخالف اولان مذهب لری * ابطاله مبادرت
 و مذهب حقه نصرت * لاسیمما متأخریندن * امام الحرمین
 و امام فخر رازی * و سائر اعلام امت * عقائد اهل سنه بی
 ضرب دست براهینه * ایدی مخالفیندن * تزع و استخلاص ایتمکله
 مظهر شایع عوام و خواص اولمشدر * بو جهته علم کلام

اساس احکام شرعیه ❦ ومدار علوم دینیہ ❦ وبالجملة مسائل
عقائد اسلامیہ ❦ وغایتی سعادات اخریہ اولوب ❦ لکن
ذکر اولندیغی اوزره ❦ باشی غوغالی بر علم عزیز اولغله ❦ بعض
منور عین سلف ❦ اشتغاله رضا داده اولوب ❦ لکن عدم
رضاسی ❦ علت قابلیت ❦ علت فاعلیه دن مقدم قاعده سی اوزره
قاصرین ومتقصرینه نسبت اولوب حتی ❦ علیکم بعقائد العجائز
کلامی دخی ❦ اولقوله اشخاصه خطایدر ❦ یوخسه نهاد سلیمنده
جوهر استعداد وطبع مستقیمده ❦ مایه فیض خداداد مرکوز اولوب
قوای متمیزه سی ❦ مرصوص اولان ❦ طلاب علومه واجب
اولدیغنه ❦ عامه علما اتفاق ایلدیلر ❦ حتی فقهای عظام اجاع
ایلدیلر که هر مسافه سه روزه ده ❦ ازاله شبهه والزام معاندین
وارشاد مشترشدین ایلکه مقتدر ❦ بر ذاتک وجودی لازم
اولوب ❦ وقتک امامنه ذکر اولندیغی اوزره هر مسافه سه روزه بی
بوصفله متصف عالمدن اخلا ایلک حرامدر ❦ نته کیم هر نصف
مرحله محلی ❦ نظواهر احکام شریعتنه عالم ❦ ذاتدن اخلا ایلک
حرامدر ❦ خلاصه علم عقائد اصل واجبات ❦ ومبنای مشروعات
اولغله ❦ اجل علوم اولوق ملاسه سی ❦ اعتنا واهتمامه شایان
وکمال خواهش و رغبت طلبه کرامه حساباندر ❦ وخفی
اولیه که ❦ ذکر اولنان حدیث شریف منطوقی اوزره ❦ فرقه
ناجیه اهل سنت وجاعتدر ❦ وانلر شیخ ابومنصور ماتریدی
وشیخ ابوالحسن الاشعری توابعیدر ❦ حنفیه عقاید ده ماتریدی به
تابعدر ❦ زیرامشار الیه اصول وفروعده ❦ امام اعظم حضرت تهرینک
مذهبی اوزره در ❦ ومالکیه وشافعیه وحنابله عقایدده ❦ اشعری
مذهبنده در ❦ مخالفینه مقابل ذکر اولندقدده اشاعره ایله تعبیر
اولنور ❦ وماتریدی ایله اشعری میاننده ❦ بعض مسائلده

اختلاف وارددر ❦ تاج الدین ابن السبکی سبکنه کوره ❦ همان
اون اوچ مسئله ده ❦ اختلاف ایلدیلر ❦ انلر کده بعضیسی لفظیدر
حقیقیننده دخی ❦ بدعت وضلالته نسبت اولنه حق ماده یوقدر
خادمی علیه الرحمة طریقت شرحنده ❦ یتش اوچ کونه اختلافات
ثبت ایدوب لکن بعضیسی بعضیسنه راجع ❦ واکثری نزاع لفظی
اولوب وبعضی دخی جهور کلامی اولغله ❦ ینه مومی الیه سبکی زاده
قولنه راجعدر ❦ اختلافات مذکوره نک اولکبسی ❦ جهور
ماتریدی دیدیلر که ❦ وجوب معرفت الهی عقلیدر ❦ شرعی
دکدر (۲) ناسه رسول بعث اولمنسه ده اوزر لرینه معرفت
الهی واجبدر (۳) صانع عالم صفاتیه ❦ حق معرفتله
یلنور (۴) وجود واجب فی التحقیق ❦ ذاتک عینیدر (۵) بعض
امورک حسن وقبی ❦ عقلله ادراک اولنور (۶) صفات افعالک
مجموعی صفت ذاتیه حقیقیه به که ❦ تکوین صفتیدر راجعدر
وتکوین عدمدن وجوده اخراجک مبدیدر ❦ وفعلیه ذاتیه کبی
حقیقیه در ❦ اعتباریه دکدر ❦ ذات باری ایله قائمه قدیمدر (۷)
واجب الوجودک هر بر صفت ذاتیه سی ❦ وفعلیه سی ❦ ممکنه
دکدر (۸) صفات افعال که خالق ❦ وباری ❦ ورازق ❦ وامثالها
مفهوما تبیدر ❦ قدرک غیریدر (۹) تکوین مکونک غیریدر (۱۰)
بقا صفت زائده دکدر (۱۱) سمع وبصر صفتلری ❦ مسموع
ومبصره ❦ علمک غیریدر (۱۲) مشموم ومذوق وملوسی ادراک
شان الهیده علمک غیری ❦ صفت دکدر (۱۳) افعال الهی
حکم ومصالحله معالدر (۱۴) اراده رضا ومحبتی مستلزم دکدر
(۱۵) حق جل وعلا از لده متکلمدر مکلم دکدر (۱۶) بعض
قرآن بعضندن اعظمدر (۱۷) معدومه خطاب ازلی ❦ تعلق
ایتمز (۱۸) اشباتک وجودی ایجاد ایله در ❦ کن خطابی ایله

دکدر ❖ پردودی علیه الرحمه مجموعه در دیدی (۱۹) ایمان زائد
وناقص اولماز (۲۰) ایمانده استثناء ❖ یعنی ان شاء الله کله سنی
ترکیب ❖ حالا واستقبالا جائز دکدر (۲۱) حالا شقی اولان سعید
وسعید اولان ❖ شقی اولور (۲۲) هر موجوده ❖ سماعک تعلقی جائز
دکدر ❖ هر موجوده رؤیتک تعلقی ❖ جائز ایسه ده (۲۳) حضرت
موسی علی نبینا وعلیه السلام ❖ کلام نفسی بی استماع ایتوب
بلکه حروف واصواتدن مرکب کلام ❖ استماع ایلدی (۲۴)
تکلیف مالا بطق جائز دکدر (۲۵) مطیعی تعذیب ❖ وکافری
تنعیم ❖ ومؤمنی نارد ❖ وکافری جنده تخلید ❖ حکمته مخالف
وشبئی موضعنک غیریه وضع اولغله ❖ عقلا جائز دکدر (۲۶)
حق سبحانه وتعالی منامده مرئی اولماز ❖ لکن اکثر حنفیه
خلافنه ذاهب اولوب ❖ شیخک کلامنی تأویل ایلدیلر (۲۷)
رؤیا خیال باطل دکدر ❖ بلکه نوع مشاهدۀ روحانیدر
(۲۸) استطاعت طاعت ❖ بعینها استطاعت معصیتدر
زیرا قدرت واحده علی سبیل البدل ضدینه صالحدر (۲۹) علم
واحد مخلوق ❖ ایکی معلومه دخی زیاده یه تعلق ایدر (۳۰) انبیای
عظامک رسالتلری ❖ موتله منقطع اولماز (۳۱) حضرت رسول الله
علیه الصلوة والسلام احکام شرعییه ده ❖ وحی ایله ❖ ورأیله
واجتهاد ایله عمل بیوردیلر (۳۲) مقلدک ایمانی صحیحدر ❖ هر نقدر
استدلالی ترکله عاصی اولور لر ایسه ده (۳۳) ایمان استدلالیده
جمع مسائل اعتقادیه ایچون ❖ دلیل عقلی لازم دکدر ❖ بلکه
قول رسوله اعتقاد کفایت ایدر ❖ وفیه تأمل (۳۴) اسم مسماک
عیندر (۳۵) حکمت اول نسنه در که کندی ایچون عاقبت
جیده اوله ❖ سفه بونک ضدیدر ❖ یو خسه فاعلاک قصدینه
وضدینه واقع ❖ وفاعلاک منفعتی ومضرتی اولان اشیا دکدر

(۳۶) عبدک فعلنه کسب اطلاق اولنور ❖ خلق اطلاق
اولنور (۳۷) فعل الهی خلقدرد ❖ کسب دکدر (۳۸) فعل اسمی
افعال الهی یه ❖ وافعال عبادۀ ❖ بطریق الحقیقه والمجاز
اطلاق اولنور (۳۹) بغیر آله واقع اولان ایجاد خلقدرد ❖ مع الاله
کسبدر (۴۰) شبئی ❖ حواس خسه نک بریله ادراک ❖ علم دکدر
بلکه انلر علمه آلتلردر (۴۱) ذکورت شرط نبوتدر (۴۲) عقیب
ضربده واقع اولان الم ❖ وعقیب کسرده واقع اولان انکسار ❖ فعل
عبدۀ متعلق دکدر (۴۳) نظر صحیحک افاده سی ❖ مجموع خلق
وکسبله در ❖ یالکز خلقله دکدر (۴۴) عبدک قدرتی
فعلنده مؤثردر ❖ غیر مؤثر دکدر (۴۵) علل واسباب ❖ اظهار
آثار ایلدکلی ماده لرده ❖ قوی وطبیاع کبی ❖ حقیقی مؤثردر
عادی دکدر (۴۶) ایکی قادری قدرتلری بیننده ❖ مقدور
واحدک وقوعی ❖ جائزدر (۴۷) ارواح جسم وجسمانی
دکدر ❖ ماده دن مجرد اولان اموردر (۴۸) قبل البعثه
بعض احکامک معرفتی جائزدر ❖ حق تعالی علم خلق اتمکله یاخود
کسبک مدخلی اولیه رق ❖ تصدیق رسولک وجوبی وکذبک
حرمتی کبی ❖ یاخود نظر وترتیب مقدماتله (۴۹) صفات الهی
بر بقایله باقیدر که ❖ اول بقاده نفس صفت سنیه در (۵۰) مماثلت
جمع اوصافده ❖ مشارکتله تحقق ایدر (۵۱) مماثلت جنسدر
انواعی اولان مشابهت و مضاهات ❖ مساواته شامل اولور (۵۲)
مشابهات اجسالا مأل اولوب ❖ تفصیلی حضرت حقه تفویض
اولنور (۵۳) منشابهات حکمی عالم دنیاده ❖ رجای معرفت
مرادک انقطاعیدر (۵۴) قضا وقدر اراده ازلیه نک غیریدر
(۵۵) پیغمبر غیبی یلور دینلرک ❖ کفرینه ذاهب اولدیلر (۵۶)
هر مجتهد مصیب دکدر ❖ وحق بردر (۵۷) دلیل لفظی یقین

افاده ایدر * عند عدم المانع * اگر معنای واحد اوزره متواتر
اولورسه (۵۸) محبت استیحماد معناسنه در * مطلق اراده
معناسنه دکلدر * بوجهته طاعتک غیریه تعلق ایلر
(۵۹) کافر دنیاده منعم اولور (۶۰) کافر فروعله مکلف
دکلدر (۶۱) انبیای عظام عدا صفار دن * ومطلقا * کبار دن
معصوملدر (۶۲) مفضولک امامتی صحیحدر (۶۳) موت بنیه
حیوانک فسادیدر * یوقسه حیات شانیدن اولانک * عدم حیات دکلدر
یاخود بر عرضدر که * حق تعالی حیوانده خلق ایدر (۶۴) اعراض
ایچون بقا یوقدر (۶۵) توبه باس مقبولدر (۶۶) حسنی یاخود قبی
سقوطی قبول ایلان حکمک * نسبی جائز دکلدر * ایمانک وجوبی
وکفرک حرمتی کی (۶۷) حسن و قبح عقله * ادراک اولنان محلارده
امر ونهیک مدلولدر (۶۸) اقرار ایمانک جزیدر * بعضیلر عندنده
شرطدر (۶۹) شاهی جبلده نشأت ایدوب دعوت واصل اولیان
کسنه اوزرینه * بالاستدلال * صانع عالمک وجود و وحدتند
وما لاینبغی ایله متصف اولدیغنه * ایمان واجب اولور (۷۰) عقلک
بعض شرعیاتی ادراکده * مدخلی واردر * هر تقدیر حکمنده مدخلی
یوغبسه ده (۷۱) توضیحده ذکر اولندیغی اوزره * حال اثبات
ایلدیلر (۷۲) ارسال رسل واجبدر لایق معناسنه (۷۳) استطاعت
فعله مقارندر انتهى * واقعا ذکر اولنان اختلافاتک اکثری
بر برینه راجعدر * واکثری منازعه لفظیه در * ومعلوم اوله که
اشبو منظومه بحر و افک ضرب اولندندر که عروض و ضربی
مقطوف * و اجزای سائر سی عصب ایله مزخوفدر
قطف * سبب خفیغک ماقبلنی اسکاندنصرکه * حذف ایتمکدر
مفاعلتن فعولن اولور * عصب خامس * مفاعلتن اولان لامی
اسکاندر مفاعلتن اولور * نته که * اذالم تستطع شبها فدعه

وجاوزه الی ماتستطع * یتى بو منوال اوزره در * حزر جیهده
مسطور در * ومن الله العون

بِقَوْلِ الْعَبْدِ فِي بَدْءِ الْأَمَالِي لِتَوْحِيدِ بَنْظِمِ كَاللَّامِي

يقول فعل مستقبلدر * العبد فاعلیدر * حرف تعریف کوفیون
عندنده مضاف الیهدن عوضدر * عبدالله تقدیرنده در که مراد
نفس ناظمدر * بصریون عندنده * معهوده اشارتی متضمن
اولمقد * اضافت مشابه سنده اولمغله * تعویضدن مستغیدر
فی بَدْءِ الْأَمَالِي يقول کلمه سنه متعلق ظرفدر بَدْءِ ابتدا معناسنه در
لکن ابتداک مفهومی کلفتی متضمندر * حل واحتمال کی
امالی جمع املا در * عن ظهر الغیب یعنی من غیر استعانة الکتاب
تحریر و کتابت معناسنه در * وبعضیلر امالی اشبو منظومه تک
اسمیدر دیدیلر * لکن غیر موجهدر * وبعضیلر بَدْءِ الْأَمَالِي
اسم منظومه در دیدیلر * لتوحید کلمه سنده لام عاقبت ایچوندر
فی معناسنه مستعار اولق دخی ممکندر * بعضیلر بقول فعلنه تعلیق
ایلدیلر * مأل کلام لکونه معتقدا بالتوحید * یصفه بالقدم
وصفات الکمال دیمک اولور * یاخود لام تعلیلده به حل اولنور
کویا که * سیاق کلامه یاخود سائل مقدرک * لای شی يقول سئواله
جوابی متضمن تعلیل اولمش اولور * علی التقادیر بَدْءِ کلمه سنه
تعلقی نامر ضیدر * زیرا ابتداء توحید ایله اولیوب بلکه قدم
وصفات کمالدن بحثله در * لکن جمله دن انسی امالی قولنه
تعلیق ایلمکدر * زیرا توحیددن مراد علم توحیددر که * علم کلامه
مشهردر * مؤلفا لتوحید تقدیریه حال اولق دخی ممکندر * بنظم
بَدْءِ کلمه سنه متعلقدر * يقول کلمه سنده تعلقی جائزدر * لکن قرینت
حسبیه اول احق * بلکه امالی به تعلیق دخی الیقدر * نظم لغتده

اینجوی ایله که دیزمکه دینور * اصطلاحده مرتبه المعانی
ومتناسقه الدلالات اولان * کلماتی عقلک مقتضاسی اوزره * جمع
وتألیف ایلمکدن عبارتدر * کاللائی کاف حرف جر در * یاخود مثل
معناسنه در * لائی جمع لؤلؤدر * اینجو معناسنه کاف مدخولیه
نظم کله سنک صفتیدر * لکن مضاف تقدیرینه محتاجدر * زیر امراد
نظم کلامی نظم لائی به تشبیهدر * تقدیر کلام یتکلم العبد فی ابتداء
ما املأه بنظم کائن کنظم اللائی * او بنظم مثل نظم اللائی * لعلم
التوحید الموسوم بالکلام دیمک اولور * ناظم علیه الرحه
نظمی حسن وبهاء * وصفوت و ضیائی مخوی * ولطافت و مطبوعیتی
منطوی اولق جهته * نظم لائی به تشبیه ایلمشدر * و مفهوم
عبودیتده لازمه ذمت مخلوق اولان * تذال و خضاعت
اظهارندن بشقه * ربوبیت حق سبحانه و تعالی * اعترافی متضمن
اولغله * ناظم کندی نفسنی عنوان عبودیتله توصیف ایلمدی
* بیت * لاتدعی الایا عبدا * فانه اشرف اسمائیا * مدلولی
اوزره * عبدا سمی اشرف اسماء مؤمنندر * نه که * سبحان الذی
اسرى عبده * ایت کریمه سند * آنکله افضل نوع انسانی
اولان * حضرت رسول یمدانی معبریورلدی * خفی اولیه که خاصه
عبودیت انبیاء علیهم التحایا * خاصه رسالتلرندن اشرفدر * زیرا
عبودیتله خلقدن حقه منصرف * و رسالتله حقدن خلقه منعطف
اولور * بناء علیه کلمه شهادته * عبد عنوانی رسول اوزره تقدیم
اولندی * بعدذا توحید کله سی * وحدندن تفعلیدر * صانع عالم
حق سبحانه و تعالی * ذاتا و صفاتا واحد حقیقی اولوب * یعنی
شریک و نظیردن منزله اولدیغنی قلبه تصدیق * ولسانله اقرار
ایلمکدن عبارتدر * بوجهته وحدت * صفات سلبیه جمله سندن
اولور * وتوحیدک اوج مرتبه سی وارددر * مرتبه اولی توحید

ذاتدر که * مقام استهلاک * وفنا فی الله در * مرجعی لاموجود
فی الحقیقه الا الله مفهومیدر * مرتبه ثانیه * توحید صفاتدر که
جمله قدرت مخلوقات * قدرت شامله ربانیده مستغرق بسلک
وعامه علومی علم کامل سبحانیده * مضمحل بلمکه قاطبه کالاتی
عکوس انوار کمال یزدانیدن * برلمعه کورمکدر * مرتبه ثالثه
توحید افعالدر که * علم البقین یاخود * عین البقین * یاخود
حق البقین ایله * وجود و ظهورده * حق سبحانه و تعالیدن غیر
مؤثر اولدیغنی اذعان * وتحقیق ایلمکدن عبارتدر * قالدیکه
وحدانیت خدای بیهمتایی اثبات صددنده * امام رازیدن نقل
اولندیغنی اوزره * منکلمینک سرد ایلمکدری براهین عقلیه
یکرمی به قریبدر * اشهری * لوکان فیها آلهة الا الله لفسدتا *
نص شریفک موجب اشارتی اوزره برهان تمنعدر * یعنی صانع
عالم ایکی فرض اولنسه * افعالده مختلف اولور * یاخود متفق
اولور * اختلاف صورتی فساد عالمی * یعنی سموات وارضینک
اشبهونظام محسوس بدیعندن * خروجنی یاخود * عدم تکوتی
یاخود اجتماع اضدادی مستلزمدر * مثلا بریسی * زیدک حرکتی
ودیکری * آن مراده سکوتی * اراده ایلسه * الوهیت حسبیه
قدرتلی مؤثر اولغله * اجتماع ضدینی مستلزم اولور * و صورت
اتفاقد * ینلرنده مخالفتک * یا صحت و امکانی اولور * یاخود اولماز
صورت اولی محالدر * زیرا تخالف مستحیلدر * صورت ثانی عجزی
مستلزمدر * عجز ایسه اماره حدوث اولغله * شان الهیده محالدر
صورت دیگر * صانع عالم * ایکی فرض اولنسه * احدهما یابدیرنده
کافی اولور * یاخود اولماز * صورت کفایت اولده * صانع ثانی ضایع
وزائد اولق اقتضایددر * بوایه نقیصه در * ناقص ایسه صانع
اولیه جنی کامله عیانددر * صورت کفایت ثانیده * صانع اول ضایع

و معطل اولور ❦ صورت آخر صانع عالم ایکی فرض اولنسه ❦ تأثیر
قدرتده ❦ باهر بری آخره محتساج ❦ یاخود مستغنی ❦ یاخود
احدهما محتاج ❦ آخر مستغنی اولور ❦ صورت اولده ❦ ایکبسنکده
حسب الاحتیاج نقصانلری لازم کلور ❦ نقصان ایسه ❦ شان الوهینه
منافیدر ❦ صورت ثانی به کوره ❦ هر بری مستغنی عنه اولمغله
ایکبسنکده اله اولمامسی لازم کلور ❦ زیرا اله محتاج الیه ❦ مستغنی به
اولمغله ❦ مستغنی عنه اولماز ❦ صورت ثالثه ❦ محتساج ناقص
و مستغنی ❦ اله اولمق لازم کلور ❦ و بیضاوی مر حومک تقریری
بوسیله در که ❦ صانع عالم ایکی فرض اولنسه ❦ جمیع ممکنات
هر برینه نسبتله مقدر یته مساوی اولور ❦ زیرا علت مقدوریت
امکاندر ❦ امکان ایسه جمیع ممکنات یینده وصف مشترک اولمغله
ممکناتدن برشی موجود اولماق اقتضایدر ❦ زیرا موجود اوله حق
شبهتک وجودنده ❦ یا صانعین مفر و ضعیفدن برسی ❦ مؤثر اولماز
یاخود برسی مؤثر اولسوب آخر مؤثر اولماز ❦ ایکی صورتده
دخی ترجیح بلا مرجح لازم کلور ❦ صورت اولده ظاهر در ❦ زیرا
ممکنک وجود و عدم طرفلرندن برینی که مفر و ضعیفده عدم
طرفیدر ❦ بلا مرجح ترجیح لازم اولور ❦ و صورت ثانیه لزومک
وجهی بودر که ❦ ذکر اولسان ممکن واقعک ❦ ایکی صانعدن
هر برینه نسبتی ❦ مساوی اولمغله ❦ احدهما ناک تأثیر به بولمسی
لا محاله ترجیح بلا مرجحدر ❦ ترجیح بلا مرجح ایسه باطلدر
واکر هر بری مؤثر اولور ایسه ❦ ایکی مؤثر مستقل بال شخص
اثر واحد اوزره تواردی لازم کلور ❦ بوا یسه محال اولمغله
صانعین فرضی صورتده ❦ ممکناتدن برشبهتک وجودی ممکن اولماز
ملزوم ایسه ❦ لازم کی باطل اولمغله ❦ صانعک وحدانیتی ثابتدر
صورت دیگر ❦ صانع عالم ایکی فرض اولنسه ❦ احدهما زیدک

قیامی اراده ایلدیکی صورتده ❦ آخر ایچون زیدک قعودی
ممکن اولور سه ❦ وقوعی فرض ایده رز ❦ زیرا ممکنک وقوعی
فرض ❦ محال دکلدر ❦ ایمی ایکیبسنکده مرادی حاصل
اولور سه ❦ زید آن واحدده ❦ قائم وقاعد اولمق اقتضا ایدر
بوا یسه اجتماع نقیضین اولمغله محالدر ❦ واکر بالکز برینک
مرادی حاصل اولور ایسه ❦ آخرک عجزی لازم کلور ❦ آخرک
عجزی ازلی اولمق محالدر ❦ زیرا عجز وجودی صحیح و ممکن اولان
نسنه دن معقول اولور ❦ ازله مخلوقک وجودی ایسه ❦ محالدر
پس عجز ازلی محال اولدی ❦ عجزی حادث اولمغله محالدر
زیرا عجز ازله قادر اولوب ❦ بعده قدرتک زوالیه ❦ متحقق اولور
بوا یسه قدیمک زوالی مقتضیدر ❦ واکر آخر ایچون ❦ زیدک
قعودی اراده ممکن اولور سه ❦ اراده احدهما ❦ اراده آخره مانع
اولمغله ❦ عجزی لازم کلور ❦ عاجز ایسه اله اولماز ❦ قالدیکه آیت
مر قومه ده مذکور اولان ❦ فیها کله سی قرینه سببه مراد
تأثیر اولمغله ❦ نفی تعدد صانع یابنده ❦ حجت و ملازمت قطعیه در
سعد الدین مر حومک حجت اقتضاییه ❦ و ملازمه عادیه در کلامی
موجب منطوق اوزره در ❦ بو تقریر اوزره حضرت واجب الوجود
خالق جله موجود ❦ واحد حقیقی اولوب ❦ شریک و نظیردن
منزه اولدیغی ثابت اولمشدر ❦ كذلك حکمای الهیونک دخی
وحدانیت خالق بیچون و چرای ❦ اثبات معرضنده ❦ سرد و ایراد
ایلدگری براهین ❦ اون عدده یقیندر ❦ غایتی منکمون طریقه انبه
اوزره ❦ معلوله علتیه استدلال ❦ و حکما و تیره لیه اوزره
علتدن معلوله انتقال ایلدیلر ❦ زیرا انلر ❦ وجودک وجوب و امکان
جهتیه نظر ایله ❦ واجبک ذاته ❦ بعده وجوب و امکانک لوازمه
نظر ایله ❦ صفاتنه ❦ و صفاتندن صدور افعالی کیفیتنه ❦ استدلال

ایلدیلر * ابن سبنا اشارتده بومنهجی ترجیح ایتشد * و وحدانیت
ذات احدیت دال اولان * دلائل نقلیه ایله قرآن کریم مشکوندر
* قل هو الله احد * والهکم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحیم *
وامثالها وقالدیکه * اهل لغت عندنده احد و واحد * لفظلرندن
هربری یکدیگر معناسنه در * لکن عند التحقیق موقع استعماللری
مغایردر * زیرا احد ایله من جمیع الوجوه * واحدی مراد ایدرلر
زیرا احدیت عددیا اوترکیبیا اوتحلیلیا انحاء تعددک جمله سندن
عاریه بساطت صرفه در * احد مطلق متکثر * و برشبهه مشترک
اولیوب * کیفیات و کمیات * والوان و اوضاع کبی * اعراضی یوقدر
و کندوسنه برنوع مجانس * و بر فرد ممائل اولماز * حسا و عقلا تجزی
و انقسام قبول ایلز * اجسام مختلفه الطبایع * و اجزای لای تجزی
و اجسام صغیره صلبه * و هیولی و صورت کبی * اجزای خارجیه
و جنس و فصل کبی * اجزای ذهنیه دن میرادر * پس احد عنوانی
انجق برشبهه * ممائل و مشابه و مشارک اولیان * فرد بسیطه اطلاق
اولنور * اولدخی ذات مقدسه معینه الهیه در * اما واحد
انتفاء تعدد عددیدن عبارتدر * پس زید واحد اولور احد
اولماز * قالدیکه حق جل و علی بو وجهله احد * هم واحد در
نهایت احدیتی اعتباری * و واحدیتی اعتبارینک غیریدر * زیرا مرتبه
احدیتده * وجود حق سبحانه و تعالی * جمیع سلوب و اضافات
و اعتبارات و صفاتدن * بالتجرد اعتبار اولنور * بو اعتبارک متعلق
بطون ذات ربانی * و اولیت و اولیت سبحانیدر * مرتبه
واحدیتده * جمیع صفات و اعتبارات غیر متناهییه ایله انصاف
اعتبار اولنور * بو اعتبارک متعلق * ظهور ذات و آخریت و ابدیت
صمدانیدر * پس مرتبه احدیت کثرت نسبییه وجودیه نک انقطاع
و استهلاکی مقامیدر * مرتبه واحدیتده کثرت عینییه * هر نقدر

منتفی اولدیسده * ینه متعقل اولور * و جمیع تعینات وجودیه غیر
متناهییه * بو نسبت متعقله نک مظاهریدر * ابدی جهت احدیتله
وجود حق مطلق * سبحانه و تعالییه علم تعلق * بیرون حوزه
امکاندر * زیرا حجاب عزیزنده محجبدر * پس بو اعتبار ایله
معرفته خوض و ایمانک * و طلبینه تشوق و تمنی * آرزوی محال
اولور * نته که حق جل و علی لسان رحمتله * و یحذر کم الله نفسه
والله رؤف بالعباد * بیور مشدر

إِلَهَ الْخَلْقِ مَوْلَانَا قَدِيمٌ ۖ وَمَوْصُوفٌ بِأَوْصَافِ الْكَمَالِ ۖ

اله قوی مبتدا در * الخلق مصدر بمعنی المفعول مضاف الیهیدر
اضافت لامیه در * حرف تعریف استغراقه محمولدر * اله جمیع
المخلوقات سبکنده در * بعضیلر جنسسته جل ایلدی * و لام جنس
بو محالرده استغراقی افاده ایدر * زیرا جنسسته تقریر اولنسه
ترجیح بلا مرجح لازم کلور * مولانا * عطف بیاندر * یا خود
صفتدر * مولی الفاظ مشترک دندر * ولی کلمه سندن مشتقدر
وزنی مفعلدر فعلی دکلدر * معتق و معتق و سید و مربی و قریب
و متصرف فی الامور و ناصر و محبوب مغالرینه در * مولانا جلال
الدوانی * نصاب شرحنده اون درت معناسنی بیان ایتشددر
متکلم مع الغیر ضمیرینه مضافدر * قدیم خبر و موصوف عطفدر
یا خود اله کلمه سی * مبتدای محذوفه خبردر * مبتداء هو ضمیریدر
معهودیت * یا خود محللیت دلالتیه * حق سبحانه و تعالییه راجعدر
مولانا و قدیم لفظلری دخی خبرلر در * و موصوف قدیم اوزرینه
معطوفدر * باوصاف جار و مجرور موصوفه متعلقدر * اوصاف
وصفک جمعیدر * الکمال مضاف الیهیدر * مفهوم بیت بودر که
جمله مخلوقک خالق معبودی قدیمدر * وجودی کنسیدندر

غیریدن دکلدر * وکافه صفات کماله موصوفدر * معلوم اوله که اله
لفظی * فعال وزنی اوزره در * مفعول معناسنه در * امام مأموم
معناسنه اولدیغی کبی * عبد معناسنه اولان * لامک قتحیله اله دن
ما خود اولدیغنه کوره * اله الخلق معبود الخلق دیمک اولور * بعضیلره
کوره لامک کسریله * اله دن ما خود در * تحیر ودهش معناسنه
زیرا او هام مخلوقات * معرفت ذات الهیده * متحیر و متدهش لر در
بعضیلر عندنده * ینه لامک کسریله * اله دن ما خود در * دام
و ثبت معناسنه * بعضیلر دیدیلر که * لامک کسریله اله دن ما خود در
سکن معناسنه * زیرا قلوب ذکر یله مطمئن * وارواح معرفته
ساکن اولورلر * بعضیلر عندنده لامک قتحیله * اله دن ما خود در
رجع الیه * واعتمد علیه معناسنه * زیرا هر حالده مرجع و معتمد
خلاق ذات الهیدر * بعضیلر دیدیلر که * قبح لامله اله دن
ما خود در * ارتفع معناسنه * زیرا ذات باری * ممکناته مشابیه
و محدثاته مناسبتدن رفیع و عالیتر در * بعضیلر لامک کسریله اله لفظندن
ما خود در * تحیر معناسنه دیدی * یا خود کسر لامله * اله لفظندن
ما خود در * فزع و لجئ معناسنه * زیرا جله خلابق امور
و حوایج لرنده جانب الهی به التجا * والتیاذ ایدرلر * یا خود
لاه یلوه کله سندن ما خود در * علی یعلم معناسنه * یا خود
احتجب معناسنه * لاه یلیه کله سندن ما خود در * زیرا عالم دنیاده
ابصار اهل دنیادن محتجبدر * یا خود استتار معناسنه * لاه کله سندن
ما خود در * زیرا کمال صمدیتله محتجب اولدیغی کبی * کمال
ظهور یله ده * عقول و ابصار دن محتجبدر * واشبهو اله عنوانی
معرفا و منکرا لفظه جلاله کبی * ذات باری به مخصوصدر * باطلده
استعمالی اعتقاد کفار مبنیدر * اجعل لنا الهاکمالهم آلهه *
کریمه سنده اولدیغی کبی * و لفظه جلاله کبی اصلی اله در

بعضیلر عندنده لاهادر * سریانی اولغله * الف اخیره بی حذف
و خصیصه کلمات عربیه اولان * حرف تعریف ادخالیه * تعریف
اولندی دبیلر * و بعضیلر عندنده اصلی ضمیر غائب اولان های
هوزدر * حق جل و علی * عقولده مثبت اولوب * بعده
خالق و مالک اشیاء * ذات اقدس لری اولدیغی معلوم اولغله
اولنه لام ملک زیاده بعده * حرف تعریف ادخال اولمشدر
امام اعظم حضر تری * تأد با اشتقاقی امر نده سکوت
ایلدیلر * کذاک سبویه عندنده دخی علم مرتجلدر * قدیم
بضم الدال قدم قدما صیغه سندن صفتدر * و جودی عدم الیه
مسیوق اولوب * و بقاسی مستر اولان * موجوده دینور * مالی
اول * و آخری اولیمان موجود در * زیرا قدمی * ثابت اولان
شبنک عدمی دخی ثابتدر * قدیمک مقابلی حادثدر * و وجوب
قدم خدای متعاله دلیل * دور و تسلسلک استحاله سیدر
زیرا اگر قدیم اولیوب * حادث اولیدی * محدث آخره محتاج
اولور ایدی * و اگر محدث قدیم اولور سه * ثبت المطلوب
و اگر حادث اولور سه * اولدخی بر محدثه محتاج اولغله الی غیر النهایه
منجر اولور سه * تسلسل لازم کلور * و اگر عودت ایدر سه * دوره
مؤدی اولور * دور و تسلسل ایسه محالدر * محالی مؤدی اولان نسنه
دخی محالدر * دور * ایکی شبنک هر برینک آخره علت اولمسیدر
یا واسطه الیه * یا خود واسطه سز * و شیء کندی علت اولق
محالدر * زیرا علت معلول اوزره مقدمدر * پس اگر شیء * کندی
علته علت اولیدی * کندی اوزرینه مقدم اولان علت اوزرینه
مقدم اولور ایدی * و شیء کندی نفسی اوزرینه * ایکی مرتبه مقدم
اولق لازم کلور ایدی * بوا یسه محالدر * و تسلسل ممکنک
وجود نده مؤثر بر علت * و اول علت مؤثره نک کندویه مؤثره

علت اخرايه هم جرا الى غير النهايه * استناد ندن عبارتدر
بودن محالدر * زیرا آن واحده عقلاک غير متناهيه اموری
تصوری لازم کلور * واول تصور غير متناهيه اولان اموری * غير
متناهيه اولمقدن مخرجدر * حال بوکه عقلاک متناهي اوليان اموری
آن واحده استحضاری محالدر * وابطال تسلسله مشهور اولان
دلیل * برهان تطبیقدر * برهان تطبیق اولدر که * معلول اخیردن
الی غیر النهایه * برجله فرض اولنور * و معلول اخیردن هر مرتبه ایله
مقدم اولان معلولدن * مثلاً الی غیر النهایه برجله فرض اولنور
بعده اول ایکی جله تطبیق اولنور * شویله که * جله اولیدن اولی
جله ثانیه دن اولی مقابلنده * وایکنجی جله ثانیه دن ایکنجی مقابلنده
هم جرا وضع اولنور * پس جله اولادن هر برینک مقابلنده
جله ثانیه دن بری بولنور ایسه * بوشکل اوزره
ناقص زائده مساوی اولور * بوايسه محالدر * واکر بولنور سه بوشکل
اوزره جله اولاده برنسنه بولنور که * جله ثانیه دن
مقابلنده * برنسنه بولنور * پس بالضروره جله ثانیه منقطع ومنتهی
اولور * و ثانیه نك تناهيسندن * اولانك تناهيسي لازم کلور * زیرا
اول ثانیه نك اوزرینه قدر متناهي ایله زائد در که * اول بردر
وقدر متناهي ایله * متناهي نك اوزرینه زائد * متناهي اولور
ایمدي حضرت حق قدیمدر * ازایدر * وجودی کند ونددر
غیریدن دکلدر * و خفی اولیه که * ازل * کله سی ضیق معناسنه
اولان ازلدن * مأخوذدر * تقدیر بدایتندن قلبک متضیق اولدینگی
نسبه به دیرلر که * مآلی بدایتی بوقدر دیمکدر * نه که ابد لفظی
نفور معناسنه اولان * ابود * دن مأخوذدر * تقدیر نهایتندن قلبک
نافر اولدینگی شبتدن عبارتدر که * مآلی نهایتی بوقدر دیمکدر
ایکسیده * حضرت واجب الوجود لک صفتلریدر * سرمد

لفظی توالی و تعاقب * معناسنه اولان * سرد * لفظندن مأخوذدر
مبالغه معنایی افاده ایچون * میم زیاده اولندی * بوجهته
سرمد لفظی * حق تعالی به اطلاق اولنور * قالدیکه * ازلی * وابدی
لفظلری یای نسبت سببیه * مفید انتساب اوللریله * البته اول
وابتدا و آخر و انتهایی بوقدر * معناسنی اراده به محتاجدر
پس * تقریر مذکور اوزره * قدم صفتی * صفات سلبیه دن
اولمشدر * زیرا فی الحقیق * وجود اوزره سابق اولان
عدمی * سلبدن عبارتدر * طائفه حکما * قدم * وحدوثن
هر برینه * اوچ نوع اثبات ایدرلر * قدم ذاتی * قدم زمانی
قدم اضافی * كذلك حدوث ذاتی * حدوث زمانی * حدوث
اضافی دیرلر * قدم ذاتی * شبتک وجودی غیردن اولما مقدر
زمانی * وجودی عدم ایله مسبوق اولما مقدر * اضافی مدت
ماضیه وجودی * مدت غیردن اکثر اولمقدر * بونلرک مقابل
حدوث انواعیدر * عالمه قدیم اطلاقلری * زمانی اعتبارلرینه
مبنیدر * قالدیکه * موجودات محدثاتک * مؤثره احتیاجی
حدوث حیثیتندی * بوحسبه امکان وحدوث حیثیتندی
اختلاف اولمشدر * مذهب اول * جمهور متکلمین مسلکیدر
مذهب ثانی * محققین مذهبیدر * لکن حدوثک شرط و شطر
اولسند * اختلاف ایلدیلر * وحق سبحانه و تعالی * جله
صفات کمال ایله موصوف اولدینگی بیلک * اصول دینیه دندر
موصوف لفظنک مصدری اولان * وصف و صفت * عند اهل اللغة
مترادفلردر * آخرنده اولان ها حرفی * واودن عوضدر * وعد
وعده کبی * بعض متکلمین عندند * وصف کلام و اصفدر
صفت ذات * موصوفله قائم اولان معنادر * عند المحققین
ذات اوزره زائد اولوب * ذاتک انفهائی ضمنده * منفهم اولان

امور دن عبارتدر * کړک ثبوتی * وکړک سلبی * اولسون
وصفت ايله موصوف پښنده * اولان علاقه نسبت ثبوتیه در
نسبت مزبوره * موصوف جانبنده * اعتبار اولنور ايسه
اندن اتصافله تعبير اولنور * صفت جانبنده * اعتبار اولنور ايسه
قبامله تعبير اولنور * مثلاً علم صفتی زید ايله قائم * وزید علمله
متصفدر * ايمدی حضرت حق سبحانه وتعالانک * دخی
صفتلری وارددر * مرجعلری ثبوت * وسلیدر * صفات ثبوتیه ده
ایکی نوعدر * ذاتیه * وفعلیه در * ذاتیه اول صفتدر که
اضدادیله * ذات مقدسه * متصف اولق جائز دکلدر * علم
وقدرت وحيات کبی * صفات فعلیه اول صفتدر که * اضدادیله
ذات مقدسه متصف اولق جائز اوله * رحمت وغضب کبی
معتزله عندنده ثابت اولوب * نفی جائز اولیان صفات ذاتیه دندر
علم وحيات کبی * نفی جائز اولان فعلیه دندر * خلق و اراده
وترزيق کبی * وعند الاشعریه * نفی نقیصه بی مستلزم اولان
صفات ذاتندر * نفینده نقیصه لازم کلیان صفات فعلندر
احبا و امانه وخلق کبی * بوتریفه کوره * اراده و کلام
صفات ذاتیه دن اولور * زیرا نفیلری نقیصه بی مستلزمدر
وصفات سلبیه * اثباتی جائز اولوب * سلبی کمال اولان
صفتلردر * قدم و وحدت و قدوس کبی * پس ناظمک
صفات کالدن مرادی * صفات ثبوتیه ذاتیه اوور که * حیات
و علم * وقدرت * و کلام * و سمع * و بصر * و اراده در * ماتریدیه
عندنده تکوین * و اشعری نیندنده * بقاء صفتی دخی داخلدر
زیرا کمال اول معنادر که * عدمی نقصان اوله * ذاتده و افعال
وصفا تده جاریدر * تمام ايله فرقی بودر که * تمامک مفهومنده
تزايد محتملدر * لکن کمال کاملدر * ايمدی حضرت حق سبحانه

و تعالی * ذکر اولسان صفات کماله متصف اولسه * اوصاف
ناقصه ايله * متصف اولق لازم کلور * لازم و ملزوم * باطل
اولغله * جناب رب العالمین * حی * و علم * و قادر * و متکلم
و سمیع * و بصیر * و مرید * و مکوند

﴿هُوَ الْحَيُّ الْمَدِيرُ كُلِّ شَيْءٍ ۚ هُوَ الْحَقُّ الْمُقَدِّرُ ذُو الْجَلَالِ ۚ﴾

هو ضمیری * الهه راجعدر * مبتدادر * الحی خبریدر * مسندک
تعریفی * حصری مفید اولغله * زید الامیر قبیلندن اولور * زیرا
حق تعالانک حیاتی * بذاته و مخلوقک حیاتی * بغیره اولوب
و معرض زوالده اولغله * مخلوقک حیاتی * عدم منزله تنزیل
اولمشدر * یا خود الحی الکامل سبکنده در * و مقام بسط
کلام اولغله * مسند الیه تکرار اولندی * واسنیاف
معنوی بی متضمن اولغله * جمله اولی میاننده * شبه انقطاع
اولمقدن ناشی * فصل اولندی * المدبر * خبر بعد خبردر
کل امر مفعولیدر * كذلك هو مبتداء * الحق خبردر * مقام
قرینه سبله * مقدرک مفعولی محذوفدر * کل امر تقدیرنده در
ذوالجلال * خبر * بعد خبردر * مفهوم بیت بودر که * حضرت
حق سبحانه و تعالی * حیات صفتیه متصفدر * اصلاً حیات
ذاتندن زائل اولماز * هر امور و احکامی * مشبیه تعلق ایلدیکی
اوزره * تدبیر و قضا * و علم از لیبی مقتضاسی اصلاح ایدر
و هر امور و افعالی * قدر مخصوص اوزره * تقدیر و مقتضای حکمی
اوزره ترتیب ایدر * و جوهر * و عرض * و جسم کبی * واجب السلب
اولان صفات سلبیه ايله ده * متصف جلیل و عظیمدر * جمله ماسوا
سبحات جلالتنده مستهلکدر * معلوم اوله که * حیات * صفات
کالدن بر صفت ازلیه در که * صحت علم و قدرتی * اقتضا ایدر

جهور فلاسفه عندند * علمك ممنوع اولمامسندن عبارتدر
معتزله دن ابوالحسن البصرى عندند * علم وقدرتك عدم
امتناعدن عبارتدر * ذات باری اوزره * وصف زائد لزومندن
متحاشیا عدم امتناعیتله تعریف ایتدیلر * فلاسفه عندند
حق سبحانه و تعالی موجب بالذات اولغله * تعریفلرنده قدرتی ضم
ایتمدیلر * اول طائفه قدرت و اختیار الهی بی انکار ایدرلر
مکونات مقتضای ذاتدیرلر * پس هر فرقه اعتقادنده ذات باری
حیات صفتیه متصفدر * زیرا متصف اولسه * قادر * و عالم * و مرید
اولماق اقتضا ایدر * بصورتده نقایضی اولان * نقایض لازم
کلور * ذات الهی ایسه نقایصدن مبرادر * و محسوسمز اولان
اشبوافعال متقنه * و آثار بدیعه محکمه مختلفه اختیاریه * حضرت
حقك * صفت حیاتله موصوف اولدیغنه دلالت ایدر * خارجه
برکسه بی * برقصربنا ایدر کورسك * بانی مرقومك بالضروره
حیاتله اولدیغنی ادراک ایده رز * و حیات صفات مادحه دن
اولوب * جمادیت نقصان فاحش اولغله * حضرت باری به صفت
حیات اثباتی واجب اولور * نته که قرآن کریمده * الله لا اله الا
هو الحی القيوم * و توکل علی الحی الذی لا يموت * کریمه لری
بومعنائی مثبتدر * المدبر * تدبیردن اسم فاعلدر تدبیر لغته عواقب
اموری تأمل و تفکر معناسنده در * حق سبحانه و تعالی به نسبتله
عواقب اموری علم شریفی محیط اولوب * جمله امور و احکامی
منزلته تنزیلدن عبارتدر * یدبر الامر من السماء الى الارض ومن
یدبر الامر فسيقولون الله * کریمه لرنده تدبیردن مراد * بومعنادر
وقدمای فلاسفه دن ماعدا * عامه عقلا * حق سبحانه و تعالیك
علم صفتیه متصف اولدیغنده بعد الاتفاق * اختلاف ایلدیلر که

حضرت حق جل و علا * کندی ذاتی و جمیع اشیا بی * بالحقایق
والدقایق بیاور * باقبلك مذهبی بودر که * حق سبحانه و تعالی
کلیات و جزئیاته * وجه کلی اوزره * علمی شاملدر * لکن وجه
جزئی اوزره * علمی انکار ایدرلر * بوبابده اهل سنت اعتقادی
بودر که * حضرت عالم الاسرار * پنهان و آشکار * جمیع موجوداتی
قبول و انفعال * و تغیر و انتقالدن بری * علم قدیم ازلیله بیلور
زمین و آسمانده * حیطه علمندن مثقال ذره بیرون و عازب * موجودك
وجودی معدومدر * و قلم مشبته * لوح قضاده ترسیم ایلدیکی سعادت
و شقاوت * و خلق * و رزق * و اجل * و ثواب * و عقاب * و سایر
اموری * بر مقتضای علم ازلی * زمان و مکانلرینه تنزیل
وقضا و اصلاح ایدر * اگر عالم و مدبر اولسه * صفت فاحش
اولان * جهل * و غفلته اتصافی * و ایجادینك سفاهتی لازم کلور
تعالی شانه عن ذلک * و حضرت واجب الوجود * ذاتنده
وصفانده * و ما کوننده * حق و ثبوت و موجوددر * بعضیلر حق
من لا یقبح فعل * و بعض دیگر * من لا یفتقر فی وجوده الى غیره
عبارتیه تعریف ایتلریله * صفت سلبیه به ارجاع ایلدیلر * مصدر
اولان * حق لفظی * صدق و واقعیه مطابق * حکم معناسنه در
حضرت حق جل و علا * ید قدرتیه بلا آله * جمیع اشیا بی تقدیر
و تعیین ایدر * جمله خیر * و شر * و نفع * و ضرر * و مر * و حلو
قضا و قدر ازلیسیله حاصدر * تبدل و تغیر قبول ایلز * کل کله سی
منکره اضافتنده * عموم افرادی مفید اولغله * افعال عباده دخی
شاملدر * معلوم اوله که * جناب باری * قدرت صفتیه ده موصوفدر
قدرت * بر صفت ازلیه در که * لدی التعلق * مقدورانده مؤثر اولور
جمله اهل حق متفقدر که * حضرت حق تعالی * جمیع مقدوراته
قادر * و کافه حوادث * قدرتیه حادث اولمشدر * زیرا جمیع

مقدورات * مقدوریتده مساویدر * زیرا مقدوریتی صحیح امکاندر
 وجوب * و امتناع * مقدوریتدن متملدر * و امکان جله ممکنات
 یدنده مفهوم مشترک اولغله * بعضیسنده صحت مقدوریتی مقتضی
 اولان * جمیع ممکناتده قائم اولغله * مجموع ممکناتک مقدوریتده
 استواسی واجب اولور * وقادریته مقتضیسی * ذات مقدسه اولغله
 ذاتک اقتضای قادریتده * عامه مقدوراته نسبتی واحددر * قادریتی
 بعضه مخصوص اولسه * مخصوصه محتاج اولغله * کالنده غیره
 احتیاج لازم کلمکله * ذات الهی به نقصان ترتب ایلمک اقتضایدر
 وقالدیکه * اهل کلام قضا وقدرینلرین * وجوه عدیده ایله
 فرق ایدرلر * شارح کشاف طیبی * طیب الله راه عندنده * قضاء الله
 جمیع اشیانک * وجه کلی اوزره علم اعلاده که * حکماء عقل اول ایله
 تعبیر ایدرلر * ثبوتدن عبارتدر * قدر * جمیع موجوداتک لوح
 محفوظده که * حکماء نفس کلیه اطلاق ایدرلر * صورتلرندن عبارتدر
 وبعض محققین عندنده * قضاء * جمیع موجوداتک علی سبیل الابداع
 عالم عقلیده مجمعه وجملة وجودندن عبارتدر * قدر جمیع موجوداتک
 مواد خارجیه سنده * واحد بعد واحد وجودندن عبارتدر * حکماءک
 مختاری بومذهبدر * وبعض اهل تحقیق عندنده * قضاء اعیان
 موجودات اوزره * من الازل الی الابد باحوالها حکم کلی اجمالدر
 مثلا هر نفسک ذائقه الموت اولسنه حکم کبی * قدر حکم مزبوری
 تفصیلدر * اسباب تعیین * وحسب القابلیة والاستعدادات اوقات
 وازمانه تخصیص * واحواللرندن هر حالی زمان معینه وسبب
 مخصوصه تعلیقه * مثلا زیدک فلان کون وفلان دقیقه ده فلان
 مرض سببیه فوتی کبی * شارح طوابع اصفهانی * علیه الرحمه
 بیانه کوره * قضاء جمیع مخلوقاتک کتاب مبین * ولوح محفوظده
 مجمعه وجملة علی سبیل الابداع * وجودندن عبارتدر * قدر مخلوقات

مرقومه نک بعد حصول الشرائط * مفصلة * واحدا بعد واحد
 شهود ووجودندن عبارتدر * وبعض علماء دیدیلرکه * قدر * کیل
 ایچون نهیسه اولسان غله منزله سندهدر * قضاء * کیل منزلهدر
 خارجده قدرک نظیری * مثلا برکاتب * وقت فلانیده برکاتب
 تحریری اراده * ولوحه تخیله سنه کتب وتصویر ایدر * قضایک
 نظیری حلول وقت مزبورده * اول کتابی تحریر ایدر * سید شریف
 قدس سره نک مختاری ذکر اولنان اهل تحقیق کلامیدر * وبعض
 محله قضاءدن مراد * نفس شیء مقتضی مراد اولورنه که * اللهم انی
 اعوذ بک من جهد البلاء ودرك الشقاء وسوء القضاء وشماتة الاعداء
 حدیثنده اول معنایه وارد اولمشدر * زیرا بوکونه توجیه اولمنسه
 حاشا قضای الهی به * عدم رضایی مستلزم اولور * وراي قدرده
 سر قدر دخی واردرکه * اعیان موجوداتدن برینک مقتضای
 استعدادینک خلاقی * لابس لباس وجود اولسنک امتناعندن عبارتدر
 بردخی سر سر قدر واردر * استعداد مر قومک ازلی اولوب جعل جاعل
 ایله مجعول اولمدیغندن عبارتدر * خلاسه حضرت حق سبحانه
 وتعالی * لایزالده حدوثنه اراده ازلیه سی متعلق اولان جله اشیایی
 کما تکنون عالم اولوب * مجموعی اسباب واحوال * وازمنه وامکنه سیله
 لوح محفوظه کتب وزقیم ایدوب * وفق مکتوب اوزره حکم
 وقضا * واصلاح وانشا ایلر * قالدیکه اشیای کائنه ده زیدک
 اسلامی * وعمر وکفری دخی داخلدر * لکن لوح محفوظده
 علی طریق الحکم والقضاء مکتوب دکلدر * زیرا زید وعمر و
 اسلام وکفر لنده مجبور اولمق لازم کلور * بلکه زید کندی اختیار
 وقدرتیه اسلامی * وعمر وکفری اراده ایدرلر * عنوانیه مقیددر امام
 اعظم رحمه اللهک فقه اکبرده کتب بالوصف لابلحکم قولندن مرادی
 بودر * قدرت الهی به دلیل نقلی ایله کتاب وسنت مشحوندر * وکان

امر الله قدرا مقدورا * وهو على كل شيء قدير * وانا كل شيء
 خلقناه بقدر * وامثالها نصوص قاطعه لر در * ذوالجلال
 ذو کلمه سی صاحب معناسنه در * لکن استعمالده فرقاری وارد
 ذو کلمه سنده مضاف مضاف الیهدن اشرف اولق لازمدر صاحب
 کلمه سی بونک خلافتنه در * بناء علیه ذوالعرش دیندی * صاحب
 العرش دیندی * نه که قرآن کرمیده یونس علیه السلام
 قصه سنده * وذا النون اذ ذهب * الایة عنوانده وارد اولشدر
 نون بالی معناسنه در * قالذیکه دیگر آیت کریمه ده * ولا تکن
 کصاحب الحوت * وارد اولشدر * نکته بودر که آیت اولی معرض
 ثنای یونسده وارد اولدی * نه که حوتدن اشرف اولغله مقام
 مزبورده نون عنوانی ایراد اولندی نه که * نون والقلم کریمه سنده
 شرافتی بدیدارد در * آیت ثانیه اتباعدن نهی معرضنده وارد
 اولشدر * جلال عظمت معناسنه در * یعنی بذاته وصفاته
 جلیل وعظیمدر عظمتی موحداک توحیدی * وعابدک عبادتیه دکلدرد
 ذوالجلال وصفی * عرض وجسم وجوهر کبی واجب السلب اولان
 صفات سلبیه اشاره در * بعضیلر عزت وقهر و غلبه وانتقام
 صفتلرینه اشارتدر دیدیلر * بونلر که مرجعی صفات سلبیه در
 والسلام

مرید الخیر والشر القیج * وکن لبس یرضی بالبحال

مرید * لفظی اراده دن اسم فاعلدر اراده طلب معناسنه اولان
 روددن مأخوذدر * ماضیسی اولان ارود کلمه سنده * واوک حرکه سی
 رایه نقل اولندقدن صکره واوالفه منقلب اولوب مضارعنده یایه
 منقلب اولدی * مصدرنده الف ساکنه یه مجاورت سببیه ساقط
 اولغله آحرینه ها تعویض اولندی * الخیر * کلمه سی مریدک

مضاف الیهدر * و مرید مبتدای محذوفک خبری اولغله * هو مرید
 الخیر تقدیرنددر * القیج شرک صفت کاشفه سیدر * لکن * مشدده
 اولان لکن کلمه سنندن مخفف حرف استدر کدر * کلام متقدمدن
 متولد اولان توهیمی رفع ایدر * شر قیجیده مرید در * کلامندن
 رضا توهیمی متولد اولغله برطرف ایشدر * بضر بونه کوره
 کلمه بسیطه در * کو فبون عندنده لاوکاف مزیده وان کلمه لرندن
 مر کبدر * همزه سی تخفیف حذف اولندی * بعضاواو ابله ده
 استعمال اولور * لبس کلمه سی نفی حاله دالدر * غیره دلالتی قرینه
 معونیه اولور * لبس خلق الله مثله کبی وفعل غیر متصرفدر
 وزنی فعلدر بکسر العین بعده تخفیف التزام اولمشدر * مفتوح
 العین ومضموم العین تقدیر اولندیغک وجهی بودر که * مفتوح
 العین تخفیف اولماز * ومضموم العین دخی یائی العین هیو فعلندن
 غیر یولنماشدر * نجاتدن ابن سراج وفارسی ماء نافیہ منزله
 حرف اولدیغنه ذاهب اولمشدر * لکن مذهب اول صوابدر
 اسم مرفوع وخبر منصوبه ملازمدر * پوراده اسمی مستتردر
 رضی فعل مستقبلدر فاعلی ضمیردر * جمله سی بخلاف منصوب
 لبس فعلنک خبریدر * بالبحال کلمه سی جار ومجرور * رضی فعلنک
 مفعول غیر صریحیدر * مفهوم بیت بودر که * صفات ذاتیه
 الهیه دن برسییده اراده در * حق سبحانه وتعالی خیر وشری
 اراده ایدر * لکن شره رضای شریفی تعلق ایلمز * معلوم اوله که
 حکما عندنده اراده حضرت حقنک نظام وجود وجه اکمل
 اولغیچون کیفیت لایقه سننه علمندن عبارتدر * واصطلاحلرنده
 اکا عنایه اطلاق ایدر * معتزله دن ابوالحسین اراده بی * نیجاده
 داعی اولان مصلحتیه علم ایله تعریف ایتدی * ونیجار * مغلوب
 ومکره اولماغله تفسیر ایلدی * کعبی * اراده حضرت حقنک

افعال ذاته علی * و افعال غیره امرندن عبارت در دیدی * مآلی
صفت اولدینغی انکاردر * دلیلاری بودر که * اراده تحقیقی صورتنده
یا غرضه تعلق ایدر یا خود ایلز * شق اول صورتنده غرض
متعلق به البته غیر اولغله * حضرت باری * مستکمل بال غیر اولق
اقتضا ایدر * بوا یسه نقصاندر * شق ثانی صورتنده عبت اولور
عبث ایسه حکیمه لایق دکلدر * بو که جواب ویریلور که * مراده
اراده نک تعلق لذاته ادر * زیرا حق تعالی لک اراده سی * غرضه
تعلقدن مزهدر * افعالی معلله بالا غراض دکلدر * بلکه
اراده نک وقت معینده ایجاد مراده تعلق * لذاتها لایغیرها واجبدر
اهل سنت عندند * اراده بر صفتدر که * وجود و عدم و فعل
و ترک کبی * ایکی مقدورک برینی * احد اوقاتده وقوعه تخصیص ایدر
اول ایکی مقدورک مجموعنه نسبت قدرتک استواسیله * ابدی
حضرت حق جل و علا اراده ایله متصفدر * واتصافی دلیل
عقلی و نقلی ایله مثبتدر * دلیل عقلی بودر که * اگر متصف اولسه
محدثانده ترجیح بلا مرجح لازم کلور * زیرا قدرته نسبتله اوقات
و کیفیات و کمیات منساویه الاقدامدر * لامحالاه مخصوصه
محتاجدر * و مخصوص نفس قدرت دکلدر * زیرا وجه مشروح
اوزره قدرتک جمیع مقدوراته نسبتی یکساندر * و وقوعه علم
دخی مخصوص اولماز * زیرا علم وقوعه و وقوع دخی اراده به
تابعدر * و هر حادثک کندوسنه مخصوص اولان وقتده حدوثی
فائده سنه متعلق اولان علم دخی مخصوص اولماز * زیرا فائده
خلقتده ازمان مساویدر * حیات دخی مخصوص اولماز * زیرا حیات
دخی نسبت اوقاتک استواسنده قدرت کبیدر * سمع * و بصر
دخی اولماز * زیرا بونلرده تبعیتده علم کبی در * کلام دخی اولماز
زیرا ایجاد تعلق بوقدر * و اگر سؤال اولنورسه که ایجاد

عند المحققین فی الحقیقه کن امرینه متعلق دکلدر * جواب
ویریلور که * کرچه حال بروجه محرردر * لکن امر مذکورک
جمله مکوناته نسبتی قدرت کبی مساویدر * بوجهله اراده نک
مخصص حادثات اولدینغی ثابت اولشدر * و اراده و مثبت لفظ
مترادفلدر * ینلرنده فرق بوقدر * معتزله دن کرامیه طائفه سی
زعم ایدر لر که * مثبت صفت قدیمه در * ذات مقدسه ایله قائمدر
اما اراده حادثدر * اهل سنت طرفندن * بوصورتله رد اولنور که
اگر اراده حادث اولیدی * حق سبحانه و تعالی * محل حوادث اولق
اقتضا ایدوب * كذلك اراده اخرايه احتیاج وجهیله تسلسل لازم
کلور ایدی و دلیل نقلی * یرید الله بکم البسر و یفعل الله ما یشاء
و فعال لما یرید * و اما لهما نصوص قاطعه در * قانددیکه خیردن
مراد * ایمان و سائر طاعاتدر * و شرندن مراد * کفر و سائر
معاصیدر * القبیح قرینه سیله مرید الخیر الحسن اولور * خفی اولیه که
حسن و قبح فقه و اصول و کلامده بر بحث معتاددر * افعال باری
عز شانه حسنله متصف اولوب * اراده و تکوینی تحتیه قبایح داخل
اولور می اولماز می ملا یسه سیله * اهل کلام بحث ایدر * و فقها
مسائل فقهیه نک جمیع محولاتی امر و نهی * اشمال حسبیه
حسن و قبحه * مرتفع اولدینغدن بحث ایدر لر * و امر ایله
ثابت اولان حکم حسن * و نهی تعلق ایدن شیء قبیح اولور
مناسبیله اصولون بحث ایدر لر * لهذا پوشیده اولیه که * حسن
و قبیحدن هربری اوج معنایه اطلاق اولنور * اول * و جودی
کمال * و نقص اولقدر * علم و جهل کبی * ثانی * طبعه ملا یم
و منفور اولقدر * فرح و کدر کبی * ثالثا * عاجلا مدح و ذم
و آجلا ثواب و عقابه متعلق اولقدر * معنیدن اولینه کوره ثبوتی
عقلیدر * ثانی کوره * عند الاشعریه شرعی محض * و عند المالکیده

كذلك شرعیدر ❦ لكن بعضیستند عقلك محالی وارد در
مثلا ❦ خورك ازاله عقل ❦ وسائر مخطوراتی سبيله ❦ وزنانك
تضییع نسب سبيله قبحی ❦ وصومك ریاضت نفسی موجب
وزكوتك ❦ فقرايه اعاتی مستوجب اولدیغی كبی ❦ وبعضیستند
عقله قطعا محال یوقدر ❦ ایمی ایمان وطاعت حسن ❦ وكفر
ومعاصی قبیحدر ❦ ایكیسنه ده اراده علیه تعلق ایدر ❦ ولیكن
قیحه رضاسی یوقدر ❦ نه كه ناظم ❦ لبس یرضی بالمحال قولیه
اشارت ایتشدر ❦ محال ❦ ضم میم ايله در ❦ ومحال ایکی نوعدر
عقلی ❦ وشرعی ❦ محال عقلی اول نسنه در كه ❦ عقل خارجه
وجودینی منع ایلنه ❦ محل واحد ده اجتماع نقیضین كبی ❦ محال
شرعی اول نسنه در كه ❦ ارتكابی عقابی موجب اوله ❦ كفر
وسائر معاصی كبی ❦ بومقامده مراد محال شرعیدر ❦ ایمی
حق تعالی عبادك ایمان وطاعتی ❦ وكفر ومعصیتی ❦ اراده
ایدر ❦ لیكن كفر ومعصیته ❦ رضاسی یوقدر ❦ معتزله شرك
مراد الهی اولدیغی انكار ایدر ❦ حتی كافر وفاسقك ایمان
وطاعتی مراد اولوب ❦ كفر ومعصیتی مراد دكلدر دیرلر ❦ زیرا
حق جل و علا ❦ وجوه عدیده ايله كفر ومعصیتی اراده
ایلز ❦ اولایمانك نقیضی اولان كفر مرادی ایكن ❦ ایمانله امر ایلک
عندالعقلاء محض سفا هتدر دیرلر ❦ بواحتجا جلیسنه جواب
ویریلور كه ❦ اراده مر قومه ك سفه اولدیغی ممنوعدر ❦ اولوقت
سفه اولور ایديكه ❦ مقصود مأموریه ❦ تحصیلنه منحصر اولیدی
مقصود ایسه انده منحصر دكلدر ❦ نسه كه برافندی بنده سنی
امتحان صد دنده ❦ یاخود عصیان ایلنه جکی مجزومی اولغله ❦ مرادی
اولیان فعل اتیانیه امر ایدر ❦ وجه ثانی كفر غیر مأموریه
اولغله مراد اولماز ❦ زیرا اراده امرك مدلولی ❦ یاخود امرك

لازمیدر دیرلر ❦ جواب ویریلور كه ❦ بعضی وقت امر ❦ اراده دن
منفك اولور ❦ مثلا بروالی برکسنه یه ❦ غلامنی بی جنحه مخالفت
ضرب ورنجیده ایلماسنی تنبیه ایلدكه ❦ اول كسنه غلامك
كندویه مخالفتی ادعا ❦ وتمهید عذر ضمنده حضور والیده
اول غلامه بر ماده ايله امر ایلسه ❦ فی الحقیقه مأموریهی اتیان
مرادی اولیوب ❦ انجق غرضی حضور والیده غلامك ظهور
عصیان اولور ❦ وجه ثالث ❦ كفر مرادی اولیدی قضاء الهیله
اولور ایدی قضایه رضا ایسه واجبدر ❦ وكفره رضا كفردر
جواب ویریلور كه ❦ بومقامده قضادن مراد مقضی در كه ❦ اسم
مفعولدر ❦ مراد اولان كفر قضادكلدر ❦ بلكه مقضی در ❦ انجق
رضا قضایه واجب اولور ❦ مقضی یه واجب اولماز ❦ وجه
خامس ❦ كفر مراد اولیدی كافر كفریله مطیع اولوب ❦ عاصی اولماق
اقتضا ایدر ایدی ❦ زیرا طاعت ❦ مراد مطاعی تحصیلدن عبارت
اولغله ❦ كافر كفریله مراد الهی بی تحصیل ایدوب ❦ كفریله مطیع
اولق لازم اولور ایدی ❦ بوكه جواب بودر كه ❦ طاعت موافقت
امر دن عبارتدر ❦ امر ایسه اراده ك غیریدر ❦ پس طاعت
مأموریه اولان امری تحصیلدر ❦ یوقسه مرادی تحصیل
دكلدر ❦ وجه سادس ❦ كفر مراد اولیدی ایمانله تكلیف
طافتدن خارج نسنه بی تكلیف اولور ایدی ❦ زیرا خلاف مراد الهی
عند المتكلمین ممنوعدر ❦ بوكه جواب ویریلور كه ❦ بوكونه تكلیف جائز
بلكه واقعدر ❦ صورت وقوعی بولیان تكلیف ❦ فعلا یاخود عادتا
عبدك قدرت كاسبه سنه متعلق اولیان تكلیفدر كه ❦ فی نفسه ممنوعدر
ضدینی جمع كبی ❦ یوقسه مقدور عبدی تكلیف جائز وواقعدر
وقدرت عباد محتنده اولیان شئك عدم تكلیفی انفاقیدر ❦ قالدیکه
ربنا لا تحمِلنا ما لا طاقة لنا به ❦ آیت کریمه سنده تحمیلدن مراد تكلیف

دکدر * بلکه خارج حوزه طاقت اولان * حادثات مهملاتی
ایصالدر * وقالیکه ذکر اولندیغی اوزره تکلیف مالایطاقک
وقوعی یوقدر جوازنده اختلاف وارددر * اشعری تجویز ایدر
معتزله تجویز ایلر * وجه سابع (ولایرضی لعباده الکفر) آیت
کریمه سیدر زیرا رضا اراده در * بوکه جواب ویریلور که
رضا اعتراضی ترکدن عبارتدر * و امر ایکی نوعدر * بری امر
تکوینی که * وقوعندن مأمور بهک وقوعی لازم اولور * امر مزبور
جمله مکوناته شاملدر * دیگری * امر تشریعی و تدویندر که
ثواب و عقاب مداریدر * طاعت دیدیکمز امر ثانی به موافق اولانی
ایمان اولور * و رضا بو امر اوزره ترتب ایدر * و اراده خیر و شریدن
هر برینه و رضا فقط خیره متعلق اولور * و اراده فعله و رضا امره
ملازم اولور * زیرا انسان مرضیهسی اولیان بعض فعلی اراده
و اختیار یله ایشلدیکی محسوساتدر * و اراده و رضاک مفهومی
بیننده تفرقه و تغایر وارددر * زیرا اراده بر حالت میلانیه در که * فعل
و ترکدن هر برینک ترجیحی اقتضا ایدر * اما رضا عند البعض
مرضی اولان شبتک حصولی مقابلی ثواب اعطا سندن عبارتدر
و عند الآخر * فاعلنه اعتراضی ترکدن عبارتدر * و رضاک انتفاسی
اراده نک انتفاسی مستلزم دکدر * زیرا اراده دن اخصددر *
تقریر مزبور دن معلوم اولدیکه * حضرت پروردگار فاعل مختار
اولغله جمله کائناتی علی سبیل الاختیار موجد اولغله * اراده ايله
متصفدر * فاعل مختارک تفسیری بودر که * مراد ایدر سه ایشلر
و مراد ایدر سه ترک ایدر * حکما طائفهسی انکار ایدرلر * حق تعالی
موجب بالذاتدر * یعنی مراد ایدر سه ده ذاتندن اثرک
صدوری واجب دیرلر * شمسدن نورک صدوری کبی * بومذهبلیده
مزیددر * زیرا موجب بالذات * اولسه اثر اولی * ذاته لازم و ثبات

و دوامده تابع اولور * زیرا مستقل ثابت اولان مؤثرک اثری دخی
قطعی ثابتدر * اثر اولی * ثابت اولنجها نک اثریده و اثرینک اثریده
ثابت اولق اقتضا ایدر * پس ازلا و ابدا جمیع موجودات دائم
و ثابت اولق لازم کلور بوا یسه باطلدر * چون خیر و شر و نفع
و ضرر جمله سی اراده علیه بیچون تعاقبله حصوله مقرون اولور
لکن شره رضای شریفلری تعلق ایلمدیکی معلوم اولدی * قالدیکه
(ما اصابک من حسنة فمن الله وما اصابک من سيئة فمن نفسك)
آیت کریمه سی من فعل نفسك تقدیرنده در (والخیر کله بیدیک
والشر لیس الیک) حدیثله سؤال اولنور سه * جواب ویریلور که
شر و قبیح تسمیه سی * جانب عزتدن صدورینه نسبتله اولیوب
عباده تعلق اعتبارینه مبنیدر * و هر نقدر تخلیق الهیله پذیرای
وجود اولش ایه سه ده شر و قبیح عند الانفراد تأدبا جانب عزته
مضاف اولساز * زیرا اضافت ایکی نوعدر * اضافت تحقیق
و اضافت اکرام اولور * اضافت تحقیق (ولله ملک السموات
والارض) آیت کریمه سنده واقع ملکک اضافتی کبی * اضافت اکرام
بیت الله و ناقد الله و رسول الله کبی * پس ایمان و طاعت مکرم
و مرضی اولغله * عند الانفراد جانب ربانی به مضاف اولور * لکن
کفر و معصیت مضاف اولساز * نه که خالق الخیر بر اطلاقندن
تأدب اولنور * وقالدیکه فرق ضاله دن جبری طائفه سی افعالده
قدرت عبدی سلب ایلحکه * عبد جهاد مثابه سنده در قصد و اختیار دن
عاریدر دیرلر * کویا که * حضرت حق شائبه شرکستدن تنزیه
ایدرلر * مذهبلی باطلدر * زیرا حرکت بطشله حرکت ارتعاش
بیننده بالضروره فرق ثابتدر * و صحت تکلیف و افعاللرینه
ثواب و عقاب تربی مدخلیت عبده مبنی اولدیغی ظاهر در (جزاء
بما کانوا یعملون) و امثالها آیات ینده * افعاللرنده عبادک مدخللری

اولد یغنی ناطق در ❦ و قدریه طائفه سی عبد افعالک خالقیدر
حاشا خالق بچگونک مدخلی یوقدر دیرلر ❦ بومذهب دخی باطلدر
اعتقاد اهل سنه بودر که ❦ حضرت حق خالق ❦ و عبد عازم و کاسبدر
مواخذة الهیه عزم و کسبه متعلقدر

❦ صِفَاتُ اللَّهِ لِبَسْتِ عَيْنِ ذَاتٍ ❦ وَلَا غَيْرًا سِوَاهُ ذَا انْفِصَالٍ ❦

صفات جمع صفتدر مبتدادر لفظه جلاله به مضافدر ❦ لبست
فعل نفیدر ❦ اسم مرفوع و خبر منصوبی مقتضیدر ❦ اسمی مستتر
هی ضمیر بدر ❦ عین کلمه سی خبریدر ❦ ذات مضاف الیه بدر
ولا غیرا عین اوزرینه معطوفدر ❦ سواه بدلدر تا کیدی مفیددر
ضمیر غیره راجعدر تا دیانتد کیر اولندی ❦ ذَا انْفِصَالٍ صفتدر
مفهوم بیت بودر که ❦ ذات الهی ذکر اواندیغی اوزره صفات
کماله موصوف ❦ و اول صفتلر ذات شریفیله قائملردر ❦ لکن
ذات شریفنک عینی ❦ و ذاتدن منفصل اولور غیری دخی دکلدر
معلوم اوله که مفهومات صفات الهیه ❦ ذات مقدسه نک عینی دکلدر
فلاسفه عندنده عینیدر ❦ و معتزله نک اعتقادی انلره قریبدر
زیرا معتزله دیرلر که ❦ حق سبحانه و تعالی بلا علم یعنی بالذات
عالمدر ❦ مرجعی نفی صفاتدر ❦ و استدلال ایدرلر که ❦ اگر صفات
الهی ذاتدن زائد اولسه ❦ خالی دکل یا صفت کمال اولماز ❦ یا خود اولور
اگر اولماز ایسه نفی لازمدر ❦ زیرا ذات الهی نقصانله متصف اولمق
محالدر ❦ و اگر صفت کمال اولورسه ❦ حق سبحانه و تعالی بالذات
ناقص اولوب بالغیر کامل اولمق لازم کلور بوا ایسه محالدر ❦ اهل
سنت بوکونه جواب و پررلر که ❦ واقعا صفات الهیه صفات
کمالدر ❦ و اندن ذاتک نقصانی لازم کلز ❦ بلکه کمالی لازم کلور
زیرا کمال ذات ❦ انجق منشأ کالات اولمقددر ❦ اگر ذاتدن منفصل

امر دن ناشی اولیدی واقعا نقصان لازم کلور ایدی ❦ صفت ایسه
ذاتدن منفصل دکلدر ❦ کرامیه طائفه سی که ❦ رئیسلری مبتدعه دن
محمد بن کرام السجستانیدر ❦ صفت ذاتک غیر بدر زعم ایدرلر ❦ بعض
محققین ❦ بوکونه ثبت صحیفه تبیین ایلشدر که ❦ جمهور متکلمین
عندنده صفات الهیه ذاتک غیریدر ❦ زیرا حضرت حقک حی
و عالم وقادر اولدیغنه نصوص قاطعه وارد ❦ و دلائل عقلیه دخی
قائم اولشددر ❦ مثلاً بر شخصک عالم اولسی کند وسیله علمک
شاهد و غائبده قیامیله معللدر ❦ سایر صفات دخی ا کا قیاسدر ❦
و عالم وقادر ا کا دیرلر که ❦ علم و قدرت کند وسیله قائم اوله ❦ پس
بالضروره صفت ذاتک غیری اولمق اقتضا ایدر ❦ لکن بوکلامده
نوع ضعف وار ❦ زیرا غایبی شاهده قیاس ایلک ❦ قیاس فقهی
مع الفارقدر ❦ بوکونه توجیه اولنور که ❦ قیاس مزبور قیاس حقیقی
اولیوب بلکه ❦ فی التحقيق تنویر سنددر ❦ یوقسه صفات مذکوره
عباد ایله مشترکه در ❦ نهایت حضرت حقده حقیقی و بالذات
و عبادده تخلیق الهیه در ❦ و عند اهل السنه صفات الهیه ذات
مقدسه نک عینی دکلدر ❦ زیرا مفهومات مرقومه ❦ ذات باری به
ثابت اولماز ایسه نقص اولور ❦ زیرا صفات مرقومه وجه محرر
اوزره کالدر ❦ نقایضی نقایص و امارات حدویدر ❦ و اگر ثابت
اولورسه بالضروره ذات اوزره زائد و ذاتله قائم اولور ❦ زیرا
برشبثک صفاتی بذواتها قائم اولمق محالدر ❦ و ذات غیر ایله ده قیامی
ممسعدر ❦ و برشی اوزره مشتقک مثلاً عالمک صدق مآخذ اشتقاقک
یعنی علمک شیء مزبور ایله قیامی اقتضا ایدر ❦ و صفت ذاتک
عینی اولسه ❦ الفاظ صفات اسماء الهیه ایله مترادف اولمق اقتضا
ایدر ❦ مثلاً علم و حیات و قدرت و لفظه جلاله بینلرنده فرق معنوی
اولماز ❦ و مثلاً علم و قدرت و حیات عالم وقادر وحی اولمق اقتضا
ایدر ❦ بونلر ایسه محالدر ❦ و صفات الهیه ذاتک غیری دکلدر ❦

زیرا غیرینک ایکی تعریفی وارد * اولاً غیرین احدهما آخر
اولیان ایکی ذاتن عبارتدر * بو تعریفه کوره صفات ذاتک
و بر صفت آخر صفتک غیری اولماز * ثانیاً غیرین اول ایکی نسنه در که
احدهما نک آخر دن انفکاک می ممکن اوله * انفکاک یا مکانله اولور ایکی
جسم کی * یا زمانله اولور * اب و ابن کی * یا وجود و عدم
ایله اولور * موجود و معدوم کی * خارج دائرة اشباهدر که
بواجبارین اوزره ذاتله صفات و بر صفتله صفت اخری بینلرند
تغایر ثابت اولماز * و غیریت لغة و عرفا و شرعاً انجق منفصله
اطلاق اولنور * صفات الهیه ایسه ذاتن و بعضینک بعضدن
انفکاک و انفصالی ممکن دکلدر * غیریتی لغت و عرف و شرعله
تعمیمک وجهی بودر که * مثلاً بر کسنه جیمده اون درهمدن
غیری یوقدر دیسه * و واقعاً زیاده اولسه * اهل لغت و عرف
و شرعدن عاقل اولان کسه * آنی تصدیق ایدر * عشره نک
غیری برو ایکی یا خود اوچ درهم یوقیدر دیو سؤال ایلز * حتی
یمین ایلسه حانت اولماز * كذلك خانه ده زیدک غیری یوقدر
دیه * هر کس تصدیق ایدر * زیدک الی و یاغی و شکل و اونی
یوقیدر دیمزل * بو وجهله معلوم اولدیکه * غیر انجق منفصله
اطلاق اولنور * و ناظمک ذات انفصال قوی وارد اولان اشکالاتی
دافعدر * زیرا غیر ایکی نوع اوزره در * نوع اول * غیر معنوبدر که
بیان اولندی * مرجعی بحسب المفهوم وجودده تغایردر * زیرا
ذاتن مفهم اولان * صفاتدن مفهم اولانک * بالاجماع غیری
اولغله بالضروره * احدهما آخرک غیریدر * هر نقدر وجودده
ذاتن منفصل اولمازسه ده * زیرا حق تعالانک مثلاً علمی مع عدم
الذات * و ذاتی مع عدم العلم * متصور اولماز * كذلك سایر صفات
کمالیه دخی بو و تیره اوزره در * نوع ثانی * اصطلاحیدر که بحسب

الوجود ذاتن انفصالی ممکن اوله * كذلك عیندن مراد بی تفاوت
مفهومک اتحادیدر * پس رفع نقیضین هجنتی لازم کلز * زیرا
بینلرند واسطه ثابت اولدی * یعنی مفهومی آخرک مفهومی
اولوب * و بلا آخر تحقق ایلز * بو تقریردن معلوم اولدیکه *
صفات الهیه ذاتک عینی و غیری دکلدر * واحد و عشر کی * زیرا
واحد عشره نک عینی دکلدر * زیرا مجموع افراد * واحدک عینی
اولدیغی ظاهر در * و عشره دن منفصل دکلدر * زیرا عشره
واحد سنز * و عشره نک عشری اولان واحد عشره سنز تصور
اولمز * و معتزله طائفه سی صفاتی انکار ایدر * زیرا و رای
ذاتده صفات اولسه قدمینی حسبیه توحیده منافی تعدد قدما
لازم کلور دیرل * انلره جواب ویریاور که * صفات ذاتک غیری
اولمیدی * واقعاً تعدد قدما هجنتی لازم کلور ایدی * اهل سند
عندنده ایسه صفات ذاته مغایر دکلدر * نه که تفصیل اولندی

صفات الذات والافعال طراً قديمات مصونات الزوال

صفات کلمه سی * مبتدا در ذاته مضافدر * والافعال * الذات اوزرینه
معطوفدر * طراً * جميعاً معنایه قديمات لفظنده مستکن اولان
ضمیردن حال مؤکده اولق اوزره منصوبدر * مصونات جمع
مصوندر * محفوظ معنایه خبر بعد خبردر * الزوال مضاف
الیهدر * مفهوم بیت بودر که * حق سبحانه و تعالانک مجموع
صفات ذاتیه و فعلیه سی قديمالردر * فنا و زوال تطرفندن
محفوظلردر * معلوم اوله که * صفات الهیه نک ایکی نوعی وارد
نوع اول * صفات ذاتیه در که * احداث معنایه مشتمل اولبد * حیات
و علم و سمع و بصر کی * نوع ثانی صفات فعلیه در که * احداث
معنایه متضمن اوله * انشا و ابداع و امانه و احیاء و ترزیق

وانماء وتصوير كى * اشبوذ كر اولسان صفتلر جله سى * عند
الماتريديه قديم وذات مقدسه ايله قائمردر * قدیمدن مراد
قديم بالزمانه كه * وجودى مسبوق بالعدم اولميه * زیرا قدم
ذاتى كه * وجودى غير بدن اولماقدر * ذات اقدس مخصوصدر
واشاعره صفات ذاتيه بى * نفى نقيصه بى مستوجب اولان صفاتله
تفسير ايدوب قديم * وذات باری ايله قائمدر دیدیلر * وصفات فعلیه بى
نفیدن نقيصه مترتب اولیان صفاتله تفسير ایدوب * حادثدر دیدیلر
زیرا قديم اولسه * ذات مقدسه ازله * مثلاً خالقیت و رازقیت ايله
موصوف اولق لازم کلور * حال بو که ازله مخلوق و مرزوق
یوقدر * مالى تعطیل صفاتی استلزامدر * ماتريديه دیرلر که
اگر صفات فعلیه حادث اولسه * ذات مقدسه نك ازله اول
صفاتلردن خلوی * ولايزالده اتصافی لازم کلکله * امارات حدوثن
تغیر ذات * وذات اقدسك محل حوادث اولق هجتنی * مستلزم اولور
وقضیه کلیه در که * حوادثن خالی اولیان البته حادث اولور
بس صفات فعلیه نك قديم اولسی لازمدر * بعض محققین ماتريديه
واشعریه بیننده دائر اولان منازعه بى * یا لکن تکوین صفتنه حصر
ایلدی * زیرا ماتريديه عندنده تکوین که * فعل و خلق و ایجاد
واحدات مثللو * الفاظ مترادفه ايله معبر * و معدومی عدمدن
وجوده اخراجله مفسردر * حضرت حقك صفت ذاتیه
از بسیدر * زیرا عقل و نقل * حضرت حقك خالق و عالم اولدیغنده
متفقد * زیرا برنسنه ده مأخذ اشتقاق قائم دکل ایکن اول شبهه
اسم مشتقی اطلاق ممتعدر * كذلك حضرت حق تعالى ذات
شریفنی کلام از بسندده خالقیتله وصف ایلدی * ازله خالق
اولسه وجد مذکور اوزره کذب * یا خود حقیقت ممکن اولدیغی
محلده مجازه عدول لازم کلور * یعنی مستقبل اعتباریله اطلاق

لازم کلور * وازی اولوب حادث اولسه * تکوین آخر ايله مکنون
اولورسه تسلسل لازم کلکله * عالمك عدم تکوینی اقتضایدر * واکر
تکوین آخر سر اولورسه * حادثك محدثدن واحد اشدن استغناسی
لازم کلور بویاسه محالدر * كذلك حادث اولسه * فی ذاته تعالى
اولورسه * حضرت باری محل حوادث اولق لازم کلور * فی غیره
اولورسه * نته که معتزله دن ابو الهذیل انکاذهدر * هر جسمك
خالق اولسی لازم کلور * و تکوین مکنونک غیریدر * وصفت قدرته
مغایردر * زیرا قدرت شئتك امکانه * تکوین وجودینه متعلقدر
لکن اشاعره عندنده تعلقدن عبارت اولغله * سایر تعذبات صفات
کبی حادثدر * بعض علماء ماوراء النهر * جله صفات فعلیه بى صفات
حقیقه ازله در دیدیلر * علامه تفنانی علیه الرحمه * دیمشدر که
صواب اولان * بعض محققین کلامدر که جله صفات فعلیه نك
مرجعی تکویندر * مثلاً تکوین حیاته تعلق ایدرسه * احیا و موت
تعلق ایدرسه اماته * و رزقه تعلق ایدرسه تزریق تسمیه اولور *
بو جهته مجموعی تکوین اولوب * تعلقك خصوصیتله متحقق
اولور * دلیل نقلی (هو الله الخالق الباری المصور) الایه
مصونات الزوال * یعنی ذات مقدسه دن صفات سنیه زائل وفانی
اولازلر * زیرا قدیمی ثابت اولان موجودك عدی محالدر *
خلاصه جله صفات الهیه قدیم * وذات اقدس ربانیه قائم و صمدی
وازی و ابیدر (کل یوم هو فی شأن) مصداق بجه کافه اشیا
مظهر مظاہر ایدر

تسمی الله شيئاً لا كالأشیاء وذاً ناعن جهات الست خال

تسمی کله سى * مستقبل متکلم مع الغيردر * لفظه جلاله مفعول
اولی و شيئاً مفعول ثانیدر * لا نافیة در * كالأشیاء کله سى شيئاً

کلمه سنک صفتیدر ❦ و ذاتا شبها اوزرینه معطوفدر ❦ عن جهات
مؤخر خال کلمه سنه متعلقدر ❦ خال خلودن اسم فاعلدر ❦ مبتدای
محدوفک خبریدر ❦ هو خال تقدیرنده در ❦ جمله سی ذاتا کلمه سنک
صفتیدر ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ حضرت باری عز شانه به
شرعده شیء لفظنی اطلاق ایده رز ❦ لکن حقیقت وصفده
اشیای سائر به مماثل دکلدر ❦ وذات ایله تعبیر ایده رز ❦ لکن شش
جهاتدن منزله ومبرادر ❦ معلوم اوله که ❦ شیء لفظی عرفده موجوده
خاصدر ❦ خارجی اولسون ذهنی اولسون واجب وممكن وممتنع
شاملدر ❦ تنه که سبویه کابنده الشیء يقع عن کل ما اخبر عنه
عنوانیه بیان ایلدی ❦ بوتفسیر اوزره ❦ حضرت حقه شیء اطلاق
صحیح اولور ❦ و قل ای شیء اکبر شهادة قل الله شهیدینی و بینکم
منطوقی اوزره شرعده دخی وارد اولشدر ❦ بعض مفسرین
شیء مصدر اولغله ❦ آیت مرقومه ده شائی معناسنه در دیدی ❦
لا کالاشیاء قولیه جهیمه طائفه سنی ❦ ومشبهه مبتدعه سنی رد
ایلدی ❦ طائفه مرقومه ❦ حضرت حقه شیء اطلاقنی ❦ ومخلوقه
مشترک اولان سائر اوصافک اطلاقنی ❦ خلقه مشابهتی مفضی
اولور دیو بوزایلزلر ❦ معتزله و کرامیه دیرلر که ❦ عقل حضرت
حقک بر صفتله اتصافنه دلالت ایدرسه ❦ اول صفتنه دال اولان
اسمی اطلاق ایلك جائزدر ❦ اذن شرعینک ورود وعدم ورودینه
نظر ایلزلر ❦ اشاعره دن قاضی ابو بکر عندنده ❦ حضرت حقه
ثابت اولان معنایه دلالت ایدی لفظک بلا توقف اطلاق جائزدر
کبریای شان الوهیه موهیم نقص اولدجه بناء علیه عارف لفظنی
اطلاق جائز دکلدر ❦ زیرا معرفتک مفهومده جزئییت وغفلتله
مستبوقیت معتبردر ❦ اکثر اشاعره توقفه ذاهبلر در ❦ ومشبهه
مبتدعه سی ❦ حاشا بین الله و بین خلقه مشابهت عز وایدوب دیرلر که

حضرت حقک صورتی واعضاسی واردر ❦ تنه که اشبو (خلق الله
آدم علی صورته) حدیث شریفی اکادالدر ❦ انلره جواب
ویریلور که ❦ علی صورته کلمه سنده ضمیر آدمه راجعدر ❦ یعنی حق
سبحانه وتعالی ❦ آدمی کمال خلقله خلق ایلدی ❦ سائر افراد
انسانی کی ❦ ابتدا نظفه ❦ بعده علقه ❦ ومضغدا و له رق تدریحی
درجه انسانیه ایصال ایلدی ❦ قالدیکه ❦ ان الله خلق آدم
علی صورة الرحمن ❦ حدیث شریفنده صورتدن مراد هیئت
جسمانیه دکلدر ❦ بلکه امور معنویه دن شبثک ماعدادن متمیز
اولدیغی امر معنویدر ❦ مآلی سیرت وصفدر ❦ یعنی آدمی حیات
و علم و قدرت صفتلریله متصف خلق ایلدی ❦ جمادات کی خلق
ایلدی ❦ نهایت صفت آدمدر حادثدر ❦ وحدیث مرقومک
وجوه عدیده ایله توجیهی ❦ خصوصا صوفیه عندنده معانی
کثیره سی واردر ❦ و خفی اولیه که ❦ صفات مشترک اذن شرعی
ورودیه حضرت حقه اطلاق اولندقدنه ❦ مما ثلثی نفی لازم اولغله
ناظم لا کالاشیاء قولیه نفی مماثلت ایلدی ❦ اما اذن شرعی
وارد اولدیه اطلاق جائز دکلدر ❦ انه جسم لا کالاجسام دینز
ومعلوم اوله که ❦ ذات لفظی ❦ صاحب معناسنه اولان ذو کلمه سنک
مؤنثدن منقولدر ❦ اکامینی تائی تأنیث و لام محدوفدن تعویضله
تعبیر ایلدیله ❦ بلکه اسمای مستقله مجراسنه اجرا ایلوب ❦ ذات
قدیم وذات محدث دیدیلر ❦ بعضیلر تائی ذات ❦ تائی وقت وموت کی
جوهر دندر دیدی ❦ واششو ذات لفظیه بعض محله حقیقت
وبذاته قائم ومفهومیده مستقل مراد اولور که ❦ صفت مقابلیدر
بعض محله نفس وشیء اراده اولور ❦ بوصورته تذکیری
وتأنیثی مساوی اوور ❦ قالدیکه ❦ اطلاقا تک توقیفیه اولدیغنه کوره
ذاتدن نفس وشیء معناسی مراد اولور ❦ حالوکه ❦ لا تفکروا

فی ذات الله * حدیث آمده وارد اولسدر * جهات ست فوق * و تحت
وامام * و خلف * و یمن * و یسار در * حق تعالی بوجه تاریدن
منزهدر * زیرا جهت تحیر مقتضای سیدر * حضرت حق مکنان
میرادر * و عالم از لیده * جهت و مکنان اولدینی ثابتدر * مجسمه
طائفه سی حاشا جهت اسناد و * الرحمن علی العرش استوی *
آیت کریمه سبله استناد ایدرلر * زیرا استوایی استقرار ایله تفسیر
ایدرلر * استوادن مراد ایه * سیاق که تمدحدر قرینه سبله استیلا
و تصرفدر * قالدیکه * کعبه قبله صاوة اولدینی کبی
سما دخی قبله دعا اولغله * عند الدعاء رفع ایدی و توجه وجه
ایلسکدن ایهام جهت لازم کاز * و حق تعالی فوق العباد قاهر
اولغله * آسمانه توجه موجب تعظیمدر * و هو الذی فی السماء اله
وفی الارض اله * آیت کریمه سبله کرچه استدلال ایدرلر * لکن
مراد سماء وارضه آثار الوهتک ظهوریدر

وَلَيْسَ الْأِسْمُ غَيْرَ الْمُسَمَّى الَّذِي أَهْلُ الْبَصِيرَةِ خَيْرُ الْأَسْمَاءِ

لیس * اسم مردوع خبر منصوب اقتضا اتمکله * الاسم لفظی
اسمی و غیرا خبریدر * للمسمى جار و مجرور غیر اللفظنه متعلقدر
زیرا مغایراتا و یکنده در * لدی ظرف مکناندر * عند معناسنه در
حریری و سائر نجات ینلرین فرق ایدوب عند کلمه سی اعیان
و معانی به ظرف اولور * لکن لدی کلمه سی * اعیانه مخصوصدر
دیرلر * هذا القول عندی صواب * و عند فلان علم دینور * لکن
لدی صواب و لدی فلان علم دینور * معری عندند * فرق لری
یوقدر * اهل کلمه سی اضافتله مجروردر * و بصیره لفظنه
مضافدر * بصیرت قلبه بر نوردر که * انکله اشیا ادراک اولنور
نته که بصر عینده بر نوردر که * انکله محسوسات رؤیت اولنور

آل کله سنک اصلی اهل در * استعاده ایکی گونه تخصیص وارد
اولا بلاد و صنایعه مضاف اولماز * آل مصر و آل التجارة و آل
الاسلام دینور * ثانیاً امر دنیا و دینده * و باخود بالکزامر دنیاده
خطر و شرف اصحابنه مضاف اولور * آل النبی علیه السلام
و آل فرعون کبی * مفهوم بیت بودر که * اهل سنت عندنده اسم
یعنی بر ذاتک تعیینی ایچون * ازاسنه وضع اولمان آد * مسماک یعنی
ذات مزبک غیری دکلدر * بلکه عیندر * معانوم اوله که مسائل
کلامیه نک بریسیده اشواسم مسئله سیدر * لکن به مسئله نک
اعتقادیاته چندان تعلقی یوقدر * کرچه جمله کتب کلامیه ثبت
اولنور * امام بیضاوی علیه الرحه تفسیری اولنده * و امام غزالی
علیه الرحه * اسماء حسنی * شرحنده زیاده جه تفصیل ایتشدردر
خفی اولیه که * اشبو مسئله ده اسم وار تسمیه وار * تسمیه مسماک
غیری اولدیننده شبهه یوقدر * زیرا تسمیه معنای مصدریدر
اما اسم ماده سننده اهل سنت اختلاف ایلدیلر * اکثرینک قوی
بودر که اسم * مسماک عینی * یعنی اسم اوزره وارد اولان حکم
مسمی اوزره وارد اولور * تبارک اسم ربک * فسبح باسم ربک *
آیت کریمه دلرله احتیاج ایدرلر * زیرا تبارک تعالی معناسنه اولغله
متعالی هر برمالا یایقندن منز اولان ذات مقدسه در * واسم
مسماک غیری اولسه کلمه شهادتده رسالتله * حضرت رسول اللهک
غیرینه شهادت ایلک لازم کلور ایدی * کذلک برکسه زوجه سی
اولان زینب ایچون * زینب طالق دیسه * لامحاله طلاق زینب اوزره
واقع اولور * لفظ اوزره اولماز * کذلک حضرت حق تسبیح
و تزییه امر ایلدی * تزییه ایسه نقایصدن منز اولان ذات
قدیمه متعلقدر * لکن بو کلامه مقابله ترتب ایدر * زیرا اسم لفظنی
اطلاق ایدوب مسمی اراده ایلک * احدهما آخرک عینی اولسنی

اقتضا ایلزنته که * مجازاتده واقعدر زیر تعظیم ایچون اسمی ذکر
ایدوب مسماسنی مراد ایتک شایعدر * زیرا تعظیما برکسه بی
ذکر ایلدوب متعلقاتی ذکر ایله * اول ذاتی اراده جمله صنوف
تعظیمدندر * حضرت عالییه و جناب عالی کبی * لکن بحث
مذکورده اسم ماده سی * تعیین مسمی ایچون ازای حقیقه موضوع
اولغله قیاس مجازی تحلل ایلز * و سبج اسم ربک * قولیه
استدلalde دخی کلام واردر * زیرا بعض مفسرین اجعل اسم
ربک سبجه ای مایسج به عبارتیه تفسیر ایتشلدرد * فسج
باسم ربک العظیم * قول شریفی بو معنایی مؤیددر * یعنی ربکی
اسمیه تسبیح ایله دیمکدر * زیرا تسبیح انجق اسمله اولور * مسمی
ایله اولماز * و بعض اهل سنت و معتزله اسم مسمانک غیری اولسنه
ذاهب اولدیلر * دلیل عقلی و نقلی ایله استدلال ایلدیلر * دلیل
نقلی * ولله الاسماء الحسنی * آیت کریمه سیدر * زیرا اسماء لفظی
جعدر * اقل مراتبی اوچدر * اسم مسمانک عینی اولسه * مسماده
تعدد لازم کلور * و بریسی (ان لله تعالی تسعة وتسعين اسماء
من احصاها دخل الجنة) حدیث شریفدر * زیرا احصاء
اسمایه مرتبدر * مسمایه مرتب اولماز * دلیل عقلی اسم مسمایه
دالدر * عینی اولسه * دال و مدلول شیء واحد اولق اقتضا ایدر
کذلک اسم مسمانک عینی اولسه * عبودت اسم الله واکلت اسم
الخبز و ضربت اسم زید دیمک صحیح اولور ایدی * کذلک برکسه
آتش ذکر ایلسه * لسانی محترق * و سکر و غسل تکلمیه متذوق
اولق اقتضا ایدر ایدی * بو طرفه دخی بعض اجوبه مرتبدر *
لکن مقام تطویل دکلدر * قالدیکه صاحب صحائف * منازعه
مسروده بی وتیره آتیه اوزره لفظیه به ارجاع ایدوب * دیدیکه
اگر اسمله * احد ازمنه ثلثه دن * مجرد معنایه دال اولان لفظ مراد

اولورسه * مسمانک غیری اولدیغنده شبهه یوقدر * واکر مسمانک
عینی اولغله * صحتی اولان معنای آخر مراد اولورسه * دائرة
نزاعدن بعیددر والسلام

وَمَا مِنْ جَوْهَرٍ رَبِّي وَجِسْمٍ وَلَا كُلٌّ وَبَعْضٌ ذَوَاتُ شَمَالٍ

ما کله سی لبس معناسنه در * ان زائده مؤکده در * ما کله سنک
عملی ابطال ایلدی * جوهر مقدم خبردر * ربی مؤخر مبتدادر
رب کله سی اصلده تربیه معناسنه در که شیء تدریجه کماله تبایغدن
عبارتدر * بعده مبالغه حق سبحانه و تعالییه وصف اولدی * صوم
وعدل کبی * بعضیلر به یربه صیغه سندن صفتدر دیدیلر *
واللهک غیری به انجق مقید اطلاق اولور * و جسم کله سی
معطوفدر * و لا کل و بعض دخی معطوفلردر * لا کله سی زائده در
ذواتشمال کلک صفتدر * مفهوم بیت بودر که * حضرت حق
سبحانه و تعالی * جوهر و جسم وکل و بعض دکلدر * زیرا هربری
هجنات عدیده بی مستلزمدر * معلوم اوله که فلاسفه طائفه سی
جوهری * محل مقومده اولیان ممکن موجود ایله تعریف ایلدیلر *
کرک متخیز و مرکب اولسون * کرک اولسون * بعده وضعی و غیر
وضعیه تقسیم ایتدیلر * وضعی ایله * اشارت حسیه بی قبول ایدن
ممکن موجودی مراد ایتدیلر * و بو قسمی حال و محل وایکسندن
مرکبه تقسیم ایتدیلر * حاله صورت * و محله هیولی * و مرکبه
جسم * اطلاق ایلدیلر * و جسم صورت و هیولادن مرکبدر
اجزای لاینجزادن مرکب دکلدر دیدیلر * و غیر وضعی ایله
اشارت حسیه بی قبول ایلیمان موجودی مراد ایلدیلر * وانی
عقول و نفوس ایله تمثیل ایتدیلر * و بو عقول و نفوس خارجده
ثابت و غیر متخیز و غیر حال ذاتلردر دیرلر * و متکلمین عندنده

جوهر بنفسه متخیز اولان * ممکن بوجوددن عبارتدر * کرب
مرکب اولسون جسم کبی * کرب مرکب اولسون * جزء لایتجزی
کبی * واشبو جزء لایتجزایه * جوهر فرد اطلاق ایلدیلر * وجسم
اجزاء لایتجزا دن مرکبدر * صوت و مبولادن مرکب دکلدن
و ذات وصفات مقدسه دن غیری حال و متخیز اولیان شیء اثبات
ایتدیلر * و بعضیلر عندنده جوهر * متخیز و منقسم اولیان جزیدن
یعنی جزء لایتجزا دن مرکبدر * و جسم ک قسیمدر * و مقسملری
بذاته قائم اولان ممکندر که عین تعبیر اولنور عرض مقابا ایدر * امدی
حضرت حق سبحانه و تعالی جوهر دکلدن * زیرا جوهر متکلمون
عندنده متخیزدن عبارتدر * البته هر متخیز ماده به محتاجدر
ماده سی اولان شیء ایسه امکانه متلازمدر زیرا حیره محتاجدر * کدک
متخیز اولان حرکت و سکوندن و اجتماع و افتراق کبی * سائر اعراض
حادثه دن خالی اولماز * قبول حوادث ایسه وجوب وجوده
منافیدر * کدک جوهری جزء لایتجزی ایله تفسیر ایدن مذهب
کوره ده حق تعالی جوهر دکلدن * زیرا جزء لایتجزی دخی
متخیز اولوب * و اعراض حادثه دن دخی خالی دکلدن * فلاسفه به
کوره ده جوهر اولماز * زیرا جوهر انلرک عندنده ممکندر *
حق سبحانه و تعالی ایسه * لذاته واجب الوجوددر * امکان و وجوب
متاایاندر * قالدیکه * بعضیلر جوهری موضوع و محال دن غنی
موجود ایله * و بعضیلر ذات و حقیقت ایله تفسیر ایلدی *
بو تفسیرله کوره هر تقدیر ذات اقدسه اطلاقک * صحیح و ارایسه ده
اذن شرعی وارد اولماغله * اطلاق مناسب دکلدن * و حضرت
حق تعالی جسم دکلدن * زیرا جسم عند المتکلمین اجزای
لایتجزا دن * و عند الفلاسفه هیولی و صورتدن * و عند المعتزله
ابعاد ثلثه دن * یعنی طول و عرض و عمق دن عبارتدر * علی المذاهب

جسم مرکبدر * حضرت حق مرکب اولسه * اجزا سندن
هر جزء قائم بنفسه اولق اقتضا ایدر * زیرا بنفسه قائم اولیانه
ایتلاف و ترکیب اطلاق محالدر * بو صورتده اگر جمیع اجزاسی
مثلا وجوب و قدم کبی * صفت واحده ایله متصف اولورسه
محالی مستلزمدر * زیرا صفت واحده ک محال متعدده ایله قیامی
ممتعدر * و اگر هر جزء * علی حده بر صفت مخصوصه ایله
متصف اولوب * باقی اجزا ک متصف اولدقلری صفات دن خالی
اولورسه * هر جزء ناقص اولق اقتضا ایدر * زیرا صفات
مرقومه به محتاجدر * احتیاج ایسه امکان صفتدر * و اگر
هر جزء * وجوب و علم و حیات کبی * صفات کمالک مجموعی ایله
قائم اولوب * بعضیله متصف اولورسه * اول بعض موصوفک
الهیاتی لازم کلور * و اگر اضداد ایله متصف اولورسه * صفات
ناقصه اولغله * موصوفک محدث اولسی لازم کلور * و حضرت
حق کل اولمقدنده مزهدر * زیرا اگر کل اولسه جزئی اولق
لازم کلور * جزء مزبورده یا واجب اولور * یا خود ممکن اولور
واجب اولورسه * تعدد واجب لازم کلور * ممکن اولورسه دور
لازم کلور * زیرا جزء ممکن واجب محتاج اولور * واجبده مرکب
اولق حیثیتله جزء مزبوره محتاجدر * و حق تعالی بعض اولمقدنده
مزهدر * زیرا بعض اولسه * غیرک جزئی اولغله * غیره محتاج
اولور * کدک جزء اولسی صفت کمال ایسه * مستکمل بالغیر اولق
اقتضا ایدر * صفت کمال دکل ایسه * نقص اولغله * نفی و تنزیهی
واجب اولور * و ذواشتمال قولی * بعضیلر ایراندنده فائده یوقدر *
تیم نظم ایچون ایراد اولندی دیدی * و بعضیلر حرف عطفک
حذفیه مسئله مستقله در دیدی * یعنی حضرت حق تعالی زمان
و مکانی مشتمل دکلدن * زیرا محدود اولق لازم کلور * لکن

بومسئله بوندن صکره ولا یمضی علی الدیان الی اخره بیننده مستقلا
ذکر اولسه جقدر

﴿ وَفِي الْأَذْهَانِ حَقٌّ كَوْنُ جُزْءٍ ﴾ ﴿ بِلا وَصْفٍ أَلَمْ يَكُنْ يَا بَنِي خَالٍ ﴾

فی الاذهان کله سی مؤخر حق لفظنه متعلقدر * اذهان جمع
ذهندر * حق ثابت معناسنه مقدم خبردر * کون جزء مؤخر
مبتدا در * بلا وصف ظرف مستقر جزئدن طالر * یا ابن خال
کلامنده یا حرف ندا در * خال برادر مادر در که * ترکیده طایی
تعبیر اولور * تکمله نظم ایچون ایراد اولندی * مفهوم بیت
بودر که * جزء لایجزا نکه که جوهر فرد در * وجودی عقولده
ثابت و متحققدر * معلوم اوله که * اشبو جزء لایجزی بی اثبات
ایلمک قدم عالم ونفی حشر اجساد کبی * نیجه ظلمات فلاسفه دن
و حرکت افلاک دوامی * و خرق و التیامک عدم قبولی کبی
نیجه اصول هنادسه دن استخلاصی مفیددر * فلاسفه جوهر
فردیکه جزء لایجزا در انکار ایدرلر * شرح عقایدده علامه
تفتازانینک بیانی اوزره جوهر فرد اثباتنده احکم ادله بودر که
بر سطح حقیقی اوزره کره حقیقیه وضع اولنسه البته اول سطحه
بر جزء غیر منقسمه مماس اولور * اگر ایکی جزء ایله مماس اولسه
بالفعل خطی مشتمل اولغله کره مزبوره کره حقیقیه اولماز * و مشایخ
اشعریه عندنده اشهر ادله بودر که * هر عین الی غیر النهایه منقسم
اولسه خردله جبلدن اصغر اولماق اقتضا ایدر * زیرا ایکبسیده
غیر متناهی الاجزادر * عظم و صغر ایسه اجزائک کثرت
و قلتیه ناظر در کثرت و قلت اجزایسه * انجق متناهیده متصور در
کذلک جسمده اجزاییننده اولان اجتماع که * حضرت حقک
مخلوقیدر * اگر بینلرنده اجتماع بدلی افتراق خلقنه قادر دکلدر

دیرلر سه * حضرت حقه عجز اسناد ایدرلر * قادر دیرلر سه جزء
لایجزی ثابت اولور * کذلک جزء لایجزی ثابت اولسه * رأس
ابره نکه الی غیر النهایه انقسامی لازم کلور * و بوماده ده طرفیندن
مسرود اولان * ادله ضعفندن خالی اولماغله * امام فخر الدین
رازی علیه الرحمه بونده توقف ایلدی

﴿ وَمَا الْقُرْآنُ مَخْلُوقًا تَعَالَى ﴾ ﴿ كَلَامُ الرَّبِّ عَنْ جَنْسِ الْمَقَالِ ﴾

ما * لیس معناسنه در * القرآن اسمی مخلوقا خبریدر * تعالی
تفاعلدن ماضیدر * تعظم و تقدس معناسنه * کلام الرب فاعلیدر
جمله سی علت مقامنده در * یاخود معترضه در * آخر کلامده ده
وقوعنه قائل اولان مذهبه کوره * مقال کلام معناسنه در * مفهوم
بیت بودر که * قرآن کریم که * الله ذوالجلالک کلامیدر * حادث
و مخلوق دکلدر * ذات اقدسویه قائم صفتیدر * و بوییننده
صفات ذاتیه دن کلام صفتی دخی ثابتدر * معلوم اوله که
قرآن لفظی عند البعض * کلام باری به مخصوص علم غیر مشتقددر
بعضیارضم و جمع معناسنه قرأ کله سندن مأخوذ مهموزدر دیدی
بعض فضلاء دیدیلر که * قرآن اصلده جمع معناسنه در * بعده
عرفده مجموع و متلو مخصوصه نقل اولندی * خفی اولیه که
متکلمون اتفاق ایتدیلر که * حضرت حق کلام صفتیه متصف
و قرآن کریم کلامیدر * لکن معناسنده اختلاف ایلدیلر * اهل
سنت عندنده کلام اشبو حروف و الفاظک مفهومیدر که * کلام
نفسی ایله مسمادر * و یقولون فی انفسهم لولا یعد بنا الله *
آیت کریمه سی بو معنایه دالدر * و اخطل بوییننده اشارت ایتشددر
ان الکلام لفی الفؤاد و انما * جعل اللسان علی الفؤاد دلیلا * یعنی
کلام قلبده در * لسان انک دلیل و ترجانیدر * کذلک اهل

عربیہ ضمیرده کائن معنایه دال اولان عبارہ پہ کلام اطلاق ایدرل
پس کلام حسی یہ کلام تسمیہ سی مجاز اولور * دالہ مدلول
اسمیلہ تسمیہ قبیلندن اولور * یوقسہ کلام حروف واصواتدن
مسموع اولان لفظ دکلدر * نته کہ معترله وکرامیہ وحنابلہ اکا
ذاهبلردر * لیکن معترله حدوثه وذات باریله عدم قیاسنه قائلدر
کرامیہ حدوثی قائل اولدقدن صکره * ذات باریله قائمدر دیرل
زیرا انلر حوادثک ذات الهیله قیامنی تجویز ایدرل * حنابلہ قدمنه
وذات باریله قیامنه ذاهبلردر * خیالی مرحوم * نونیه شرحنده
بومیشده ایکی قیاس متعارضان ترتیب ایتشددر * اول کلام الله
صفة له * وکل صفة له فهی قدیم * کلام الله تعالی قدیم * ثانیاً
کلام الله تعالی مؤلف من اجزاء مرتبیه فی الوجود * وکل مایکون
کذلک فهو حادث فکلامه حادث * اهل حق بویکی قیاسک
صدقنه ذاهب اولدیلر * قیاس اولی کلام نفسی وثنائی بی لفظی
اعتباریله معترله قیاس ثانیکن حقیقته ذاهب اولوب * اولک صغراسنی
قدح ایتدیلر * حنابلہ اولک حقیقته ذاهب اولوب * ثانیکن کبراسنی
قدح ایتدیلر * کرامیہ ثانیکن کبراسنی قدح ایتدیلر * واهل
حق قیاس اولی تصحیح ایدوب * ثانیکن صغراسنی قدح ایتدکلی
بعض کتب کلامیه ده مسطوردر * بو کلام * قرآن کریم عند اهل
الحق بالکزنفسی اولوب * لفظی ایله تسمیہ مجاز طریقیله اولسنه
یاخود نفسی اجزاده ترتیبی اعتبارسز * لفظی اولسنه مبنی اولور *
قالدیکه * حق تعالی نک صفت کلامله اتصافنه دلیل عقلی
بودر که * کلام حی ایچون صفت کمال وعدمی نقیصه در * پس
حق تعالی حی اولغله * کلامله اتصافی واجب اولور * زیرا متصف
اولسنه یا سکوتله که * قدرت وارا یکن * تکلمی ترکدن عبارتدر *
موصوف اولور * یاخود طفولیتله که * بحسب الضعف وعدم البلوغ

حد القدرة آلات تکلم مطاوع اولامغله * تکلمه عدم قدرتدن
عبارتدر * یاخود خرس ایله که بحسب الاصل آلات تکلم مطاوع
اولامغله * موصوف اولمق لازم کلور * شقوق ثلثه نقیصه اولغله
باطلدر * قالدیکه سکوتدن مراد سکوت باطنیدر که * نفسنده
کلام تدبیر ایلامکدن عبارتدر * نته که امام حمید الدین * خرس
ظاهری کلام ظاهرینک * وخرس باطنی کلام باطنینک ضدیدر
دیدي * کذلک دلالات معجزاتله * صداقتلری ثابت اولان انبیای
عظام علیهم الصلوٰة والسلام حضراتی اتفاق ایلدیلر که * حق
تعالی کلام صفتیله متصف متکلدر * اشبو خبر ویردکاری کلام
یانفسی یاخود حسی اولور * نفسی اولورسه * مطلوب حاصل اولور
لفظی مراد ایسه * حاشا حدوث الهی لازم کلور * زیرا حروف
واصواتدن مرکب اولان لفظک حدوثی عرضدر * اگر ذات
باریله قائم اولورسه * ذات باری محل حوادث اولمق لازم کلور
غیر ایله قائم اولورسه * شبنک وصفی غیر ایله قائم اولمق محالدر
بنفسه قائم اولورسه * عرض بنفسه قائم اولماز * معترله طائفه سی
ذکر اولندیغی اوزره * کرچه کلام صفتی اثبات ایدرل * لیکن
اشبو حروف واصواتدن مرکب کلام لفظیدر دیرل * و متکلمک
معنای اشبو کلام مؤلفی که * معنای مقصوده دالدر * ملک و پیغمبر
و شجر و شجر کی * اجسام مخصوصه ده موجد اولمقدردیرل
* حتی یسمع کلام الله * آیتنه تمسک ایدوب مسموع اولان انجق
الفاظ واصواتدر * بونلر ایسه مخلوقدر دیرل * اهل حق
جواب ویررلر که * حتی یسمع کلام الله * آیتنک معنای حتی
یسمع مایدل علی کلام الله الذی هو المعنی النفسی دیمکدر * یعنی
معنای نفسی اولان کلامک دالنی ایشیدر * السنه ده جاریدر که
مثلاً زیدک علمنی ایشتمدم دیرل * مراد زیدک علمنه دال اولان

شبی ایشتم دیمکدر * کذلک * انا انزلناه قرأنا عریبا *
آیتله استدلال ایدرلر * قرأنی عربیته وصف ایلدی * عربیت
ایسه لفظک وصفی اولغله حادث اولور * بوکه ده جواب
ویریلور که * آیت مر قومه نک معناسی تفهیم ایچون * قرأنی
لسان عربیله معبرا انزال ایلدم دیمکدر * قوله کلام الرب الخ
یعنی حضرت حقک متصف اولدیغی کلام مخلوق کلام کبی
حروف واصوات جنسی اولمقدن مقدسدر والسلام

﴿ رَبُّ الْعَرْشِ فَوْقَ الْعَرْشِ لَكِنْ ﴾ ﴿ بِلَا وَصْفٍ التَّكُنُّ وَاتِّصَالُ ﴾

رب مبتداً فوق العرش خبریدر * اضافتی تشریفی متضمندر
رب البیت ورب جبریل کبی * زیرا عرش اعظم مخلوقاتدر * لسان
حکماده فلك تاسعدر که * فلك اعظم ومحدد الجهات دخی دیرلر
مجموع موجوداتی محیطدر * مفهوم بیت بودر که * رب العزة
حضرتلری عرشین عالیدر * لکن عرشه مستقر وعرشه متصل
دکلدردر * معلوم اوله که * ذات اقدس الهینک جسم وعدم جسم
ومکانی وعدم مکانی اولسندده ملیون اختلاف ایلدیلر * مشبهه
وکرامیه وحنابه طائفه سی ذاهب اولدیلر که * حق سبحانه وتعالی
جسمدر * وعرشه متمکن ومستقردر * کرامیه نک بعضیسی
عرشک فوقنده در * ذاتیله عرش میاننده مسافه غیر متناهییه
واردردیلر * وبعضیلر مسافه مابین متناهییه در دیدی *
یهود وغلاة روافضک مسلکی بودر که * حق تعالی جسمدر
بر طائفه سی دیرلر که جسمدر * لکن اجسام مخلوقه کبی دکلدردر
یعنی بذاته قائمدر * مرکب و متخیز دکلدردر * بونلر مجسمه و مشبهه
دکلدردر * بر طائفه دیدیلر که * جسم واحددر * لکن اجسام کثیره
فوائدنی مفیددر * بر طائفه دخی لحم وشحمدر مرکب جسمدر

دیدیلر * خلاصه کونا کون هذیان ایلدیلر * تفصیلی ملل ونحل نام
کابده مسطوردر * حق سبحانه وتعالی جسم اولوب عرشده
متمکندر زعم ایدن طائفه * الرحمن علی العرش استوی *
آیت کریمه سنه تمسک ایلدیلر * زیرا استواء استقرار معناسنه در
نته که * استوت علی الجودی * آیت کریمه سنده استقرت معناسنه در
دیدیلر * خفی اولیه که * اهل سنتک عامه متقدمینی وبعض
متأخرینی دیرلر که * الرحمن علی العرش استوی * کریمه سی
مثالو آیات متشابهاتدن مطلق مراد الهی یه ایمان ایدوب علم
حقیقتی جانب عالم السر والحفایه تفویض ایلک اسلدر * حتی
امام مالک رحمه الله معنای استواء دن سؤال ایتد کلرنده
استوا معلوم * لکن کیفیتی مجهول * واکا ایمان واجبدر * واندن
سؤال بد عتدر دیدی * اما سائر متأخرین رحمهم الله حسب
الاقتضاء تأویلارینه ذاهب اولدیلر * مثلاً آیت مر قومه ده
استوایی استیلاء واققدار و اتمام ایله تأویل ایلدیلر * بو طریق
احکمدردر * زیرا مطاعن جهال وغفالك دفعنی مشتملدر * ایددی
طائفه مر قومه یه * اهل سنت طرفدن جواب ویریلور که *
بومقامده استوانک استقرار معناسنه اولسی ممنوعدر * جائزدر که
استیلاء معناسنه اوله * نته که شاعرک اشبویبتنده وارد اولمشدر
* استوی بشر علی عراق * من غیر سیف ودم مهراق *

یاخود اتمام معناسنه اوله * پس سزک احتماله مقارن دلیلکدر
احتیاجه صالح اولماز * یاخود عرشدن مراد ملک اولغله * معنای
شریف * اقتدر علی الملك اوله * نته که ثل عرش فلان دیرلر *
ذهب ملکه معناسنه * یاخود بوراده استقرار معناسنی اراده صحیح
دکلدردر * زیرا عقل ایکی وجهله اکا مانع اولور * وجه اول
بودر که * حق سبحانه وتعالی مثلاً عرشده متمکن اولسه یا ساحة

عرش مقداری یا خود اندن اکبر * یا خود اصغر اولور * شقوق
نشده ده باطلدر * زیرا عرش مقداری اولسه * عرشدن بر جزه
لا محاله واجب تعالانک بر جزئه ملاقی و مماس اولغله * واجب
تعالی تجزی اولمق اقتضا ایدر * بو ایسه محالدر * شق ثانی به
کوره ده تجزی هجنتی لازم کلور * زیرا عرشدن زائد اولان
مقدار مساوی اولان مقدارک غیریدر * شق ثالثه کوره خالی
دکل یا جزء لای تجزی مقداری * یا اندن اکبر مقداری صغیر
اولور * شق اول حقارتی مستلزم اولغله باطلدر * شق ثانیه
تجزی باری بی مستوجب اولغله باطلدر * وجه ثانی مکاندن
وجهتدن و سائر حوادثدن تعری * از لده حضرت حقده ثابتدر
بعد الازل اولسه * ذات اقدسده تغیر و محل حوادث اولمق لازم
کلور * زیرا حالت ثانیه لا محاله صفت کمال اولمق لازمدر * اگر
صفت کمال اولمزه * نفی لازم کلور * و ذات اقدس صفات
مر قومه نک حد و ثندن اول خالی اولمق اقتضا ایتمکله * ذات
قبل الاتصاف ناقص اولمق اقتضا ایدر

وَمَا الشَّيْبَةُ لِلرَّحَنِ وَجْهًا ۖ فَصْنٌ عَنْ ذَلِكَ اصْنَافُ الْاَهَالِ ۖ

ما * لبس معناسنه در * الشبیه اسم مرفوعدر * وجهها خبریدر
فصن کله سنده فا جزائیه در * صن صوندن فعل امردر *
جمله سی شرط محذوفک جزا سیدر * اذا لم یکن للنشیه وجهها
فصن عن النشیه تقدیرنده در * عن صن کله سنه متعلقدر *
ذلك اسم اشارتدر * مشار الیه تشبیهدر * کاف خطاب ایچونددر
اصناف الاهی مفعولدر * اصناف جمع صنفدر * صفتله مقید
نوع معناسنه در * اهالی جمع اهلدر * ارض و اراضی کبی
حرف تعریف مضاف الیهدن عوضدر * اهالی الاسلام تقدیرنده در

مفهوم بیت بودر که * حضرت حق سبحانه و تعالی ذاتا وصفه
مخلوقنه مشابه دکلدر * دلیل عقلی و نقلی ایله اهل اسلامک
بو اعتقاد اوزرینه ثباته سعی و اهتمام * و مشبهه کبی بادیه
تشبیهده سرکردان اولساملری خصوصنه اقدام قبل * معلوم
اوله که * حضرت واجب الوجود تعالی شانه ذاتا وصفه مخلوقه
مشابه دکلدر * عدم مشابهنه دلیل نقلی * لبس مکشله شیء *
کریمه سیدر * زیرا منطوق آیت کریمه مطلقا بما ثلثی نفیدر
و سیاق نفیده واقع اولان نکره عمومی افاده ایتمکله مفهوم نفی
مبالغه بی متضمندر * و نفی مما ثلث مطلقه بحسب الذات و بحسب
الصفات برشیء خدایه مما ثلث اولسامغی اقتضا ایدر * اگر سؤال
اولنورسه که اشبو آیت کریمه مثل مثلك نفینه دال اولغله نفی
مثلی اقتضا ایلمز * بلکه ذات بارینک انتفاسنی اقتضا ایدر *
جواب و یریلور که * مکشله کله سنده کاف زائده در * نفی مثلی
تأکید ایچون زیاده اولندی * زیرا زیاده حرف اعاده جمله
متراننده در * بعضیلر آیت مر قومه ده کاف زائد دکلدر * بلکه
مثل لفظی زائد در * فان آمنوا بمثل ما آمنتم به * آیت کریمه سنده
اولدیغی کبی کافله ضمیر یمنی فصل ایچون زیاده قلندی دیدی
لکن بو کلام ضعیفدر * زیرا حرفک زیاده اولسی اسمک زیاده
اولسندن اهوردر * محققون آیت مر قومه باب کایه دندر دیدیلر
تفصیلی مغنی اللیبب شرحلرنده مبسوطدر * و دلیل عقلی بودر که
حضرت واجب الوجود ایله غیر ییئنده مما ثلث فرض اولنسه
البته غیردن تمیزی بر میرزه و مخصوصه محتاجدر * اگر میر ذات
الهی فرض اولنورسه ترجیح بلامر جمع لازم کلور * زیرا مقدر
ذات الهینک غیر ایله استوا سیدر * و اگر میر ذاتک غیر
اولور ایسه بو صورتده یا ذاتنه ملاقی اولان بر امر اولور *

یاخود صفتی اولور ❦ همه حال کلام اول ملاقی به عودت ایدر
یعنی اول ملاقینک موجب تمیزیده ذاتی اولور سه ترجیح
بلامر جمع لازم اولور ❦ غیری اولور سه ❦ کلام مرة بعد اخری
ینه اکا منتقل اولغله تسلسل لازم کلور ❦ واکر میز ذاته مباین
امر اولور سه حق سبحانه و تعالی هویت و امتیازنده ذاتندن
منفصل سببه محتاج اولور ❦ احتیاج ایسه امکان لازمه سیدر
ایمدی حضرت حق ایله غیری بیننده مشابیهت بالضرورة منتفی
اولدی ❦ مشبهه طائفه سی منشابهات اولان آیات کریمه واحادیث
شریفه ظاهریه استدلال ایدر ❦ مثلاً ❦ واصنع الفلك باعیننا
وخلقت یبدی ویا حسرتنا علی ما فرطت فی جنب الله ❦ کریمه سی
ورأیت ربی فی صورة شاب امر دو ❦ ان قلوب بنی آدم کلها بین
اصبعین من اصابع الرحمن کقلب واحد یصرفه کیف ما یشاء
ولا تزال جهنم یقول هل من مزید حتی یضع فیها رب العزة قدمه
فتقول قط وعزتك ❦ وسائر منشابهات کبی طوابع حاشیه سنده
مسطوردر که ❦ شیخ ابوالحسن الاشعری صفات سبع وراستنده
صفات اخری دخی اثبات ایشدر که ❦ استواء ❦ وید ❦ وعین
ووجه در ❦ زیرا قرآن کریمه هربری ذکر اولمشدر ❦ پس
اشعری به کوره بوصفتر حیات ❦ وعلم ❦ وسمع ❦ وبصر ❦ کبی
صفات ذاتیه دندر ❦ لکن باقیلر بونلری ظاهرلندن تأویل ایلدیلر
وجه تأویللاری بودر که ❦ بزرگمال معرفتله مکلفلر زکمال معرفت
ایسه جمیع صفاتی ادراکله حاصل اولور ❦ اول ایسه البته
طریقنه تشبیهلر متبسر اولور ❦ وافعالله استدلال و نقایصدن
تنزیهیدن غیری طریق یوقدر ❦ بویکی طریق ایسه ذکر اولنسان
صفات سببه دلالت ایدر ❦ اشعری طرفندن ذکر اولنسان ایکی
طریقنه انحصارینی منع ایدر ❦ زیرا بر طریق دخی سمعدر دیرلر

لکن سمع طریق ناقصدر ❦ الزام معاندبنده کفایت ایلز ❦ زیرا
عقلیات یقین و نقلیات ظنی مفید اولور ❦ قالدیکه بوجه محرر
منشابهاتی تأویل ایدر ❦ مثلاً عینی علم و حفظ ویدی قدرت
وجنبی طاعتله تأویل ایدر

❦ ولا یمضی علی الدیان وقت ❦ واحوال وازمان بحال ❦

لا نافیله در ❦ یمضی فعل مستقبلدر ❦ علی الدیان جار و مجرور
یمضی به متعلقدر ❦ دیان دیندن مبالغه صیغه سیدر ❦ دین جزاء
معناسنه اولغله دیان مجازی معناسنه در ❦ حق تعالیانک اسمیدر
یوم قیامت یوم مجازات اولغله ❦ یوم الدین ایله تسمیه اولندی
وقت کله سی یمضی فعلنک فاعلیدر ❦ واحوال وازمان معطوفلردر
وقتندن مراد وقت معین ❦ یاخود جزء وقت مراد در ❦ وزماندن
ازمنه مختلفه ❦ یاخود زمان طویل مراد در ❦ یاخود زماندن
مدت مقسومه ❦ ووقتندن مراد ❦ برامر ایچون مفروض اولان
مدندر ❦ بعضیلر دیدیلر که ❦ وقتک اکثر استعمالی ماضیده خاصدر
بحال یمضی به متعلقدر ❦ بحال من احوال الانسان ❦ یاخود
بحال الحدوث ❦ ولا بحال القدم سببکنده در ❦ مفهوم بیت بودر که
حق تعالی اوزره وقت واحوال وازمان کذران ایتمز ❦ مکاندن
مزه اولدیغی ❦ کبی ❦ زماندن وتحولات وتبدلاتدن وترقیات
وتنزیلاتدن مزهدر ❦ بیت ❦ حضرت حقدر ترقیدن تنزیلندن
بری ❦ لحظه لحظه یوقسه آرتوب ماسوا اکسلده ❦ معلوم
اوله که ❦ زمان موهوم غیر قادر الذات و متصل الاجزاء امتداددن
عبارتدر ❦ ارسطو عندنده فلك اعظمک مقدار حرکندن عبارتدر
افلاطوندن منقولدر که ❦ عالم امرده بر جوهر ازلی وارددر ❦ که
متغیراته اضافت ونسبت حسبیهلر متبدل ومتغیر ومتجدد ومنصرم

اولور ❖ ماضی و مستقبل و حال اندر ❖ و تقدم و تاخر انكه
حاصل اولور ❖ جوهر مر قوم ذاتك امور ثابته به نسبتی اعتباريله
سرمد تسميه اولور ❖ و ما قبل متغيراته نسبتله دهر و متغيراته
مقارتي اعتباريله زمان اطلاق اولور ❖ و حال موصوفه راسخ
اوليان صفت و هيئت نفسانيه به ديرل ❖ بعد الرسوخ ملكه
اطلاق اولور ❖ ابدی حضرت حق تعالى زمان و حال مقارنتدن
منزهدر ❖ زیرا اكر زمانی اولسه حوادث متعاقبه ده حال اولق
اقتضا ايدر ❖ اول ايسه تغيرات متعاقبه بی مستلزم اولغله باطلدر
زیرا زمان ماضیده اولسی حالده اولسنگ غيريدر ❖ اكا مبني
حوادث متعاقبه و تغيرات متواليه به مورد اولق لازم كلور ❖ و اكر
سؤال اولنورسه كه ❖ جائزدر كه حق تعالى ايچون زمان مخلوقدن
بشقه بر زمان اولوب في ذاته تغيری مقتضى اولسه ❖ جواب
ويريلور كه ❖ اكر حق تعالى ايچون زمان اولسه خالی اولماز
يا اول زمان عرض اولق حسبيله ذات باريله قائم اولور ❖ يا خود
غيرايله قائم اولور ❖ صورت اولده ذات الهی محل حوادث اولور
صورت ثابده ❖ حق تعالى زمانه مقارن اولماغله مطلوب
حاصل اولور

❖ وَمُسْتَغْنِي الْهَيِّ عَنِ نِسَاءٍ ❖ وَأَوْلَادٍ اِنَاثٍ اَوْ رِجَالٍ ❖

مستغن قولى استغنادن اسم فاعلدر ❖ مقدم خبردر ❖ الهی
مؤخر مبتدادر ❖ مقام بیان استغنا اولغله تقديم اولندی ❖ عن نساء
عن اتخاذ النساء تقدیرنده در ❖ جار و مجرور مستغن كله سنه
متعلقدر ❖ و اولاد معطوفدر ❖ اناث لفظندن بدلدر ❖ مراد
على قصد التكميل تفصيلدر ❖ يا خود نصاری طائفه سی و يهود
شرذمه سی حضرت عیسی و عزیری حاشا ابن الله ❖ و بعضی

ملائكه بي بنات الله ❖ ديمريله مبالغه نفي ايتشدرد ❖ يوخسه ولد
لفظی لغه و شرعا ذكور و اناثه شاملدر ❖ بعضی بدل بعض
اعتبار ايتديلر ❖ لكن اورجال كله سنده او حرفی ❖ ولا قطع
منهما آثما او كفورا ❖ كريمه سنده اولديغی كي ❖ و او معناسنه
اولغله بدل كل اولق اظهاردر ❖ مفهوم بيت بودر كه ❖ حضرت
خالق بيمتا جل شانہ و تعالى ❖ زوجه اتخاذندن و اولاد توليدندن
منزه و مبرادر ❖ يهود فر دود حاشا حضرت عزيز عليه السلام
و نصاری طائفه سی حضرت عیسی عليه السلام ❖ اللهم
او غلبدر ❖ و بنو مليح طائفه سی ملائكه كرام اللهم قزيدر
ديرل ❖ بو اقوالك مجموعی دليل عقلی و نقلی ايله باطلدر ❖ دليل
نقلی ❖ و قالت اليهود عزير ابن الله و قالت النصارى المسيح ابن الله
ذلك قولهم بافواههم و يجعلون لله البنات سبحانه و لهم ما يشتهون
❖ قالوا اتخذ الله ولدا سبحانه ❖ و لم يلد و لم يولد ❖ كريمه لری كي
دليل عقلی حق تعالى ايچون ولد اولسه جزئی اولق اقتضا ايدر
نجزئه ايسه محالدر ❖ و نساء اتخاذ ايلسه شهوت اقتضا ايدر
شهوت ايسه امارات حدوثندر ❖ و شهوت اثری قواي حيوانيت
اولغله مخلوقله اتحادی مستلزمدر ❖ و اولادی اولسه البته حادث
اولور ❖ جزء اولق حسبيله محل حوادث اولور و السلام

❖ كَذَا عَنْ كُلِّ ذِي عَوْنٍ وَنَصْرِ ❖ تَفَرَّدَ ذُو الْجَلَالِ وَ ذُو الْمَعَالِي ❖

كذا كله سنده كاف تشبيه ايچوندر ❖ مؤخر و محذوف مستغن
كله سنه متعلقدر ❖ ذا اسم اشارندر ❖ مشار اليه بيت اولده اولان
استغنادر ❖ الهی كاستغناؤه عن النساء مستغن عن كل ذي عون
تقدیرنده در ❖ عن كل كله سی كذلك مستغن كله سنه متعلقدر
ذی عون مضاف اليهدر ❖ عون و نصر يردم معنارينه در ❖ بوراده

مورد لری مغایر اولغله خشویت شائبه سی بوقدر ❖ عن كل
ذی عون فی الالهیه وعن كل ذی نصر فی دفع الاعداء والمعارضین
سبکنده در ❖ تفرد فعل ماضیدر ❖ توحید واستقلال معناسنه در
فاعلی ذوالجلالدر ❖ معالی جمع معلا در ❖ علو و شرف معناسنه در
قالدیکه تفرد صیغه سی بومقامد ❖ بدون صنع صبر ورت بناسنه
منیدر ❖ نمجر الظین کی نکون وتولد دخی بوقبیلنددر ❖ یاخود
اصل تکلفده باقی اولوب لکن شان الهیده تکلف مستحیل اولغله
غایتی اولان کمال اراده اوانور ❖ وجلال صفات سلبیه به ❖ ومعالی
صفات ثبوتیه به اشارتدر ❖ ومفهوم تفردده بوایکی صفات
مندرج اولغله التیام لطیفی متضمندر ❖ وتفرد جمله سی تعلیلی
مشمئدر ❖ جلال ومعالی صفتلریله متصف ومتفرد اولان ذات
شریف البته معین وناصر دن مستغنی اولوردیمکدر ❖ معلوم
اوله که ❖ ناظمک بویینی یهود ونصاری ومجوس وثوبه وصائبه
وطبیعه ووثیه طائفه لرینک ردینی مشتملدر ❖ زیرا یهود ونصاری
طائفه لری ظاهرده اهل کتاب اولوب لکن مال مذهبلری شرکدر
ته که ❖ وقالوا کونوا هودا اونصاری تهندوا قل بل ملة ابراهیم
حنیفا وماکان من المشرکین ❖ کریمه سنده نصریحیدن ابلاغ
اولان تعریض عنوانیله طائفتین مرسومتنک شرکری تقریر
بیورلدی ❖ ومجوس طائفه سی ایکی اصل اثبات ایدوب ❖ برینه
یزدان ❖ ودیکرینه اهرمن اطلاق ایدوب یزدان قدیم ❖ واهرمن
حادثدر دیرل ❖ ثنویه طائفه سی نور وظلمتک اصل ازلی ❖ وقدم
وخالق اولسنه ذاهبلردر ❖ وثنیه طائفه سی عبده اواناندر کمی
آتشه وکیمی صورته وسائر اختیار ابتدکری اشباهه پرسش ایدرل
صائبه طائفه سی الوهیتی کواکه اسناد ایدرل ❖ طبیعه فرقه سی
طبایع وامزجه به عز وایدرل ❖ مجموعی باطلدر ❖ لا اله الا الله

وحده لاشریک له ❖ خلاصه حق تعالی ذات وصفاتنده واحد
وملک وقدرتنده ❖ وجلال وعظمتنده متفرددر ❖ انفاذ اوامر
واحکامنده معین وناصره محتاج دکدر ❖ بلکه جمله مخلوقات
جمع ازمنه وامکنه ده کندوسنه مقنن ومحتاجلردر ❖ احتیاج
لا محاله بحجز علامتدر ❖ حضرت حق سبحانه وتعالی قادر
وغنی وقبومدر

❖ يَمِيتُ الْخَلْقَ قَهْرًا ثُمَّ يَحْيِي ❖ فَيَجْزِيهِمْ عَلَىٰ وَفْقِ الْخِصَالِ ❖

یمیت کلمه سی اماته دن فعل مستقبلدر ❖ فاعلی مستتر ضمیردر
الخلق مفعولدر ❖ مخلوق معناسنه در ❖ حرف تعریف استغراق
جنس ایچونددر ❖ قهرا تمیزیت اوزره منصوبدر ❖ یاخود مفعول
مطلقدر ❖ قعدت جلوسا قبیلنددر ❖ یاخود بقهر قهرا تقدیریه
یاخود حالدر قاهرا تاویلبله ❖ ثم حرف عطفدر ❖ تراخی بی
مفیددر ❖ بحیی احیادن فعل مستقبلدر ❖ علی وفق یجزی به
متعلقدر ❖ خصال جمع خصلتدر ❖ مفهوم یمیت بودر ککه
حضرت حق قادر بیچون جل شانه مجموع خلایق علی سبیل القهر
والغلبه افنا واعدام ایدوب بعده جمله سنی احیا ❖ وعرصه قیامتده
اعماللری موافق جزا ایدر ❖ اعماللری خیرایسه خیر ❖ وشرایسه
شرایله جزا ایدر ❖ معلوم اوله که ❖ ناظمک بویینی برقاچ مسائل
مهمه اعتقادیه بی مشتملدر ❖ اعاده معدوم ❖ وحشر اجساد
وجزای اعمال کی ❖ مقدمه وتیره سی اوزره ابتدا فی الجملة روح
ماده سندن بحثه محتاجدر ❖ کرچه حق تعالی جل وعلا حقیقتی
سزایلدی ❖ لکن محاله تعلیق اولنماغله بعض اصحاب تحقیق
فی الجملة علی سبیل الرسم بیانته تصدی ایلدیلر ❖ تفصیلی مصنف
مرحومک منظمه روحیه ابن سینا شرحنده ❖ وسیوطی

مرحومك رساله مخصوصه سنده مسطور در * خفي اوليه كه
اهل تحقيق روحى ايكى به تقسيم ايدرل * روح حيوانى *
وروح انسانيدر * روح حيوانى بر جسم لطيفدر كه * منبعى
قلب جسمانىك تجويفيدر * عروق ضوارب واسطه سبله
سائر اجزاي بدنه سرابت ايدر * روح انسانى بر لطيفه غيبه
الهييه در كه * عالم امر دن نوع انسانه ايداع اولمشدر * عالمه
ومدر كه در * روح حيوانى اوزره راكه در * ادراك حقيقتدن
عقول بشريه عاجز وقاصدر * امام غزاليك ملخص مقالى
بودر كه * روح صويك انايه سريانى كى حلول ايدر * جسم
دكلدر * وعلمك عالمه حلولى كى دكلدر * وقلب و دماغه حلول
ايدر * عرض دكلدر * بلكه جوهر علويدر * نفسى وخالفنى
ومعقولاتى ادراك ايدر * شاننده * قل الروح من امر ربي *
وارد اولمشدر * يعنى امر ايله موجود اولمشدر * عالم امر دندر
امر غير مادياده مستعملدر * خلق مادياده مستعملدر * پس روح
غير مادي اولمغله لطيف نورانى وانحلاله غير قابل ولطافتدن
ناشى اعضايه سارى اولور * وحضرت حق سبحانه وتعالى روح
حيوانيله بينسرين تأليف ايلدى * روح انسانى زوج * وروح
حيوانى زوجه منزله قتلغله بر برينه متعاشق اولديلر * مادام
بدنده اولوب فيضان تعلقى دركار اولدغه بدن حى ويقظان اولور
ولا بالكلية يعنى هنوز تعلقى باقى اوله رق مفارق اولورسه بدن
نائم اولور * وبالكلية مفارق اولورسه بدن ميت اولور * ابتدا
استعداد نطفه ده نفس رجائيله نفخ اولنور * بعد * حلول اجل
موعود ايله انتزاع اولنور * اكثر محققينه كوره قبرده فيضان پرتو
آفتاب كى ابدانه فائض اولوب بعد السؤال والجواب * بر موجب
احاديث شريفه محللرينه راجع وحين نشرده ينه بالكلية بدنه

متعلق اولوب اكمال امر جزا دن صكره هر كس مقام مأمورلرينه
متوجه اولورل * وحق سبحانه وتعالى يد قدرتيه خلق ايلديكى
نفوس ايچون عالم حيانده آجال معلومه تقدير وتعيين ايلمشدر *
مدت تعيش وبقارى منقضى اولدقده * فاذا جاء اجلهم
لايسئأخرون ساعة ولا يستقدمون * كريمه سى منظوقى اوزره
حضرت بارى عزشانه ايداع ايلديكى امانت حياتى استرداد ايدر
كذلك جمله عالم مخلوقات ايچون مدت استقرار تعيين ايلمشدر
حلول زماننده جمله سنى قهر واعدام ايدر * لمن الملك اليوم *
كريمه سى اوزره ذات احديتدن غيرى فرد واحد قالماز * قرق
كون مقدارندن صكره نفخه ثانيه ايله جمله سنى احيا * ومقتضاي
اعماللى اوزره مجازاتلرين اجرا ايدر * اهل اسلام اعتقادي
بودر * الله الذى خلقكم ثم رزقكم ثم يميتكم ثم يحييكم ثم اليه
ترجعون (و) الله الذى لا اله الا هو ليجمعنكم الى يوم القيمة لا ريب فيه
و * ان الله يبعث من فى القبور * نصوص شريفه سبله ثابتدر *
فلاسفه دن طبعيون حشرى انكار ايدرل * زعملى بودر كه
انسان اشبههيكل مخصوصدن عبارت اولمغله موتله فانى اولدقده
اعاده سى ممتعدر * زيرا اعاده معدوم ممتعدر ديرل * الهيون
فلاسفه معاد روحانى يه قائل اولوب معاد جسمانى بي اعاده
معدومك امتناعنه مبني انكار ايدرل * حق اولان معاد جسمانى
وروحانيدر * طائفه مرسومه نك احتجاجلى بودر كه * بعينه
معدومك اعاده سنى جائزدر * ووقوعى مفروض اولسه انك
مثلى ايجاد مستأنفده جائز اولور * اول مستأنفكه معاد مزبور ايله
وجودى فرض اولنسه بدون التمايز اثنيبت لازم كلور * بو ايسه
بالداهه باطلدر * كذلك بعينه يعنى جمله عوارض مشخصه سبله
معدومى اعاده جائز اولسه وقت دخی جمله عوارضندن اولمغله

معدوم مزبور وقت اولنده اعاده اولمق لازم کله کله * معاد مبداء
عینی اولور * كذلك عود ايله حکم معدومک حال عدمه صحت
عود ايله اتصافنی اقتضا ایدر * بوايه بدون التمايز * متصور اولماز
معدومات ایچون ايسه * حال عدمه تمايز یوقدر * احتجاج اولرینه
جواب ویریلور که * امتیاز عوارض مشخصه ايله در * شلین
مبتدأ نیسه اولدیغی کبی * اگر نماثلشدن من کل الوجوه اتحاد
مراد اولور ايسه * اثنبیت ممنوعدر * بلکه بوضوح تماثل تصور
اولماز * واکر عوارض مشخصه اتحاد مراد اولورسه * ملازمه
مسلم بطلان لازم ممنوعدر * زیرا بوضوح صورته اثنبیت اعتباری
اولمغه تغایر اعتباری کفایت ایدر * احتجاج ثانیلرینه جواب
ویریلور که * زمان دیدیکمز مبداء و معاد دن * بر شئتک عوارض
مشخصه سندن دکلدر * اگر عوارضدن اوایدی * شخص واحد
ازمنه نك تعددی حنبيله * اشخاص متعدده اولمق * اقتضا ایدر
ایدی بوايه سفسطه ظاهر در * احتجاج ثلثلرینه جواب ویریلور که
حال عدملرینه معدومات عقله متمایزه در * نقدر عقاده موجود
اولماز ايسه ده * واهل حق طرفدن بعث و جزایه * بوجوه
استدلال اولنور که * معاد فی ذاته مبداء کبی امر ممکندر * زیرا
معدوم اولان شیء وجوده قابلدر * اگر قابل اولسه * مقدماتی
موجود اولماز ایدى * پس لازم باطلدر * زیرا تقدیر مز شیء
موجود اولدقدن صکره معدوم اولدی * ملازمه نك بیانی بوجه
اوزره در که * اگر معدوم معهود * وجوده قابل اولسه * بالذات
ممتنع اولور * بالذات ممتنع اولسه * ابتدا موجود اولماز ایدى * پس
ثابت اولدیکه * وجوده قابل اولسه * موجود اولماز ایدى * قابلیت
ايسه ماهیتدن منفک اولسه * ممکن ممتنع منقلب اولمق لازم کلور
لازم ايسه باطلدر * زیرا لازمک لازم و مدن انفکاکنی مستلزم

اولمغه * دائما وجوده قابلیتی لازم اولور * پس شیء مر قومک عوده
قابلیتی ثابتدر * وفلاسفه دیرار که * مثلاً بر انسان بر انسانی اکل
ايسه * ما کول آکلدن جزء اولمق درجه سنده * ایدى اجزای
مزبوره آکل و ما کولک ایکسند * اعاده اولمق محالدر * اگر
برنده اعاده اولنورسد * آخر بجمع اجزائه معاد اولماز * زیرا بدن
آکل و ما کولک بعضیاری ضایع اولمق درکاردر * جواب
ویریلور که * معاد اولان اول نشئدن الی آخر العمر * باقی اولان
اجزای اصلیه در که * آنده مده العمر تفاوت اولماز * زیرا عناصر
اربعة * وروحدن مأخوذ اجزا در * واجزای ما کوله آكله
فضله در که * سمن و عزال اکا ترتب ایدر * واکر اعتراض
اولنورسه که * بومقاله تناسخی اشعار ایدر * زیرا معاد اولان
بدن ثانی * بدن اول اولماز * زیرا حدیث شریفده وارد اولمدر که
اهل الجنة جرد مرد) یعنی جنت اهلی بالجملة شعر و لحیه دن
آزاده در * وجه حنبلیه دیشلری جبل احد مقداری اولور * جواب
ویریلور که * تناسخ ایکی بدنک بحسب ذوات الاجزاء * مغایرتدن
عبارتدر * ما نحن فیهمده * تغایر هیئت و ترکیبده حاصلدر * بر طائفه
دخی بعث و حشری نفی خصوصنده * بگونه بسط هذیان ایلدیله که
بعثدن مقصود * یا مبعوثی ایلام * یا خود مبعوثدن المی دفع * و یا خود
مبعوثی تلذذدر * شقوق ثلثه ده محالدر * زیرا صورت اولده
فی نفسه * تعذیب حیوان بلا فائده در * بوايه حکمته منافیدر
صورت ثانیه مقصود اولمق مناسب دکلدر * زیرا اول ایلام
ایدوب * بعده رفع الم ایچون بعث ایتمکده دخی فائده یوقدر *
رفع الم خصوصنده * عدمی اوزره ابقا اکا کافیدر * صورت
ثالثه که تلذذدر * فی الحقیقه * بدنده حاصل اولان المی رفعدر
مثلاً اکل و شرب * الم جوع و عطشی رفعدن عبارتدر * بونلره

جواب ویریلور که ❦ ایلامه مستحق اولانی ایلام حکمت وعدالتدر
و مستحقینک المنی دفع ایلام عفو و کرمدر ❦ و تلذذ لطف
وعنایتدر ❦ بوباده اشبو قطعه غرابی امام علی کرم الله وجهه
حضرتلرندن روایت ایدرلر
❦ زعم المجیم والطیب کلاهما ❦ لن تحشر الاجساد قلت البکما ❦
❦ ان صح قولکما فلیست بخاسر ❦ ان صح قولی فالخسار علیکما ❦
طیبیدن مراد طیبیعون و منجمدن مراد افلا کیوندلر ❦ البکما
تبعدا عنی معنایه اسم امر در ❦ و بحسب الاعمال هر کس مظهر
محازات رب متعال اوله جقلری (یومئذ یصدر الناس اشتاتالیروا
اعمالهم فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل مثقال ذرة شریره)
نص مبینله ❦ وابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن مروی
الناس مجزیون باعمالهم ان خیرا فخیروان شرافشر ❦ حدیث
شریفله مثبتدر ❦ دخی بوباده آیات واحادیث کثیردر

❦ لاهل الخیر جنات ونعمی ❦ ❦ وللکفار ادراک النکال ❦

لاهل جار و مجرور مقدم خبردر ❦ جنات مؤخر مبتدا در ❦ نعمی
ضم میم و قصر ایله نعمت معنایه در ❦ نته که بشری و رجعی
بشارت و رجوع معنایینه در ❦ جنات اوزره معطوفدر ❦
وللکفار کله سنده و او عاطفه در ❦ كذلك للکفار مقدم خبر
و ادراک النکال مؤخر مبتدا در ❦ ادراک جمع درک در ❦ فمختبئه
یاخود سکون ایله ❦ حفرة یراندن بر حفرة ❦ یاخود طبقات ناردن
بر طبقه در ❦ همزه ایله ادراک لغتی کرچه بعضی شراح تخطئه
ایدرلر ❦ لکن موجه دکلدر ❦ زیرا ادراک لفظنک جمعی درکات
ایله مشهوردر ❦ ادراک استعمالی نادردر ❦ نکال عفو بت معنایه در
اضافتی لامیه در ❦ مفهوم بیت مصراع ثانی بیت اولی تفصیلدر

حق سبحانه و تعالی اهل خیراتی که ❦ مؤمن مطیعدن عبارتدر
جنت و نعمتلر ایله اثابه و تنعیم ❦ و کفاری درکات بحیمله تعذیب
و تنقیم ایدر ❦ معاوم اوله که ❦ حضرت حق جل و علا (ان الله
یدخل الذین آمنوا و عملوا الصالحات جنات (و) اعدت للمتقین)
وسائر نصوص قاطعه دلالتی اوزره مؤمنین قوللری ایچون جنت
و جنده حور و غلمان ❦ و مالا عین رأیت ولا اذن سمعت ❦ انواع
نعمت اعداد ایدوب (واتقوا النار الی اعدت للکافرین (و) و اعدلهم
سعیرا) ❦ کریمه لری منطوقجه کافرین ایچون جهنم و انده
اصناف عذاب و نعمت تهیئه ایلشدر ❦ حالا جنت و جهنم
مخلوق و موجود لدر ❦ آدم و حوا قصه سی و اعدت صبغه لری نک
ماضوتی وجودلرینه دلالت ایدر ❦ قالدیکه ❦ تعیین مکانلری
باینده نص صریح وارد اولدی ❦ اکثر علماء (عند سدره المنتهی
عندها جنة المأوی) کریمه سی و ❦ سقف الجنة عرش الرحمن ❦
و ان النار تحت الارضین ❦ حدیث شریفی اوزره جنت سبع
سمواتک فوقنده ❦ و عرشک تحتده اولدیغنه ذاهب اولدیلر ❦
معترله طائفه سی حالا مخلوق دکلدر ❦ بلکه یوم جزاده خلق
اولورلر دیرلر ❦ دلیللری بودر که ❦ اگر حالا موجود اولسه لر
یا عالم افلا کده ❦ یاخود عالم عناصرده ❦ و یاخود عالم آخرده
اولورلر ❦ شقوق ثلثه ده باطلدر ❦ شق اول و ثانی قرآن مبینده
وارد اولدیغی اوزره ❦ جنتک عرضی (کعرض السموات والارض)
اولغله تداخل اجسامی مستلزم اولغین عالم افلاک و عالم عناصرده
وجودلری ممکن اولغین ❦ لامحاله بوعالم ملک انتفالرندن صکره
متصور اولورلر ❦ و شق ثالث ینلرنده خلا تحقیقی مستلزمدر ❦ زیرا
فلاک ذاتنده بسیط ❦ و کری الشکلدر ❦ عالم آخر متحقق اولسه
اولدخی کری اولغله ینلرنده خلا مفروض اولور ❦ کرک مماسین

کړک متباینین اولسونلر * خلا ایسه محالدر * کدک عالم آخرده
 اولسه * لامحاله انده دخی عناصر حاصل اولور * عناصر حاصل
 اولجه البته بو عناصره مماثل * وحیرلرینه مائل * وحیرلرینه
 حرکتی مقتضی اولوب * واول عالمک حیرلرنده طبعاً ساکن اولور
 بو صورتده جسم واحد ایچون * بالطبع ایکی مکان اولق اقتضا
 ایدر * بو ایسه محالدر * یاخود اول عالمک حیرلرنده قسراً دائماً
 ساکن اولور * بودخی محالدر * اکا جواب ویریلور که * ابتدا
 تداخل اجسام * اصول فلاسفه یه متعلق اولدیغندن بشقه * فرجه
 مابین جسم * آخر ایله مملو اولق جائز اولغله * خلا ممنوعدر *
 قالدیکه * جنت فوق السماء و تحت العرش * اولجه عرضی
 عرض سموات و ارضین اولقده قطعاً اشکال یوقدر * و ذکر
 اولمان عالمده حاصل اولان عناصرک * بو عالم عناصرینه تمام
 حقیقتده تماثل ممنوعدر * زیرا صورتده * یاخود هیولاده اختلافی
 ممکندر * هر نقدر صفات ولوازمده مشترک اولورلر ایسه * و معتزله
 طائفه سنک بر دلایلاری بودر که * افعال الهی حکم و مصالحدن
 خالی اولماز * جنت وجهتمک خلقی * ثواب و عقاب حکمتنه منبدر
 ثواب و عقاب ایسه * یوم قیامتدن اول واقع دکلدر * بو وجهله
 قبل یوم القیمة * خلقلرنده فائده مترتب دکلدر * بو که جواب
 ویریلور که * ابتدا حضرت باری یه رعایت حکم و مصالح * واجب
 دکلدر * بعد التسلیم * فائده نک مجازاتده انحصاری ممنوعدر
 ولوسلم یوم قیامتدن مقدم * عدم وقوعی ممنوعدر * زیرا حدیث
 شریفده وارد اولدیکه * قبرده مؤمن ایچون جنته * و کافر ایچون
 جهنمه * برر قو کشاد اولوب * مؤمنه روح جنت * و کافره کریمه
 جهنم حاصل اولور * و حالاً جنت وجهتمک مخلوق اولوب
 و علم الهده اولان مکانه اوللری * عظمت شان الوهیه دال

اولق نمایاندر

وَلَا يَفْنَى الْجَحِيمُ وَلَا الْجَنَانُ وَمَا أَهْلُوهُمَا أَهْلُ انْتِقَالٍ

بعض نسخه ده بو محله * واللجنات والنيران کون * علیها امر
 احوال خوال * بتی ثبت اولمشدر * لکن اکثر نسخه ده اولماغله
 اکثر اتباع اولندی * ترکیبی واللجنات ظرف مستقر مقدم خبردر
 کون مؤخر مبتدا در * وجود فی الحال معناسنه در * علیها
 ضمیری مذکوره یه کل منهایه راجعدر * مر مر وردن فعل ماضیدر
 احوال جمع حالدر فاعلیدر * خوال جمع خالیه در صفتدر *
 یاخود مر کلمه سی مصدر * احوال مضاف الیهیدر * بر نسخه ده
 مر بدلی جری کلمه سی * و خوال اهمال نقطه ایله مشهود
 اولمشدر * بو که کوره حوالی جمع خالیه اولور * مزینه معناسنه
 بو صورتده بالکزن جنانه صفت اولور * ته که (الذین یکتزون
 الذهب والفضة ولا ینفقونها فی سبیل الله) کریمه سننده بعض
 مفسرین ضمیری بالکزن فضه یه ارجاع ایدرلر * مفهوم بیت
 بودر که * جنات و نیران الان موجود لدر * و اوزرلرندن احوال
 خالیات مرور ایتکده در * تفصیلی و لایفنی بیتندن مقدمجه
 گذران ایلدی * و لایفنی بیتنده لایفیه در * یفنی دردنجی بایدن
 فعل مستقبلدر * الجحیم فاعلیدر * و لا الجنان معظوفدر * جنان
 کسر جمیلله جننک جمعیدر * و ما اهلوهما کلمه سننده ما لبس
 معناسنه در * اهلون جمع اهلدر * هما کلمه سننه اضافت سببیه
 نون ساقط اولدی * ما کلمه سنک اسمیدر * اهل انتقال خبر
 منصوبیدر * انتقال مضاف الیهیدر * وصل ایله قرائی لازمدر
 مفهوم بیت بودر که * جنت وجهنم و اهالی و سکانلری فناپذیر
 اولماز * و محال اخرایه انتقال ایتزلر * وصف خلود و تأبید ایله

متصف لر در * معلوم اوله كه * فضل وعدل الهيله اهل سعادت
جنته * واهل شقاوت جهنمه داخل اولدقدن صكره * كرك
جنت * وكرك جهنم * واكيسنك اهل وسكانلرى فاني ومضمحل
واخر محلاله منتقل اولماز * نه كه (ان الذين آمنوا وعملوا
الصالحات كانت لهم جنات الفردوس نزلا خالدین فيها لا یبغون
عنها حولا) ای لا یطلبون تحویلا عن الجنة و (ان الذين كفروا
من اهل الكتاب والمشرکین فی نار جهنم خالدین فیها) کریمه لر یله
(واذا دخل اهل الجنة الجنة واهل النار النار نادى مناد بین الجنة
والنار یا اهل الجنة خلود لاموت ویا اهل النار خلود لاموت)
حدیث مشهور یله منصو صدر * اهل جهنم دن مراد کافر در
زیرا مؤمن عاصی عاقبت منتقل اولور * وسكانلرینك تنصیص
خلودی جنت وجهنمك دخی خلود لرینه تنصیصدر * جهنمه
طائفه سی فناپذیر اولملرینه ذاهلر در * استدلاللری بودر كه *
فناپذیر اولسه لر بقاء حالنده ذات الهيله مشارکت اقتضا ایدر
بو ایسه باطلدر * جواب ویریلور كه * حضرت باری واجب
البقاء * وجنت وجهنم واهالسی جائز البقادر * وذات الهینك
بقاسی بذاته * وبونلك بقالری ابقای الهيله در * قالدیكه *
اطفال مؤمنین اهل جنتدر * وآباء وامهاتنه شفاعت ایده جکلر در
نته كه (ان السقط لیقع محنظئا علی باب الجنة ویقول لا ادخل
الامع ابوی) حدیث شریفی اکا دالدر * واطفال كفار حقنده
اختلاف ایلدیلر * بعضیلر (رفع القلم عن ثلاثة عن النائم حتی
ینتبه وعن المجنون حتی یفیک وعن الصبی حتی یحتلم) حدیثیه
و (اطفال المشرکین خدام اهل الجنة وكل مولود یولد علی فطرة
الاسلام ثم یهودانه وینصرانه ویمجانه) حدیثلریله استدلال ایلدیلر
وبعضیلر * ولا یلدوا فاجرا کفارا * آیت کریمه سیله * وحضرت

خدیجه دن رضی الله عنها مروی اولان (سئلت النبی علیه
الصلوة والسلام عن اطفالها الذین ماتوا فی الجاهلیة فقال هم
فی النار) حدیثیه احتجاج ایلدیلر * وبعضیلر دیدیلر كه * بلوغی
تقدیرنده ایمان وطاعتی معلوم الهی اولان اطفال جنته * وكفر
وعصیان معلوم اولان جهنمه داخل اولور * امام نووی صحیح
مسلم شرحنده * اطفال مشرکین جنته داخل اولور دیو * تصریح
ایتمشدر * شیخ لقانی علیه الرحمه * تهذیبده اطفال مشرکین
داخل دکلر دیدی * قاضی عیاض وقرطبی دخی بوقولی
تصحیح ایلدیلر * زیرا تعذیب * تکلیف وبعث رسول فرعیدر
دیدیلر * وبوقوله امام بخاری دخی مائلدر * معتزله عندنده
معذب اولمازلر * بلیكه حدیث شریف مقتضاسی اهل جنتك
خدامیدر * وبی جرم اولانی تعذیب ظلمدر دیدیلر * خلاصه
بومسئله ده اون وجه اوزره اختلاف اولندی * بناء علیه امام
اعظم رحمه الله توقف ایلدیلر * لکن غالب اولان جنته داخل
اولملریدر * وحضرت خدیجه نك حدیثی اطفال كفارك جنته
داخل اوله جقلرینه هنوز علم نبوی شامل اولماغه حل اولنق
دائرة امكانه قریدر

یراه المؤمنون بغير كيف وادراك وضرب من مثال

براه ضمیری * رب العزته راجعدر * المؤمنون * فاعلیدر بغير كيف
جار ومجرور مفعولدن حالدر * وادراك وضرب معطوفلر در
كيف لفظی کیفیت دیمکدر * كيف هو * وكيف لونه * وكيف
شکله وطوله * مقاله سندن یاخود عین رائیدن خارج شعاع بصرینك
مرئی به اتصالی * یاخود مرئی ایله رائی ینلرنده مسافه * وجهت
ومكان ومواجهه وصورت مرئینك مرأت عین رائیده ارتسامندن

عبارت در ❦ ادراك مرئی بی احاطه ❦ وجوانب وحد و دینه وقوف
تخصیص یلدر ❦ وضرب نوع معناسنده در ❦ مفهوم بیت بود که
حضرت حق جل و علا ❦ جسته مؤمنین مکرینه عرض لطف
دیدار ایدوب ❦ مؤمنین دخی کیفسز ❦ وکنه و حقیقتنه ادرا کسر
وصور مخلوقه دن ❦ بر صورت مشابیه سز ❦ جال شریف لریله
شرفیاب اوله جقلدر

❦ جنت ایتش طوبه لم احد جهان ملکن بهار ❦

❦ هی معاذ الله جهنمدر بکا دیدار سز ❦

معلوم اوله که ❦ رؤیه لله مسئله سی ❦ اعظم مسائل اعتقادیه دندر
اقرار ایدنر اول سعاده مظهر ❦ وانکار ایدنر ❦ حرمانه مکر
اوله جقلدر ❦ شرح مواقفه مسطور در که ❦ ائمه اهل سنت
اتفاق ایتدیلر که ❦ دنیا و آخرتده رؤیت الهی عقلا جائزدر
دنیاده رؤیتک جوازنده اختلاف ایلدیلر ❦ اکثری قائلار در
کذلك منامده رؤیتده بعضیلر قائل ❦ وبعضیلر منکر اولدیلر
لکن حق اولان جائزدر ❦ حتی شاه شجاع کرمانی ❦ وقرای
سبعه دن حزه ❦ وبعض مشایخ سلف ❦ اول شرفله مشرف
اولدقلری مشهوردر ❦ و رؤیت منافی مشاهده قلبیه اولمغله
تبعید اولنماز ❦ امام بیضاوی علیه الرحمه ❦ دخی دنیاده رؤیتک
وقوعنه ذاهبدر ❦ حتی سوره بقره ده ❦ واذ قلتم یا موسی
ان تؤمن لك ❦ آیت کریمه سنک تفسیری خلانده ❦ بل الممكن
ان یری رؤیه منزّهة عن کیف وذلك للمؤمنین فی الآخرة والافراد
من الانبیاء فی بعض الاحوال فی الدنیا عبارتیه اقرار ایلدی
جمله معترضه اولمق اوزره بر مجلسده ❦ علمای اعلامدن بر قاج
ذوات کرام ❦ بیضاوی مرحومک ذکر اولنان والافراد
من الانبیاء ❦ قولنده اسنشکال ایلدیلر ❦ یعنی مظهر رؤیت

اولان پیغمبرلر دن مراد کپلدر ❦ بعض مرتبه ینلرنده محاوره
ککذرا نند نصکره ❦ بو حقیر بی بضاعت ❦ مراد شاه مسند
ختمیت ❦ علیه الصلوة والسلام اولوب ❦ تعظیبه بناء جمع عنوانیه
ایراد اولندی دیدیکمده ❦ نوع اسنصغار ایله قبول ایلدیلر ❦ نه که
عصر من علماسنک حالری بودر ❦ بعده اطمینان دهرک بعض
حاشیه استحضار ایللریله ❦ بحمدہ تعالی بیانمزه موافق ظهور
ایلدی ❦ بومعامله بعد المجامله مشهود من اولیحق ترا کنله
کندیلره سئوال ایلدمکه ❦ اصل شبهه قویه بودر که ❦ بیضاوی
مرحوم فی ذاته کامل اولمغله ❦ روحسز کلمه ایراد ایلز ❦ پس
والافراد عنوانیه ذکر ایدوب ❦ وفرد من الانبیاء ❦ وبعض من الانبیاء
عبارتی کبی ❦ سائر عبارله ایله تعبیر ایلوب ❦ اشبو افراد
ماده سنه تخصیصک نکته سی ندر ❦ دیدیکمزه بالجمله تلعم ایدوب
عاقبت سکوت ایلدیلر ❦ بعد الاسنیدان ❦ بوکونه توجیهه اجنصار
ایلدمکه بیضاوی مرحوم صوفیه دن اولمغله ❦ افراد تعبیری
صوفیه تعبیر اتندن ❦ حضرت رسول الله مخصوص وصفدر
نه که ❦ فصوصده شیخ اکبر قدس سره ❦ کلمه فردیه فی فص
محمدیه ❦ عبارله سیله ایراد ایلدی ❦ وینه صوفیه حضرت
رسول الله اوچ فردیتی حاوی اولمغله ❦ تعبیرا تلرنده همیشه افراد
اطلاق ایدرلر ❦ داود قیصری علیه الرحمه ❦ مقام مزبور شرحنده
تفصیل ایتشددر ❦ رجعنا الی ما کنا ❦ خفی اولیه که ❦ اهل سنت
وجاعت مذهب لری بودر که ❦ حق سبحانه و تعالی مؤمنینه اخرتده
بلا کیف مرئی اولمق عقلا صحیحدر ❦ معتزله وفلاسفه وخوارج
وزیدییه طائفه لری ❦ نفس رؤیتده و مشبهه و کرامیه ❦ لواحق
رؤیتده مخالف ایتدیلر ❦ زیرامشبهه و کرامیه ❦ حاشا جهت
وامکان و صورت اسناد ایدرلر ❦ بناء علیه رؤیتی تجویز ایدرلر

اما معتزله انكار ايدار * تمسكی * لا تدر كه الابصار وهو يدرك
 الابصار * كريمة سنه در * بو آیت كريمة به * ایکی وجهله
 متمسك در * وجه اول بصرايه ادراك رؤیتله مترادف در * یاخود
 احدهما بی اثبات و آخری نفی ایلک صحیح اولماز حیثیتله متلازم در
 ابصار لفظی ایسه * جمع محلی باللام وارد اولدی * حسب الاصول
 صیغه عمومدر * بو جهتله آیت مرقومه دن مستفاد اولدیكه
 حق تعالی فرد افریده كوره من * وجه ثانی كريمة مرقومه
 حسب المقام عدم رؤیتله تمدح ایچون مسوق اولمغله * وجود
 و رؤیت نقص اولور * نقصدن تنزیه ایسه واجبدر * انلره جواب
 ویریلور كه * بصرايه ادراك رؤیتله مترادف و متلازم اولملری
 ممنوعدر * بلكه رؤیتدن اخصدر * زیرا ادراك مرئینك عینده
 ارتسامی و شعاع بصرینك عیندن خروج و مرئی به اتصالله
 مشروطدر * اكافی رأیتله و ما ادركته بصری دینك صحیحدر
 پس ادراكی نفیدن رؤیتك نفی لازم كلز * كذلك جائزدر كه منفی
 اولان ابصارك اشوعالم دنیاده متصف اولدیغیز قوتله ادراكدر
 بلكه اكافی ظاهرو متبادر در * زیرا كلامی واقع متعارفه حل
 ایلک آتی به جلدن اولی و انسبدر * كذلك لا تدر كه الابصار
 قضیه سی سلب عمومی مفیددر * عموم سلبی مفید دكلدر * زیرا
 یدر كه الابصار قضیه سی عمومی مفید اولمغله * سلبی سلب عموم
 اولور * بصورتده رفع ایجاب كلی اولمغله * سلب جزئی قوه سنده
 اولور * یعنی بعضلر ادراك ایلز دیمك اولور * كذلك رؤیت
 ممتنع اولسه نفی تمدحی مستوجب اولماز * زیرا تمدح قابل الرؤیه
 اولوب * حجاب كبریا یله تمتع و متعز ز اولدیغنه منی * مرئی اولما مقدر
 اهل سنت رؤیتك جوازینی * دلائل نقلیه و عقلیه ایه اثبات ایتدیله
 دلائل نقلیه بوكابده سرد ایلدیكمز بش دلیلدر * اولو * وجوه

یومئذ ناضرة الى ربها ناظرة * آیت كريمة سیدر زیرا نظر
 اكر رؤیتدن عبارتدر دینور سه مطلوب حاصل اولور * و اكر
 مرئی جانبنه رؤیت ایچون تقلیب حدقه دن عبارتدر دینور سه
 رائی ایه خدای متعال میانه مقابله محال اولمغله * مسببی اولان
 رؤیتله حل اولور * زیرا سببی ذكر ایدوب مسببی اراده ایلک
 احسن وجوه مجازیه دندر * قالدیکه الى ربها كله سنده الى
 لفظی نعمت معناسنه اولان آلاء كله سنك مفردی اولمغله * ناظرة
 كله سی منتظرة معناسنه اولمغله حل ایلک صحیح دكلدر * نته كه
 معتزله اكافی حل ایتدیله * زیرا نظری مورت غم واضطراب
 اولان انتظاره حل ایتك قطعی قیجدر * نته كه * الانتظار اشد
 من النار و الانتظار موت احر درلر * حال بوكه آیت مرقومه
 دار سرورده معدومها اولان * نعم و الاضاف علیه بی بیان ایچون
 مسوقدر * اكر سؤال اولنور سه كه * آیت مرقومه سیاق و سباق
 قرینه سیله حالت نظر اهل جنت و جهنمك جنت و جهنمده
 استقرارلندن مقدم اولمغله دلالت ایدر * زیرا سباق كه * وجوه
 یومئذ ناظرة * كريمة سیدر سیاق كه * وجوه یومئذ باسرة
 تظن ان يفعل بها فاقرة * آیت كريمة سیدر مفهومملری
 قبل الاستقرار اولمغله * انتظار نعمت بعد البشارة * و انتظار عذاب
 بعد الانذار اولمغله * بعد البشارة انتظار نعمت نصارت وجهی
 مستتب سرور * و بعد الانذار انتظار نقمت شدت عباس و وجهی
 متعقب غم و كبر اولدیغی ظاهر در * اكافی جواب ویریلور كه
 بوسؤال وصول نعمت و عذابك تیقنه منیدر * تا كه انتظار
 نعم سروری * و انتظار نقم عمومی مستتب اوله * تظن انها قول
 شریفی ایسه بونی آبی اولمغله اخبار اولنان حالت حال استقرارده در
 وطن فعل شبها فشبها كوره جكری عقوبات متنوعه به

نسبتله در * یاخود دوا نه نسبتله در * و بوجل مقتضای مقام
اولان وعیدده ابلقدر * كذلك بزم تاویلن * اظهر واقربدر
اظهرنی بودر که * نظری اطلاق ایدوب * رؤیتی مراد ایلک کثیر
شایعدر * خصوصا وجه و جماله مضاف اولدقده * واذهانه
متبادر اولان الی کله سی * حرف جر عدادندن اولان الی اولقدر
نظر لفظی دخی انی مؤیددر * زیرا اکثری نظر ماده سی * الی ایله
متعدی اولور * آلاء مفردی اولان الیه تبادر غریبدر * نه که
رب کله سندن وحاشا وعلی کله لزدن متبادر اولان * حرف جر
اولاندر * یوقسه فعل ماضی اولانی بعیددر * و تاویلن اقریبتی
بودر که * رؤیت نظره انتظاردن اقریبدر * و جل اقرب احسن
وانسبدر ثانی (سترون ربکم یوم القیمة کما ترون القمر لیلة البدر
لاتضامون فی رؤیته) حدیث شریفدر * ای کما لاتشکون
فی رؤیة القمر لیلة البدر لاتشکون فی رؤیته تعالی عیا نافی الاخرة
اشبو حدیث شریفی * بکار صحابه وائمه دن * یکریمی بر نفر ذوات
کرام روایت ایلکله * مشهوردر * حدیث مشهوری انکار
ایدن مبتدعهدر * ثالثا حضرت موسی علی نبینا وعلیه السلام
رب العزندن * رب ارنی انظر الیک * مصدوقی اوزره رؤیت
نیاز ایلدی * اگر حق سبحانه و تعالی انک رؤیتی ممتنع اولدیفنه
عالم دکل ایسه * حضرت موسی صفات الهیه دن بر صفتی عالم
اولماقی اقتضا ایدر * بوا یسه باطلدر * خصوصا معتزله عندنده
واکر ممتنع الرؤیه اولدیفنی بلدیکی حالده * نیاز ایلد یسه * ثابت
بالله اولقی اقتضا ایدر * بودخی باطلدر * اگر بودلیله اعتراض
اولنورسه که * حضرت موسی رؤیتک امتناعنی ییلور * لکن نیازی
قومی دخی یتلک ایچون ایدی * حتی قومی * لن نؤمن لک حتی
نری الله جهره دیمشلا ایدی * بوصورتله جواز رؤیته دلیل

اولماز اکا جواب ویریلور که * قوم حضرت موسی اکر مؤمنلرایسه
حضرت موسانک رؤیت الهی ممتنعدر دیواخباری * کفایت ایدر
اگر کافرلرایسه * احکام الهیه تصدیق ایلزلر * حالبوکه * من غیر
دلیل نصک ظاهرندن عدولدر * زیرانص مبین * قال رب ارنی
عنوانیله وارد اولدی * ارحم بنظر و الیک * عنواننده وارد اولدی
و جوابنده حق تعالی * لن ترانی بیوردی * لن یرونی بیورمدی
رابعاً * حضرت باری عز شانه * فانظر الی الجبل فان استقر
مکانه فسوف ترانی * منطوقی اوزره * رؤیتی جبلك استقرارینه
تعلیق ایلدی * استقراری ایسه ممکندر * زیرا جسمدر * و هر جسم
ممکن الاستقرار اولغله * ممکنه تعلیق امکان رؤیته دلالت ایدر * اگر
سؤال اولنورسه که * معلق علیه * یعنی استقرار جبل ممکن دکلدر
زیرا تعلیق اولنان * تجلی حالنده استقراردر * علی الاطلاق دکلدر
اگر علی الاطلاق اولسه * رؤیت حاصل اولور ایدی * رؤیت
ایسه بالاتفاق منفیدر * پس بوجهله آیت کریمه نک معناسی
جبل رؤیته طاقت کتوروب * حال تجلیده مکانه استقراره
مقدرا یسه * یاموسی سنده طاقت کتور رسن دیمک اولور * جبل
ایسه اول حالده * فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا * منطوقیجه متحرک
اولدی * اکا جواب ویریلور که * مقدمات مسروده نک تسلیمی
تقدیری اوزره * جبلك حال تحرکده استقراری ممکندر * حق تعالی
حرکت بدلی سکون خلق ایدر * ممتنع اولان انجی حرکت و سکونک
اجتماعیدر * بوجه اوزره ده سرد جواب اولنور که * جبلة نظرایله
امر خالی دکل * یا حرکت یاخود استقرار حالنده اولور * صورت
اول اولور ایسه * استقرار ان کله سیله معلق اولان مستقبله
نظردن صکره واقع اولور * بوا یسه بالضروره ممکندر * و اگر
صورت ثانی اولورسه * معلق به دوام استقرار اولغله * بودخی

ممکنند خامسا * فلما تجلی ربه للجبل * منظوقی اوزره جبله تجلی
 الهی واقع اولدی * شیخ ابو منصور ماتریدی تحقیقی اوزره
 تجلی مرقوم * جبلده حیات و علم و رؤیت خلقندن عبارتدر حتی
 جبل متأثر اولغله مندرک اولدی * بوجهته تجلی جواز رؤیت
 دلالت ایتشددر * ومعتزله طائفه سنک انکار رؤیتده بردلباری
 دخی بودر که * لن ترانی باموسی * آیت کریمه سنده لن کلمه سی
 تأیید ایچونددر * حضرت موسی ابدی کور میچک * غیری دخی کورمز
 زیرا فصله قائل یوقدر * اکا جواب ویریاور که * بحتمز رؤیتک
 جوازندهدر * ایت مرقومه ایسه * جوازک نفینه دال اولیوب * وجودک
 نفینه دال اولدیغنده اثنابه یوقدر * انی لست بمربی * یاخود لایحوز
 رؤیتی عنواننده وارد اولسیدی * جوازک نفینه استدلال اولنور
 ایدی * کذلک لن کلمه سنک تأییده دلالتی مسلم دکدر * بلکه نفی
 تأکید ایچونددر * نته که * مریم رضی الله عنهادن حکایه قرآن
 کریمده * فلن اکلم الیوم انسیا * آیت کریمه سنده وارد اولشددر
 یعنی لن کلمه سی یومه مقارن اولشددر * تأیید ایله توقیت بیننده
 تنافی واقعدر * وتأیید ایچون اولدیغی مسلم اولسون * لکن تأیید
 ایله مدت دوام دنیا اراده سی جائزدر * نته که * ولن یتنوه ابدا
 بما قدمت ایدیهم * آیت کریمه سنده وارد اولشددر * یعنی حق تعالی
 خبر و یردیکه * کفار ابدی موتی تمنی ایلزلز * بعده * ونادوا یا مالک
 لبقض علینا ربک * آیتله آخرنده موتی تمنی ایله جککرینی اخبار
 ایلدی * بوجهته جائزدر که * نفی رؤیت دنیایه متعلق اولوب
 آخرته ملازق اولیه * وموسی علیه السلام دنیاده نیاز ایتمکه
 نفی دخی دنیایه متصرف اولمق ظاهردر * دلیل عقلی بودر که
 رؤیت فعلی * لامحاله جسم و جوهر و عرضیه متعلق اولغله * اشیای
 مرقومه ک رؤیتی بینلرنده حکم مشترک اولور * پس حکم مشترک

ایچون علت مشترک که نک وجودی لازمدر * اول علت مشترک که به
 وجود یا حدوث یاخود امکان اولور * حدوث وجود لاحق
 وعدم سابقدن عبارت اولغله * درجه علیتدن ساقطدر * عدم
 ایسه * نه علت و نه شطر علت اولور * کذلک امکانده اعدای اولغله
 علیتدن ساقطدر * پس علت مشترک که وجود اولدیغی ثابت
 اولدی * حضرت حق موجود اولغله * رؤیتی جائزدر * لکن
 بواسطه دلالتده اماره ضعف اولغله * خصما طرفندن بوجه اوزره
 اعتراض وارد اولور که * ابتدا مرئی جسم * و جوهر اولدیغی
 ممنوعدر * بلکه اضواء والوان وسطوح کبی اعراضدر * ولوسلم
 حکم مشترکی * علت مشترک که ایله تعلیل ممنوعدر * مشهود
 و محسوسدر که * حرارت نار ایله ضیای شمس بیننده مشترکدر
 حالبو که * ناردی علیت طبیعت ناریه * و شمسده علت طبیعت ضیادر
 بونیده تسلیم ایده لم * لکن بومذ کورده انحصاری ممنوعدر * زیرا
 حصول فی الجمله * کبی مذکور دن خارج شیء اخرده بولمق
 جائزدر * کذلک سزک عند کزده هر شئک وجودی * حقیقک
 عینیدر * بو صورنده اشیای مذکورده بینلرنده * مشترک اولمق
 احتمالدن بعیددر * بونیده تسلیم ایده لم * لکن عدمینک علیتیه صالح
 اولماسی مسلم دکدر * واقعا * اگر معلل اولسیدی صالح اولمازایدی
 ماده ایسه وجودی دکدر * زیرا معلل رؤیتک جوازیدر * جواز
 امکان معناسنه اولغله * عدمیدر * کذلک دلیلکز وجه آتی اوزره
 منقوضدر * زیرا ملوسیت * و مخلوقیت * و کون فی الجمله * و سائر
 اوصافک صحتی * اعراض و جواهر و اجسام بینلرنده مشترکدر
 حکم مشترک ایچون ایسه * علت مشترک که لازمدر * اول علت مشترک که
 یا امکان * یاخود حدوث * یاخود وجود اولور * امکان و حدوث
 ذکر ایلدیگکز کبی * درجه علیتدن ساقط اولغله * وجود متعین

اولدی * الله ذوالجلال موجود اولغله * بمحالات ذات اقدسه توارد
ایلك صحیح اولور * تعالی الله عن ذلك * بعض محققین بوکونه
استدلال ایلدیلرکه * حضرت حق سبحانه و تعالی عین ذاتی
ادراک ایدر * ورؤیت حواس باقیه ایله ادراک اولنمیان شیء ادراک
اولغله * ذات الهی * مطلقا رؤیته قابل اولور * زیرا قابلیت ذات
قابلد ندر * ذاتدن اولان شیء ایسه * برهینک اختلافیه مختلف
اولسامغله * بزم بصرمزه نسبتله ده قابل اولور * واکر تفاوت ثابت
اولورسه * رؤیتی قابل ذات جهتندن اولیوب * بلکه * مشاهده
مرئی یه قوتی اولسامغله * رائی جهتندن اولور * بزم عبونمز ایسه
رؤیتی ممکن اولان اشیا رائی اولغله * مشاهده یه قوتی اولور
پس رؤیت الهی صحیح اولور * واکر ذات الهی رؤیتی ممکن اولان
اشیاد * عظمت و کبریا و صفایله ممتاز اولق حسبیه عبونمزده
مشاهده یه قوت یوغبسه * حق جل و علا اول قوتی خلق
ایلدکنصکره * رؤیته قادر اولوروز * مؤمنون ایسه جنتده
روحانیون اولوب * حجب ریب و ظنون * و شکوک و اغلاطدن متخلص
و کدورات سائر دن صافی اولغله * حضرت حق مکان
وجهتندن * و سائر امارات حدوثدن * مبرا تجلی ایلدکده کورملری
جائزدر * قالدیکه ملک و جن و روح کبی * موجوداتک بزره مرئی
اولسنه * عادت الهی جاری اولسامغله * انلره رؤیتز تعلق ایلمز
یوقسه * رؤیتلری محال دکلدر * حضرت رسول الله صلی الله علیه
وسلم جبریل امینی بالدفعات کور دیلر * و علی القاری
جلال سیوطی و بلقینی رحیم اللهدن نقل ایدرکه * ملائکه و جن
طائفه سی دخی شرف رؤیتله مشرف اوله جقلدر * و نسوانک
رؤیتنده مقاله وارددر * لکن عموم نصوص اقتضاسی انلرده
محروم اولمازلر * ان شاء الله تعالی * جمله مز اول نعمتله متم اولوروز

فینسون النعم اذا رأوه * فیا خسران اهل الاعزال *

فاء * فینسون تعقیب ایچونددر * نینسون نسیاندن جمع غائب مستقبادر
نسیان بوراده ترك معناسنه در * فاعلی مؤمنونه راجعدر * النعم
مفعولیدر جمله سی * یراه المؤمنون جمله سی اوزره معطوفدر * عقیب
رؤیتهم الله فی الجنة ینسون النعم سبکندهدر * فیا خسران کله سنده
فاء جزایه در * یاء حرف ندادر * خسران منصوب منادادر * اهل
کله سنه مضافدر * ان کان الامر كذلك فیا خسارة المعترلة
علی انفسهم اخضرى فهذا وقتک موقعندهدر * باخود منادی
مخذ و فدر * و خسران فعل مخذوفله منصوبدر یا قوم اخضروا
خسارة المعترلة قوه سندهدر * رفع خسران جائز دکلدر * بوکونه
ندالر محضا مقام استعظام و استعجاب اولغله * سامعینه تنبیه ایچون
ایراد اولنور * نته که * فرآن مینده * (یا بشری) و (یا حسرة علی
العباد) * کریمه لری ویت یا ضیعة لملک و الدین الحنیف و ما * تلقاه
من حادثات الدهر بغداد * بینی بو و تیره اوزره در * کویا که بوکونه
احوال * بداعت یاخود بشاعت و فضاغت جهتلیله * نواعلرندن
علی الکمال ممتاز اولملریله * متجسم و ذوی الحیاة منزله تنزیل
اولنور * نعيم و نعمی و نعمت بر معنایه در * خسران خسارت
معناسنهدر * مفهوم بیت بودرکه * مؤمنون مکرمون * دارالسرورده
لقای شرف التقای ربانیهله مسرور * و استفاضه نور حبور
ایلدکده جنتک جمله نعم و مطایب * خاطر لرندن فراموش ایدرلر
زیرا جنت و جمله لطائف و نعمتی * دیدار الهی به نسبت نیر اعظمه
مقابل ذره * و اعداد غیر متناهی به محاذی مره * مثابه سندهدر
معلوم اوله که * معترله طائفه سی که * اکثر معظومات عقاید حقهده
اهل سنته مخالف ایدرلر * رئیس لری و اصل بن عطا نام کسنه در

حسن بصری علیه الرحمه مجلس شریفارینه حاضر اولور
ایدی * برکون ارتکاب کیره مسئله سنده * مرتکب
کیره نه مؤمن نه کافر در دیوب * کفر و ایمان بیننده * منزله اثبات
ایلمکله * حسن بصری علیه الرحمه قدا عززل عنا بیور مغله
من بعد اکا و اتباعه * معتزله اطلاق اولندی * کندی نفسارینه
اصحاب عدل و توحید * اطلاق ایدرلر * زیرا حضرت حق اوزره
ثواب مطیع * و عقاب عاصی واجب * و زعمارنجه * توحیده منافق اولان
صفات قدیمه منتفیدر ادعایینه مبنی * و مخالفات ایلدکلی معظمان
عقایدک بریدخی * ذکر اولانان رؤیت مسئله سیدر * وجه محرر
اوزره رؤیتی انکار ایدرلر (انا عند ظن عبدی بی) حدیث
قدسبسی اوزره * منالاری حرمان نعمت رؤیتدر * زیرا ظن کله سی
بومقامده یقین و اعتقاد معناسنه در * حتی اضداد دندر * دیرلر
معنای شریف بو اولور که * عبدم بنی مجیب الدعوه اعتقاد ایدر سه
دعاسنی قبول ایدرم * عفو و غفور اعتقاد ایدر سه * عفو و غفرانه
مظهر ایدرم * جنتده مرئی اعتقاد ایدر سه * رؤیت نائل خلاصه
نه کونه اعتقاد ایدر سه وفق اعتقادی اوزره تجلی ایدرم دیمکدر
و بومعنای مؤید * حدیث شریف وارد اولشدر * مفهوم منینی
بودر که * عبادتده منساوی ایکی کسسه * فضل الهیله * جنته داخل
اولدقلرنده * بریسنه درجه عالیه عنایت اولنور * دیکری یارب
بو قولک ایله عبادتمز برابر ایدی * شمدی نائل درجه علیا اولسنک
سبی ندر دیو سؤال ایلدکده * حضرت حق جل و علا بیورر که
بو قولم درگاه الوهیتدن * درجه رفیعہ رجا ایدوب * سن آتشدن
نجات استدعا ایدر ایدک * هر قوله مسئولنی اعطا ایدرم * اکابناء
حضرت رسول اکرم * صلی الله علیه وسلم * اصحاب کرامه
(سلوا الله الدرجات العلی فانما تسئلونه کریماً) بیور دیلر

قالدیکه رؤیتی انکار ایله معتزله تکفیر اولماز * زیرا انکاره تصدیق
براهین عقیده ایله اولوب * و رؤیت دال اولان آیات و احادیثی تأویل
ایدرلر * مؤل ایسه مکذب اولماز * اگر تأویل تکذیب اولسه
جیع فرقه مکذب اولمق اقتضا ایدر * فذلک بیان * سعادتمند اولان
اهل ایمان * خطیره جنانده * مظهر تجلی لقای رحمن اولدقلرنده
حد و قیاسدن افزون * و تقویم و مقیاسدن بیرون * ولذتی من لم یدق
لم یعرف ذاتقه سنه منوط * و کیفیتی لبس الخبر کالعبان باصره سنه
مشروط * نعم کونا کونی کور یجک * هر کس کندی نفسارینی فراموش
ایدرلر * زیرا دیدار الهییدن اعز و اعظم * الطاف و نعم یوقدر
مطلب اعلی * و مقصد اقصی در * اهل حقیقتک جنتی لسانه
الدقلری * محض اول شرف التقایه * وسیله مکانی اولدیغنه
میندر * یوقسه * بهشت اددقه زاهد اکل و شربک لذت سویلر
مؤداسی * زاهد عبدالبطن کبی * حور و غلمان هواسی و اطعمه
واشر به اشتها سنه مبنی * جنت نیازنده اولمازلر * بحضره دایر حدیث
شریف دخی * مشهود اولغله ثبت * اولندی (روی ان النبی
عليه الصلوة والسلام انه قال * بینما اهل الجنة فی الجنة اذ سطع علیهم
نور فاذا الرب جل و علا قد اشرق علیهم فلا یعطون فی الجنة
شئاً اقر لا عنهم ولا اسر لقلوبهم من النظر الی الله تعالی فاذا
احتجب عنهم بقی نوره و برکته فیهم

وَمَا اَنْ فَعَلَ اَصْلَحُ ذُو افْتِرَاضٍ عَلَى الْهَادِي الْمَقْدَسِ ذُو التَّعَالِي

مالبس معناسنه در * ان کسر همزه ایله زائده در * بعضیلر مخففه در
ضمیر شان محذوفدر دیدی * لکن ضمیر شان منصوبک ان مفتوحه
مخففه نک غیریده * حذفی ضعیفدر * فعل مبتدا اصلح ضعیفدر
ذو افتراض خبریدر * بعض نسخده نصبله ذا افتراض واقع

اولوب * شارحی ما کله سنه خبر منصوب ترتیب ایلمس * لکن سدید
اولدیغی بدیدر * زیرا کتب نحویه ده مصر حدر که * ان کله سی
ما قبلنده اولان مانک عملی مبطلدر زیرا ما کله سی لبس کله سنه
مشابهتدن ناشی عامل اولغله * عملده ضعیفدر * کندی ایله معمولی
میانی منفصل اولیجق عملانده اولور * وان کله سی بو کونه محالدره
کوفیونه کوره نافیه مؤ کده در * زائده دکلددر * دیمکده صحیح اولماز
مکر که ینلری مفصول اوله * واتران ایچون اصلح کله سنده کائن
همزه نک حر که سی ما قبلنک تنوینه نقل اولنق لازمدر * ذوا افتراض
صاحب وجوب معناسنه در که * واجب تأویلنده در * علی الهادی
ذوا افتراض کله سنه متعلقدر * هادی اسمای صفاتیهدندر * المقدس
تقدیسدن اسم مفعولدر * شان الوهیته ناشیان اولان نقایصدن
منزه معناسنه صفت سلبیه در * ذوال تعالی ذوال رفعة والعظمة
معناسنه در * مفهوم یت بودر که * حق جل وعلا اوزره عبادی
رعایت ایچون * یمان وسائر اعمال صالحه کی * اصلح افعال واجب
دکلددر * زیرا حق تعالی فاعل مختاردر * مراد ایدرسه ایشلر
و مراد ایدرسه ایشلر * معلوم اوله که * بومسئله ده اهل سنت ایله
معتزله میانده اختلاف وارددر * اهل سنت عندنده حق تعالی
عباده اصلح اولانی اراده * وخلق ایلمک واجب دکلددر * زیرا
الوهیت عبودیتیه مختص اولان * وجوبه منافی اولدیغندن بشقه
وجوب احکامدن اولغله * حاکمه محتاجدر * بواپسه ایکی وجهله
الوهیته منافیدر * وحق تعالی به اصلح واجب اولسه * جمیع خلقی
دارالسلام اسلامه هدایت ایدرایدی * ایمان و کفر ایله عبادک
اختلافده ایسه * اظهار عدل و ایثار فضل * حکمتی مندر جدر
کذلك وجوب اصلح * جناب بارینک عباد اوزره هدایت
ورزق وصحت کی * فضائل ایله * منتک باطلانی مستوجبدر

زیرا کندی اوزرینه واجب اولان حق * ادا ایدن کسه نک مؤدی
علیه اوزره امتنانی قالمز * بواپسه * لقد من الله على المؤمنين
اذ بعث فيهم رسولا منهم و قل لا تمنوا على اسلامكم بل الله يمين
عليكم ان هديكم لایمان * کریمه سی منطوقجه باطلدر
و بطلان منت * بطلان جد و شکر ی مستزمدر * حال بو که
جد و شکر * حضرت حقه ثابتدر * معتزله بغداد عندنده * عبادک
نین و دنیا سنده * حکمت و تدبیره اصلح و اوفق اولانه * رعایت
واجبدر * و معتزله بصره عندنده * یانکر دینده اوفقه رعایت
واجبدر * زیرا واجب اولسه * عباد حقنده بخل ظلمی ثابت اولور
حق تعالی ظلمدن منزهدر * اهل سنه طرفندن * جواب اولنور که
طرف الهیدن منع اصلح بخل و ظلم دکلددر * بلکه عدل و حکمتدر
کذلك اهل سنه دیرلر که * مثلا آلام و اسقامه مبتلا اولان
کافرک حالنه * اصلح اولان خلق اولنموب * یاخود طفولیتده فوت
ویاخود بلوغدن اول عقلی سلب اولنق ایدی * جناب باری انک
حقنده * افعال صالحه مر قومه نک برینی تجلی ایلیموب * بلکه خلق
وابقا ایتمکله * جهنمده خلودینی موجب * افعاله مبادرت ایلدی
کذلك ابلیس علیه اللعنه * رب انظرنی الی یوم یبعثون *
استمهالنه منی * حالنه اصلح اولدیغی اوزره مدة العمر * ابقا و اضلالم
عباده اقدار ایلدی * حال بو که * ابقا و اقداری * عذاب و عقابنک
تزییدینی مستوجب اولدی * بعض محققین دیرلر که * معتزله نک
اصلحن مر ادلری * من حیث الکمل * کله نسبت اولیموب * بلکه
برشخصه نسبتله در * نظام عالم خصوصنده فلا سفه نک ذاهب
اولد قلری کی * بومنا سبتله ابو الحسن الاشعری علیه الرحه
استاذی ابو علی جبائی به سؤال ایلدیکه * مثلا اوچ برادر اولسه
ری طاعتده * و بریسی کفر و معصیته امرار ایدوب * اوچنچی

هنوز طفل ایکن وفات ایلسه * بونلرک روز قیامتده احوالری
نه کونه اوله جقدر * جباتی دیدیکه * اول نائل ثواب * ثانی مظهر
عقاب * ثالث نه ثواب ونه عقابه محل اولور * اشعری دیدیکه
او چنجی یار بی نی نیچون معمر ایلدک تا که * صلاح و عبادت ایدوب ثوابه
مظهر اولدم دیرسه * حق تعالی نه یورر * جباتی دیدیکه
حضرت باری یورر که * ای قولم معلوم ایدیکه * سن متعبش اولبدک
فسق و معصبت ایدوب * جهنمه داخل اولوردک * بعده اشعری
ایکجهبسیده دیرسه که * یار بی نی نیچون صغیر ایکن توفی ایلدک
تا که سکا عصیان ایتوب * جهنمه داخل اولیدم دیدکده * جباتی
مبهوت اولدی * اندنصرکه اشعری * جباتی مذهبی ترک ایدوب
آثار سلفی تتبع ایدرک * قواعد معتزله نک انهدامنه همت ایلدی
وقالدیکه * معتزله طرفندن بالاده بسط اولنان کلامه * کافر مر سومک
خلق کذلک ابلبسک ابقا و اقداری * هر نقدر کندولرینه نسبتله
اصح دکلسه ده * نظام عالمک کلپسنه نسبتله اصل لر در * دیو
اعتراض وارد اولماز * زیرا بیان اولندیکه * اصح ایله مر اداری
من حیث هو کل کله نسبتله در * اگر بویله اولسیدی * مر ادلرینه
عارف اولان اشعری نک سؤال مذکور * وجباتی نک بهت والزانی
مقضى جوابی موجه اولماز ایدی * فاضل محقق عصام رحمه الله
مقام مزبوره بو کونه کلام ایراد ایلشد که * حق سبحانه و تعالی
حقک ظهورینی * و اهل سنتک غلبه سنی مر اد ایلدی * اگر مر ادی
اولسیدی * جباتی به بهت لازم کلپوب * جواب ویرر ایدیکه
حق تعالی به اصح و اجبدر * اگر ترکی شخص آخره نسبتله موجه
اولان آخر اصحک ترک حفظنی موجب اولزسه * پس محتملدر که
مر سوم اخ کافرک امانه سی ابوینک * و برادرینک کفرینی موجب
اوله مثلاً مر سومک موتی هنگامده جزع و فزع ایدر * بو وجهله

انلره اصح اولان مر سومک حیاتی اولدی * حضرت حق سبحانه
و تعالی بو اصحی حفظ ایتکله * اکامتعلق اصح و محتملدر که
کافر مر سومک نسلنده صلحا اولوب * انلره اصح اولان ایجادلری
اولغله * اکثرینه رعایتله مر سومه متعلق اصح فوت اولدی
عصامک بو مقاله سی تام اولدیغی نمایان اهل کلامدر * زیرا جباتی نک
مذهبی بودر که * عبده اصح اولانی اعطا * حضرت باری به
واجبدر * پس عبد مزبور حقنده اصحی شخص آخرک اصحی
ایچون ترک ایلک * حق الهیده ظمدر * تنزیهی واجبدر * کذلک
علی کلا التقدیرین جباتی نک بهتی لازم کلور * زیرا کافر مر سومی
صغیر ایکن امانه ایلسه * بر شخصه نسبت اصح اولانی ابوین
حقنده ترک ایلک لازم کلور * کیر ایکن امانه قیلسه * کذلک
اصحی مر سوم حقنده ترک ایتک لازم کلور

﴿ وَفَرَضَ لَكُمْ تَصَدِيقَ رَسُولٍ ﴾ وَأَمَّا كَرَامُ بِالنَّوَالِ ﴿﴾

اتزان ایچون رسل کله سی سبنک سکونیه در * فرض لازم
مقدم خبردر * تصدیق رسل مؤخر مبتدادر * لزومه تأکید
فرض عین اولدیغی اشعار ایچوندر * رسل جمع رسولدر *
اکتفاء قیلندندر * املاک کله سی رسل اوزره معظوفدر
جمع ملاک در * کرام کریمک جمعیدر * مکرم معناسنه در * املاک
لفظنک صفتیدر * وصف مزبور دن بعضیلر * ملائکه
زمره سندن * کاتب اعمال اولان ملکر در دیدی * نته که
قرآن مینده * کراما کاتین وارد اولشددر * بالنوال جار و مجرور
کرامه متعلقدر * نوال عطا و نصیب معناسنه در * بعض
نسخه ده تایی فوقیه ایله بالتوالی واقع اولغله * بالتتابع یا خود
بالتواتر معناسنه اولور * بو صورته محذوف جاؤا کله سنه یا خود

فرض کله سینه متعلق اولور ❦ یاخود حال اولور ❦ جائین
بالتابع تقدیر یله ❦ بعضیلر بونسخه ده بایی تصدیقه تعلیق له
مع معناسنه حمل ایلمک ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ عاقل بالغ مکلفه
وحدانیت الهی ایمانی فرض اولدیغی کی ❦ رسل و انبیای عظامه
وملائکه کرامه ده ایمان ایلمک فرضدر ❦ معلوم اوله که ❦ کافه
اهل اسلام ذاهل اولدیلر که ارسال رسل و انبیاء ممکنات عقلیه
قبیلنددر ❦ بعده ینلرنده اختلاف ایلدیلر ❦ اهل حدیث
دیدیلر که ❦ ارسال رسل منساوی الطرفیندر ❦ یعنی مقتضیات
حکمتدن اولدیغی عقل حکم ایلمز ❦ و عامه متکلمین دیدیلر که
ارسال رسل واجباتنددر ❦ حق تعالی به بایجاب ❦ یاخود بایجاب
الغیر واجب معناسنه دکلدر ❦ بلکه حکم و مصالحی مقتضی اولغله
مقتضیات حکمتنددر دیدیلر ❦ زیرا طرف الهیدن عبادی اوزره
امر ونهیک صدوری ❦ و عبادک دنیا و آخرت صلاحلرین
مستوجب اولان امور و احکامک اخباری ❦ حسنیاتنی متضمندر ❦
حضرت باری تعالی دخی صریح ❦ یاخود الهام صحیحله بعض
عبادینی بوخصوصه ایثار و تخصیص ایلمک ❦ عقله بعید دکلدر ❦
اول مخصص مأمور اولان ذات دخی ❦ مأمور اولدیغی اوزره
عباده اخبار و تبلیغ ایدر ❦ و دعوا سنی مصدق یعنی جانب
الهییدن مخصص و مأمور اولدیغی مبین و ناطق ❦ علامتی دخی
اولور ❦ اول علامته معجزه دینور ❦ مثانی اثباتدن سائر ناس
عاجز اولدیغیچون ❦ بو تقدیر جه ❦ اول ذاتی جانب حقندن معلوم
بالضروره اولان امور و احکامده ❦ تصدیق واجبدر ❦ پس
بووجهله ارسال رسل یا ریاضات و مجاهدات و انقطاعات کی
اعراض و احوال مکلفیه به مشروط ❦ وصفای جوهر و ذکای
فطرت کی ❦ استعداد ذاتی به منوط دکلدر ❦ نه که حکما اکا

ذاهبدر ❦ بلکه ❦ یختص برجه من یشاء من عباده ❦ منطوقجه
ایثار سبحانی و تخصیص ربانیدر ❦ حکمای اسلام دیرلر که
حضرت باری عزشانه انسانی امر معاشنده مستقل اولیه رق
خلق ایلدی ❦ زیرا انسان غذا و لباس و مسکن و سلاحه
محتاجدر ❦ جله سی صنایعه در ❦ شخص واحد ایسه ❦ ذکر اولان
امور لازمه سنی بالکمز جه ترتیب ایتمک ❦ خارج امکان اولوب بلکه
بنی نوعندن معاونه و معاوضه به محتاجدر ❦ پس انسان بالطبع
امر معاشنده تمدن و اجتماعه مضطر اولور ❦ انسان مدنی
بالطبع دیدکلرینک معناسی بودر ❦ بعد ذلک بری برلرینه معاونه
و معاوضه ینلرنده معامله و عدل اولدجه منتظم اولماز ❦ زیرا
هر کس محتاج اولدیغی نسنه به اشتها ❦ و مزاحمتک دفعنه اعتنا
ایدوب ❦ و خیر مطلوب بالذات اولغله ❦ مجموع خیرات و حسناتی
کندی نفسیچون اختیاره عزم ایدر ❦ و بوجهتله ملا یمتاری
مزاحمتی مؤدی اولغله ❦ حسب البشریه شهوت و غضبی جور
وظلمه داعی اولور ❦ بو صورتده هرج و مرج و قوعیله ❦ ینلرینه
اختلال طاری اولور ❦ اختلال مر قوم انجق میا نلرنده تسویه
و تعدیل تحقیقه مندفع اولور ❦ تعدیل ایسه تحت حصر
و احصاده اولیان ❦ جزئیاته شامل اولماغله ❦ بر قانون کلی به
محتاجدر که ❦ اکا شریعت اطلاق اولور ❦ شریعت دخی
وجه لایقی اوزره وضع و فرض ایدن شارع موقوفدر ❦ شارع
اولان ذات دخی ❦ البته احاد ناسدن استحقاق طاعتله ممتاز اولغله
محتاجدر ❦ استحقاق مزبور طرف الهیدن ورودینه دال اولان
آیات ظاهره و معجزات باهره به اختصاصله ❦ متحقق اولور
خوارج طائفه سی دیرلر که ❦ زمان جوازده ❦ یعنی زمان بعثت
رسول اللهیدن مقدم ❦ رسالت ادعا ایدنلرک قولنی معجزه اقامتی

اولیه رق قبول و خبری تصدیق واجبدر * توقف ایدن
ساعتنده کافر اولور * طائفه مسفوره نک مذ هباری باطلدر
زیرا من حیث الصورة * نبی ایلہ متنبی فرق اولماز * غائبه ده
علم مخلوق تعلق ایلز * سمنیه و براهمه طائفه لری دیرلر که
ارسال رسل محالدر * زیرا ارساللری یا عقله موافق یا خود
مخالف اولان مواد ایچون اولور * صورت اولده عقل مستغنی
اولغله رسالتلرینه حاجت یوقدر * صورت ثانی مقبول دکلدر
بو شبهه لری باطلدر * زیرا عقله موافق اولان ایکی قسمدر
قسم اول * عقل ادراکنده مستقل اولان شیدر * قسم ثانی
عقل ادراکنده مستقل اولمیاندر * احتیاج قسم ثانی به
نظر ایلہ در * بلکه قسم اولده نظر ایلہ در * زیرا عقل نقله
متعاضد اولور * و ارسال رسلک وقوعه دلالت ایدن نصوص
قاطعہ ایلہ * کتاب وسنت مشخوند * ایمدی حضرت آدم دن
خاتم الانبیاء علیه افضل التحایا حضرتلرینه کلمجه * کافه انبیاء
ومرسلینه * و طرف الهیدن کتوردکاری بالضروره معلوم
اولان احکامه ایمان ایلک * هر عاقل مکلفه واجبدر * قالدیکه
اجتهادات کی * بالضروره معلوم اولیانی تصدیق لازم دکلدر
ومنکری تکفیر اولماز * وتصدیق انبیاده تعیین عدد لازم دکلدر
زیرا حجت قاطعه اولیحق * عدد ذکرندہ داخلی اخراج وخارجی
ادخال ایلہ * و یقولون تؤمن ببعض ونکفر ببعض و یریدون
ان یخذوا بین ذلک سبیلا اولئک هم الکافرون حقا * وعبدی
اوزره تکذیب * و کفره تأدی لازم کلور * کرچه بعضیلر جمله
انبیای عظام * یوزیکرمی درت بیک * و رسل کرام اوچ یوزاون
اوچ ذوات فخامدر * دیور وایت ایدرلر * لکن مقطوع دکلدر
وبراهمه نک بعضیسی * یالکز حضرت آدمک نبوتنه قائلدر

وصائبه طائفه سی * حضرت شبت * و حضرت ادريس
عليهم السلامک نبوتلرینه ذاهبلردر * و یهودک بعضیسی * موسی
عليه السلامدن غیری بی انکار ایدرلر * یوايسه نص شریفک خلافدر
قال الله تعالی * قل یا ایها الناس انی رسول الله الیکم جمیعا
وما ارسلناک الا کافه للناس * الایة و دیرلر که عرب میاکنده
شرکک شیوعی اولغله * ارسال پیغمبره انلر محتاج اولدیلر ایدی
اهل کتاب محتاج دکلر ایدی * حال بوکه * یهود حضرت عزیره حاشا
بنوت اسناد ونصاری تثنیه جسارت ایدوب * دینلری کونا کون نسخ
ونخریفله خلل و بطالت بولمشیدی * وملائکه کرام حضر اتنیده
تصدیق ایلک واجبدر * خفی اولیه که * ملک لفظی اصلده مألک
ایدی الو که دن مأخوذدر * رسالت معناسنه بعده لام تقدیم اولنوب
ملائک اولدقدنصکره * همزه اسقاط اولندی * ماهیتلرنده
بعد الاختلاف * بانفسهم قائمه ذوات موجوده اولدقلرینه اتفاق
ایلدیلر * اکثر متکلمین عندنده * صور مختلفه ایلہ تشکله قادر
اجسام لطیفه در * تجلی والتناذ * انوار قدسیه دن * اوقاتدن
بروقته * وحالاتدن برحالتده * نوم وغفلت * وشهوت عائقه لریله
محبوب ومنوع دکلدر * بلکه عالم قدسیدن مطالعه ایلدکاری
لطائف ملکوتیه ایلہ * متلذذ ومتعملدر * طاعتلری طبع
وعصیانلری تکلفدر * نته که * بشر آنلرک خلافتنه در * وتسبیحه
اشتغاللری اعمال سائرلرینه مانع اولماز * زیرا تسبیحلری بزم
نفسمر منزله در * واکل شربلری یوقدر * لکن فوائج طیبیه بی
محب وروایح کریهه دن مجتبلردر * و ذکورت وانوثنله موصوف
دکلردر * ولا یعصون الله ما امرهم * منظوقی اوزره قطعنا
عصیان ایلزلر * یهود طائفه سنک ملائکه کرام واحدا بعد
واحد * بعضا کفری مرتکب اولوب * حضرت باری تعالی

کند و لرینی مسخ ایدر دیدگری * ذکر اولسان نص شریفه
مبطلدر * قالدیکه ابلیس علیه اللعنه صحت استثنا دلالتیه
ملائکه دن ایکن کافر اولدیمی دیو سوال اولنور سه * جواب
ویریلور که * ابلیس اجنه طائفه سندنر * امر ربانی په امثال
ایلمدی لکن باب عبادتده و رفعت درجه ده ملائکه صفاتده
اولغله * بین الملائکه مغفور و مستور اولدیغدن * آنلره الحاق
و تغلیبه استثنای صحیح اولدی * یا خود اعلا په امر ادنا په
امری متضمن اولدیغنه مبنیدر * وهاروت و ماروت قصه سنده
اصح اولان ایکی ملکردر * کند و لر دن کفر و کیره صادر
اولا مشدر * و تعذیبری معاتبه وجه اوزره در * نه که * انبیای
عظام زله و سهو اوزره معاتب اولورلر * انما نحن فتنه
فلا تکفر * منظوقجه امتحان ایچون ناسه سحر تعلیم ایدوب
و وقت تعلیملرنده وعظ و نصیحت ایدرلر ایدی * تعلیم سحر
ایسه کفر دکلدر * بلکه عمل و اعتقادی کفر در * و انبیای عظام
ایله تفاضلاری خصوصنده اختلاف وارددر * اکثر علما عندده
رسل انبیاء رسل و غیر رسل ملائکه دن * و رسل ملائکه عامه
انساندن و مؤمنون عامه ملائکه دن افضلدر * و اسمای
ملائکه نک مجموعی اعجمیدر * الامنکر و نکیر و مالک و رضوان عریدر
و حضرت باری تعالی * وان علیکم لحافظین کراما کاتبین *
منظوقجه هر آدمه ایکی ملک تعیین ایلشدر * کاتبون و حفظه دخی
دیرلر * زیرا کاتبه اعمال عبادی حفظ ایدرلر * بعض شراح ناظمک
کرام قرینه سیله ملائکه دن مرادی بونلر در دیمش * کرچه
عندالله جمله سی مکرملردر * مشکوة مصابحه مسطور در که
برکسه برکاه ایشلدکده * صاحب یمین اولان ملک که * خیر اعمالی
یازمغه مأمور در * صاحب یساره که شر اعمالی یازمغه دأمر در

اول کاهی مکفر برحسنة صدوری مأمولیه * یدی بساعت قدر
توقفله امر ایدر * بعده اول کسه برکاه ایشلسه * ثم ثم درت کاه
ایشلسه * بعده کندودن برحسنة صادر اولسه * من جاء بالحسنة
فله عشر امثالها * موجبجه اون حسنة اعطا اولنوب * درت
سبئه په مقابل اولدقدنصکره * باقبسی جریده سنه قید اولنور
و بعض علما دیرلر که * هر انسان ایچون درت ملک وارددر
ایکبسی نهارده و ایکبسی لیلده واقع خیر و شرک کتبنه مأمور در
برروایتده شهود طاعتک کثیر * و شهود معصیتک قلیل
اولسیچون * هرکون خیرات کتبنه * برر ملک معیندر * لکن
سبئات نحریرینه مدة العمر * فقط برر ملک مأمور در * بودخی
مأثور در که انسانک قعودی حالده یمین و شمالنده * برر ملک * نومی
حالده بری باشی و بری ایاغی طرفنده اولور * مشی حالنده
بری قدامنده و بری خلفنده کیدر

و ختم الرسل بالصدر المعلى * نبی هاشمی ذی جلال

ختم الرسل مبتدادر * بالصدر خبریدر * المعلى تشدید لامله
صفیدر * نبی صدر دن بدلد ر مجرور در * عطف بیان
دکلدر * زیرا فی نفسه ایضاح یوقدر * لکن عطف بیان
متبعندن اوضح اولق شرط دکلدر * بلکه انضمامدن ایضاح
متمحصل اولق شرط در * یا خود مبتدای محذوفه خبر در
اعنی تقدیریه ذالجمال نسخنه سی اکامعادلدر * خبر اولدیغنه
کوره بالصدر ظرف اولور * و بی کله سی مقدمه بیان اولندیغی
اوزره رفعت معناسنه نبوتدن مأخوذ اولور ایسه * فعل بمعنی
مفعول اولور * و غیر مهموز اولور * و خبر معناسنه بناء کله سندن
مأخوذ اولور ایسه * بمعنی فاعل اولور و مهموز اولور * لکن

ذریه و بریه و خایه کله زنده متروک اولدیغی کبی ❦ بونده دخی
متروک اولمشدر ❦ هاشمی صفتدر بآء نسبیه در ❦ جدی اولان
هاشم بن عبد منافه منسوب اولمشدر ❦ پدرلی عبدالله ❦ وانک
پدری عبدالمطلب ❦ وانک پدری هاشمدر ❦ اسمی عمر والعلادر
علوم مرتبه سنه بناء علا ایله توصیف ایلدیلر ❦ هشم ثرید ایتکله
هاشم ایله ملقب اولدی ❦ بغایت کریم الذات ❦ وعلی الجناب
مضیاف و منعم ایدی ❦ حل ابنای سبیل و تأمین خائف و اطعام
واسقا و اکساء و صله رحم و سائر مأربیه ایله متصف ایدی
ذی جمال صفت بعد صفتدر ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ حضرت
محمد علیه السلام خاتم الانبیاء والمرسلین اولغله ❦ نبوت و رسالت
ذات سعادت لریله ختام بولمشدر ❦ و صدر لفظی هر شبثک مقدم
و اولنه دیرلر ❦ و سینه معنا سنه ده اولغله ❦ استعاره طریقه سیله
بومقامده اراده اولنق ممکندر ❦ و ناظم ❦ صدر عنوانیله اولین
خلقت اولدیغنه نازکانه اشارت ایتمشدر ❦ خفی اولیه که ❦ اول
انبیای کرام ❦ حضرت آدم علیه السلامدر ❦ نبوته ❦ اجنباه ربه
فتاب علیه وهدی ❦ کریمه می دالدر ❦ مفسرین اجنبان
مراد ❦ نبوتد ردیدیلر ❦ لکن نبوتی جتنده می یوقسه ❦ خروجدن
صکره می واقع اولدی اختلاف ایلدیلر اکثر علما عندنده
خروجدن صکره واقع اولدی ❦ و آخر انبیای عظام حضرت
محمد علیه الصلوٰة والسلامدر ❦ ولیکن رسول الله و خاتم النبیین
کریمه سیله منصوصدر ❦ و معلوم اوله که ❦ ابتدا حضرت خاتم
الانبیاء علیه السلام ❦ حق پیغمبردر ❦ زیرا نبوت ادعا و معجزه
اظهار ایلدی ❦ لا محاله بوصفت اوزره اولان پیغمبردر ❦ زیرا
غیر حقنده ❦ ادعای نبوت عقینده ❦ معجزه اظهاری محالدر
وقالذیکه ❦ ادعای نبوتی تواترایله ثابتدر ❦ معجزه سی دخی جمله دن

اظهر بد مزده اولان قرآن کریمدر ❦ زیرا جمیع فصحاء و بلغاء
معارضه سندن عاجز اولمشدر ❦ عامه بلغا بر اقصر سوره سنه
نظیره ایرادینه قادر اولدیلر ❦ حتی منقولدر که ❦ فصیحای اقطار بلاد
بهر سنه ❦ موسم مجده ❦ مکه مکرّمه ده مجتمع اولوب ❦ مناشده خطب
واشعار ایدرلر ایدی ❦ علی العاده بر سنه دخی تجمع ایدوب ❦ ینلرنده
بووجه اوزره ایراء زناده مشورت ایلدیلر که ❦ هر طرف رجالی
میانلرندن بالغ مبلغ کمال فصاحت اولان ❦ برکسنه بی اختیار ایدوب
اکا قرآن کریمدن برجز اعطا ❦ و بر سنه امهال ایده لر ❦ بومشورته
صورت و یروب وقتا که ❦ سنه قابله ده ینه مکه مکرّمه ده اجتماع
ایلرلیله فصیحای مزبور و نندن استطلاع ایلد کلرنده ❦ بریسی
بووجه اوزره جواب ایلدیکه ❦ کامل بر سنه در خواب و خورد می
ترک ایدوب اول حصه م اولان یالکز ❦ فلما استبأ سوا الله
خلصوا نجبا ❦ کریمه سنه نظیره خصوصنه حصر جمله
ایام و لیل ❦ و افراغ وسع و مجال ایلدم ❦ اتیان نظیره دن عاجز
و فرومانده اولدم دیدی ❦ ایکنجیسی دخی اول صحیفه
حصه سی اولان ❦ مثل الذین اتخذوا من دون الله اولیاء
کشل العنکبوت اتخذت یثا ❦ کریمه سنه ❦ او چنجیسی
❦ وقیل یاارض ابلی ما نک و یا سماء اقلعی ❦ کریمه سنه
❦ دردنجیسی ❦ یا ایها الناس ضرب مثل فاستعولوه ان الذین
یدعون من دون الله لن یخلقوا ذبابا و لو اجتمعوا له ❦ کریمه سنه
نظیره ترتیبندن عاجز قالد یغنی اعتراف ایلدی ❦ ایلدی
بوکونه عجزلری دلالت ایدر که ❦ معجزه در ❦ تلقاء نفس نبویدن
دکلدر ❦ بلکه حکیم مجید طرفندن نازل اولمشدر ❦ بعض علما
دیدیلر که ❦ ختم نبوت خاتم الانبیاء ❦ دلیل عقلیه استدلال ممکن
دکلدر ❦ لکن بووجه اوزره امکانده در که ❦ نبوت حضرت

محمد ايله تمام وکمال بولدی ❦ تمامد نصکره زیاده یوقدر ❦ زیرا
حضرت رسول الله ﷺ کتور دیکي کتاب وسنت دنبا و آخرته
ستعلق جمیع ازمانده ❦ جمیع ائمه محتاج اولد قلری عامه امور
واحکامی مشتمل اولغله ❦ اصول اخرا دن مغنیدر ❦ جمله عقول
وطبایع سلیمه وفاء غرضی استحسان ایلشدر ❦ ومنقولدر که
ملت سائر اصحابدن بریسی بر فقیهین ختمیه دال دلیل عقلی
طلب ایدوب ❦ فقیه مزبور عاجز اولغله اول شخص بو وجه
اوزره سرد کلام ایتشدر که ❦ نبوت ایکی قسمدر ❦ عملی و علمی
عملی قسمی حضرت موسی مشتمل ❦ و علمی قسمی حضرت عیسی
محتفل اولغله ❦ من بعد قسمین مزبور بنده هر برینی حامل پیغمبره
حاجت یوقدر ❦ انجیق قسمین مزبورینی حاوی ❦ پیغمبر احتمالی
قالمشدر ❦ پس حضرت عیسا دنصکره حضرت محمد علیه
الصلاة والسلام تشریف ایلکله ❦ بالضروره قسمین مزبورینی
حامل اولغله ❦ کندودن صکره باب نبوت مسدود اولمشدر
وقالديکله نصاری ویهود ❦ حضرت رسول الله ﷺ عدم رسالته
بو وجه ناموجه اوزره احتجاج ایدر که ❦ رسالت محمدی نسخ
دینک جوازینه موقوفدر ❦ نسخ ایسه باطلدر دیرلر ❦ اما مقدمه
اولی ❦ زیرا رسول شرع جدید ❦ یاخود شرع آخرک بعضیسنی
نسخله مبعوث اولور ❦ نسخ ایسه محالدر ❦ زیرا منسوخ فی ذاته
حسن ایسه نسخی قبیح اولور ❦ و اگر قبیح ایسه حضرت باری
قبیحله امر ایلک لازم کلور ❦ كذلك نسخ بداپی که بر حکمدن
رجوع وندامتدر ❦ موجب اولور ❦ بوايه حضرت حقه
نسبت محالدر ❦ اکا جواب ویریلور که ❦ برنینه بروقتده بر قومه
نسبت حسن اولوب ❦ وقت دیگرده قوم اخره نسبت ❦ حسن
اولماق جائزدر ❦ زیرا ناس فهم و بلادت ورد و قبول و غلظت

ودقت وانکار و تسلیم خصوص علرنده مختلفلردر ❦ علم از لیسنده
زمان معین ايله مقید اولغله بدا لازم کلر ❦ زیرا بو صورتله نسخ
حکم شرعی سابقک انتها سنی بیان اولور ❦ بوايه محال
دکلدر ❦ والسلام علی من ارسل رجة لعامة الانام

❦ امام الانبياء بلا اختلاف ❦ و تاج الاصفیاء بلا اختلال ❦

امام الانبياء مجروردر ❦ بیت سابقده اولان بی کله سنک
صفیدر ❦ یاخود مبتدای محذوفه خبردر ❦ امام مقتدی معناسنده در
وتاج الاصفیایه معطوفدر ❦ تاج معلومدر ❦ بوزاده بالاستعاره
رئیس دیمکدر ❦ اصفیاء جمع صفی در ❦ صفی اول کسنه در که ❦ صفات
ذمیه دن مبرا و کدورات نفسانیه دن مقدس اوله ❦ مراد ملائکه
کرام ❦ و اولیای ذوی الاحترامدر ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ حضرت
شاه سریر اصطفای علیه اصفی التحایا پیشوای جماعت انبیاء
و مقتدای زمره اصفیادر ❦ و بوبابده جمله اهل اسلام متفقدر در
معلوم اوله که ❦ ناظمک امامتدن مرادی آخرت اعتباریله یاخود
لیله معراجده بیت مقدسده ❦ جماعت انبیایه امامت ایلد کلری
اعتباریله در ❦ یاخود معنای بیت حضرت رسول الله ﷺ جمله انبیانک
تفضیل الهیله افضلیدر ❦ یعنی تفضیل اعمال حسبیه دکلدر
نته که معتزله ملائکه بی مطلقا ❦ انسان اوزره اعمال حسبیه
تفضیل ایدر ل ❦ تفضیل الهی اولدیغنه ❦ ولقد فضلنا بعض النبیین
علی بعض ❦ و ❦ تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض ❦
کریمه لری دلالت ایدر ❦ زیرا تفضیلات ذات الهی به مضاف اولمشدر
❦ و قرآن کریمده ❦ کنتم خیرامة اخرجت للناس ❦ کریمه سی
فضیلت محمدی به دلالت ایدر ❦ زیرا هرا تمک شرفی کندولره
مبعوث پیغمبرک شرفیله اولور ❦ لیکن بومقالهیه ۳ کلام وارد اولور

جائز در که خیریت امت * سهولت انقیاد * و وفور عقل و رشاد
وقوة ایمان * و کثرت اعمالی سبیل اوله * و افضلیت محمدی به
بو وجه اوزره ده استدلال اولور که * شرف و فضیلت صفات
کمال اعتباریه در * حضرت رسول الله جمیع انبیاء تک متصف
اولدقلری اوصاف شریفه ایله متصف اولغله * جمله سفدن افضل
و اشرف اولور * و افضلیتیه دلائل نقلیه کثیره در

وَبَاقٍ شَرْعُهُ فِي كُلِّ وَقْتٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَارْتِحَالِ

باقی کلمه سی مقدم خبردر * شرعه مؤخر مبتدادر * و ارتحال کلمه سی
القیمة اوزره معطوف اولغله * الی یوم ارتحال الناس من الدنیا
تقدیرنده در * مفهوم بیت بودر که * حضرت رسول الله شریعت
سمحا و ملت بیضاری نسخ و تبدیلدن بری و قیاسته قدر
باقیدر * بیت مر قومه قیامتدن مراد * ظهور ارتحال و ارتحالدن
مراد وقوع ارتحالددر * معلوم اوله که * شرع لغتده اظهار و بیان
و طریق معنارینه در * بعده وضع الهیله موضوع و انبیادن
بر نبی ایله ثابت طریقده استعمال اولندی * دین لغتده جزا و عادت
معناسنه در * بعده ذوالعقولی اختیار محمود لریله بالذات خیره
سائق وضع الهیده استعمال اولندی * قلبی و قالیدن اعمدر * اعتقاد
و علم و صلوة کبی * بعض محققین دیدیلر که * انبیادن ثابت اولان
طریقه مخصوصه * مابه الجزاء اولدیغی حیثیله دین * و مجتمع و مملی
اولدیغی حیثیله ملت * و واجب الاذعان اولدیغی حیثیله ایمان
و تسلیم اولدیغی اعتبار ایله اسلام * و زلال کماله متعطشونک
ورودی اعتبار ایله شریعت * و جبریل علیه السلام اسمی ناموس
اولغله * جبریل واسطه سیله وارد اولدیغی اعتبار ایله ناموس اطلاق
اولور * قالدیکه حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه السلام ملتی ملت

محمدی ده داخل اولغله * اتباعیه مأمور اولشزددر و حضرت
باری تعالی و جناب رسول الله من غیر انکار * ذکر و بیان
ایلدکلری شریعت سالفه بزه دخی شریعتدر * و مجموع شرایعک
قطعا اصولده اختلافی یوقدر * جمله سی فروعه متعلقدر
و حضرت رسول الله شریعتی * قیامت قدر باقیدر * زیرا خاتم
انبیاء اولدیغی نص صریحه ثابت اولمشددر * و وحی و الهامه
علی سبیل الاجال و التفصیل جمیع خلقک احوال و احکامی
ضبط ایلشددر * و امتک علمای بعض احکام مبهمه بی کتاب
و سنت * و اجاع و قیاسله بیانه کافیلرددر * زیرا سائر امم علماسندن
اعقل و اعلمرددر * نه که * حقارنده * علماء امتی کا نبیاء بنی اسرائیل
وارد اولشددر * قالدیکه * حضرت عیسی علیه السلام شریعت
جدیده ایله * نازل اولیه جقدر * بلکه خلیفه رسول اوله جقدر
ورفع جزیه بی حضرت رسول الله خبر و یرمکه * شریعت محمدیه
احکامندندر

وَحَقُّ امْرِ مَعْرَاجٍ وَصَدَقُ فِيهِ نَصُّ اَخْبَارِ عَوَالِي

و حق مقدم خبردر * ثابت معناسنه در * امر معراج مؤخر مبتدادر
امر معراج الرسول تقدیرنده در * و صدق حق اوزره معطوفدر
صادق معناسنه در * فقیه کلمه سنده فاء سببیه در * ضمیری معراجدر
راجعدر * نص لفظی تصریح معناسنه در * اخبار جمع خبردر
عوالی جمع عالیه در * باخود جمع عالی در * زیرا صفت اولان فاعل
ذوی العقولک غیریده اولور سه * فواعل اوزره قیاسی جعلنور
زیرا جمع مذکر غیر عاقلک جمعی * مؤنث عاقل مجرا سنه جاری
اولور * نجم طالع و طوالع و جبل شامخ و شواخ کبی * مفهوم
بیت بودر که * حضرت رسول الله خصیصه معراجی ثابت

نوری بو وجهله
در که * الناس علی
و عیون مقتضای
ملت تابع اولدقلری
اخلاقیه مخلوق
منه مصدر شرف

و متحقق و واقعه مطابق شد * زیرا ثبوتی باینده متواتر و مشهور کی
 اخبار عالیّه منصوص اولشدر * معلوم اوله که * علمای کرام
 ذات معراجده با جمله اتفاق ایلدیلر * لیکن یقظه حالنده میدر
 رؤیا حالنده میدر * یعنی جسمانیدر بوقسه روحانیدر * و وحی
 ظهورندن اولی * بوقسه صکره میدر * اختلاف ایلدیلر * محققین
 دیرلر که * قبل الوحی عالم رؤیاده نائل معراج اولوب * بعده هجرتدن
 برسند مقدم * ماهر جبده یقظه حالنده بحسده عروج ایلدیلر * نته که
 * سبحان الذی اسری بعبدہ لیلان المسجد الحرام الی المسجد
 الاقصی الذی بارکنا حوله لسنیه من آیاتنا * الیه کریمه سی
 میندر * آیاتدن مراد * لیلئه اسرا ده مشاهده ایلدیلر لقای
 انبیاء * و سدره منتهای * و بیت معمور * و سایر عجائب و غرائب
 مرویدر که * لیلئه مر قومه ده مکّه مکرمه ده * بیت امها نیدن مسجد
 اقصایه که * بیت مقدسدر * پینلری قرق مر حله مسیره در * اسرا
 اولوب حضرت محبی الاموات * اول کیجه جیع انبیای احیایتمکله
 بیت مقدسده اجتماع ایلوب * جبریل امین اذان واقامت * و حضرت
 امام الانبیاء اقامت ایدوب * ایکی رکعت نماز ادا ایلدیلر * سند
 صحیحله مثبت اولدیغی اوزره * حضرت رسول الله بوجه اوزره
 خبر ویرمشدر که * اول کیجه بیت امها نید چشم خوابیده و قلم
 بیدار ایکن * جبریل امین کلوب * یا محمد بو کیجه لیلئه نوم دکلد
 بایکه لیلئه خلعت و کرامتدر * حرکت قبل دیمکله * بندخی قالقوب
 ایدست الدم * بعده خانه دن خروج ایلدم کوردمکه * حضرت
 اسرافیل پیشکاه بایده * براقله ایستاده موقف انتظار در * و براق
 حارندن اکبر * و بغلندن اصغر * حیواندر * جبریل بر رکابی و اسرافیل
 رکاب دیگر یطوتوب * بندخی سوار اولق مراد ایلدیکمده * براق
 نعصبه شمسى اظهار ایتمکله * جبریل یا براق رام اولکه

شعری ضمیمه الی
 این سند را ملاحظه
 فرمایید

بوندن افضل کسه سوار اولماز دیدکده ساکن اولوب * بندخی
 سوار اولدم * براق ایکی جناحی اولوب * قدمی مدای بصرینه
 وضع ایلدیکله در حال * مسجد اقصایه و اصل اولدق * انده جیع رسل
 کرام حاضر بوانغله * اشارت جبریل ایله * بن امامت ایدوب
 جماعتله ایکی رکعت نماز ادا ایلدک * بعده حضرت حق سبحانه
 و تعالی رسل مشار الیهکم بعضیسنی آسمانه رفع ایلدی * بعده
 بشخصه سمایه * و اندن سدره منتهایه * و عرش اعلایه عروج
 ایدوب بعده * فاوحی الی عبده ما ووحی * کلزارنده کلچین
 اسرار * و حقایق کونا کون اولدیلر * معتزله طائفه سی معراجک
 رؤیاده اولدیغنه ذاهب اولدیلر * و ما جعلنا الرؤیا الی اربناک
 الا فتنة للناس * کریمه سیله و اسرا آیتنده مسجد اقصایک
 منتهی وقوعیله * و حضرت معاویه دن مروی کانت رؤیا صالحه
 و حضرت عایشه دن مروی (ما فقد جسد محمد لیلئه المعراج)
 حدیثلریله احتجاج ایلدیلر * و عقلا استبعاد و استحاله ایلدیلر
 و حکماء کره زهریر * و کره ناردن عبور * و افلاک خرق
 و التیاملری محذورینه مبنی * معراج جسمانی بی انکار ایلدیلر
 ابتدا معتزله به جواب ویریلور که * و ما جعلنا الرؤیا الی *
 کریمه سند رویدادن مراد عینله کورمکدر * اگر سؤال
 اولنورسه که * رؤیا لفظنک متبادری * بصیرتله کورمک اولغله
 تبادردن عدولک وجهی ندر * جواب اولنورکه * آیت مر قومه نک
 منطوقی اولان ماده معراج * محضاً موجب اختان اولدیغی کی * انی
 ناطق الفاظ دخی احتمالاتی متضمن اولغله * ناطق و منطوق
 متوافق اولمشدر * کذلک ذکر اولسان رؤیا غزوه بدرده هزیمت
 کفارّه متعلق رؤیا اولق محتملدر * یا خود مکّه یه دخولی مبشر
 اولان رویدار * بعض مفسرین دیدیلر که * این شرکائی و تبره سی

یعنی مشا کله طریقه سی اوزره ❦ رؤیا ایله تسمیه ❦ مکذیبک قولنه موافقتله در ❦ و حضرت معاویه نک صالحه ایله توصیفی منافی دکلدر ❦ و حضرت عایشه نک مرادی جسد رسول الله روحندن مفقود اولدی ❦ بلکه مقارنا عروج ایلدی دیمکدر ❦ وعقلا استبعاد اولماز ❦ زیرا بیضاوی مر حومک تحریری ❦ طرفین قرص آفتاب مابینی ❦ کره ارضک ایکی طرفی مابینک ❦ یوز التشدن زیاده ضعیفی ایکن آفتابک طرف اسفلی اعلا سنک موضعنه ❦ ثانیه دن از مدته واصل اولور ❦ و مبرهنه در که ❦ اجسام قبول اعراضه منساویه در ❦ یعنی عنصریات ❦ و فلکیاتک هر برینه ❦ صحیح اولان آخره ده صحیح اولور حضرت حق سبحانه و تعالی ❦ ممکناته قادر اولمغله ❦ بو گونه حرکت سریعه بی بدن رسول کزینده ❦ و براقده خلق ایلکه قادر در فلاسفه ده بو گونه جواب و یریلور ❦ و خرق و التیام ماده سی کندی اصول لرینه مبنیدر ❦ و نزول ملائکه بی انکاره مؤیددر ❦ العجب که هر مس هرامسه نک آسمانه عروج ایدوب ❦ اوتوز سنه مدت فلک زحل ایله دورانه قائل اولورلر ❦ و معراج نبوی بی انکار ایدرلر جمله معجزات دن شق القمر معجزه سی که ❦ وقوعی بدرکی روشنادر اصول لرنده قرص قمر بر جرم کسدی اللون اولوب افاضه نور خورشید ایله مستضی ایکن ❦ ایکی پاره اولوب نورانی اوله رق نازل و بعده صاعد و ملتئم اولدیلر ❦ و امام علی کرم الله وجهه حضرت تباری صلوٰه عصری اکمال ایچون ❦ شمس خلاف طبیعی رد و توقیف اولندی ❦ پس اصول قنده قالدی ❦ مخالفت نه به کندی ❦ عالم اسیر دست مشیت دکلیدر ❦ مؤداسی جمیع اشیا زبون پنجه قدرت خالق الارض و السمادر ❦ قالدیکه خاطر فاتره بو گونه لایح اولمشدر که ❦ حضرت عایشه ولادت نبویک قرق بشی سی سنه سی تولد ایلدی ❦ منازع فیه اولان امر معراج ❦ الی ایکنجی سنه سی

قبل الهجرة وقع اولدی ❦ امر زفاف مدینه منوره ده الی دردیجی سنه ده واقع اولمغله ❦ فقدان جسد نبوی خصوصی نه کونه اولور و قالدیکه ❦ اثر حقیرانه من اولان سیر حلبی ترجمه سنه تحریر اولندیجی اوزره حضرت رسول الله اوتوز درت دفعه معراجله حائر ابتهاج اولدیلر ❦ بر دفعه سی یقظه ده مکه مکرمه ده ماعداسی عالم منامده واقع اولمشدر ❦ و رأی العین مشاهده وجود حقیقی به مظهر اولدیلر ❦ و صلوٰه پنجه کانه اول کیمه مفروض اولدی و سماء اولده آدم علیه السلام و ثانیه عیسی و یحیی و ثالثه یوسف و رابعه ادریس و خامسه هرون و سادسه موسی و سابعه ابراهیم علیهم الصلوٰه و السلام حضرت انسه ملاقی اولدیلر عودنده حضرت ابراهیم امت رسول الله سلام سفارش پیورمغله حالا هر نمازده بزاردخی کندورینه صلوٰه و سلام اهدا ایدرلر خلاصه امر معراج حقدر ❦ لکن مسجد اقصایه اسر کتایله و سمایه عروج احادیث مشهوره ایله و بالای عرشه صعود و خبر احاد ایله ثابتدر ❦ پس مکهدن مسجد اقصایه اسرای انکار ایدن کافر در ❦ و سمایه و سمان مشیت الهی اولان عالمه عروجی منکر اولان مبتدعه در

❦ وَاَنَّ الْاَنْبِيَاءَ لَفِي اَمَانٍ ❦ عَنِ الْعَصِيَانِ عَمْدًا وَاَنْعِزَالٍ ❦

و او عاطفه در ❦ ان حروف مشبه دندر ❦ الانبیاء اسم منصوبیدر لئی امان کلمه سنده لام مؤ کده در ❦ فی امان جار و مجرور ظرف مستقر خبریدر ❦ امان امن معنا سنه در ❦ عَنِ الْعَصِيَانِ امان کلمه سنه متعلقدر ❦ عَمْدًا حالدر تمیز اولوق دخی ممکندر ❦ اَنْعِزَالِ عَصِيَانِ اوزره معطوفدر و انعزالهم عن منصب النبوة تقدیرنده در مفهوم یت بودر که ❦ جمله انبیای عظام بالقصد صدور ایدن

کفر و معاصی در ❖ معصوم و مصون و منصب و الای نبودن
معزول و مهجور و املقندن مأ مونلردر ❖ معلوم اوله که ❖ مسائل
عقاید به دن بری دخی انبیای عظامک کفر و معاصیدن
عصمتلری مسئله سیدر ❖ بونده دخی اهل سنه ایله سائرک
منازعهلری وارد ❖ اهل سنه عندنده عصمتلری ثابتدر ❖ ابتدا
عصمت سید شریف عندنده معاصی به اقتدار وار ایکن
اجتناب ایلمک ملکه سندن عبارتدر ❖ جلال دوانی تعریفنه کوره
حضرت حق تعالی عبادده ذنب و عصیان خلق ایلمامکدن
عبارتدر ❖ انبیای عظامک عصمتی اولا ❖ حضرت باری تعالی
انلری صفای جوهر ایداع ❖ بعده فضائل نفسیه جسمیه ایله
متجلی ایلدکدن صکره ❖ نصرت و تثبیت اقدام احسان بعده
سکینه ازالیله شوائب معاصیدن حفظ و حایت ایلمکدن
عبارتدر ❖ و فلا سفه عندنده عصمت فجوره مانع ملکه ملکیه دن
عبارتدر ❖ جمله اهل ملل و شرایع اتفاق ایلدیلر که ❖ انبیای
عظامک دعوای رسالت و تبلیغ احکام کبی ❖ معجزه مدلولی اولان
امورنده کذب عمدیدن عصمتلری واجبدر ❖ علی سبیل السهو
والنسیان صدورینک جوازنده اختلاف اولندی ❖ اکثر
تجویز ایلدیلر ❖ قاضی ابوبکر جوازینه ذاهب اولدی ❖ کذلک
سائر زنونیک تعمد کائرندن معصوم اوللرنده اتفاق ایلدیلر
اما سهو و خطا ایله صدورنده صاحب مواقفک کلامنه کوره
اکثرون تجویز ایلدیلر ❖ شارح مواقف دیدیکه ❖ مختار اولان
خلافیدر ❖ و صفائرک سرقت لقمه کبی ❖ خست و نفرتی مشعر
قسمندن سهوا و عمدا معصوملردر ❖ حاحظ و بعض معتزله
مخالفت ایلدیلر ❖ زیرا انلر سهوا صدورنی تجویز ایلدیلر ❖ و قسم
دیگردن دخی معصوملردر ❖ نته که مقاصد شرحنده علامه

تفتازانی بیان ایلدی ❖ بو ذکر ایلدیکمزوحی ظهورندن صکره
اولور ایسه ❖ اما وحی صدورندن اقدم ❖ امتناعنه دلالت ایدر
بر دلیل تام بوقدر ❖ و امکان ذاتی امکان وقوعی بی مستلزم
دکدر ❖ و خوار جدن فضیله طائفه سی ❖ انبیای کرام اوزرینه
معاصی بی تجویز ایلدیلر ❖ و هر معصیتی کفر اعتقاد ایتملیله حاشا
انبیای عظام حقارنده کفری تجویز ❖ بلکه اظهارنی تقیه
ایجاب ایلدیلر ❖ زعم باطللری بودر که ❖ اظهار اسلام قتله مفضی
اولغله نفسی نهلکه به القا اولور ❖ بوا یسه حرامدر دیرلر ❖ هذیان
مزبورلری ❖ بو وجه اوزره مردوددر که ❖ تقیه اظهار کفر
جائز اولسه ❖ اظهارینه انساب اولان ظهور دعوتلری هنگامیدر
زیرا ناس اول هنگامده کندولرینی منکرلردر ❖ بوضو رتله اظهار
دعوت بر پیغمبره جائز اولمیوب ❖ بالکلیه اخفای دینی مؤدی
اولور ایدی ❖ و حشویه طائفه سی کفری و اظهارنی تجویز ایتزلر
لکن کائر اوزره اقداملرینی تجویز ایدرلر ❖ بعض طائفه عمد
کائرنی منع و عمد صفائری تجویز ایدرلر ❖ اصحاب سنت
ذکر اولندیغی اوزره بعد الوحی ❖ عمدا و سهوا کائر و صفائری
منع ایدرلر ❖ زیرا انبیای کرامدن عمدا ذنب و کفر صادر اولسه
امنی اوزرینه ❖ اتبعوه لعلکم تهتدون ❖ امری موجب تبعه اتباع
لازمدر ❖ بو وجهله وجوب و حرمتک جمعی لازم کلور ❖ کذلک
انبیادن کفر و ذنب صادر اولسه ❖ اشد عذابله معذب اولملری
لازم کلور ❖ زیرا درجات انبیا غایت عز و شرفده در ❖ علی الشان
اولان ذاتلردن صدور ذنب ایسه الخش اولغله ❖ شدت عذاب
لازم کلور ❖ نتم قرآن مینده ❖ یا نساء النبی من یأت منکن
بفاحشه مینه بضاعف لها العذاب ضعفین ❖ کریمه سی انی مؤیدر
و حدود احرارک ترایدی دخی مؤیددر ❖ زیرا عبدک حدی حرک

حدیثك نصفیدر ❖ كذلك انبیادن کفر و ذنب صادر اولسه
حرب شیطانندن اولورلر ❖ زیرا شیطانك مرانی عمل ایلدیلر
بوایسسه باطلددر ❖ زیرا شیطان خاسردر ❖ كذلك انبیای عظامندن
ذنب و کفر صادر اولسه ❖ ان جاءكم فاسق بنباء فتبینوا ❖
کریمه سی اوزره شهادتلی مقبول اولمز ❖ بوایسسه باطلدر
زیرا عدولدن ادنی اولملری اقتضا ایدر ❖ كذلك انبیادن کفر
و ذنب صادر اولسه ❖ ذم و ایذایی مستوجب اولملری لازم کلور
ذنب و کفر منکر اولغله ❖ منکری انکار واجددر ❖ پیغمبری
ذم و ایذا ايسه ❖ ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا
والآخرة ❖ کریمه سی اوزره حرامدر ❖ كذلك انبیادن
کفر و ذنب صادر اولسه ❖ منصب نبوتدن انعزالی لازم اولور
زیرا کافر و مذنب ظالمدر ظالم ايسه ❖ لا ینال عهدی الظالمین ❖
کریمه سی اوزره عهد نبوته نائل اولمز ❖ اکر سؤال
اولنورسه که ❖ آیت مر قومه نك ما قبلی اولان ❖ انی جاعلك
للناس اماما ❖ کریمه سی سیاقيله عهددن مراد امامتدر
نبوت دکلدر ❖ جواب ویریلور که ❖ آیت کریمه ده عهد امامت
نبوتدر ❖ زیرا حضرت باری تعالی ❖ حضرت ابراهیمی نبوته
سرفراز ایلمله ❖ جاعلك للناس اماما قولندن مراد ❖ جاعلك
للناس نبیا مراد اولغله ❖ امامتدن مراد نبوتدر ❖ و اولسم عهد نبوته
نائل اولماق طریق اولویتله ثابتدر ❖ قالدیکه حضرت آدمك
اکل شجره و حضرت ابراهیمك کواکبه ❖ هذاربی ❖ و بل فعله
کیرهم وانی سقیم قوللری ❖ و موسی علیه السلامك قبطنی
قتلی ❖ و حضرت یوسفك زلیخایه همی ❖ و حضرت داودك
حلیله اوریا یه طمعی ❖ کبی بعض انبیای کرام حقارنده منقول اولان
حالاتك بعضیسی افترا اولوب ❖ و بعضیلری تأویلات لایق ایلله

ما اولدر ❖ اور یا قصه سی محض افترا در ❖ اما اکل شجره ماده سی
قبل النبوه در ❖ یاخود ❖ لا تقر با هذه الشجرة ❖ قولندن مراد الهی
نوع ایکن ❖ شخصه جل ایلدیکنه منیدر ❖ و حضرت ابراهیمك
هذاربی قولی ❖ فرض و تقدیر جهنمه منیدر ❖ یاخود اول وقتده
درد یاشنده اولغله ❖ قبل الوحی اولدیغنه منیدر ❖ بل فعله کیرهم
قولی استهزا طریقه ❖ یاخود سینه اسناد حکمه منیدر ❖ زیرا
حضرت ابراهیمك فعل مزبورینه سبب کفارک عموما اصناملرینه
خصوصا صنم کیر مر سومه تعظیملریدر ❖ و بگونه سینه اسناد ایلک
محاورانده شایعدر ❖ مثلا بواشی بکاسن ایتدک بلکه ❖ فلان ایتدی
دیو محرکنه و سینه اسناد ایدرلر ❖ وانی سقیم قولی محتملدر که
سقیم حالی یاخود سقیم متوقع استقبالی اوله ❖ و حضرت موسی
قبطنیک قتلنی قصد ایتوب ❖ بلکه ضربنی قصد ایلشیدی
و حضرت یوسفك همی جیلی اولوب ❖ اختیاری اولدیغیله
ما اولدر ❖ یاخود ❖ ولقد همت به وهم بها ❖ آیت کریمه سندن مراد
زلیخا قراره ❖ و یوسف فراره هم ایلدی دیمک اوله ❖ و حضرت
رسول اللهك ❖ لم یکذب ابراهیم غیر ثلث مرات قولنده ❖ کذب
تعییری صورت کذبده وقوعنه منیدر ❖ لیغفرک الله ما تقدم
من ذنبک و ما تأخر ❖ قول شریفندن مراد ذنوب استدر ❖ یاخود
ترك اولی در ❖ و قالدیکه انبیادن ترك اولی صدوری شرح صحیفده
مستطور اولدیغی اوزره ❖ جائز دکلدر ❖ بلکه اوچ وجه اوزره
جائزدر ❖ سهو و نسیان و ترك اولی یاخود مباحه اشباه و جهیلله
❖ محصلده امام رازی دخی بو قوله ذاهب اولدیغی مستطوردر
و انبیای عظامك حیات و ممانده رسالتلی منقطع اولمز ❖ زیرا طرف
ربانیدن کتور دکلری احکام و وجوب اتباع انام باقیدر ❖ و فالتریله
منقطع اولان وجوب تبلیغ و تکلیفدر ❖ برکات الابرار مؤلفی

دیمشدر که * شیخ اشعری مذهبی بود که * موته رسالت منقطع
اولور * لکن حکمی * یا خود مقامه قائم بر حکم باقی اولور * فی تحقیق
حکمک بقاسیله رسالتک عدم ابطالیدر

❖ وَمَا كَانَتْ نَبِيًّا قَطُّ أَتَى ❖ وَلَا عَبْدٌ وَشَخْصٌ ذُو أَفْعَالٍ ❖

ماء نافیه در * کانت فعل ناقص در * نبیا خبر مقدم منصوبی و اشی
اسم مؤخر مرفوعیدر * قط ظرف زمانیه دن علی سبیل الاستغراق
زمان ماضی منفی به دالدر * ولا عبد ولا شخص معطوفلدر * ولا کان
عبد نبیا تقدیرنده در * ذو افعال شخص کلمه سنک صفتیدر * افعال
فعل قبیح معنا سنه در * سحر و شعبده * و تصویر و کذب کبی
مفهوم بیت بود که * قطعا انبیای عظام اشی اولمازلر * یعنی نسوان
طائفه سندن و قول جنسندن پیغمبر کلز * و پیغمبر ساحر و مشعوذ اولماز
معلوم اوله که * نسوان طائفه سندن پیغمبر اولماز زیرا * و قرن
فی بیوتکن ولا تبرجن تبرج الجاهلیه * امر شریفیه انلرک تستری
و خانه رنده تمکن و استقرار لری واجبدر * نبوت ایسه دعوتله اشتها
و معجزه اظهار * و ریاست کبی احواله محتاجدر * انوئت بونلره
منافی اولغله * بالضرورة انبیار جالدن اولمق لازمدر * سؤال
اولنور سه که * طائفه نسوان بزم شریعتزده قرار و استنثار ایله
مأمور اولدیلر * جائزدر که * بعثت محمدیدن اقدم مأمور اولما ملریله
انلردن انبیای کلمش اوله * جواب ویریلور که * و ما ارسلنا قبلك
الارجالا نوحی الیه فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون *
کریمه سی انبیار جالدن اولدیغنه نص صریحدر * لکن آیت کریمه
مرسلک رجالدن اولدیغنی ناطقددر * و قالدیکه نسوان طائفه سی
فی ذاتهن ناقصات اولغله * نبوت تجلیسنه که هر وجهله کمال قابلیته
متعلقدر * منافی اولدیغنی ظاهر در * اشاعره نبوت انوئته منافی دکلدر

دیدیلر * ام موسی و ام عبسی و ساره و آسیه نک نبوتلرینه ذاهب
اولدیلر * زیرا حقارنده و اوحینا عنوانلری وارد اولدی * اکا جواب
ویریلور که * وحی نبوتی مستلزم دکلدر * نه که * و اوحی ربک
الی التحل * کریمه سنده وارد اولدی * و جائت قبلی اربع
نبیات کام موسی و مریم و ام عبسی و آسیه زوجة فرعون
حدیثک صحتی ممنوعدر * و لوسلم نبیات قولی مرفوعات فی الدرجه
علی سائر النساء ایله مأولدر * لکن خلاف تبادر اولدیغنی ظاهر در
وانبیای احرار دن اولمق لازمدر * عبد مملوک اولماز * زیرا خدمت
مالکنه اشتغالله امر دعوتدن منعوق اولور * و ناس کند و سنه
اتباعدن استنکاف ایدر لر * و رقیبت اثر کفر اولغله * اتصاف
جائز دکلدر * و رقیبت کماله منافیدر * و پیغمبر * اتباع مایوحی الیک
من ربک امری * مقتضا سنجه تابع وحی اولوب * کندی رأیله فاعل
و مخلق اولماز * و ساحر و مشعوذ و مصور اولماز * سلاطین ماضیه
ایراندن کشتاسب شاه زماننده * ادعای نبوت ایدن زردشت و قباد شاه
و فتنده تبیین ایدن مزدک * و سمیا و شعبده ایله چاه نخشیده برقرار اظهار
ایدن ابن مقفع و مصور مانی کبی * زیرا بو اوصاف نبوتیه منافیدر
و عصرینک اعقل و افضل * و افصح و صورت و سیرتده اجل
و الملمحی اولمق لازمدر * زیرا صفات کمالدر * و ادای رسالتیه محل
و منفرد طباع سلیمه و منقص اولان اوصافله متصف اولما مق لازمدر *
قالدیکه عقده ناطقه حضرت موسی فطری دکلدر * بلکه
حکمتیه مبنی نشأت ایلشدر * زیرا فرعون منجمینک خبر ویردکری
بودر دیو اشنباه ایتمکله * آسیه جنابلری حضرت موسی
او کونه التون و آتش کستور مکله * فعل جبریل امینله
آتش الوب دهانه وضع ایتمکله * لسان شریفی محترق
اولمشیدی

❦ و ذوالقرنین لم يعرف نبيا ❦ كذا لقمان فاحذر عن جدال ❦

ذوالقرنین مبتدا ❦ لم يعرف جمله سی خبر در ❦ نبیا حال در ❦ یا حود
لم يعرف کونه نبیا تقدیر نده در ❦ کذا مبتدا لقمان خبر در
غیر منصرف در ❦ فاحذر کلمه سنده فاء جزایه در ❦ احذر حذر دن
فعل امر در ❦ جدال مجادله معنا سنه ❦ اذا کانت نبوتها مشکو کا
فاحذر تقدیر نده در ❦ مفهوم بیت بود که ❦ ذوالقرنین و لقمان
حضرت تریک نبوتی ثابت اولیامغله ❦ نبوتی خصوصی سنده
مجادله دن کف لسان ایدوب علم الهی به احاله بیک اسلمدر
معلوم اوله که ❦ ذوالقرنین لقب اسکندر در ❦ و اسکندر یکی پادشاه در
برسی رومی ❦ و برسی یونانی در ❦ رومی قاتل دارا بن بهمن
اسفند یار در که ❦ صاحب خضر علیه السلام در ❦ یونانی فی قوس
او غلبدر که صاحب ارسطو در ❦ محل نزاع اولیکدر ❦ یعنی
پیغمبر میدر ولیمدر اختلاف اولدی ❦ لکن کارزونی و علامه
ابن کمال ❦ و یستلوك عن ذی القرنین ❦ آیت کریمه سی تفسیر نده
یونانی در که ❦ حضرت ابراهیمه کعبه بی طواف ایلدی دیو ❦ ثبت
ایلمسدر ❦ سعدی چلبی بیضاوی حاشیه سنده ❦ اسکندر رومیدر
دیو تصریح ❦ و بر حدیث شریفه استدلال و ابن کمال کلامی
رد ایدر ❦ و مقام مزبوری اشباع یشدر ❦ و ذوالقرنین ایله تلقبده
وجوه عدیده نقل ایدر ❦ بعضی عالم روایه آسمانه صعود آفتاب
ایکی قرنی اخذ ایلدیکنی ❦ و بعضی آفتاب ایکی قرنه یعنی مشرق
و غرب به مالک اولدیغنی ❦ و بعضی روم و فارسده سلطنتی ❦ و بعضی
نور و ظلمته داخل اولدیغنی ❦ و بعضی تاجنه موازی لحدن ایکی صغیر
قرن شکلی اولدیغنی ❦ و بعضی ❦ عمر بندن اولغله زمانده ایکی قرن
کذران ایلدیکنی ❦ وجه تلقیب ایلدیلم ❦ و نبوتده دخی اختلاف

ایلدیلم ❦ بعضی ❦ قلنا یاذا القرنین الایه ❦ کریمه سی منظوم فیه
مظهر وحی اولغله ❦ نبوتنه ذاهب اولدی ❦ و بعضی صلاح و ولایتنه
ذاهب اولوب ❦ وحی وحی الهامله توجیه ایلدی ❦ بعضی علما
دیدیلر که ❦ اصح اولان عالم و عامل و عادل پادشاه اولغله ❦ خطاب
الهی به مستحق اولمشیدی ❦ امام علی کرم الله وجهه حضرت تریندن
مر ویدر که ❦ ذوالقرنین پیغمبر دکل ایدی ❦ لکن امر ربانی به مطیع
و بلا سنه صابر و نعمته شا کر کسینه ایدی ❦ كذلك لقمان
حضرت تریک دخی ❦ نبوتده اختلاف اولدی ❦ اکثر علما عدم نبوتنه
ذاهب اولوب ❦ ولقد آتینا لقمن الحکمة ❦ کریمه سنده
حکمتی فهم و علمه جل ایلدیلم ❦ هزار پیغمبر کزینک مشکو
نبوت تریندن ❦ استفاضه نور حکمت ایلدیکی منقولدر ❦ استادی بر کون
امتحان و جهله لقمانه دیدیکه ❦ برقیون ذبح ایدوب اطیب
اعضاسندن بکا کتور ❦ لقمان دخی برقیون ذبح و لسان و قلبی
الوب ❦ استادینه کتوردی ❦ بعد زمان ❦ ینه لقمانه برقیون ذبح
ایدوب اخبث اعضاسنی بکا کتور دیدی ❦ لقمان ینه لسان و قلبی
کتوردی ❦ استادی بو وضعندن استفسار ایلدکده ❦ قلب و لساندن
اطیب یوقدر ❦ اگر طیب اولور لر سه ❦ و انلردن اخبث یوقدر
اگر خبیث اولور لر سه دیدی ❦ کندی فرزندینه نصایح حکیمانله
قرآنده مسطور در

❦ و عیسی سوف یأتی ثم یتوی ❦ لدجال شی ذی خیال ❦

عیسی اعراب تقدیر یله مرفوع مبتدا در ❦ سوف اداة استقبالدر
یأتی فعل مستقبلدر ❦ فاعلی عیسی به راجعدر ❦ ثم تراخی به دال
حرف عطفدر ❦ یتوی اتوادن فعل مضارعدر ❦ اهلک معاسنه در
لدجال کلمه سنده لازم زائده در ❦ یا خود بعد معاسنه در ❦ صوموا

لرؤيته ❦ حدیثنده واقع اولدیغی کبی ❦ یاخود یأتی به متعلق اولمغه
رتبه مقدم اولور ❦ یتوی کله سنده ضمیر منصوب محذوف اولور
یاخود یتوی کله سی بهتم فعلیاه تضمین اولنوب ❦ ثم بهتم لاهلاک
دجال تقدیرنده اولور ❦ ثلاثین فتح تایل به یتوی بعید الاحتمالدر
شقی و ذی خیال دجال کله سنک صفتیدر ❦ خیال فساد و نقصان
و هلاک معنایینه در ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ علامت قیامت اولمق
اوزره محمد مهدی خروج ایدوب ❦ بعده دجال ظهور و قرق کون
شرق و غرب عالمده ❦ نشر شراره فساد ایلد کد نصکره ❦ حضرت
عیسی آسمان دن آیت سیف کبی نازل اولوب ❦ اول شقی فتانی اهلاک
ایلیه جکدر ❦ معلوم اوله که ❦ عیسی لفظنی بعضی سر یانی و بعضی
عبرانی در دیدلر ❦ زمحشری کشفده ❦ اصل اصلی اسمی ایشوع
در دیدی ❦ صاحب تیسیر موشی کبی ❦ شین معجه ایله عیسی ایدی
عربیه به نقل اولاند قدده ❦ اهمال اولندی دیدی ❦ معنای سید یاخود
مبارک دیمکدر ❦ بعضی عربیته ذاهب اولوب ❦ بیاض مع الشقرة
معنای عیسی ❦ یاخود عیشدن مأخوذ در دیدی ❦ دجال دجلدن
مأخوذ در ❦ کذاب و سحرار معنای عیسی ❦ خفی اولیه که ❦ اهل سنت
اتفاق ایلدیلر که ❦ آخر زمانده دجال ظهور ایدوب مشرق و مغرب
اراسنی ❦ قرق کون کشت و کذار ایدوب ❦ کندوسنه هر ملتدن
خصوصا یهود طائفه سندن ❦ قتی وافر اشخاص متابعت
ایلیه جکدر ❦ امر به سحاب امطار و زمین انبات ایدر ❦ و منظره
ناسده برکسه بی قتل و احیا ❦ و خرابه ره اوغراد قدده کنوزلرین
اخراج ایله امر ایلد کله ❦ در ساعت جمله کنوز و دفاین ظاهره
خروج ایدر ❦ بوجهته الوهیت ادعا ایدوب ❦ خلقی عبادتنه دعوت
ایدر ❦ بعده حضرت عیسی علیه السلام دمشق شامده مناره
بیضایه و آندن زمینه نازل اولوب ❦ دجالی ینه شامده لدا نام جبل

یا ننده قتل ایدر ❦ بر روایتده دجال حضرت عیسی بی کور بچک
طوز کبی ذائب اولور ❦ یهود طائفه سی پریشان اولوب نفیر عام
ایتمکله ❦ اهل اسلام بولدقاری محله جمله سنی طعمه شمشیر
اعدام ایدلر ❦ حتی متواری اولدقاری طاشلری ❦ یا عباد الله
ایشته بوراده یهودی واردیوندا ایتمکله ❦ واروب قتل ایدلر
مشکونده مسطور اولدیغی اوزره ❦ عبد الله بن عمر رضی الله
عنهما دن مرویدر که ❦ حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
یور دیلر که ❦ عیسی بن مریم نازل اولوب ❦ و تزوج ایلیه جکدر
و اولادی اوله جقدر ❦ و بسیط ارضده قرق بش سنه مکث
ایلد کد نصکره ❦ وفات ایدوب ❦ بنم قبرمه مدفون اوله جقدر
بن ❦ و عیسی بن مریم ❦ ابوبکر ❦ و عمر ینلرنده قیام ایلیه جکر
و مرویدر که ❦ حضرت عیسی اولیای امت محمدیدن اولوب
شریعت مطهره ایله حکم ایلیه جکدر ❦ مقدمه عسکری اصحاب
کهف اوله جقدر ❦ زمانی اول درجه ده اسوده اوله جقدر که
قبون قوردا ایله و صبیان حیات ایله مازجه و ملاعبه ایده جکدر
و نزول عیسی یا ننده ❦ و یکلم الناس فی المهد و کھلا
کریمه سیله ده استدلال اولنور ❦ حتی بعضی مفسرین و کھلا
بعد ان یترک من السماء عبارتله تفسیر ایتشدن ❦ لکن معنای
کهولت ❦ اوتوز دن قرق یاشنه وارنجیه اطلاق اولنور ❦ قوله مبنی
اولوب بلکه اوتوز در تدن الی به وارنجیه اطلاق اولنور مذهب
مسند اولمغه محتاجدر ❦ زیرا حضرت عیسی رفع اولدیغی سنه اوتوز
اوج یاشنده ایدی ❦ و حضرت عیسی ❦ كذلك دجال مسیح ایله ملقبدر
زیرا مسیح لفظی ❦ اضداد دندر ❦ مسعود و ملعون معنایینه در

❦ کرامات الولی بدار دنیا ❦ لها کون فهم اهل السؤال ❦

کرامات الولی قوی مبتدادر * لها ظرف مستقر مقدم خبر در
کون مؤخر مبتدادر * بدار دنیا کون لفظنه متعلقدر * کون ثبوت
و وقوع معناسنه در * باء ظرفیت ایچوندر * دنیا کلمه سی مقصور در
افعل تفضیلدر * فلاك قرك ما تحتہ اطلاق اولنور * فہم ضمیری
ولی یہ را جعدر * زیرا اضافت جمع دلالتیہ حرف تعریف جنسنہ
مجمولدر * فاء سببہ در * نوال عطا معناسنه در * مفہوم بیت بودر کہ
دار دنیادہ * اولیاء اللہ بدلر نہ ظہور ایدن خارق عادہ کرامت
حق و ثابندر * زیرا انلرمظہر الطاف مخصوصہ ربانیدر
معلوم اولہ کہ * ولی لفظی ولی یا خود ولایتدن مأخوذ در * قریب
و محب معناسنه در * بمعنی فاعل و بمعنی مفعول اولغہ صالحدر * عرفہ
حسب مایمکن عارف باللہ و عارف صفات اللہ اولوب * طاعاتہ مواعظ
و معاصیدن محتنب * ولذات و شہوات حیوانیہ دن معرض اولان
ذات شریفہ اطلاق اولنور * و کرامت دعوی نبوتہ مقارن
اولدیغی حالہ * طرف اولیادن خارق عادہ امرک ظہوریدر *
ایمانہ و عمل صالحہ مقرون اولماز ایسہ استدراجدر * دعوی نبوتہ
مقرون اولور سہ معجزہ در * و سحر نفوس خبیثہ اصحابندن
ظہور ایتککہ * کرامتدن مفترق اولور * لکن تستر ظاہری
خصوصندہ فرقی مشکدر * اکا بناء سادہ لوحان عوام اولقوالہ
فتانلرک مکر و تسویلاتنہ * فریفتہ و مأسور اولوب * طریق ضلالتہ
سالک اولورلر * پس لازم اولان * بوکونہ خارق عادہ ظہور ایدن
شخصک احوالہ چشم دقت ایلہ امعان نظر * و تحقیق جلا یا
و خفایای اطوار و افعالی * قلیل و کثیر * و جلیل و حقیر شرع منیرہ
تطبیق ایلیوب * اگر ذرہ ما شرعہ مغایر قول و فعل صادر
اولور سہ * صغیر الکبیر کبیر * مؤداسی جبل عظیمہ برابر اولغہ
الحذر ثم الحذر * زیرا اولیای کرام * ان اولیا و ہ الا المتقون مقتضاسنجہ

علم و تقوا ایلہ متصف * خصوصاً سر کردہ جملہ خطیئات اولان
حب دنیادن بالکلہ محتنب و مستشکف اولورلر * توفیق ربانیہ بعض
مؤمنین اخلاق مذکورہ ایلہ متخلق اولغہ * نائل درجہ ولایت
اولق امکاندہ در * و وقوعنہ جہور اہل سنت دلیل عقلی و نقلی
ایلہ متفقدر * اکثر معجزہ انکار ایلدیلمر * وقوعنہ دلیل نقلی بودر کہ
قرآن مینک ناطق اولدیغی اوزرہ * حضرت سلیمان علیہ السلامک
وزیری اولان آصف بن برخیا ایکی آیلق مسافہ محلدن بلقبسک
سریرینی طرفہ العیندہ ایراد و احضار ایتدی * و حضرت عمر
رضی اللہ عنہ ساریہ بی سر عسکر ایدوب * ایران بلا دندن نہاوند
اوزرینہ تعین و ارسال ایلدی * ہنکام مصافدہ و رای عسکر
اسلامدہ واقع جبل اوزرندن * لشکر کفار بغتہ خیول
مسلمین اوزرہ هجوم قیدندہ اولدیغی * حضرت فاروق اعظم
مدینہ دہ منبر اوزرہ * خطبہ قرائت ایلدیکی ائنادہ رأی العین
مشاہدہ بیور مغلہ * یاساریہ الجبل الجبل دیوندا * و ساریہ بہ اسماع
ایلمشدر * نہاوند ایلہ مدینہ نک مابینی * بشیور فرسخدن زیادہ در
کذلک زمان خلافت فاروقیدہ * نیل مصر منقطع اولغہ * خط
و غلادن * در کاہ خلافتناہ عالیہ * شکایتنامہ ارسال اولندقدہ
جناب فاروق اعظم رضی اللہ عنہ * من عمرالی نیل مصر اما بعد
فان کنت تجری بامر اللہ و قدرتہ فاجر صاغرا عبارتیلہ موشح
مکتوب تحریر و ارسال * و حسب الامر نیلہ اتدقلرندہ باذنہ تعالی
جریانہ باشلیوب * الی هذا الان منقطع اولما مشدر * و خالد بن ولید
رضی اللہ عنہ مداین کفساردن برینی حصار * و سکا تنی تضییقہ
ابتدار ایدوب * اہالیسی مقاومتدن عاجز قالملریلہ * حضرت خالدہ
اگر اشبور قدح زہری تناول ایدوب * بر ضرر اصابت ایلمز سہ
دین اسلامک حقیقی نمایان اولغہ * جملہ مز سرفرو بردہ تسلیم

و مطاوعت اول نور ز دیو خبر ارسال ایملریله * حضرت خالد دخی
منظره رنده * اول قدح لبریزی بلا جرعه نوش ایدوب * وجود
بهبودلرینه قطعاً ضرر عارض اولدی * و سائر تابعین و صالحیندن
ظهور ایدن کرامت * حد تواتره بالغ اولغله * انکاره مجال یوقدر
اوائله ناس یینده یوقدر حب دنیا اولماغله * چوقلق تستر ایملر
ایدی لکن * اواخر زمانده معاذ الله تعالی خلقه محبت دنیا * و تعلق
جاه و غنا غالب اولغله * ازدحام ناس غائله سیچون زوایای اختفاده
اولورل * ع این مدعیان در طلبش بیخبراند * لایحه سی اصطلاحات
صوفیانه * و اطوار درویشانه ایله * ولایت فر و شری کوی امامی بیله
دکدر * الحذر * شکل و شمائل و مقاله مکر آمیز بی طائله مغبون
اولیوب * کار و کرداری شرع شریفه مطابق و کتاب و سننه موافق
اولدقه رکن عصای اعتقاد اولمیه * انلرک دخی سر ابر احوال لرینه
اطلاع متعسر اولغله * حقیقته ظفر یاب اولق متعذر * انلر پادشاه
ملکت استغادر * بزم کبی آلوده و مجرملردن دور و مخفی اولورل
* الله تحت قباب العز طائفة * اخفاهم فی رداء الفقر اجلا لا *
* هم السلاطین فی اطوار مسکنه * جرواعلی الفلک الخضراء ازیالا *
دلیل عقلی بودر که * حق سبحانه و تعالی قادر در که * بر صالح عبدی
یدنده ثمره طاعتی مبین * و صحت دینده از دیاد بصرتی متضمن خلاف
عاده امور اجرا ایلیه * معتزله دیرلر که * عرش بلقیسی ایراد ایدن
آصف دکدر * بلکه * جبریل امین یاخود * حضرت سلیماندر
(وانا آتیک به) کلام شریفنده خطاب عفریته در * و دیرلر که
خوارق عاده انبیانک عیر یسند * ظهور ایلسه * معجزه یه مشنبه
اولغله * پیغمبر غیردن ممتاز اولماز * اکا جواب ویریلور که * انبیای
کرام تحدی و دعوای نبوتله متمیز اولورل * اولیای ذوی الاحترام
متابعت انبیایله ادعا ایدرلر * الحاصل کرامت اولیا ثابتدر * و وقوعی

کثیردر * انکار لرنده منفعت یوقدر * کتب اهل اسلام مناقبریه
مشکوندر * حضرت حق سبحانه و تعالی بعض عبادتی نبوتله
اصطفا ایلدیکی کبی * بعضیسنی ولایتله اجتناب ایلک جاژدر * بولوب
کور ممکدن انکار لازم کلز * خفا شک آفتابی انکارندن عدم
وجودی اقتضا ایلز * تعصبک ضرردن غیری نفی یوقدر
باخصوص * رجال الغیب حفته اثر وارد اولشدر * مضطربینه
امر الهیله * اغاثه و اعانتلری مشهوردر * نامق الحروف دخی
امداد لرینه مظهر اولشدر * مناسب اولان بودر که * فی کل الاعصار
وجودلرین اقرار ایدوب * باخصوص شیخ اکبر محی الدین عربی
و عبدالقادر کیلانی * و حضرت مولانا * و عبیدالله احرار انارالله
براعینهم حضراتی تعبیرات لایقه ایله * یاد و تذکار ایلیله * ستر
و تعبیه ایلدکری الفاظی فهم * و ادراک ایتما مکنه استنکارلری
روا دکدر * علم جفر و نجوم و اکسیر کبی انلریده عوامدن اخفا
ایلسلردر * و اکثر کلاملری وجدانیدر * من لم ینق لم یعرف
قیلندندر * کلماتلرین فهم ایلدکدن صکره استعمال اولنماق
الزمر * حق تعالی جمله مزه توفیق و بصیرت کرم ایلیه * و کرامت
اولیا تابع اولدیغی پیغمبر ایچون معجزه در * فی الحقیقه اول پیغمبری
تأید * و ولی مشار ایله اول پیغمبرک طریقته سلوکه تکریم
و تمجیددر

﴿ وَلَمْ يَفْضُلْ وَلِيَّ قَطٍ دَهْرًا ﴾ ﴿ نَبِيًّا أَوْ رَسُولًا فِي الْحَالِ ﴾

لم ینل ضم ضادا یله در * ولی فاعلیدر * عمومی مفیددر * قط ظرف
زماندر * دهر کله سیده ظرف زماندر * قط کله سندن بدلددر
نبیا مفعولیدر * او کله سی و او معنا سنه در * فی الحال لم یفضل
کله سنه متعلقدر * اتصال شرف معنا سنه در * مفهوم بیت

بودر که ❦ اولیای کرام رسل و انبیای عظام در جه سینه قطعا بالغ
دکلدرد ❦ زیرا فضیلتك ضدی نقص اولغله ❦ مساواتك دخی نفی لازم
کلور ❦ و بومقوله کلام عرفده ❦ نفی افضلیت ایچون مسوق اولور
بلکه عمده صاحبك قولی اوزره ❦ بر پیغمبر جمیع اولیادن افضلدر
معلوم اوله که ❦ اولیای کرام ❦ انبیای عظامه تبعیتله درجه
ولایت نائل اولور ❦ البته متبوعك رتبه سی بالا ترا اولور ❦ و انبیا
مأمون العاقبه در ❦ لکن اولیایه خائمه دن خوف واستعاذه واجبد
و انبیای عظام وحی ❦ و مشاهده ملائکه ایله مختص صلردر
و انبیا اصول ❦ و اولیا فروعدر ❦ و نبوت ❦ خلافت ظاهره و باطنه
و ولایت ❦ خلافت باطنه در ❦ كذلك حضرت رسول الله علیه الصلوة
و السلام ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حقند ه پیور مشدر که
قسم بخدای جهان افرین که ❦ انبیا دنصکره ❦ ابو بکر دن افضل
برکسه اوزره شمس طلوع وغروب ایلدی ❦ بو حدیث شریف
دلالت ایدر که ❦ پیغمبر ابو بکر دن و ابو بکر سائر ناسدن افضل ایمش
و ❦ کنتم خیرامة اخرجت للناس ❦ کریمه سی اوزره امت
محمدك اولیاسی ❦ ام سالفه اولیاسندن افضلدر ❦ انبیادن مادون
اولان ذات ❦ جنس اولیادن افضل اولنجه ❦ انبیا اولیادن افضل
اولق لازمدر ❦ کرامیه طائفه سی ❦ و اهل اباحه دن بعض صوفیه
دیرلر که ❦ ولیء کامل مکمل پیغمبر دن افضلدر ❦ الله یصطفی
من الملائكة رسلا ومن الناس ❦ کریمه سی و ❦ و انهم عندنا
لن المصطفین الاخیار ❦ و حق محمدیده ❦ و ما ارسلناک الا رحمة
للعالمین ❦ و ❦ و من یطع الله و الرسول فقد اطاع الله ❦ کریمه لری
موجب لرنجه علمای کرام اول طائفه نک ❦ کفر و زندقه لرینه
ذاهب اولدیلر ❦ مطاعك مرتبه سی ❦ مطیعدن اشرف اولدیغی
بی اشتباهدر ❦ و طائفه مزبوره نك احتجاج لری بودر که ❦ حضرت

موسی پیغمبر ایکن ❦ خضر دن تعلم ایلدی ❦ البته معلم متعلمدن
افضلدر ❦ اکا جواب ویریلور که ❦ بوماده حضرت موسای ابتلایه
مبیدر ❦ و خضر ك نبوتنه دخی ذاهب اولمشدر ❦ و مطلقا متعلک
افضلیتی ضروری دکلدرد ❦ بعض علوم اولسونکه ❦ متعلم انی غیردن
تعلم ایلمش اولوب ❦ لکن معلم تعلم ایلمش اوله ❦ حضرت خضر دخی
احکام ظاهره شریعت موسایه متعلق ❦ عالم اولماق جائزدر
قالدیکه ❦ علامه تفتازانی دیمشدر که ❦ بی ولیدن افضل اولوب
و نبوت ❦ و ولایت رتبه لر یله متصف اولدقدنصکره ❦ رتبه نبوت لری
یوقسه ❦ رتبه ولایت لری افضلدر ❦ بو خصوصده بین العلماء تردد
واقع اولمشدر

❦ وَالصِّدِّيقِ رُحْمَانُ جَلِيَّ ❦ ❦ عَلَى الْأَصْحَابِ مِنْ غَيْرِ احْتِمَالٍ ❦

لصديق جار و مجرور مقدم خبردر ❦ و رجحان مؤخر مبتدادر
جلی ظاهر معنا سنه صفتدر ❦ علی الاصحاب رجحان کله سنه
متعلقدر ❦ من غیر احتمال ❦ صفت یا خود حال موقعنده در ❦ مفهوم
یت بودر که ❦ اقدم خلیفه رسول الله اولان حضرت ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه سائر اصحاب کرام حضراتندن ❦ افضل وارجددر
وار جحیننده شک و احتمال یوقدر ❦ قطعی الثبوتدر ❦ معلوم اوله که
صديق لفظی ❦ صدقندن مبالغه در ❦ حضرت ابو بکر ك لقب
مهد بلریدر ❦ امر معراجی جمله دن اقدم تصدیق ایلکله
صدیق له لقب اولدیلر ❦ جاهلیتده اسم لری عبد الکعبه ایدی
اسلامده عبد الله اولدی ❦ ابو بکر کنیه سیدر ❦ پدرینك اسمی عثمان
و کنیه سی ابو قحافه در ❦ خنی اولیه که ❦ اهل سنت و قدما ی معتر له
اتفاق ایلدیلر که ❦ انبیا دنصکره افضل انام ❦ ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه حضرت بلریدر ❦ شیعه طائفه سی ❦ و متأخرین معتر له

امام علی کرم الله وجهه حضرت تریدر دیدیلر ❦ اهل سنت کتاب
وسنت ❦ واثرايله استدلال ایلدیلر ❦ اما کتاب ❦ و سیجینها الاتقی الذی
یؤتی ما له یتزکی وما لاحد عنده من نعمة تجزی ❦ کریمه سیدر
زیرا اکثر مفسرین عندنده ❦ مراد شریف حضرت ابوبکر در
❦ ولا یأتی اولوالفضل منکم والسعة ❦ کریمه سندن
دخی مراد ❦ ابوبکر حضرت تریدر ❦ اما سنت (لو وزن ایمان
ابی بکر بایمان اهل الارض ر حج ایمان ابی بکر علی ایمان
اهل الارض) حدیث شریفیدر ❦ و ابوالدرداء رضی الله عنه
برکون حضرت ابوبکر اوکنده کتمکله ❦ حضرت رسول الله
کوردکده (اتمشی امام من هو خیر منک والله ما طلعت الشمس
ولا غربت بعد النبیین علی احدا فضل من ابی بکر) بیور مشلدر
اما اثر ❦ ابن عمر رضی الله عنهما حضرت تریندن مرویدر که ❦ زمان
حیات نبویه بزر افضل امت محمدی ❦ ابوبکر در ❦ بعده عمر
و عثمان در دیو ❦ سویلشورایدک ❦ و امام علی حضرت تریندن (خیر الناس
بعد النبیین ابوبکر ثم عمر ثم الله اعلم) عبارتیه مروی اولان
حدیثدر ❦ اما امارات ایام خلافت صدیقده ❦ تألیف قلوب ❦ و تابع
فتوحات و قهر اهل ردت ❦ و تطهیر جزیره عرب ❦ و روم طائفه سنی
شامدن اجلا ❦ و عجمی حدود سواد اسلامدن طرد و تبعید ایلشدر
و جمیع ناسدن اقدم نبوت رسول اللهی تصدیق و ایمان ایلدی
نته که ❦ حدیث شریفده وارد اولمشدر که (این مثل ابی بکر
کذبی الناس و صدقنی و آمن بی و زوجنی ابنته و جهزنی
بماله و واسانی بنفسه و جاهدمعی ساعة الخوف) و حضرت رسول الله
حال مر ضنده امامته استخلاف ایدوب ❦ و تجهیز لرندن مقدم
خلافت لرنده اجماع امت منعقد اولمشدر ❦ و بو حدیث شریف دخی
فضائلنه دلالت ایدر) قال النبی صلی الله علیه وسلم لما عرجت

الى السماء و قفت بین یدی الرحمن قال لی یا احمد علی من ترک
اهل الارض قلت یارب علی ابی بکر الصدیق فقال انه احب العباد
الی بعدک فاقرأه منی السلام) و امامیه طائفه سی دخی زعملرنجه کتاب
وسنت و اماره ايله احتیاج ایدر لر ❦ اما کتاب ❦ فقل تعالوا ندع
ابنائنا و ابناءکم و نساءنا و نساءکم و انفسنا و انفسکم ❦ الابه
دیدیلر که ❦ انفسنا قولندن مراد نفسی دکلدر ❦ زیرا انسان کندی
نفسنی دعوت ایلز ❦ و فاطمه و حسنین دخی دکلدر ❦ زیرا انلرا بناء
و نساء تحتنده مندر جلدر ❦ البته شخص آخر اولق لازمدر
پس مدعو مر قوم بالا جماع ❦ حضرت علیدر و امام علی اولدیغی
صورته ❦ افضلیتک یانی بو وجه اوزره در که ❦ آیت مر قومه
مباهله باینده که ملاعنه در ❦ نازل اولغله ❦ امام علی بی مباهله به
دعوتی ❦ حضرت رسول اللهک امام علی به غایتله مشفق و مهربان
اولسنه دلالت ایدر ❦ اگر وجه محرر اوزره اولسه ❦ منافقون دیر لر
ایدیکه ❦ حضرت رسول الله امرنده بصیرت اوزره اولدی ❦ زیرا
مباهله ایچون زیاده محبت ❦ و وقوع عذابدن صیانت ایلیه جکی
کسنه بی دعوت ایلدی دیر لر ایدی ❦ و مباهله به مدعو اولان کسه
زیاده سیله شفقت و محبتی زیاده اقرب اولدیغیچون ❦ یا خود افضل
اولدیغیچون اولور ❦ شق اول منتفیدر ❦ زیرا حضرت عباس اندن
اقربدر ❦ و برادری عقیل ابن ابی طالب در جده مساویدر ❦ پس
شق ثانی که ❦ افضلیتدر ثابت اولدی ❦ بو احتیاج لری بو وجه
اوزره مردود و مزیددر که ❦ انفسنا قولندن مراد نفس لری اولدیغی
منوعدر ❦ زیرا انسان کندی نفسنی دعوت ایلز ❦ دیدیککر دن مراد
حقیقی ایسه مسلمدر ❦ و اگر مجازی ایسه ممنوعدر ❦ نته که ❦ نفسندن
امام علی اراده سی دخی مجازدر ❦ ایکی مجازک بریسی آخر دن
اولی دکلدر ❦ ولو سلم مباهله به مدعو اولان امام علی در ❦ لکن

دعوتدن افضلیت لزومی مسلم دکلدر ❦ مبا هله یه دعوتی حضرت رسولک مدعوه غایت شفقت زیاده قربت ❦ یاخود ❦ زیاده افضلیتده انحصاری مسلم دکلدر ❦ زیرا غایت شفقت جائزدرکه ❦ مدعویک غیرنده بولنمیان مجموع اصل اقریت ❦ و مجموع اصل افضلیت و زیاده الف و موانست ❦ و کثرت معاشرته اوله ❦ اما سنت برکون حضرت رسول الله بر قوش بکا بی اهدا اولمغله ❦ اللهم اننی باحب خلقک الیک یا کل معی ❦ عبارتیه دعا ایلدکده ❦ امام علی ورود ❦ و برابرجه تناول ایلدیلر ❦ عندالله محبوبیت افضلین مستلزمدر ❦ بعضیلر کلام مر قوم مطلقا ❦ احب خلق اولمغه دلالت ایلر ❦ زیرا بر شبنه نظر ایله محبوب ❦ و شیء آخره نظر ایله غیر محبوب اولمق ممکندر ❦ هر بر خصوصده می ❦ یوقسه بعض خصوصده می محبوبکدر دیو استفسار ایلک صحیحدر دیدیلر ❦ لکن بو کلامک ضعیفی ارباب قوته بیندر ❦ اما اماره ذات مر تزویده علم وزهد ❦ و کرم و شجاعت و حسن خلق و مزید قوت و شدت بأس و قرب نبوی کبی ❦ مجتمع اولان مخائل کالات نفسیه ❦ و بدنیه و خارجییه در ❦ لکن بو اماره انجق کاملبت و فاضلینته دلالت ایلر ❦ یوقسه سائر صحابه دن افضلینته دلالت ایلر ❦ و لوسلم ابو بکر کرات افضلینته دال اولان ❦ امور مذکوره ایله معارضدر ❦ بعض محققین دیدیلرکه ❦ بو ماده لرده همان اجماع منعقده اقتصار اولی و اسلدر ❦ و بو مقام لرده فضیلتدن مراد کثرت ثوابدر ❦ یوقسه ظاهرا مفضولده فاضلدن زیاده ❦ بعض خواص موجود اولور ❦ و حضرت صدیقک مدت خلافتلری ❦ ایکی سنه درت ماهدر ❦ خلافتلری اجماع اصحابله در

❦ وَلِلْفَارُوقِ رُحْمَانٌ وَفَضْلٌ ❦ عَلٰی عُثْمَانَ ذِي النُّورَيْنِ عَلٍ ❦

وللفاروق مقدم خبردر ❦ رجحان مؤخر مبتدا در ❦ فضل رجحان

اوزره معطوفدر ❦ عثمان غیر منصرفدر ❦ ذی النورین صفت و عال صفت بعد صفیدر ❦ زیرا تنوینی مضاف الیه دن عوضدر عالی القدر تقدیرنده در ❦ مفهوم بیت بودرکه ❦ فاروق اعظم عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری دخی عثماندن ارجح و افضلدر ❦ معلوم اوله که ❦ فاروق لفظی فرقدن مأخوذ صیغه مبالغه در ❦ حضرت عمر اسلامه کلدکده ❦ اسلام و کفرک بیننی ❦ یاخود قضا یاده حق و باطلک بیننی فرق ایلدیکچون فاروقله ملقب اولدیلر ❦ و ذوالنورین ایکی نور صاحبی دیمکدر حضرت عثمان رسول اللهک کریمه لری اولان ❦ رقیه و ام کلثوم جنابلرینی تزوج ایلکله ❦ ذوالنورین ایله ملقب اولدی ❦ اهل سنت اتفاق ایلدیلرکه ❦ حضرت صدیق اکبردن صکره افضل فاروق اعظمدر ❦ سنت و اثر و اماره ایله استدلال ایلدیلر ❦ اما سنت (خیر امتی ابو بکر ثم عمر ❦ و ❦ لوکان بعدی نبی لکان عمر بن الخطاب و ❦ ان الشیطان لیفر من ظل عمر ❦ و ❦ ایما دار عمر دار الحق معه) حدیث شریفلریدر ❦ و مرویدرکه ❦ برکون جبریل امین نازل اولوب ❦ یا محمد حضرت حق سبحانه و تعالی حضرت عمره سلام اهدا ❦ و بنم کنندودن راضی اولدیغم کبی ❦ کندوده بندن راضییدر دیو سؤال ایلکزی امر ❦ و اسلامندن صکره ینه جبریل امین نازل اولوب ❦ یا محمد اهل سماء اسلام عمر ایله استبشار ایلدیلر دیدی ❦ و ینه برکون جبریل امین نازل اولوب ❦ حضرت رسول الله ایله مکالمه ایلر ایکن ❦ حضرت عمر ورود ایتکله جبریل امین دیدیکه ❦ سنی حق پیغمبر بعث ایدن خدای ذوالمنن حتی ❦ عمرارضنده معروف اولدیغندن زیاده ❦ آسمانده معروفدر ینه حضرت رسول الله ❦ یا جبریل فضائل عمردن بکا بیان قیلر یورمغله ❦ حضرت جبریل دیدیکه ❦ یا محمد حضرت نوحک

امتی ایچره مکث ایلدیکي مدت ❦ جناب سعادت عندنده مکث
ایلیوب ❦ عرک فضا ثلثی بیان ایلسم ❦ فضا ثل عمر نهایت بولماز
اما اثر فضیلت ابی بکر ماده سنده کذران ایلدی ❦ اما اماره ایام
خلافتنده ظاهر اولان حسن سیرت واستقامت ❦ وخلق محجه
بیضایه سوق ❦ وکفاری استیصال ❦ وکلمه اسلامی اعلا واجلال
وتقوی وتواضع ❦ وفتح بلاد ❦ واستقرار عباد ❦ وحیت دینی
وصلابت یقینیه کبی ❦ مأثر سینه لریدر ❦ حضرت صدیق آخر
حیاتلرنده خلافت فاروقی باینده عهدنامه تحریر ❦ وبعد الختم
صحابه کرامی جمع ❦ وصحیفه ده اسمی مکتوب اولان کسمه به
بیعت ایلملری ضمنده امر ایدوب ❦ هرکس بیعت ایدرک ❦ امام
علی حضرتلرینه واصل اولدقده ❦ امام علی بندخی بیعت ایلدم
حضرت عمر ایسه پیورمغله ❦ خلافتنده اتفاق منعقد اولمشدر
اون سنه مسند خلافتده جالس اولدقدن صکره ❦ هجرتک بکرمی
اوچنجی سنه سی ذی الحجه سنده مغیره بن شعبه نک غلامی ابوالولؤلؤ
یدیه کسوه عالمهای شهادتی لابس اولدیلر

❦❦❦ وَذَوُالنُّورَيْنِ حَقًّا كَانَ خَيْرًا ❦❦❦ مِنَ الْكَرَّارِ فِي صَفِّ الْقِتَالِ ❦❦❦

وذوالنورین مبتدا در ❦ حقا قسمدر ❦ یاخود مفعول مطلقدر
احقه حقا تقدیرنده در ❦ کان فعل ناقص اسمی ضمیر مستتر در
خیرا خبر منصوبدر ❦ من الکرار خیرا لفظنه متعلقدر ❦ فی صف
القتال کراره متعلقدر ❦ مفهوم یت بودر که ❦ حضرت عثمان
رضی الله عنه دخی حضرت حیدر کراردن افضلدر ❦ معلوم
اوله که ❦ حضرت عثمانه ذوالنورین تسمیه سنک وجهی آنفا
بیان اولندی ❦ حضرت علی دخی بغایت شجاع و جنگاور اولمغله
کرار ایله ملقب اولدی ❦ کر حمله وصولت معناسنه در ❦ خفی
اولیه که ❦ حضرت عثمانک فضیلتی باینده ❦ آثار کثیره وارد
اولمشدر (لوکان لی اربعون بنتا زوجت عثمان واحدة بعد واحدة

❦❦❦ حتی لا تبقی ❦❦❦

حتى لا تبقی منهن واحدة) و (یا عثمان انت ولی فی الدنیا والاخرة
والذی بعثنی بالحق لبشفعن عثمان بن عفان فی سبعین الفامن امتی
قد استوجب کلهم النار) و (الا استحيي ممن استحيي منه ملائكة السماء
و ظهر فی الجنة برق فقال اهل الجنة ما هذا البرق ولبست الجنة
موضع البرق فيقول الله عز وجل لبس برق ولكن يذهب عثمان
بن عفان من حجرة الى حجرة وهذا نور شرارك نعليه) حدیث شریفی
کبی خصوصاً تبوک غزاسنه عزیمت باینده ❦ وجاهدوا باموالکم
وانفسکم ❦ امری نازل اولمغله ❦ حضرت ذوالنورین ❦ اول هنکامده
تجارت ایچون ایکوز دوه تجهیز ایتمش اولغین ❦ جمله اسبابیله
مکمل کتوروب تسلیم مهار ایتکله ❦ شاه سریر اصطفای علیه
اصنی التحایا حضرتلری (لایضر عثمان مافعل بعدها) پیوردیلر
وایام خلافتلرنده بلاد کثیره فتح ❦ ولوای شرع اجدی رسیده
طاق سپهر زبرجدی اولوب ❦ وجیوش مسلمینی تجهیز ❦ ونصرت
دین ومهاجرته اتفاق ایدوب ❦ وداماد نبوی اولمشدر ❦ حضرت
عمر زخدار اولدقده امر خلافتی حضرت عثمان ❦ وعلی ❦ وعبد
الرحمن بن عوف ❦ وطلحه ❦ وزبیر ❦ وسعد ابن ابی وقاص
ینلرنده شوری ❦ یعنی مشورت اولمغه تعلیق ایلدی ❦ بعده
جمله سی امری عبد الرحمن بن عوف حضرتلرینه تفویض
وحکمنه ارتضا ایتلریله اولدخی حضرت عثمانی اختیار ❦ وخلافتنه
بیعت وامرینه مطاوعت ایلدیلر ❦ مدت خلافتلری اون ایکی سنه در
بعده فتنه ظهور ایلکله نشوان سلافة شهادت اولدیلر

❦❦❦ وَلِلْكَرَّارِ فَضْلٌ بَعْدَ هَذَا ❦❦❦ عَلَى الْأَغْيَارِ طَرًّا لَا بُدَّ ❦❦❦

للكرار مقدم خبردر ❦ فضل مؤخر مبتدا در ❦ بعد ظرف زماندر
هذا کلمه سنده ها حرف تنبیه ❦ ذا عثمانه اشارتدر ❦ علی الاغیار

فصل کله سنه متعلقدر ❦ طرا جیعا معناسنه حالددر ❦ لاتبال
مبالا تدن نهی حاضر در ❦ علامت جزمی آخرنده یانک سقوطیدر
لاتبال عن اقوال الاغیار تقدیرنده در ❦ مفهوم بیت بودر که
امام علی رضی الله عنه حضرتلری دخی سائر صحابه کرامدن
افضلددر ❦ بعض کسه لک کونا کون اقواللرینه توجیه سامعه
اعتبارا یله ❦ معلوم اوله که ❦ جمله اصحاب کرام اتفاق ابتدیلر که
حضرت عثماندن صکره ❦ افضل امام علی کرم الله وجهه ❦
حضرتلریدر (من کنت مولاه فعلی مولاه) و (اللهم وال من وآلاه
وعاد من عاداه) و (انت منی بمنزله هرون من موسی) و (دخلت الجنة
فرأيت علی باب الجنة مكتوبا لا اله الا الله محمد رسول الله وعلی اخ
رسول الله) حدیثلریله استدلال ایدرلر ❦ و مرویدر که حضرت
عثمان عازم سوی جنان اولدقدن صکره ❦ امر خلافت مهمل
قالوب آخر جمله کبار اصحاب کرام تجمع ❦ و حضرت مرتضادن
امانت خلافتی قبول ایللرینی استدعا ایلدیلر ❦ قتل ذی النورینی
استعظامله قبول ایلوب ❦ اوچ کون بو حال ارزره کذران ایلدی
کبار مهاجرین اختلال امر دین ظهورینی یقین ایللریله ❦ ثانیاً
حضرت مرتضایه ابرام ایدوب ❦ یمین و یرملریله ❦ بالاخره قبول
ایدوب ❦ موجود اولان کافه اصحاب عقد بیعت ایلدیلر ❦ زیرا
عند اهل السنه خلافت امرنده اصابت ایلشدر ❦ حضرت
عائشه ❦ وزیر ❦ و معاویه نك منازعه لری اجتهادلرنده خطابه
مینیدر ❦ امام علی مصبیدر ❦ زیرا حضرت رسول الله عمار بن
یاسره (ستقتلک الفئة الباغية) یورمغله ❦ حضرت عمار صفین
ملحمه سنده ❦ طرف مرتضویده اولوب ❦ لشکر معاویه یدیلر شربت
شهادت نوش ایلدی ❦ و مرویدر که ❦ طلحه سپاه شامده بولنوب
مجرورح و حیاتدن مأیوس اولدقده ❦ عسکر مرتضوی افرادندن

بر جوانه دستکی بکا ویر که امیر المؤمنین ایچون بیعت ایدیم دیدی
مرادی امام عادل یعنی اوزره فوت اولق ایدی ❦ و حضرت
عائشه نك یوم جلده قتال ایچون خروج ایلوب بلکه ایکی فرقه
یئینی اصلاح ایچون خروج ایلدیکی مروی ❦ و خروجنه نادم
اولدیغی رسیده درجه صحندر ❦ و امر خلافت امام علی ايله
واصل حد ختام اولدی ❦ نه که (الخلافة من بعدی ثلثون سنة
حدیث شریفی وارد اولشدر ❦ و حضرت مرتضانك انتقالی
اونوزنجی سنه ده واقع اولشدر ❦ فالدیکه امت محمد خلفای
عباسیه ❦ وحالا خلفای عثمانیه نك خلافتلرینه اتفاق ایلدکلی
حدیث شریفده وارد اولان خلافتی ❦ خلافت کامله ❦ و خلافت
حقیقه به جل ايله در ❦ خصوصاً خلفای عثمانیه ایدهم الله
تعالی بالتأییدات السبحانه حضرتانك اصول سلطنتلری سیرت
خلفای راشدین اوزره مؤسس اولوب جمله سی خالص اهل سنت
و پیشه لری همیشه غزا و مجاهدت ❦ و اجرای احکام شریعت
اولمغله ❦ خلافت وصفنه احری والیق اولشدر

❦ وَلِلصَّدِيقَةِ الرَّجْحَانُ فَأَعْلَمُ ❦ عَلَى الزَّهْرَاءِ فِي بَعْضِ الْخِلَالِ ❦

للصديقة جاور و مجرور خبر مقدمدر ❦ صديقه لقب حضرت
عائشه در ❦ الرجحان مؤخر مبتدادر ❦ زهراء لقب حضرت
فاطمه در ❦ خلال خصال معناسنه در ❦ مفهوم بیت بودر که
حضرت عائشه بعض خصانده حضرت فاطمه به ارجمندر
معلوم اوله که ❦ ام المؤمنین زوجه سید المرسلین ❦ حضرت عائشه
رضی الله عنها صديقه ايله تلقینک وجهی بودر که ❦ ترجمه
سیرده تفصیل ایلدیکنز اوزره قلاده سنك فقدانی ماده سنده
افك و افترايه مبتلا اولوب ❦ بعده عصمت و برائتلیر باینده آیت

کریمه نازل ❀ و ذاتنده محبت و خدمت نبویه کمال صداقتی اولغله
 صدیقه ایله ملقب اولدیلم ❀ و حضرت فاطمه کدرت دم حیض
 و نفاسدن آزاده اولغله ❀ زهرا ایله ملقب اولدیلم ❀ بروقت نماز فوت
 ایلدیکی مرویدر ❀ بعضیلر وجه تلقی اشراق جمال تابدارلریدر
 دیدی ❀ حتی حضرت صدیقه لبهء مظلمه ده اشراق نور جمال
 فاطمه ایله سوزنه رشتهء اسلاک ایدرم دیدکری مرویدر ❀ معلوم
 اوله که ❀ علمای امت اختلاف ایلدیلم ❀ بعضیلر فاطمه نك
 عایشه دن افضلیننه ❀ و اکثر علما حضرت عایشه نك مطلقا
 افضلیننه ذاهب اولدیلم ❀ و بعضیلر توقف ایلدیلم ❀ زیرا
 اعتقاده تعلق یوقدر ❀ بعضیلر عایشه نك علم نبوت و احکام
 شریعت تحصیلنده ❀ و کثرت روایت و درایت ❀ و آخرنده
 حضرت رسول اللهله درجهء عالییه ده بولمق کبی ❀ بعض خصالده
 افضلیننه ذاهب اولدیلم ❀ حتی حقارنده (اطلبوا ثلثی دینکم
 عن هذه الحمراء) وارد اولمشد ❀ حمیرا صیغهء تصغیر ایله لقب
 عایشه در (و فضل عائشة على سائر النساء کفضل الثريد على سائر
 الطعام) حدیث شریفی وارد اولمشد ❀ و حضرت فاطمه
 حقنده دخی (اما ترضين ان تكون سيدة نساء اهل الجنة) پیورلمشد
 مشارق شریفده (الا ترضين ان تكون سيدة نساء المؤمنین) متنبله
 مشتمدر ❀ و حضرت رسول اللهک جزء شریفلریدر ❀ ذکروردن
 اولسیدی لامحاله پیغمبر اولور ایدی ❀ و حقنده (فاطمة بضعة منی
 فمن اغضبها اغضبنی) پیورادی ❀ و حضرت عایشه دن عنده
 رسول الله نسواندن صاحب قدر و محبت اولان کیمدر دیو سؤال
 اولمقدقه فاطمه در دیدیلر ❀ و رجالدن کیمدر دینلد کده
 زوجیدر دیدیلر ❀ بناء علیه ❀ ناظم رجحانی بعض خصالله
 تخصیص ایلدی

﴿ وَلَمْ يَلْعَنْ يَزِيدًا بَعْدَ مَوْتٍ ﴾ ﴿ سَوَى الْمَكْشَارِ فِي الْأَغْرَاءِ غَالٍ ﴾ ﴿

لم حرف جازمدر * یلغن فعل مستقبل مجزومدر * یزیدا مفعولیدر
 ضرورت وزن ایچون منصرف قلندی * اتران ایچون منون
 اولدی * بعد موت بعد موته تقدیرنده در * سوی المکثار فاعلیدر
 مکثار مفعال وزنده کثریدن مبالغه در * قوال معناسنه * فی الاغراء
 مؤخر غال کلمه سنه متعلقدر * اغراحت وتعریض معناسنه در
 غالی غلودن مأخوذدر * حدی تجاوز ایدیچی معناسنه * مکثاردن
 بدلدر * مفهوم یت بودر که * سلفدن برکسنه یزیدین معاویه
 حقنده لغت ایلدی * انجق حدی تجاوز ایدن رفضه وخوارج
 کبی بعض اشخاص لغت ایلدیلر * معلوم اوله که * لعن لغتده
 طرد معناسنه در * عرفده حضرت حقک بر شخصی رجحندن
 طرد وتبعید ایلسند * مستعملدر * نته که * لعن الذین کفروا *
 کریمه سنی بعدوا من رحمة الله ايله تفسیر ایلدیلر * ولعن
 برکسه اوزره ابدی دعا اولور * شیطان و ابوجهل کبی * و بعضا
 لعنی مستوجب اولان وصف * زائل اولغله موقت اولور * مثلاً
 کافر ایکن مسلم * وفاسق ایکن تائب اولور * و کفار ايله مسلم حقنده
 اولان لعنک فرقی وارد در * زیرالعن کفار دائمی و ابدیدر * لعن
 مسلم خیردن بعید اولسیدر * بو صورتله بعد التوبه مسلمیندن
 برینه لعن ایلک جائز دکلددر * بناء علیه ناظم علیه الرحه * یزیدین
 معاویه حقنده برکسه لغله دعا ایلدی دیدی * زیرا امام حسین
 رضی الله عنه حضرت تلمیذک قتلبله امر ایلدیکنک نحقی صورتنده
 محتملدر که * قبل الموت تائب و نادم اوله * نته که وحشی حضرت
 حمزه بی قتل ایدوب بعده توبه و اسلامه اصحابدن معدود اولشددر
 لکن بو کلامه اعتراض اولنور که قبل الموت توبه و ایمان ایلش

اولسه سائر خاندان نبوتدن کفید ایدر ایدی * قالدیکه موته قدر
خاندان عالی به انواع اهانتی متواتر در * وهنکام مومنده توبه
و ایمانی مقبول دکدر * زیرا وجه آتی اوزره کفرینه ذاهب
اولشدر * اگر سؤال اولنورسد که * مسلم حقنده معصبت سببیه
لعن جائز اولسه * حضرت رسول الله (لعن الله الراشی والمرثی
ولعن الله الواشمه والمستوشمة) بیور مزل ایدی * واشمه بدنه
سوزنله نعل غزایدن مستوشمه غزایتدیرندر * جواب ویریلور که
لغت مؤمن فاجر کندیلره وعید و تخویف * وسائر اطف و احساندر
زیرا فاجر خوفله توبه و انابت * وسائر لری مجانبت ایدرلر * ویزیدک
کفرینه * قتل حسینی امر ایلدیکندن بشقه * اشبو منظومه
صورتنده اولان هذیانله استدلال ایدرلر * برکون مصحف شریفدن
تقال ایدوب ابتدای سطرده * واستفتحوا و خاب کل جبار عنید
کریمه سی ظهور ایتمکه * پر غضب اولوب اشبو قطعه بی قطع
اوله حق لسانیه تفوه ایلشدر

* تخوفنی بجبار عنید * وها انا ذاك جبار عنید *
* اذا لا قیت ربك یوم حشر * فقل یارب مزقنی یزید *
دیهرک مصحف شریفی پاره پاره ایلدیکی منقولدر * و شراب حقنده
دخی اشبو اذا حرمت بو ما علی دین احد * فهات علی دین
المسیح ابن مریم * بیتی که تنصیری استرصادر * کندیدن صادر
اولدیغی منقولدر * اشبو ایات مذکوره کتب ادبیاتک برنده ینسه
امرای امویه دن ولید بن عبدالملکه معزو اولدیغی مسطوردر
لکن اکثرنده یزیده سند مسطوردر * علامه بیهدانی سعدالدین
تفتازانی علیه الرحه خلاصه دن نقل ایتشدر که * یزیده و حجاجه
لعن ایلک لایق دکدر * زیرا حضرت رسول الله اهل قبله به
یعنی نهی ایلدی * و بعض اهل قبله حقنیده * لعن نبوی صدور

معارض اولماز * زیرا غیرک بیلدیکی بعض احوال ناسی حضرت ا
رسول الله بیلور * و بعضیلر یزید حقنده لعنی اطلاق ایلدیلر * زیرا
حضرت حسینی قتل ایله امر ایلدیکی حینده کافر اولدی * و علیا
حضرت حسینی قتل * و قتلایله امر ایدن * و قتلنه اذن و رضا
کوسترن اشخاصه * لعن ایلک جائز اولدیغنه متفقدر * زیرا
حضرت رسول الله اذا اولدیغی بدیدر * خارجدن برکسه نک
جکر پاره سی اولان اولادینی قتل ایلسه لر * اول کسه مطیعی
اولور متأذیمی اولور * البته متأذی اوله جفی شمسدن اظهاردر
ایمیدی حضرت رسول الله اذا اولیحق * ان الذین یؤذون الله
لعنهم الله فی الدنیا والاخرة * کریمه سی منطوقجه لعنه مستحق
اولور * وحق اولان بودر که * یزیدک قتل امام حسین خصوصنده
رضا و استبشاری * و خاندان نبوته اهانت و اضرائی متواتر
معنوی اولغله شائنده * بلکه ایماننده توقف ایلوب * کندوسنه
و بویاده اعوان و انصارینه لعن ایدر * و کجائمه دن برذات
فضائل سمات یزیدک قتل امام حسینده آمر اولدیغی بو بیتله
ایما ایلشدر

* سهم اصاب و رامیه بندی سلم * من بالعراق لقد ابعدت مرماکا *
امام غزالدین مرویدر که * بویاده دخی اسلم اولان سکوتدر * نته که
شیطان واجب اللغه ایکن لغت بدلی * مثلاً استغفار و صلوات
شریفه ایله نفسکه جلب مثویات ایلک انسددر * اگر واقعا بو کونه
خاندان نبوته اهانتده * مصر اهلک اولدیسه * سنین
عدیده دنبرو معذب اولوب * و بوند نصکره دخی معذب اوله جقدر
جمله دن اقدام * دعوا حبسی حضرت فاطمه در * حضرت
فاطمه جهتندن دخی (فاطمة بضعة منی فمن اغضبها اغضبنی
حدیث مقتضاسی * خصمی حضرت رسول الله در * و اگر

تأبأ كتمش ایسه لغت ایلمکدن نه حاصلدر ❦ اما خاندان نبوته
در کار اولان حب جلی اقتضاسی ❦ اذا خلی وطبعه ❦ او مقوله قلوبده
بغض و کدورات ضروری متهیج اولور ❦ مدوح اولان بودر

❦ وَاِيْمَانُ الْمَقْلَدُ ذُو اَعْتِبَارٍ ❦ بِاَنْوَاعِ الدَّلَائِلِ كَالنِّصَالِ ❦

ایمان مبتدادر ❦ المقلد ❦ مضاف الیه بدر تقلیدن اسم فاعلدر
ذو اعتبار خبریدر ❦ بانواع جار و مجرور ذو اعتبار کله سنه متعلقدر
زیرا صاحب اعتبار تاویلندهدر ❦ الدلائل مضاف الیه بدر ❦ دلائل
دلیلک جمعیدر ❦ کالنصال ❦ حالدر مشبهه بالنصال تاویلندهدر
نصال جمع نصل در ❦ اوقی تمرنه دبرلر ❦ مفهوم بیت بودر که
مقلد اولان مؤمنک ایمانی معتبر و اعتباری ادله قاطعه نافذه ایله
مدلل و مبرهندر ❦ معلوم اوله که ❦ ایمان لغتده مطلقا تصدیق
معنا سنهدر ❦ امن کله سندن افعالدر ❦ اکا ایمان ابتد دیمک
انی تکذیب و مخالفیدن امین ابتد دیمک اولغله ❦ تصدیق حاصل
معنا اولور ❦ با حریفیه متعدی اولور ❦ اقرار و اعتراف معناسنی
اعتبار ایله امت بالله قولنده اولدیغی کی ❦ و لامله ده متعدی اولور
اذعان و قبول معناسی اعتباریله ❦ و ما انت بمؤمن لنا ❦
کریمه سنده اولدیغی کی ❦ و عرف شرعه تحقیقنده و بالکنز
فعل قلب ❦ و یا خود بالکنز فعل لسان ❦ یا خود ایکسکنده فعلی
یا خود سائر جوار حکده مدخلتک وجود و عدمنده اختلاف
اراء واقع اولغله ❦ درت شقی مشتمل اولمشدر ❦ شق اوله کوره که
بالکنز فعل لسان اولمقددر ❦ حضرت رسول اللهک طرف الیه بدن
کتور دکلری احکامک بالضروره تصدیقنه اسم اولور
وحدت صانع ❦ و وجوب صلوة ❦ و حرمت خمر کی ❦ مشهور اولان
بودر ❦ و جمهور اهل سنت بونک اوزرینهدر ❦ و بعضا معرفته

اسم اولور ❦ شبعه طائفه سی ❦ و قدریه دن جهنم بن صفوان
و ابوالحسین الصالحی مذهبیری بودر ❦ و اشعریه دخی بو طرفه
مائللدر ❦ و شق ثانی به کوره ❦ بالکنز فعل لساندر لکن معرفت
قلبه مشروطدر ❦ حتی اقرار معرفتسز تحقق ایلمز ❦ رقاشی بو که
ذاهبدر ❦ و قطان تصدیقک اشتراطنه ❦ و کرامیه معرفت
و تصدیقندن هر برینک عدم اشتراطنه ذاهبدر ❦ شق ثالثه کوره که
مجموع تصدیق و اقرارک اسمیدر ❦ اکثر محققنک مذهبی بودر
و امام اعظم حضرت نرندن منقول اولان بودر ❦ ننه که فقه اکبرنده
و الایمان هو الاقرار و التصدیق ❦ عبارتیه تعریف الیملشدر
لکن امام اعظم اقراری اجرای احکام دنیویه ایچون ❦ اشعری
تصدیقیه امارت اولمق ایچون مشروط ایلدیکنی تصریح
ایدرلر ❦ کرچه اشعرینک مرجعیده متحددر ❦ تصدیق رکندن
اولدیغنه کوره ❦ برکسه قلبیه تصدیق ایدوب ❦ عمرنده بردفعه
لسانیه اقرار ایلسه ❦ عند الله تعالی مؤمن و جنته دخول
و جهنمدن تجاته مستحق اولماز ❦ لکن شرط اولدیغنه کوره
عند الله مؤمن اولور ❦ تقدر احکام دنیوی خصوصنده مؤمن
اولماز سنده ❦ منافق کی اقرار ایدوب ❦ تصدیق ایلسه دنیاده
مؤمن اولوب ❦ عند الله مؤمن اولماز ❦ ننه که نصو صلری بونی
مؤیددر ❦ اما بالکنز تصدیقده اسمدر دین مذهبیه کوره اقرار
احکام دنیوی ❦ اجرا سیچون شرط اولور ❦ و شق رابعه کوره که
سائر جوارح دخی مضاف قلمشدر ❦ نازک عمل ایماندن خارج
و کفره داخل اولور ❦ خوار جک مذهبی بودر یا خود کفره داخل
اولوبوب ایکی منزله اراسنده قالور که ❦ معتزلهنک مذهبی بودر
لکن اعمالده اختلافلری وارددر ❦ ابوعلی و ابوهاشم عندنده
عمل فعل واجبات و ترک منہیاتدر ❦ ابوالهذیل و عبد الجبار

عندنده فعل طاعاندر ❦ كرك واجب ❦ و كرك مندوب اولسون
اشبوشق رابعده بر مذهب دخی وارد در كه ❦ تارك عمل ایمان
خارج اولماز بلكه ❦ دخول جنتله وجهنده عدم خلود ايله مقطوع
اولور ❦ اكثر سلف و جمیع ائمه حدیث ❦ و اكثر متكلمین مذهبیری
بودر ❦ امام مالك و شافعی واوزاعی حضراتندن منقول اولان
بودر ❦ لکن بوكه سؤال وارد اولور كه ❦ ایمانك جزئی متنی
اولمشیکن بقاسنه نه كونه ذاهب اولنور ❦ جواب ویریلور كه ❦ ایمان
انلك عندنده دخول جنت یابنده ❦ كافی اولان اصله كه
تصدیق قلبیدن عبارتدر ❦ مقولدر و بلا خلاف كامل منجی یه ده
مقولدر نه كه ❦ انما المؤمنون الذین اذا ذكر الله وجلت
قلوبهم ❦ كریه سی اكا اشارتدر ❦ و محل خلاف مقول اولكمی
یوقسه ثانینكمی اسمیدر ❦ و اشاعره دیرلر كه ❦ ذكر اولنان تصدیقه
استدلال دخی ضم اولنق لا تقدر ❦ صحت قول پیغمبری بلادلاله
العقل بملك جائز دكدر ❦ شرح مقاصده مسطور در كه ❦ امام
اعظم ❦ و مالك ❦ و شافعی ❦ و احمد و اوزاعی ❦ رحمهم الله دیدیلر كه
مقلدك یعنی ❦ غیرك قولنی بغیر دلائل قبول ایدن كسه نك ایمانی
صحیحدر ❦ لکن استدلالی تركه عاصی اولور ❦ ائمه مشارالیه
دیرلر كه ❦ چونكه ایمانك حقیقتنی تصدیقدر موجبات كفردن
بریه تحقق ایلامكه ❦ ایمانه ضرر ترتب ایلمز ❦ اكر سؤال
اولنورسه كه ❦ تصدیق بدون العلم متصور اولماز ❦ زیرا علم بالتصدیق
ذاتی یا خود ❦ شرط اولور ❦ مقلدك ایسه علمی یوقدر ❦ زیرا علم
ضرورت استدلالدن برسبیه مستند اولان اعتقاد جازم مطابقدن
عبارتدر ❦ اكا جواب ویریلور كه ❦ تصدیقه معتبر اولان یقین
دكدر ❦ بلكه بعضا مطابقت ككفایت ایدر ❦ و نقیضی
خاطره سندن سالم ❦ ظن غالب یقین حكمنده اولور ❦ تكرار

سؤال اولنورسه كه ❦ برایمان و تصدیق اولدیغنی ننی ایتمرز
بلكه نافع دكدر ❦ ایمان یأس منزلنده در ❦ زیرا ایمان یأسك
عدم نفعی ابو منصور ماتریدی یسانی اوزره ❦ بوكونه معلددر كه
عبد اولوقته ❦ شاهد ايله غائب اوزرینه استدلال ایلكه قادر
اولماز كه ❦ حتی ایمانی عن معرفه و عن علم استدلالی اوله ❦ ایمان اوزره
ثواب ❦ مشاق و متاعیدن متحمل اولدیغنی مقابله سبله در ❦ مشاق
و متاعب ایسه ❦ محدثات عالم ❦ و معجزات انبیا ❦ و حجت و شبهه میاتی
تمیزده ❦ اداب فكرت وادمان نظر و دقت ايله حاصلدر ❦ یوقسه
اصل ایمان تحصیلنده دكدر ❦ اكا جواب ویریلور كه ❦ نص شریف
معاینه عذاب عندنده ایمان یأسك عدم نفعنه قائم اولدی ❦ یوقسه
ایمان مقلدك عدم نفعی یابنده وارد اولدی ❦ اجماع دخی نفعی
امرنده منعقد اولدی ❦ و قیاسه تمسك ❦ هر تقدیر اصولده صحیح
ایسه ده علت ❦ سرك ذكر ایلدیككز اولدیغنی ممنوعدر ❦ بلكه
ماتریدی و اكثر محققین ذاهب اولدیلر كه ❦ ایمان یأس نافع
اولدیغنك وجهی بودر كه ❦ زیرا اولوقته ایمان محضا دفع عذاب
ایچوندر ❦ یوقسه حقیقی ایمان دكدر ❦ كذلك اولوقته عبد
ایچون ❦ نفسنی تصرفه و استمتاعه قدرت قالماز ❦ زیرا معاینه
ایلدیكی عذاب دنیا ❦ عذاب آخرته مقدمه در ❦ ایمان مقلد
بونك خلافتنه در ❦ زیرا حضرت باری یه تقرب رضاسنی طلب
و ابتغا در ❦ و معتزله عندنده مقلدك ایمانی صحیح دكدر ❦ لکن
پنلرنده اختلاف وارد ❦ و بعضیری دیرلر كه هر مسئله ده استدلال
عقلی یه ابتناء اعتقادی شرط دكدر ❦ بلكه معجزه ايله رسالتی
بالمشاهده ❦ یا خود بالتواتر ❦ یا خود بالا جماع ❦ معلوم اولان ذاتك
قولنه ابتناء كفایت ایدر ❦ بو وجهله حضرت رسول اللهك
حدوث عالمی ❦ وثبوت و وحدانیت صانعی اخباری ❦ مقبول

اولور ❦ و بعضی را اصولدن هر بر مسئله ده دلیل عقلی به ابتدای
اعتقادی شرط ایلدیلر ❦ لکن انی تعبیر و دفع شبهات غیر ❦ و مجادله
خصوصه اقتدار لازم دکلدر دیدیلر ❦ و شیخ اشعری حضر تارندن
مشهور اولان بو کلامدر ❦ حتی کندودن ذکر اولنان شرط
بولنمیان مؤمن اولماز مقالنی حکایت ایدر لر ❦ لکن عبدالقاهر
بغدادی دیدیکه ❦ اول کسسه هر نه قدر اشعری عنده علی الاطلاق
مؤمن اولماز ایسه ده ❦ تصدیق بولندیغیچون کافر دکلدر ❦ لکن
نظر واستدلالی ترک ایلدیکی حسبیه عاصیدر ❦ حق جل وعلی یا
عفو ایدر ❦ یا خود ذنبی مقداری عذاب ایدر ❦ عاقبتی ینه جنته
داخل اولور ❦ عبدالقاهر ک بو کلامی مشعردر که ❦ اشعری نک
مرادی ❦ اول کسه علی الکمال مؤمن اولماز دیمکدر ❦ تارک اعمال کی
والامزله بین المنزلتین ترددینه ❦ و غیر مؤمنک جنته دخوله قائل
دکلدر ❦ بوضوح منازعه اشعری حقیقی اولماز ❦ و معتزله دن
بعضیلری دیرلر که ❦ ذکر اولنان ابتدای اعتقاد ایله مجادله
خصوم ❦ و وارد اولان اشکالک حل و دفعنه ❦ اقتدار لازمدر
بوضوحه اقتداری اولیانک ایمانیه حکم ایلزلر ❦ بلکه ابوهاشم
کفریه حکم ایلدی ❦ قالدیکه صحیح اولان ماتریدی
مذهبیدر که مطلقا تصدیقدر ❦ عامه اهل علم و فقها ❦ انک اوزرینه
متقلدر ❦ مثلا برکسسه به بریسی بر خیر سوبلسه ❦ اول کسسه انی
تصدیق ایلسه ❦ آمن به و آمن له ❦ قولی صحیح اولور ❦ پس
مقلده ایمانی واجب اولان امور ❦ اخبار اولندقدده تصدیق ایلسه
مؤمن اولوب ❦ مؤمنین حقارنده موعود اولان ❦ عنایاته مستحق
اولور لر ❦ و جبریل امینک ایماندن سئوالنده ❦ حضرت
رسول الله ❦ ان یؤمن بالله و ملائکته و کتبه و رسله و البوم
الاخر و بالقدر خیر و شره ❦ یورملری مقلدک صحت ایمانیه

دلالت ایدر ❦ زیرا بحر دتصدیقله جواب و یردیلر ❦ و حضرت
رسول الله مسائل اعتقادی ده ❦ قطعا دلائل عقلیه به اشتغال
یورمدیلر ❦ و بعضی را ایمانی معرفت ایله تفسیر ایلدیلر ❦ علامه
تفتازانی دیمشدر که ❦ بعض قدریه ایمانک ❦ معرفتدن عبارت
اولدیغنه ذاهب اولدی ❦ و علمای اهل سنت ❦ مذهب مر سومک
ابطالنه اتفاق ایدوب دیدیلر که ❦ اهل کتاب که ❦ یهود و نصارا در
اولاد لر نی ییلد کلری درجه ده ❦ نبوت رسول الله ییلور لر
حال بو که ❦ کفر لری شرعاً مقطوعدر ❦ زیرا تصدیق لری یوقدر
و معلوم اوله که ❦ تصدیق اخبار مخبردن معلوم اولان امر
اوزره ❦ قلبی ربط ایلکدن عبارتدر ❦ بوجهته امر کسی اولوب
مصدقک اختیاریه ثابت اولور ❦ بناء علیه مقابلنده ثواب
مرتب اولوب ❦ و رأس عبادت قلنور ❦ امام معرفت بونک خلا فیدر
زیرا بعضا من غیر کسب حاصل اولور ❦ مثلا بغته بر جسمه واقع
اولوب ❦ اول جسمک جدار ❦ یا خود حجر اولدیغنه معرفت حاصل
اولور ❦ و بوتقریر بعض محققینک تصدیق بالاخیار مخبره ❦ صدق
نسبت ایلکدن عبارتدر دیدکلرینک مألدر ❦ و قالدیکه اکثر
اهل اسلام ❦ تقلیدی اخذ ایدوب ❦ استدلالده قاصر یا خود
مقصر اولدقلرندن بشقه ❦ صحابه کزین و تابعین و خلفا همان
تقلید ناسله ❦ کتفا ایدوب ❦ حقارنده احکام مسلمینی اجرا
ایدر لر ایدی ❦ پس ذکر اولندیغی اوزره ❦ بواختلاف لک سببی
و بعض مجتهدینک ایمان مقلد صحیح دکلدر دیدکلرینک وجهی ندر
دیو استفسار اولنور سه ❦ جواب و یریلور که ❦ بو ذکر اولنان
قال وقیل ❦ مثلا شواهی جبالده نشئت ایدوب ❦ ملکوت سموات
و ارضینی تفکر ❦ و صانعی و وحدانیتی تدبر ایلیمان کسسه به برکسسه
مفروض الاعتقاد اولان امور دینه بی اخبار ❦ اولدخی بی تفکر

وتدبر مجرد اخباریله تصدیق ایسه ❦ ایمانیله حکم ایلمک صحیح میدر
دکبدر ❦ اختلاف بوماده یه متعلقدر ❦ یوقسه دیار اسلامیه ده
بین اظهر العلماء نشأت ایدوب ❦ عندنده احوال نبوی و معجزات
علیه لری ❦ متواترا مسموع اولان کسه حقنده دکلدرد ❦ كذلك
سموات وارضینک خلقنده دلیل ❦ نهاریک اختلافنده نظر و تفکر
ایدن کسنه حقنده دکلدرد ❦ اول کسه اهل نظر واستدلالدن
اولور ❦ و شرح مقاصدده مسطور در که ❦ معتزله نک صحت
ایمان نظر واستدلاله ❦ و براهین تقریرینه اقتداره منوطدر
دیدکاری کلامک بطلانی ❦ ضروریات دینیه یه ملحقدر ❦ لکن
کلامرینک ظاهرندن ❦ نظر واستدلالک وجوبی منفهم اولور
هر تقدربی نظر واستدلال ❦ ایمان صحیح اولور سه ده ❦ قالدیکه
وجوبدن مراد لری ❦ و جوب عینی ایسه ❦ یعنی فعل بعضیه
سقوط قبول ایتمزدیمک ایسه ❦ اختلافات مذکوره ضمننده مندرج
اولان ادله معارضدر ❦ واکر وجوب علی الکفایه ایسه ❦ انده جمله
متفقدر ❦ زیرا عامه کتب کلامیه ده مصرحدر که ❦ کفایه
طریقیه هر مکلفه ازاله شبهه ❦ و الزام معاندین و ارشاد مشرشدینه
مقدر اولمق حیثیه ❦ تفصیل دلائل واجبدر ❦ حتی فقهای
عظام دیدیلر که ❦ مسافه قصرده بومثالو ذاتک و جودی واجبدر
نته که مقدمه ده ذکر اولندی ❦ وقالدیکه صحابه کرام و تابعین
حضرت لری ذکر اولندیغی اوزره ❦ برکسه یه نظر واستدلالله
امر یورمیوب ❦ حتی بعضیلری ❦ تحت ظلال سیوفده ایمانه
کلمریله ❦ عندلرنده مقبول اولمشیدی ❦ بدیهیدر که ❦ اومقوله کسه نک
عندنده صانع عالمک وجود و صفاته ❦ دال اولان دلیل ظاهر
اولما مشیدی دیواشناه اولنور سه ❦ جواب اولنور که ❦ طریقه
حکمت اوزره ❦ اول امرده نظر واستدلالله امر ایلیوب ❦ بلکه

جمله دن اقدام ❦ اقرار و انقیاد ایله تکلیف ایدوب ❦ صکره ذات
وصفات الهیه اعتقادی واجب اولان ❦ اموری تعلیم و معارف
الهیه بی ❦ محاورات و خطب و مواعظ اثنالرنده افاده ایدر لری ایدی
غایتی برکت صحبت نبوی و قرب زمانی حسبیه ❦ قواعد مدونه یه
منطبق مقدمات ترتیب ❦ و دلائل تهذیبندن مستغنی اولمشلرایدی
لکن عقاید مضبوطه لرینه ظنون ❦ و شکوک تطرق ایلمز حیثیه
دلائل اجمالیله یه علمری شامل ایدی ❦ الحاصل انلرمعارف
الهیه ایله مستغنی اولوب ❦ غیر لری بر مقتضای استعداد ❦ وجوه
شتی ایله تحصیل یقین طریقنه ارشاد ایدر لری ایدی ❦ نته که اول
زمانک عوامندن اولان براعربی ❦ البعرة تدل علی البعیر ❦ و اثر
الاقدام علی المسیر ❦ افسماء ذات ابراج ❦ و ارض ذات الفجاج ❦ لا تدلان
علی اللطیف الخیر ❦ عبارتیه استدلال ایلمشدر ❦ جلال دوانیدن
منقولدر که ❦ علم کلام جوانبیه تأمل اولنسه ❦ علم مزبوره اشتغال
فرض کفایه اولدیغی ظاهر اولور ❦ ولوایح جمله سندندر که
ابتدا صدور اسلامک استدلال طریقنه منسلک اولد قلرینک
وجهی بودر که ❦ جمله دن اقدام حضرت رسول الله استدلالدن
مستغیدر ❦ زیرا امور دینیه بالجمله و حیلله معلوملری اولمشدر ❦ و امته
تعلیم قصد ایلمد کمری دخی قرآن کریمده ❦ لوکان فیها آلهة
الا لله لفسدتا ❦ کریمه سی کی ❦ آیات و سائر احادیثده مشار
اولدیغی ❦ اهل بصائر و روشنا اولدیغنه مبنیدر ❦ و صحابه کرام دخی
حضرت رسول الله بر مرتبه معتقد اولمشلرایدیکه ❦ مثلا برنسنه بی
ضدیه خبر ویرسدر ❦ اکا حق الیقین اعتقاد ایدر لرایدی ❦ و کتب
محققنده مسطور در که ❦ قول پیغمبری و قول اجماعی ❦ و قول قاضی
ومفتی بی ❦ و قول عدلی قبول تقلید دکلدرد ❦ علمای امتک تدوین
علم عقاید ایدوب ❦ بعض وفاق و شقاق لری اصول دینیه ده تخالف

حدوثه مبنی اولشدر ❦ مثلا ❦ مانحن فیهمزده مقلد دیدیکمز
 خالی الذهن عوام ناسدندر ❦ بعض ملاحده وضالینک مبلساتنده
 اعتقاد ایدرلر ❦ شیطان علیه اللعنه ایسه ❦ عدوی فر صبحویدر
 نه که تورانده ❦ وشروح انا جبل ار بعده مسطوردر که ❦ کندوسنه
 عارض اولان شبهات سبع سیبیه ❦ کندی ضال اولوب ❦ غیری دخی
 اضلال ایتمکله ❦ الی یوم السؤل ❦ ناسی ❦ کندوسنه همحال
 ایلمکه ❦ صرف مجال اوزره در ❦ زمانمزه ایسه ملاحده تکثر بولوب
 شخصا فشنا ❦ عوام ناسک عروق واعصابنه ❦ بلکه عقلا
 صورتده مشهود اولان نیجه قیافتلو اشخاصه ❦ حلول ایلبه رک
 معاذ الله تعالی ❦ اول ساده لوحی نقوش عقاید حقه دن اعرا
 ایلمشدر ❦ خلقک ایسه اکنسب حطام دنیوی ❦ غائله سندن
 خالق و پیغمبر خاطر لینه خطور ایلمز که ❦ امور دینیه لرینی
 تعلم ایده لر ❦ سال عمری سکسانه وارمشیکن ❦ سکز یوز سنه لک
 مال ادخاری قیدنده در ❦ وقالدیکه بعض احکام شرعیه وارد که
 الاحکام مختلف باختلاف الازمنه والاحوال ❦ قاعده سی اوزره
 زمانک مقتضاسی اوزره دائردر ❦ مثلا نسوانک جماعته حضورلری
 عندا المتقدمین مرخص ❦ وعندا المتأخرین مخطوردر ❦ بو وجهله
 تحصیل ایمانده استدلالی شطرا ایدنلرک کلامی ❦ زمانه نسبت اوفق
 کورینور ❦ تا که هر کس اربابندن نظر واستدلالت حقیقت
 وطریقنی تعلمه مستدل اولوب ❦ رقبه سنی رقبه تقلیددن تخلیصله
 دم عروق کبی حلول ایدن ملاحده نک اقوال موهبه باطله سنی
 مصدق اولیوب ❦ ادله ایله ابطال ایتمکله ❦ صراط مستقیمده مثبت
 اوله لر ❦ حالا نیجه لردن مسموعمز اولیور که ❦ افتاده دام تزوری
 اولدیغی شرابخوری معاذ الله تعالی ❦ خفت عقیده سیبیه گاه
 ملا میوندر تسترایدر ❦ وگاه یدنده شراب حاشا ❦ آب کوثره منقلب

اولور دیو ❦ کونا کون هذیانہ جسارت ایدرلر ❦ جمله فسادک منشای
 جهالتدن متولد حب دنیادر ❦ انکچون الجهل اخوالکفر
 دنلشدر ❦ وقالدیکه کرامات اولیا بحثنده ذکر اولندیغی اوزره
 اولیای کرام ذره قدر مغایر شریعت وضع وعمل ایلمزلر ❦ انلر
 مرآت الصفادر ❦ غبار دنیا ایله مغیر اولمازلر ❦ سر رسول الله
 جمله دن ازید و او فر انلر مظهر اولمغله ❦ هر آنده حضرت رسول الله
 متابع ومقتفیلردر ❦ ذات نبویدن صادر اولیان افعال انلردن
 صادر اولتی امر محالدر ❦ بوندن بشقه نیجه خذله قومه اصولنه
 تعظیما مراعات ایدرز ❦ دیوبین العوام ❦ بروقف کلام وارد در
 واقعا دیدکری مشاهیر اصول که ❦ بازید بسطامی ❦ وجنید
 وامثاللرندن صکره ❦ صاحب طرق اولان اعزه کرامدر ❦ حضرت
 مولانا ❦ وعبدالقادر کیلاتی ❦ و بهاء الدین ❦ وبدوی حضراتی کبی
 موثوق الکلام اولان اعلام عدیده نک ❦ تحریرلری اوزره اولیای
 کرامدن اولدقلری متواتر معنویدر ❦ سالک طریقلری اولان اهل
 علم ومشرع ومتدین ومتقی اولان ❦ ذواته صمیمی محبت ایده رز
 لکن غلطهده سرشار نشوه صهبا اولوب ❦ استانبولده افراغ
 دعوی کرامت ایدن مخاذیل سفهایه ❦ وشکل وقیافتنی شبیکه
 اغفال عوام ایدن ❦ اصحاب زرق وریایه ❦ ومقابله کونلری حجره
 مخصوصنده ❦ عقد انجمن یاران ایدوب ❦ اراقده علی دده نماز
 قلنوب مقابله یه باشلدیلر می ❦ بر کره یوقله دیوب ❦ باشلدیلر ایسه
 نارکیله بی براقوب ❦ آبد سنسز نماز سنز ❦ مقابله یه سرعت ایدن
 سفله مخوس اللقایه ❦ نه کونه اماله چشم محبت اولنور ❦ اصول
 مشارالیه انلری قبول ایلمه چکی نمایاندر ❦ انه لبس من اهلك
 مصدوقی ❦ اولمقوله لری انلره نسبت ایلمک کوه کوه بی ادبلسکدر
 قزلباش طائفه سی ❦ حضرت مر تضایه منسوب کچندکری

معلومدر ❖ بوصورته حضرت مرتضایه حرمله اول طائفه به ده
محبت ایلک لازمدر ❖ حال بوکه ❖ قتل واستیصاللری مشر و عدر
حالا راقم الحروف دخی نقشبندیه سالکی اولوب ❖ لکن طوغریسی
بودر که ❖ شریعت مطهره به ذره قدر مغایر ❖ قول و فعلی و حب
دنیا سی اولان شخصی ❖ جو سماعه پرواز ایدر کورسم ❖ برو جهله
خاطریمه اعتقاد دکل ظنک ظاسی خطور ایلز ❖ وبرکوی مر حومک
دخی رد ایلدیکی اولمقوله اشخاصدر ❖ یوقسه امعان اولنسه
طریقتی عین تصوف و حقیقتدر خدما صفا دع ما کدر

❖ وَمَا عَذْرُ لَذِي عَقْلٍ بِجَهْلٍ ❖ بِخَلْقِ الْأَسَافِلِ وَالْأَعَالِي ❖

ماء نافیه در لیس معناسنه ❖ عذر اسم مر فوعیدر ❖ لذی عقل
جار و مجرور خبر منصوبیدر ❖ بجهل نفیه متعلقدر ❖ باء سببیه در
یا خود حالدر ❖ ملا بسا بجهل تقدیرنده در ❖ بخلاق الاسافل
کله سنده باء بجهل لفظنه متعلقدر ❖ اسافل اسفلک جمعیدر
مراد فلک قمرک ما تحتیدر ❖ اعالی اعلانک جمعیدر ❖ مراد
ما فوقیدر ❖ مفهوم بیت بودر که ❖ عاقل و بالغ اولان کسه
جهلی سببیه ❖ معرفت الهیدن محروم اولسه ❖ حضور رب العزه ده
عذری قرین قبول اولماز ❖ معلوم اوله که ❖ عذر کله سنک اوج
معناسی وارددر ❖ بری فعل معهودی بن ایشلدم دیمکدر
❖ وبریسی شو سببیه ایشلدم دیمکدر ❖ ثالث ایشلدم لکن
من بعد ایشلم دیمکدر ❖ بوراده مراد معنای ثالثدر ❖ وعقل
لغته منع و قید معنای رینه در ❖ موصوفی ناسزا فعلدن منع
ایتدیکیچون ❖ قوت معهوده اطلاق اولندی ❖ و عرفده بر نور
روحانیدر که ❖ کند و سببیه علوم ضروریه و نظریه ادراک
اولنور ❖ وعقل ایچون درت مرتبه اثبات ایدرلر ❖ مرتبه اولی

عقل هبولانی در که عقل بالقوه دخی دیرلر ❖ معقولاتی ادرا که
استعداد محضدر ❖ عقل اطفال کی ❖ مرتبه ثانیه عقل بالملکه در که
ضروریاته علم و نفسک ❖ اول ملکه ابله نظریات اکنسانه
استعدادیدر ❖ مناسط تکلیف بواسطه استعداددر ❖ مرتبه ثالثه
عقل بالفعل در که ❖ نظریات اکنسانه ملکه دن عبارتدر
❖ مرتبه رابعه عقل مستفاد در که ❖ ادراک ایلدیکی نظریات
غائب اولیه جفی حیثیتله کند و ده حاضر اولمقدن عبارتدر
وجهل سید شریفک عندنده وجودیدر ❖ زیرا بر شئی
حقیقتک خلا فی اوزره بیلمکدن عبارتدر ❖ معدومک ذهنده
شیئینه ذهابله ❖ تعریفنه وارد اولان اعتراضی دفع ایتشددر
بعضیلر جهلی بسط و مرکبه تقسیم ایدرلر ❖ و بسطی
علم شاندن اولان کسه نک علمیه تعریف ایدرلر ❖ وجهل مرکبی
سید شریفک تعریفیه تعریف ایدرلر ❖ لسانمزدده بیلمدیکینده
بیلز ابله تعبیر اولنور ❖ بعض اخبارده وارد اولشددر که ❖ جهل
کفره ❖ بیاض عینک سوادینه قربندن زیاده قریبدر ❖ و بعض
محققین دیدیلر که ❖ حق سبحانه و تعالی ملائکه ده عقلی بی شهوت
ترکیب ایلدی ❖ و بهایمده شهوتی بی عقل ترتیب ایلدی ❖ وانسانده
ایکسنی جمع ایلدی ❖ ایمدی عقلی شهوتنه غالب ❖ یعنی کبر
و کلو سنه مغلوب اولیان کسنه ❖ ملائکه به ملحق اولور
شهوتی عقلنه غالب اولان ❖ بهایمدن معدود اولور ❖ و خفی اولیه که
اهل سنت دیرلر که ❖ عاقل اولان کسنه ❖ کرک صبی کرک بالغ اولسون
معرفت خالق بیچونده جهالتی عذر دکلدر ❖ زیرا ❖ و فی انفسکم
افلا تبصرون ❖ اولم ینظروا فی ملکوت السموات والارض ❖ و کاین
من آیه فی السموات والارض یمرون علیها وهم عنها معرضون ❖
کریمه لری مقتضاسی خالقک وجودینه دال اولان سموات

وارضین و ما فیہایہ نظر واستدلال واجبدر ❦ نه که بعض عرفای هوشمندان

❦ وفي كل شيء له آية ❦ تدل على انه واحد ❦ وبعضیله
❦ واذا نظرت الى السماء بنظرة ❦ فاری السماء تدل انك واحد ❦
❦ واذا نظرت الى الكواكب بنظرة ❦ فعلى المکوکب للکواكب شاهد ❦
فراشدنی بر آورده ساحل بیان ایلشیر نابی مر حومك اشبو
قطعه سیده اعلا در

❦ كتاب كائنات اسرار حق بی دهن سویله ❦

❦ سواد ممکنات آثار صنعی بی سخن سویله ❦

❦ سنك كوشكده استعداد يوق ادراكه يوقسه ❦

❦ لب جوده كمال صنعی هر برك چن سویله ❦

بومبحث ❦ بیت سابق شرحی ضمنده دخی مندرج اولمشیدی
قالديكه ❦ علمای کرام حضرت باری تعالی یه ❦ ایمانك وجوب وكفرك
حرمتده اتفاق ایلدیله ❦ لكن وجوبی قلبیدر شمعیمیدر اختلاف
ایلدیله ❦ مشایخ حنفیه عقلی اولسنه ذاهب اولدیله ❦ نه که
حاکم شهید متقی نام کابنده ❦ امام اعظم حضرتانردن روایت
ایدركه ❦ سموات وارضین خلقنی ❦ ونفسنی وسائر مخلوقات
کور دیکچون جهلده برکسه نك عذری مقبول دکلدركه ❦ وینه
امام اعظمیدن روایت ایدركه ❦ حق سبحانه وتعالی رسول بعث
ایلسه ❦ خلق اوزره ❦ حضرت خالق عقلاریله بیلک واجبدر
وروافض وملاحده مذهبی بودركه ❦ عقلله برشیء واجب
وحرام اولماز ❦ هر نقدر اشیانك حسن وقبحنی عقلله بیلک
جائز ایسه ده دلبلاری ❦ وما کما معذبین حتی نبعث رسولا ❦
کریمه سیدر ❦ زیرا بعثت رسولدن اول ❦ عذاب ننی اولندی
اگر عقلله وجوب وحرمت ثابت اولسه ❦ ترک ایله عذاب اولنق

لازم ایدی ❦ پس ایت مر قومه ایله لازم منتفیدر ❦ كذلك
ملزومه منتفیدر ❦ انلره جواب ویریلور که ❦ آیت مر قومه
قبل البعثة تارکدن منتفی اولان صوم وصلوة وزکوة کبی
مشروعاتدر ❦ زیرا عقل بونلرك وجوبلرینه وکیفیت عمللرینه
قبل البعثة مهتدی اولق ممکن دکلدركه ❦ لكن صانع قدیمك
وجودینه ووحدانیتنه ❦ انفسی وآفاقی دلائل ثابت اولوب
وعاقل رؤیت آثار صنعله ❦ صانعنی بیلک ممکن اولغله ❦ استدلال
واجبدر ❦ پس برکسه ده فرصت واستدلاله قدرت اولوب
لكن استدلال ایلوب ❦ اول حال اوزره فوت اولسه ❦ عندالله تعالی
معذور اولماز حتی بعض مفسرین ❦ وما خلقت الجن والانس
الا لبعدون ❦ کریمه سنی الالعرفون ایله تفسیر ایلدیله
قالديكه میانه ده اولان خلاف مسطورك ثمره سی ❦ کند و سنه
اصلا دعوت بالغ اولیان کسه حقنده در ❦ عقلی موجب ایدنلره
کوره معذور دکل ❦ موجب اولیانلره کوره معذور در ❦ بعض
شراحك ییانی بودر ❦ وبعضیلر دیدیلر که ❦ البته ایمان بالله واجب
اولغله ایمان ایلدیکی صورتده جهنده مخلد قالور ❦ وعامه مشایخ
حنفیه بونك اوزرینه در ❦ وامام اعظمك ظاهر روایتی بودركه
بیلله رك وفات ایلسه ❦ جهنده مخلد اولور ❦ واشعری عقلله
برشیء واجب اولماز ❦ وحسن وقبح اشیاء عقلله معلوم اولور
دیرلر ❦ انلره کوره معذور اولورلر ❦ امام اعظمیدن معذوریست
روایتی دخی مر ویدر ❦ و آیت مر قومه ده ننی عذاب دنیاده
واقع اولان عذاب استیصاله حل ایلشیردر ❦ وبعضیلر آیت
مر قومه ده ذکر اولنان رسول ضمنه ❦ عقلی دخی درج ایلدیله
قالديكه مخلد فی النار اولدقلری صورتده ❦ کفار عقابیلله می معاقب
اولورلر ❦ یوقسه عقابلری منتقصمی اولور ❦ بعضیلر دیدیلر که

عقاب کفار ایله معاقب اولورلر * زیرا انلر کفار ایله همحالدیر
زیرا خالق و دین و ایمانه جاهل لردر * بوجهنله جهالت کفر در
❦ ولا تقولوا لمن اتى اليكم السلام لست مؤمنا ❦ کریمه سی
(من صلی صلوتنا و دخل مسجدنا و استقبل قبلتنا فهو مسلم)
حدیث شریفی احکام حقنده اولان اسلام اوزره محمولدر
و بعض اهل تحقیق دیرلر که * هر تقدیر جاهل ایهده مصدق
اولغله عقابی منتقص اولیق جائزدر * و معتزله عندنده
عقل ایمانی و شکر نعمتی موجب * و بذاته احکامی مثبتدر * و قالدیکه
صبی عاقل امرنده * یعنی استدلال ممکن اولور حالده
اولسه * کندوسنه معرفت الهی واجب اولور می اولمازمی
اختلاف وارددر * شیخ ابومنصور مازیدی دیدیکه * اول
صفتده اولان صبی اوزره * معرفت الهی واجبدر * و اکثر
مشایخ عراق بومذهبه متابعت ایلدیلر * لکن بعض مشایخ
دیدیلر که * قبل البلوغ برشی واجب دکلددر * زیرا مکلف دکلددر
کذلک (رفع القلم عن ثلاث عن الصبی حتی یحکم الحدیث)
یورلمغله * صبی اوزره احکام ترتب ایلز * مازیدی حضرتلری
قلبی شرایعه جل ایلدیلر * یعنی صوم و صاوة کی احکام
ترتب ایلز * ابومنصور کدلی * ان السمع والبصر والفؤاد
کل اولئک کان عنه مشولا ❦ کریمه سیدر * زیرا
سمع مسموعانه * و بصر مبصرانه * و قلب معقولانه مختصدر
حال بوکه سمع بصر عقلدن مستغنی دکلددر * زیرا سمع حتی
و باطلی استماع ایدر * لکن ینسارین عقلله تمیز ایدر * کذلک
بصر کوردیکی حق و باطلی * عقلله فرق ایدر * بوجوبتله
مدار معارف و مواجب عقل اولدی * بالغ ایله صبی عاقل ایه
عقل خصوصنده منسا و یلرددر * پس ناظمک لندی عقل قول

نعمیه اشارت اولور * یعنی صبی عاقل ایمان باللهک عقل
واسطه سبيله وجوبنده بالغ کی دیمکدر * نه که قبل البلوغ
اسلامه کلسه * بالاتفاق اسلامی * کذلک ارتدادی صحیح اولور
اما صبی عاقلک ارتدادی صحیح اولیوب * لکن اسلامی صحیح
اولور * اما احکام شرعیه ترتبندن حسب البنیه * بالغ ایله غیر بالغ
بیننده فرق وارددر * و قالدیکه بعض اهل تحقیق بیان ایلشددر که
برکسه مبانیه اسلامده نشأت ایدوب * جهل و غفلت سبيله عقایدی
نصیح ایلماش اولسه * اول کسه به حکما رد تله حکم اولور
والله الهادی الی سبیل الرشاد

❦ وَمَا اِيْمَانُ شَخْصٍ حَالِ بِأَسٍ ❦ بِمَقْبُولٍ لَفَقْدِ اَلْمَسْأَلِ ❦

ما تا فیدر لیس معناسنه * ایمان شخص اسم مرفوعیدر * بمقبول
کلسه سی خبر منصوبیدر * حال بأس ظرفیت اوزره منصوبدر
زمان بأس سبکنده در * بأس شدت و مضرت و عذاب
معسارینه در * یای تحبیه ایله بأس دیمدیکی * فلم یکن ینفعهم
ایمانهم لما رأوا بأسنا ❦ کریمه سنه موافقت ایچونددر
همره سنی الفه قلب ایلکده جائزدر * مفهوم بیت بودر که
معاینه عذاب وقتنده حادث اولان ایمان که * ایمان بأس
و ایمان بأس دخی دیرلر * مقبول دکلددر * یعنی اول کسه
عندالله مؤمن اولماز * زیرا مقدما امر الهی به امثال ایدوب
ایمانه کلدی * معلوم اوله که (ان العبد لن یموت حتی یری
موضع من الجنة والنار) حدیث شریفی اوزره مسلم و کافر
جمله سی البته فوت اولمازدن مقدم * جنت و جهنمه * مصیر
وما والری اوله جنت مکانلرین معاینه ایدرلر * بعض مؤمنه
حین انتقالده انبساط و بناشت حصولی اکامینیدر * پس

عمر بنی کفر و ضلالتده کچر مش بر کافر مرد اولور ایکن
 ذکر اولسان حدیث شریف مقتضاسی لامحاله مصیرینی و کندی
 ایچون تهیئه قلنان عذاب و عقوبتی معاینه ایتدکله ❦ ایمانه کلسه
 ایمانی عندالله تعالی مقبول اولماز ❦ زیرا حضرت حق جل و علا
 ❦ فَمَنْ يَنْفَعُهُمْ إِلَّا مَنْ يَأْتِيهِمْ بِالْبَيِّنَاتِ ❦ یور مشدر ❦ والذین
 یؤمنون بالغیب ❦ کریمه سی مقتضاسی ایمان غیبی ایله
 مأمور اولمغله کافر مر سومک ایمانی ایمان عینی اولور ❦ كذلك
 ❦ ولبيست التوبة للذين يعملون السبئات حتى حضر احدهم
 الموت قال اني تبت الان ❦ کریمه سی مقتضاسی سبجه مقبول
 دکدر ❦ زیرا سبئاتدن مراد کفر ❦ یاخود نفاقدر دیدیلر ❦ كذلك
 فرعون خصوصنده وارد اولان ❦ حتی اذا ادركه الفرق قال
 آمنت انه لا اله الا الذي آمنت به بنوا اسرائيل وانا من المسلمين ❦
 کریمه سی مصداقی اول آن بأسده اولان ایماتی حق جل
 وعلی انکار ایدوب جوابنده ❦ الان وقد عصيت قبل و كنت
 من المفسدين ❦ یور مشدر ❦ اگر سؤال اولور سه که ❦ باسدن
 مراد ذکر اولندیغی اوزره آخرته مخصوص اولان معاینه
 عذاب شدتیدر ❦ یاخود سكرات موتدر ❦ فرعونده ایسه اولخالده
 ایکبسیده یوقدر ❦ زیرا معاینه ایلدیکی استیصال دنیوی ایدی
 جواب ویریلور که ❦ اولا باس مطلقا شدت و عذابدر ❦ نهایت
 اول آنده سببی معاینه عذاب اولمغله ❦ مسببی سببه اطلاق اولور
 والا تحت ظلال سیوفده اولان ایمان دخی ❦ مقبول اولماق لازم
 کلور ❦ ولوسلم محتملدر که ❦ اثنای غرقده مصیرینی دخی
 معاینه ایتمش اوله ❦ و غرق حالتی سكرات مقامنده در ❦ قالديکه
 حضرت شیخ اکبرک ❦ اوبعض اصحاب تحقیقک یو باید نهجه
 کلماتی وار ❦ لکن بزرگ مبلغ ادراکی دکدر ❦ و ذکر اولسان

دلیله ❦ یونس علیه السلام قومک ایمانیله اعتراض وارد اولور
 زیرا ❦ فلولا كانت قرية آمنت فنفعها إيمانها الا قوم يونس
 لما آمنوا كشفنا عنهم عذاب الخزي ❦ کریمه سی اوزره
 ایمانلری باس حالده ایکن ❦ مقبول بدرگاه اله اولمشدر ❦ اكا
 جواب ویریلور که ❦ قوم یونسک ایمانلری باس حالده دکلدر
 بلکه حضرت حق تعالی ❦ ایمان و اطاعت ایللریچون عقوبت
 علامتی اراهه ایلدی ❦ بعینه توراة امرینه امثال ایلک ایچون
 قوم موسی علیه السلام اوزره ❦ جبل رفع اولندیغنه مما ثلدر
 وبعض مفسرین آیت مر قومه ده واقع ❦ الا کله سنی استثنایه
 حل ایللیوب ❦ لکن معناسنه دریدی ❦ اوصورتده مفهوم شریف
 ایمان قوم یونس اختیارلریله اولمغله ❦ اوزر لرندن کشف عذاب
 ترتب ایلدی دیمک اولور ❦ خلاصه معلوم اولدیکه ❦ ایمان باس
 مقبول دکدر ❦ قالديکه توبه باس ❦ یعنی مؤمن عاصبتک باس
 حالده توبه سی مقبولدر ❦ زیرا ❦ وهو الذي يقبل التوبة
 عن عباده ❦ کریمه سی مطلقدر ❦ مخصصی یوقدر
 كذلك (ان الله يقبل التوبة مالم يغفر) حدیث شریفی دخی
 دلالت ایدر ❦ اما کافرک معرفت الهیدن بهره سی اولما مغله
 ابتداء ایمان و عرفاندن محرومدر ❦ مؤمن عاصی حصه مند
 معرفتدر ❦ و حالی حال بقادر ❦ البتده بقا ابتدادن اسهلدر
 بعض عرفا ایمان باسی وقتنده غرس اولنوب ❦ لکن نشو و نما دن
 بری اولان شجره تشبیه ایلدیله ❦ و توبه باسی ملایمت هوا سبیلله
 ایام شتاده مثمر اولان شجره تمثیل ایلدیله

❦ وَمَا أَفْعَالُ خَيْرٍ فِي الْحِسَابِ ❦ ❦ مِنَ الْإِيمَانِ مَفْرُوضُ الْوَصَالِ ❦

مالپس معناسنه نافیه در ❦ افعال خیر اسم مر فوعیدر ❦ افعالک

اضافتی موصوفک صفتی قبیلندندر ❦ مسجد الجامع کی
بعضیلر بیانیہ در دیدی ❦ فی الحساب محلا منصوب مانک
خبریدر ❦ من الایمان حساب کلمه سنه متعلقدر ❦ مفروض
الوصول ایمانندن حالدر ❦ تذکیری مذکور اعتباریله در
مفهوم یت به در که ❦ وصالی مفروض اولان صوم و صلوة ❦ کی
اعمال حسنه ایمانندن محسوب دکلددر ❦ یعنی ایمانک مفهوم منده
داخل دکلددر ❦ هر نقدر وجود ده وصالی مفروض ایسه ده
زیرا ایمانندن عاری اولان اعمال صالحه ❦ معدوم مثابه سنده در
❦ معلوم اوله که ❦ و ایمان المقلد یتنک شرحنده تثبیت اولندیغی
اوزره ایمانک مفهوم منده درت وجه اوزره اختلاف اولندی
بعضیلر ایمانندن شطر عد ایلدیلر ❦ امام اعظم حضر تری
عمل ایمانده داخل دکلدردیلر ❦ و وجوه عدیده ایله احتجاج
ایلدیلر ❦ اولاً ایمان لغتده نقل شهادتی ❦ و موارد استعمال دلالتیله
تصدیق دیرلر ❦ و شرعده معنای آخرده نقل اولندی ❦ پس
تصدیق دیدیکمز ذاتنده زیاده نقصان قبول اتمز بر معنادر ❦
مثلاً مصدق تصدیقنه طاعات ضم ایسه ❦ یا خود معاصی
ارتکاب ایسه ❦ تصدیق ینه بر حال اوزره اولوب ❦ قطعاً متغیر
اولماز ❦ اگر طاعات متفاوتہ نک اسمی اولیدی ❦ قلت و کثرت
جهتیه متفاوت اولور ایدی ❦ بناء علیه امام رازی و سائر بعض
کار دیدیلر که ❦ اشبوز کر اولنان تفسیر ایمانک فرعیدر ❦ اگر
تصدیق دینور سه تفاوت یوقدر ❦ و اگر اعمالدر دینور سه
تفاوت در کاردر ❦ وجه ثانی ❦ مقدمه بیان اولندیغی اوزره
نص واجبا علیه ثابت اولدی که ❦ ایمان معاینه عذاب حالنده
نافع دکلددر ❦ بوضورتده بدیهیدر که ❦ معاینه عذاب حالنده
مقدور اولان انجیق تصدیق و اقراردر ❦ بوقسه اعمال

دکلددر ❦ وجه ثالث ❦ ایمانی اثباتندن صکره ❦ یا ایها الذین آمنوا
کتب علیکم الصیام ❦ کریمه سی کی ❦ اوامر و نواهی به
دال اولان نصوص قاطعه در ❦ وجه رابع ❦ ایمان و اعمالک
متفارق اولدقلرینه دال اولان نصوصدر ❦ ان الذین آمنوا
و عملوا الصالحات ❦ کریمه سی کی ❦ زیرا عملی ایمان اوزره
عطف ایمانک مغایرتی اقتضایدر ❦ اگر سؤال اولنور سه که
عمل حقیقت ایمانک جزئیدر جزء ایسه ❦ کلمه مغایر اولمغله
عملی ایمان اوزره عطفندن ❦ عملک حقیقت ایمانده داخل اولماسی
لازم کلز ❦ جواب و یریلور که ❦ اگر حقیقت ایمانده غیر داخل
اولسه تکرار بلا فائده لازم کلور ❦ و اگر اعتراض اولنور سه که
تخصیص بعد التعمیم قبیلندن اولسون ❦ جواب و یریلور که
رمز تفسیر مبنی اولور ❦ شاننه اعتناء کی تصدیق ❦ یا خود اقراری
تخصیص ایلک هر وجهله اهمدر ❦ كذلك ❦ و من يعمل
من الصالحات وهو مؤمن ❦ کریمه سبیده عمل ایمانده
داخل اولدیغنه دلالت ایدر ❦ زیرا آیت مر قومه ده عمل
صحت ایمانه شرط اولدی ❦ شرط ایسه مشروطک غیریدر
وجه خامس ❦ بعضا ایمان و معاصینک اجتماعرینه ❦ دال اولان
آیات کریمه در ❦ الذین آمنوا ولم یلبسوا ایمانهم بظلم ❦ و ❦ والذین
آمنوا ولم یهاجروا ❦ و ❦ وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا ❦
کریمه لری کی ❦ وجه سادس ❦ ایمانک شرط عبادات
اولدیغنه اجماعک ثبوتیدر ❦ وجه سابع ❦ اگر ایمان اسم طاعت
اولیدی یا مجموعتک اسمی یا خود بعضینک اسمی اولور ایدی
صورت اولده بعض اعمالک انتفا سیله ❦ ایمانک انتفا سی لازم
کلور ❦ بوضورتده تصدیق و اقرار ایدوب ❦ هنوز صلوة و صوم
کی عبادات اتیان ایلان کسه مؤمن اولماق اقتضایدر

اجماع ایسه بونک خلافتنه * و تصدیق و اقرار عقینده و فوات ایدن
کسه نك مؤمن اولسنه منعقد در * و صورت ثانیده تعیین
شرعی صادر اولما مشدر * وجه ثامن * جبریل امین ایمانی
سؤال ایلدکده حضرت رسول الله (ان تؤمن بالله و ملائکته)
الح عبارتله تصدیقدن عبارت اولدیغنی بیان ایدوب * وان عمل
عنواتی ضم ایلا مشدر * امام مالک و شافعی و اهل حدیث
و اشاعره و معتزله و اهل ایدوب * اعمال حسنه ایمانده
داخلدر * و زیاده و نقصان قبول ایدر * دعوا لرینه عقلی
و نقلی احتجاج ایلدیلر * دلیل عقلی بودر که * اگر ایمان و عمل
متفاوت اولسیدی احاد امتک * بلکه فسق و فجوره منهمک اولان
اشخاصک ایمانلری انبیای عظام * و ملائکه کرامک ایمانلرینه
منسوی اولق لازم اولور ایدی * لازم ایسه قطعاً باطلدر * دلیل
نقلی بوبابده وارد اولان نصوص کثیره در * و اذا تلیت علیهم
آیاته زادتهم ایمانا * و لیرزادوا ایماناً مع ایمانهم * و یزداد الذین
آمنوا ایمانا * کریمه لری کبی * و ابن عمر رضی الله عنهما دن
مروی اولان (قلنا یا رسول الله ان الایمان یزید و ینقص قال نعم
یزید حتی یدخل صاحبہ الجنة و ینقص حتی یدخل صاحبہ
النار) حدیثی و (لو وزن ایمان ابی بکر بایمان هذه الامه لرجح به)
حدیث شریفی کبی حنفیه طرفندن بونلره و جوه عیدیه ایله
جواب و یریلور * وجه اول * مراد دوام و ثبات و کثرت ازمان
و ساعات حسابله زیاده اولقدردر * وجه مر قوم امام حرمینک
کلام آتسی مألبدردر * زیرا مشارالیه دیمشدر که * جناب
رسول الله حضرتلرینک افراد ناسه تفضلی تصدیق نبوینک
استمراری و حضرت حقک کند و سنی مخامره شکو کردن
عصمتله در * و تصدیق امر عرض اولوب * بقاسی نجدد امثالله

اولمغله * حضرت رسول الله متوالیا و ماعداده فترات اوزره
واقع اولق ملا بسه سی * حضرت رسول الله بو وجهله
اعداد ایمان ثابت اولور که * ماعداده انک بعضی ثابت اولور
یس بوشبوه اوزره اولان زیاده منازع فیه دکلدر * مراد
ذکر اولندیغنی اوزره بحسب الازمان اولوب * لا بحسب
اصل الایمان اولمغله * حصول مثل شیک انعدا مندن صکره
اولمغله * زیاده ترتب ایلزد بو اعتراض وارد اولماز * مع هذا
مانحن فیهده زیاده اعداد در * وجه ثانی * زیاده دن مراد مؤمن به
زیاده سی حیثیتله در * مثلاً صحابه کرام ابتدای اسلاملرنده
فی الجملة یعنی بطریق الاجمال ایمان ایدوب * اول اوانده
متعاقباً فرض متوارد اولمغله * هر فرض خاص نزولنده
ایمان ایدر لر ایدی * بو وجهله مؤمن به میانلرنده تفاوت وار ایدی
خلاصه سی بودر که * ایمان اجمالاً معلوم اولان ماده ده اجمالاً
واجب و تفصیلاً معلوم اولان ماده ده تفصیلاً واجبدر * کثرت
و قلت جهتندن ملاحظه تفاصیلده * ناس ایسه متفاوت اولمغله
بو وجهله ایمانلری زیاده و نقصان ایله متفاوت اولور * وجه ثالث
زیاده دن مراد ثمره ایمان و قلبده نورینک اشراقیدر که * طاعاتله
متراند و معاصی ایله متقص اولور * عرفانک * الایمان له اصل
و ثمره * دید کلری بو که اشارتدر * امام رازی توفیقنه ذاهب
اولوب دیدیکه * تصدیق طاعاتله **کامل** اولور * قالدیکه
ایمانک زیاده و نقصان قبول ایلدیکنه دلالت ایدن * دلیلار
تصدیقدن عبارت اولان اصل ایمانه متصرف * و زیاده
و نقصان قبولنه دلالت ایدن دلیلار * ایمان کامله منعطف
اولور * علامه تفننا زانینک عقاید شرحنده * جوه مسروده
طاعاتی ایمان کاملدن رکن عد ایدن مذهب کوره منشی اولماز

نوع ثالث * کفر عار بدر که قلبیه ییلوب اعتراف ایدر * لکن مثلبه
 عار در زعمبله متدین اولماز * کفر ابو طالب کبی بعضیلر بو که
 کفر عنادی اطلاق ایدر * نوع رابع * کفر نفاق بدر که لسانله
 اقرار ایدوب قلبیه تصدیق ایلامکدن عبارتدر * کفر ابن ابی بن
 سلول کبی انوا عنک اردلی بودر * پس کافر ایمانی اولمیان
 کسه در * لکن عرف واستعمالده وحدانیتی انکار واسناد شرکت
 ایدنه مشرک * و رسالت رسول اللهی سلب ایدنه کافر * واعتقادینی
 اخلال ایدوب ظاهر ایمان اظهار ایدنه منافق * وبعد ایمان
 کفر طریان ایدنه مرتد * وبعض کتب وادیان منسوخه ایله
 متدین اولانه کابی * وقدم دهری قائل اولوب * حوادثی دهره
 اسناد ایدنه دهری * وقطعا خالق اثبات ایلمانه معطل * ونصوصه
 مغایر محض کفر اولان عقاید تبطین ایدوب * ظاهر اسلام اظهار
 ایدن ملحد زندق * اطلاق اولنور * ومعاصی دخی ایکی قسمدر
 کبیره وصغیره در * کبیره ابن عمر رضی الله عنهما دن مروی
 اولدیغی اوزره طقوزدر * شرک بالله تعالی * بغیر حق قتل نفس
 وقذف محصنه * وزنا * وفرار عن الجهاد * وسحر * واکل مال یتیم
 وعقوق الوالدین المسلمین * والحاد * یعنی خروج عن مأمور
 الشرع فی الحرم * ابوهریره رضی الله عنه اکل ربابی * وعلى
 کرم الله وجهه سرقت وشرب خری زیاده ایلدیلر * وبعضیلر
 اصرار اولنسان کاه کبیره * واصرار اولنیمان صغیره در دیدی
 صاحب کفایه دیمشدر که * کبیره وصغیره اسم اضافیلر در
 ما فوقته نسبت اولنسان معصیت صغیره در * مادونته اضافت
 قبلنسان کبیره در * لاصغیره مع الاصرار * ولاکبیره مع الاستغفار
 قولی کلام اولی مؤید در * بعد هذا اهل سنت اتفاق ایتدیلر که
 شرکدن ماعدا کبیره مؤمنی ایماندن اخراج ایلز * بلکه اول مؤمن

ایمانبله مطیع * وفسق سبیله عاصیدر * زیرا ایمانک مفهومی
 اولان تصدیق کند وسیله قائمدر * وحق سبحانه وتعالی آیات
 عدیده ده مذنبین وعاصینه * ایمان اسمی اطلاق ایلشدر
 * یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم القصاص فی القتل *
 کریمه سنده اولدیغی کبی و * ان الله لا یغفر ان یشرک به ویغفر
 ما دون ذلك لمن یشاء * کریمه سی کبی زیرا بوآیت کریمه
 دلالت ایدر که * اهل کباردن بغیر التوبه فوت اولان کسه
 مظهر غفران اولوب * لکن اهل شرک محروم اولورلر
 مرجئه طائفه سی زعم ایدرلر که * مؤمن ارتکاب کبیره ایدر سه ده
 فاسق وعاصی اولماز * بلکه مؤمن صالحدر * واکا عقاب جائز
 اولماز * من غیر توبه فوت اولور سه ده * زیرا مرجئه عندده
 حسنه کفر ایله نافع اولدیغی کبی * سبئه ده ایمانله مضر اولماز
 مذهب عا طلاری باطلدر * زیرا فسق وعصیان طاعتدن
 خروجدر * مرتکب کبار بلکه مرتکب صغائر طاعتدن
 خارج اولغله عاصیلر در * ازارقه طائفه سی دیدیلر که * صاحب
 کبیره مشرکدر * زیرا هم الله ایچون وهم غیری یعنی یا نفسی
 ویاخود شیطان ایچون عمل ایدرلر * بودخی باطلدر * زیرا
 اصطلاح شرعه مشرک * حق تعالی له الوهیتده شریک اعتقاد
 ایدن کسه دن عبارتدر * صاحب کبیره بو حالده اولدیغی
 ظاهر در * وجهور خوارج ذاهب اولدیلر که * کبیره یاخود
 صغیره ارتکاب ایدن کسه کافر اولور * وبعضیلر صغیره ایله
 کبیره یئنی فرق ایلدیلر * جمله سی مرتکب کبار جهنمده مخلد
 اولور دیرلر * ومعزله مذهبی بودر که * مرتکب کبیره کافر
 دکلددر * زیرا مصدقدر * مؤمن دخی دکلددر * زیرا ایمان
 مأمور اولدیغمن جمیع طاعتی انیاندن عبارتدر * کباردن

اجتناب ايلك دخي جمله مأمورا تندرد * بوجهتله مؤمن اولوب
بلکه فاسق اولغله * توبه سز فوت اولور سه * مخلد في النار
اولور * ومعتزله نك شبهه لرينك بري بودر كه * صاحب كبيره نك
فاسق اولديغني متفق * لكن كافر اولديغني مختلف اولغله
مختلفي ترك ايدوب * متفق اخذ ايلك واجبدر * اكا جواب
ويريلور كه * بو حكم بلکه متفق تركدر * زيرا يا مؤمن اولور
يا خود كافر اولور * ينلرنده واسطه يوقدر * اتفاق دكل بلکه
بر فردك قائل اولديغني اخذ ايلكدر * بر شبهه لري بودر كه
* اغن كان مؤمنا كن كان فاسقا * كريمه سي (ولا امان
لمن لا امانه له) حديثي اوزره فاسق مؤمن دكلدر * زيرا مؤمنه
مقابل ذكر اولندي * انلره جواب ويريلور كه * آيت مرقومه ده
فاسقدن مراد كافر در * زيرا كفر اعظم فسوقدر * وحديث
شريف فاسقك مؤمن اولديغنه دال اولان آيات واحاديث
دلائيله تغليظ * ومعاصيدن زجر * وخطرده مبالغه طريقه سي
اوزره وارد اولشدرد * بر شبهه لريده بودر كه * فاسق حقنده
مال و دمك عصمتي و مسلمدن وارثيتي و مناكحه و غسل و صلوة
جنازه سي ادا و مقابر مسلمينده دفن اولمق كي مؤمن مطلق
احكامي * و دم و لعن و امامته و قضا و شهادته عدم اهليت كي
كافر احكامي جاري اولور * بوجهتله انلرا همچون منزله
بين المنزلتين اولوب * كنديلره نه مؤمن ونه كافر اطلاق اولنور
بو كه جواب ويريلور كه اثبات ايلديككر احكام كافر مؤمنه تجاوز
ايليان خواص دكلدر * بلکه كافره * وبعض مؤمنينه عام اولان
احكامدر * و خوار جك شبهه لري * عصا نك كفريني ناطق
نصوصدر * ومن يعص الله ورسوله يدخله ناراً خالداً فيها *
و * بلي من كسب سيئة واحاطت به خطيئته فاولئك اصحاب النار

هم فيها خالدون * و * ومن لم يحكم بما انزل الله فاولئك هم
الكافرون * و * ومن يقتل مؤمناً متعمداً فجزاؤه جهنم خالداً
فيها * كريمه لري (ومن ترك الصلوة متعمداً فقد كفر)
حديث شريفدر * زيرا آيتين اولين ورابعه * عاصينك مخلد
في النار اوللرينه دالات ايدر * خلود في النار ايسه كافره
مخصوصدر * آيت ثالته وحديث * عاصينك كافر اولسنه دالات
ايدرلر * انلره جواب ويريلور كه * نصوص مرقومه ظواهر لري
اوزره محمول دكلدر * زيرا مرتكب كبيره نك عدم كفرينه
دال اولان دلائل قاطعه وارددر * پس آيتين اولين كفار
مكذبين حقلرنده اولوب * وآيت ثالته نك معناسي * كفرا واعنادا
حكم ايليان * وحديث شريفك معناسي كفه قريب اولور
ديك * يا خود استحلال اعتباريله اولمق جائزدر * وآيت
رابعه دخي استحلاله مبنيذر * نته كه ابن عباس اكا ذاهبدر
زيرا في الحقيقة قصدا قتل مؤمن * انجق مستحيلدن صادر اولور
يا خود مشتق و موصوفه حكم حبيتي مشعر اولغله * معنای
شريف مؤمنی ایمانی ایچون قتل ایدن ديمك اوله * يا خود نقدر
دوام معناسنده ظاهر ايسه ده بومقامده ادله ينلرين جمع ایچون
مكت طويل مراد اوله * نته كه تورانده دخي * دوام معناسنه
اولان عولام لفظي مكث طويل معناسنه استعمال اولمشدر
اكر سؤال اولنور سه كه * خلودك متبادري دخي معنای تأييددر
كذلك * وما جعلناك لبشر من قبلك الخلد * كريمه سنده
مراد معنای حقيقي اولان تأييددر * كذلك * خالدین فيها ايدا *
كريمه لرنده تأييد لفظيله مؤكد اولغله بر شبي تأييد مدلواني
نقويه در * كذلك خالوده مقرون اولان عمومات كفاره ده
مناول اولغله * كفار حقنده خلوددن مراد تأييد اولديغني

متفقد ❦ پس فساق حقه دخی معنای مر قوم اراده
اولور ❦ زیرا اراده اولمنسسه مشترک ایکی معناسی و یا خود
حقیقت و مجازینلین جمع لازم کلور ❦ شرح مقاصد ده ذکر
اولندیغی اوزره ❦ انله بو وجهله جواب و بریلور که ❦ خلود
لفظندن متبادر استعمالده شایع و ذایع اولان دوام معناسی
اولدیغی بی اشتباهدر ❦ لکن بعضا مکث طویل منقطعده دخی
استعمال اولور ❦ سخن مخلص و وقف مخلص کی ❦ بوجهله محتمل
اولوب قطعی اولماز ❦ ومطلق مکث طویل معناسی اراده ده نفی
اشترک اولغله اولویتی ثابتدر ❦ بعده مکث طویل کرک معنای
حقیقی و کرک مجازی اعتبار اولسون ❦ حق کفارده دوامله
و حق فساقده انقطاعله اولمقدن اعمدر ❦ بوضورتده جبعما
اراده اولملرنده محذور یوقدر ❦ بوضورتده تأیید تأکید اولیوب
بلکه تقييد اولور ❦ ولوسلم مراد طول مکثی تأکید در حبس مؤید
وقف مؤید تعبیر اولندیغی کی والسلام

❦❦❦ وَمَنْ يَنْوَارِدَادَا بَعْدَ دَهْرِ ❦❦❦ يَصْرُ عَنْ دِينِ حَقِّ ذَا انْسِلَالِ ❦❦❦

من کله سی شرطیه در ❦ بنوی نیتدن فعل مستقبلدر ❦ من جزم
ایلمکله آخرندن یاه ساقط اولمشدر ❦ فاعلی من کله سنه راجعدر
ارتدادا مفعولیدر ❦ بعد دهر ظرفدر ❦ یصر کله سی صار یصیردن
فعل ناقصدر ❦ اسم ضمیر مستتیر من کله سنه راجعدر ❦ ذانسلال
خبریدر ❦ جمله سی جزایه در ❦ علامت جزم آخرندن حرکه نک
سقوطیدر ❦ اجتماع ساکنین محذوری ایچون یاه دخی ساقط
اولدی ❦ عن دین حق ❦ مؤخر انسلال کله سنه متعلقدر ❦ صاحب
انسلال سبکندهدر ❦ انسلال خفیة چیققی معناسنه در که ❦ ترکیده
صیرلق تعبیر اولور ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ موقتا معاذ الله تعالی

ارتداد قصد و نیت ایدن کسنه ❦ فی الحال دیندن چیقوب کافر
اولور ❦ معلوم اوله که ❦ یا ایها الذین آمنوا ❦ کریمه سنده آمنوا
لفظی ❦ اثبتوا فی الایمان ابله مفسر اولغله ❦ ایمان مأمور ایمان ثابت
ومستدام اولغله ❦ زمان استقبالده رده نیت ایدن کسه نیتی انده
اسلامدن خارج و کفره داخل اولور ❦ زیرا نیت کفر نیت تصدیقی
ازاله ایدر ❦ كذلك کفر نفسنه راضی اولمش اولور ❦ بوايسه
بالاجماع کفردر ❦ وناظمک نیتدن مرادی عزم وقصددر ❦ کفری
قصدایسه کفر اولغله ❦ بالاتفاق معفودکلدر ❦ زیرا حق سبحانه
ونعالی ماعدای شرکی عفواید ❦ لکن سبئه به قصد بونک
خلافه در ❦ زیرا سبئه به قصد کرچه سبئه در (فامامن هم بسبئه
ولم یعملها لم یکنسب علیه شیء وان عملها کتب علیه سبئه) حدیث
شریفی مقتضای معفودر ❦ معتزله و خوارج دیدیلر که ❦ سبئه به
قصد دخی کفره قصد کی معفودکلدر ❦ و خفی اولیه که ❦ دفتر
اعماله مکتوب اولیان قصد سبئه خاطره اولوب ❦ ارتکابی معزوم
اولیاند ❦ بوقسه محققون دیدیلر که ❦ معزوم اولان سبئه
جریده به کتب اولور ❦ لکن تحت مشیت الهیده اولغله ❦ عفو
قابلدر ❦ وقالدیکه ❦ کفرک معزوم اولیان خطراتی ❦ خارج حیطة
وسع اولغله کفر دکلدر ❦ وتردد دخی کفردر ❦ زیرا تصدیقه منافی
اولغله متردد اولوب ❦ مؤمن قطعی اولماز ❦ بوجهله امام اعظم
حضرتلری استثنای منع ایلدی یعنی ❦ انا مؤمن ان شاء الله دیمک
جائز دکلدر ❦ بلکه انا مؤمن حقا دیمک لازمدر دیدی ❦ زیرا تصدیق
امر معلومدر ❦ تحقیقی حینده تردد اولماز ❦ وتحققنده تردد ایدن
مؤمن اولماز ❦ وجهور معتزله و خوارج و کرامیه بحسب الاستقبال
جائزدر ❦ بحسب الحال جائز دکلدر دیدیلر ❦ دلیللری بودر که
زیرا بومقامده استثناء ترک ایچوند ❦ شک و تردد ایچون دکلدر

نته که ❦❦❦ لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله آمین ❦❦❦ کریمه سنده
فقط تبرک ایچوندر ❦❦❦ زیرا حق تعالی اوزره شک و تردد ممتعدر ❦❦❦ كذلك
حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلام مقابره خرو جلرنده
وانا ان شاء الله بکم لاحقون ❦❦❦ بیوردیلر استثناسی موت لحوقنده
شکه مبنی اولدیغی بی اربابدر ❦❦❦ بو کلامره ینه جواب ویریلور که
انامؤمن ان شاء الله قولي ❦❦❦ ایمانک مشیت الهی تقدیر یله ثبوتنه
حکمدر ❦❦❦ یوقسه فی الواقع حکم دکدر ❦❦❦ بوا یسه شکی موجبدر
وعند التبرک ❦❦❦ بومعنائی مراد ایدرسکن ❦❦❦ حاصل معنی بزایمانزده
تبرک ایچون شک ایده زدیتمک اولور ❦❦❦ بوا یسه ظاهر الفساددر
واکر بومعنائک غیر مراد ایه اصلات تبرک بولماز ❦❦❦ زیرا تبرک انجیق
حکمی مشیت الهی یه تعلیقده اولور ❦❦❦ حال بو که تصرف مزبور
لفظی غیر مدلولنه صرف ایلمکدر ❦❦❦ و آیت مر قومه تمسک رینه
جواب ویریلور که ❦❦❦ جائزدر ❦❦❦ کلام مر قوم ❦❦❦ قل تقدیر یله حضرت
رسول الله ❦❦❦ یاخود جبریل امینه مسند اولغله ❦❦❦ معنای شریف
❦❦❦ قل لهم لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله ❦❦❦ دیمک اوله ❦❦❦ بوجهته
استثناء حضرت رسول الله ❦❦❦ یاخود جبریل امین حضرت لرینه مستند
اولور ❦❦❦ یاخود کلام مزبور ❦❦❦ حق تعالی یه مسند اولور ❦❦❦ لکن شک
سامعه نسبتله اولور ❦❦❦ یاخود ان شاء کله سنده ان لفظی
اذ معناسنه حمل اولنورنته که ❦❦❦ واتم الاعلون ان کنتم مؤمنین
کریمه سنده اذ کنتم معناسنه در ❦❦❦ وحديث مذکوره تمسک رینه
جواب اولنور که ❦❦❦ ذکر اولسان کلام نبویدن موتی مشیت تعلیق
منفهم اولماز ❦❦❦ بلکه قبور مخصوصه اهلنه حقوق وانلرایله اجتماعی
مشیت تعلیق فهم اولنور ❦❦❦ بوا یسه امر ممکن اولغله ❦❦❦ شک تطرقنه
قابلدر ❦❦❦ وبحسب الاستقبال استثنایی تجویز ایدنلرک احتیاج جبری
بودر که ❦❦❦ مفید اولان موت دمنده باقی اولان ایمان اولوب ❦❦❦ و هر کس

انده لامحاله شک ایدر اولغله ❦❦❦ بحسب العاقبه استثنای صحیح اولور
هر تقدیر بحسب الحال صحیح اولماز سنده ❦❦❦ بو که جواب ویریلور که
هر نه کونه اولور ایسه ایمانده شک (من شک فی ایمانه فقد کفر
حدیثی منطوقجه عین کفری ❦❦❦ یاخود قرب کفری موجبدر
کذلك شک و تردد هر تقدیر بحسب الاستقبال اولور سنده ❦❦❦ حال
شکده ضعف ایمانی مستوجب اولور ❦❦❦ زیرا اول حالده ایمان
استقبال بسنده شکی واقع اولور ❦❦❦ كذلك حالده دخی شکی موهم
اولور ❦❦❦ بوندن بشقه شک و تردد طرفینی مساوی اولان مادهده
اولور ❦❦❦ طرفک بری راجع اولدقده ❦❦❦ انده شک و ترددک معناسی
یوقدر ❦❦❦ و برشی فی الحال حاصل اولسه ❦❦❦ خلافتنه دلیل قائم اولدقجه
استقبالده دخی حصولی ظاهر وغالبدر ❦❦❦ حال بو که مؤمنه
واجبدر که ❦❦❦ قادر اولدقجه ایمان اوزره مستمر اولنق نیتنه ثابت
اوله نته که ❦❦❦ ولا تموتن الا و اتم مسلمون ❦❦❦ کریمه سی انی ناطقدر

❦❦❦ وَلَفْظُ الْكُفْرِ مِنْ غَيْرِ اعْتِقَادٍ ❦❦❦ بطوع رد دین باغتفال ❦❦❦

ولفظ الکفر مبتدادر ❦❦❦ من غیر اعتقاد ❦❦❦ جار و مجرور حال
موقعنده در ❦❦❦ بطوع کله سنده باء مع معناسنه در ❦❦❦ رد دین مبتدائک
خبریدر ❦❦❦ باغتفال کله سنده باء سیبیه در ❦❦❦ اغتفال غفلتن
افتعالدر ❦❦❦ مفهوم یت بودر که ❦❦❦ برکسه جهالتی سیبیه کفر
اولدیغی بیلیرک طوع واختیار یله برکله کفر تفوه ایلسه ❦❦❦ اول
کسه دائرة اسلامدن چیقوب ظلمت آباد کفره داخل اولور
معلوم اوله که ❦❦❦ بومسئله دن دخی اختلاف واردر ❦❦❦ ائمه بحاری
وسمرقند اتفاق ایلدیلر که ❦❦❦ جاهل طائعا کله کفری تفوه ایلسه
کافر اولور ❦❦❦ زیرا جهل معذور دکدر ❦❦❦ و فتوی دخی بوقول
اوزره در ❦❦❦ پس اول کسه یه استغفار ❦❦❦ ونجدید ایمان وتجدید

نکاح ایلک واجب اولور ❦ بعض علما دیدیلرکه ❦ عامه علمانک دخی
قولی بودر ❦ و بعضیلردن کافر اولیه جنی مرویدر ❦ و بوقولی
تصحیح ایدرلر ❦ لکن ظاهرا بعض مزبورک کلامی اول کسه تفوه
ایلدیکی کلمه کفر اولدیغنی ییلوب ❦ و معناسنه اعتقادی اولدیغنی
صورتیه مبنیدر ❦ لکن کلمه کفری تفوه ایدوب ❦ و معناسنی بیلسه
قاضیخانده ذکر اولنان اختلاف من غیرتر جمیع مسطور اولغله
اکاکوره طرفینده رجحان ثابت دکلدرد ❦ و اگر بالاعتقاد تفوه
ایدرسه ❦ بالاتفاق کافر اولور ❦ و اگر علی سبیل الخطاء سبق لسان
واقع اولور ایسه ❦ بالاتفاق کافر اولماز ❦ لکن مؤمنه لایق اولان
بودرکه ❦ اولمقوله کلماته لسانی آشنا ایلوب ❦ طبعی شوخ و بذله
جوی ایسه ده ❦ دائما مساع شرعی تحتده اولان ❦ کلامله مانوس
اوله ❦ زیرا لسان فواحشه مألوف اولور سه ❦ اولمقوله کلمات
تفوهنه مؤدی اولور ❦ فالدیکه ❦ ذکر اولنان مسئله طوع و اختیار یله
تکلم ایتدیکی صورتیه در ❦ اما اگر اهله تفوه ایدر سه ❦ انده تفصیل
اولمشدر ❦ اگر اکر اه قتل و اتلاف اعضا و ایلام شدید ایله
اولور ایسه کافر اولماز ❦ لکن بای حال قلبده ثبات و اطمینان
لازمدر ❦ اما بوضورتیه عدم کفری استحسانیدر ❦ زیرا قیاس
کفری مقتضیدر ❦ زیرا بعض ائمه عندنده مختار اولان تصدیق
و اقرار اولغله ❦ لسانه کلمه کفر اجرا سیله اقرار ❦ انکاره مؤدی
اولغین کفر اولور ❦ و اگر اکر اه حبس و قید و اتلاف مالله
اولور ایسه بالاتفاق کافر در ❦ و من یکفر بالایمان فقد حبط
عمله ❦ کریمه سی منظوقجه عملی حبط اولور ❦ و زوجه سی بیننده
فرقت واقع اولور ❦ تجدید ایمان ایدر سه ده ❦ امام شافعی دیمشدرکه
عمل انجق کفر اوزره انتقال ایدر سه باطل اولور ❦ لکن امام
اعظم حضرتلری عندنده ❦ اولانده محبوطدر ❦ بس حجتی و ارایسه

اعاده ایلک واجبدر ❦ زیرا حجتی وقتی آخر عمره قدر ممتدر ❦ کذلک
اول وقتیه ادای صلوة ایلد کدنصرکه ❦ آخر وقتیه اسلامه
کلسه ❦ صلوة مزبورک اعاده سی واجبدر ❦ اما ایام ارتدادده واقع
اولان فوائتک قضاسی اتفاقا واجب دکلدرد ❦ فالدیکه مؤمنه
لازمدرکه ❦ هر صباح و مساتضرع و نیاز ایله ❦ اشبوعای شریفه
دمساز اوله ❦ اللهم انی اعوذ بک من ان اشرك بک شئنا و انا اعلم به
و استغفرک مما لا اعلم و انت تعلم

❦ وَلَا يُحْكَمُ بِكُفْرِ حَالٍ سَكْرٍ ❦ بِمَا يَهْدِي وَيَلْفُو بِأَرْجَائِهِ ❦

لا ناهیه در ❦ بحکم مستقبل مجهولدر و محذوردر ❦ یکفر نایب
فاعلدر ❦ حال سکر ظرفیت اوزره منصوبدر ❦ بما یهدی کلمه سنده
باء سببیه در ❦ ماء مصدریه در ❦ یهدی هذیاندن مستقبل معلومدر
هذیان ساقط الاعتبار اولان ❦ کلام یا خود کلام فاحشدر ❦ یلغو
لغودن مستقبلدر ❦ عبث کلامه دیرلر ❦ یهدی و یلغو کلمه لرینک
فاعللری سکرانه راجعدر ❦ زیرا معنامذکور اولان مبنامذکور
معرضنده در ❦ بارتجال کلمه سنده بآیه یهدی فعلنه متعلقدر ❦ ارتجال
من غیر تفکر ❦ یعنی بالبدیهه تکلم معناسنه در ❦ مفهوم بیت بودرکه
کیفیت خرایله سرخوش اولان کسه ❦ سکرنده کلمه کفر تفوه ایلسه
کفر یله حکم اولنماز ❦ معلوم اوله که ❦ سکر برحالتدر که شارب ایله
عقلی بیننه عارض اولور ❦ بعضیلر عندنده برسرورددر ❦ که
بعض اسبابنه مباشرتله عقله غالب اولوب ❦ انسانی موجب عقلیه
عملدن منع ❦ و حد سگری امام اعظم حضرتلری ارضی سمدن ❦ و رجلی
مرأه دن تمیز ایلما مکه بیان ایلدی ❦ و امامین کلامک مختلط
اولوب مستقیم اولما سیله تفسیر ایلدی ❦ مرجع بیانین واحددر
سکرانک وجه مشروح اوزره عدم کفری استحسانیدر ❦ قیاس

اولان کفریدر * زیرا کلام کفری متفوه اولدی * بناء علیه
 طلاق واقع * وعتاقی وبيع شراسی صحیحدر * وجه استحسان
 بودر که * سکران اول هذیانله * کفری قصد واعتقادا یلدیکنندن
 بشقه عقلنده نوع خلل عارض اولمشد * و تحريم خمر بابتده
 نازل اولان آیات کریمه دن * یا ایها الذین آمنوا لا تقریوا الصلوة
 وانتم سکاری * کریمه سنده و او حالیه اولوب * واحوال
 شروط اولمغله * خطاب سکارایه اولمغین مؤمن ایله تسمیه
 اولملری دلیلدر * سکرانک ایسه حال سکرنده * کلام کفر تفوهندن
 سلامتلی نادر در * حتی فقهای عظام طلاقك وقوعنی زجره
 بناء ایلدیلر * و آیت مرقومه نك سبب نزولی اولان وقعه دخی
 عدم کفرینه دلیلدر * وقعه بودر که * اصحابدن بری سرشار کیف
 ایکن صلوة مغربده امامت ایدوب سورة کافرون تلاوت ایتکله
 بالجملة لا آت نافیہ بی نفیله قرائت ایلشدر * و سکرانافوت اولسه
 بحر یکران عفو و غنایت ربانیدن قطرة مغفرت رجا اولنور
 * انه هو الغفور الرحیم * والسلام

وَمَا الْمَعْدُومُ مَرِيئًا وَشَبَّاهُ لَفَقْدِ لَاحٍ فِي يَمَنِ الْهِلَالُ

ماء لبس معناسنه در * المعدوم اسم مرفوعیدر * مریئارؤیتدن اسم
 مفعولدر * خبر منصوبدر * و شبها معطوفدر * لام لفقده تعلیلیه در
 فقه فهم و علم معناسنه در * لاح ظهر معناسنه در * جمله سی صفتدر
 یمن الهلال صفتک موصوفه اضافتی قبیلنددر * اخلاق ثیاب
 کبی فی الهلال المیمون المبارک تأویلنده در * هلال اول شهر دن
 اوچ کیجه لکه قدر اطلاق اولنور * مفهوم بیت بودر که * معدومه
 حال عدمنده رؤیت الهی تعلق ایلز * واکاشی لفظی دخی اطلاق
 اولنماز * بودعوایه بکا هلالدن ظاهر اولان علم دلیلدر * زیرا قبل

الطلوع معدوم اولمغله * غیر مرئی اولوب طلوع ایلدیکجه تدریجی
 مرئی اولور * قبل الطلوع مرئی اولدیغندن * معلوم اولدیکهرؤیتک
 انتقاسی علتک * ورؤیتدن اولان شرطک * یعنی وجودک انتقاسندن
 ناشیدر * و وجود شاهدده علت اولمغله * غائبده دخی علت اولور
 زیرا شاهد و غائبده علتک تبدلی ممتنعدر * و خفی اولیه که * معدومک
 ایکی نوعی وار * بری معدوم ممتنع * و بریسی معدوم ممکندر * معدوم
 ممتنع * وجودی ممتنع و عدمی واجب اوله * شریک باری کبی
 واجتماع ضدین کبی * معدوم ممکن * وجود و عدمی کندوسنه
 نسبتله مساوی اوله * نوع اوله * بالاتفاق رؤیت تعلق ایلز
 و بالاتفاق شی اطلاق اولنماز * زیرا من کل الوجوه ثبوتی ممتنعدر
 نوع ثانی به * قبل وجوده رؤیتک تعلقنده اختلاف وارددر * اهل
 سنت دیدیلر که * معدوم ممکنه * رؤیتک تعلق ممتنعدر * زیرا
 علت رؤیت وجوددر * وجود ایسه متفیدر * كذلك حال
 عدم من حیث هو هو * رؤیت و عدم رؤیتله متفاوت اولماز
 معدوم ممتنع بالاتفاق رؤیت تعلق ممتنع اولبجه ممکن الوجود
 اولان معدومه ده تعلق امتناعی لازم اولور * زیرا الحاله هذه
 اودخی معدومدر * سامیه و مقعیه طائفه لری دیرلر که * عالمه
 قبل الوجود ازله * رؤیت الهی تعلق ایلشدر * زیرا رؤیت
 صفت الهی اولمغله * سایر صفات کبی کامله اولق لازمدر * اگر
 معدومه رؤیتی تعلق ایلمسه * بعض صفاتنده قصور اولق اقتضا
 ایدر * حضرت حق سبحانه و تعالی قصور دن منزهدر * انلره
 جواب ویریلور که * کلام کره کوره مثلاً * اجتماع نقیضینه ده
 قدرتک عدم تعلقندن نقص نظرقی اقتضا ایدر * حال بوکه
 فی ذاته مستحیل اولمغله تحت مقدورده داخل اولامغله صفت
 قدرنده قصور لازم کلز * كذلك حال عدمده معدومه رؤیتک

عدم تعلقی نقصی موجب دکلدر ❦ و معدوم مرئی اولسه ❦ عالمک
 قدمی لازم کلور بوايسه باطلدر ❦ كذلك ❦ فقل اعملوا فیسری الله
 عملکم ورسوله ❦ کریمه سنده رؤیتی صیغه استقباله تعبیر
 بیور مغله ❦ عملارینک قبل الوجود غیر مرئی اولدیغنه دلالت ایدر
 و معدوم ممکنه شیء اطلاقنک جوازنده دخی اختلاف ایلدیلر
 معتزله دیدیلرکه ❦ معدوم ممکن خارجده ثابت اولغله ❦ شیء اسمی
 اطلاق اولنور ❦ و بود عوارینه وجوه ایله احتیاج ایلدیلر ❦ وجه
 اول ❦ معدوم ممکن متمیزدر ❦ و هر متمیز ثابت اولغله ❦ معدوم دخی
 ثابتدر ❦ وجه تمیزی بودرکه ❦ زیرا بعضا معلوم و بعضا مقدور
 و بعضا مراد اولغله ❦ غیر معلومدن و غیر مقدوردن و غیر مراددن
 متمیز اولور ❦ اما کبری که هر متمیز ثبوتدر ❦ زیرا عقل عندنده
 انجق هذا و ذاك مدلولی کبی ❦ اشارت عقلیه ایله متصور اولور
 اشارت ایسه مشارالیهک ثبوتی اقتضا ایدر ❦ زیرا نفی صرفه
 اشارت بالضروره ممتنعدر ❦ اکا جواب ویریلورکه ❦ اگر مراد
 متمیز خارجده ثبوتی اقتضا ایدر دیمک ایسه ممنوعدر ❦ اگر متمیز
 بحسب الخارج اولیدی ثبوت خارجی لازم اولور ایدی ❦ و اگر
 مراد دهندده ثبوتی اقتضا ایدر دیمک ایسه ❦ فائده یی مفید اولدیغی
 ظاهر در ❦ وجه ثانی ❦ معدوم معهود ممکندر ❦ و هر ممکن ثابتدر
 زیرا امکان وصف ثبوتی اولغله ❦ بالضروره موصوف ثابت اولور
 اکا جواب ویریلورکه ❦ امکانک ثابت فی الخارج اولق معناسنه
 وصف ثبوتی اولسی ممنوعدر ❦ بلکه اعتبار عقلی اولغله ❦ موصوفک
 عقلده ثبوتی کفایت ایدر ❦ وجه ثالث ❦ معدوم ممکنک خارجده
 ثابت اولسی محققدر ❦ زیرا مثلا سواد معدوم فی نفسه سواد در
 کرک غیر موجود اولسون کرک اولسون ❦ زیرا سواد اولسی بالغیر
 اولسه ❦ اول غیرک ارتفاعنده سوادک سواد اولسیده مرتفع اولور

لازم ایسه باطلدر ❦ زیرا سوادک سوادیتی موجب اولان غیرک
 ارتفاعنده سواد موجودک سواد اولدیغی حالده عدم بقاسنی
 مستلزم اولور بوايسه محالدر ❦ اکا جواب ویریلورکه ❦ استلزام
 مر قوم ممنوعدر ❦ سوادک وجودی سوادیتی موجب اولان غیرک
 ارتفاعنده باقی اولیدی ❦ استلزام مر قوم متحقق اولور ایدی بوايسه
 ممنوعدر ❦ زیرا جائزدرکه ❦ اول غیرک ارتفاعی سوادک ارتفاعی
 موجب اولدیغی کبی ❦ وجودینکده ارتفاعی موجب اوله ❦ زیرا
 ذکر اولسان غیر سوادک وجودینه و لازمده علت اولور ❦ اهل
 سنت مذهبی بودرکه ❦ معدوم ممکنه شیء اطلاقی جائز دکلدر
 زیرا شیء لفظی موجود ایله مراد فدر ❦ یعنی هر موجود شیء
 و هر شیء موجود اولغله ❦ مفهوم لری متحد اولق ملابسہ سی لفظان
 مترادف اندر ❦ نه که زکریا علیه السلام قصه سنده ❦ وقد خلقتک
 من قبل ولم تک شئ ❦ کریمه سی ناطقدر ❦ زیرا قبل الخلق یقینا
 معدوم اولوب و کسندودن شیء اسمی سلب اولندی ❦ و معتزله نک
 تمسک ایلدکلری ❦ ان زلزلة الساعة شیء عظیم ❦ کریمه سنده
 زلزله معدوم ایکن شیء ایله تسمیه اولندی ❦ كذلك ❦ انما قولنا
 لشیء اذا اردناه ان نقول له کن فیکون ❦ کریمه سنده قبل الوجود
 شیء ایله تسمیه اولندی ❦ انلره جواب ویریلورکه ❦ زلزله یه
 كذلك مراد الهی اولان غیر موجوده شیء اطلاق لری مایؤل
 الیه اعتباریله مجازدر ❦ انک میت وانهم میتون ❦ قبیلندندر
 شرح عقائده علامه تفتازانی دیمشدرکه ❦ اگر شبهه ثابت متحقق
 مراد اولور سه حکم ضروریدر ❦ معتزله دن غیرینک بوند
 نزاعی بوقدر ❦ زیرا معتزله معدوم ممکن خارجده ثابتدر دیرلر
 و اگر معدومه شیء اطلاق اولماز ❦ مراد اولنور سه بحث لغوی
 اولغله شبهی موجود ایله یا خود معدوم ایله تفسیره مینیدر ❦ وجه

محرر اوزره اساس نزاع ابتدا تعریفیدر * طوابع شارحی اصفهانی
مرحومک بسطی بو و تیره اوزره در که * اول * معلوم خارجده
متحقق اولورسه موجود * و اولمازسه معدومدر * بعضیلر تقسیمی
تثلیث ایدوب دیدیلر که * خارجده متحقق اولان اگر تحقیقی غیره
تابع اولمیوب بالنفس اولورسه موجود * و اگر تحقیقی غیره تحقیقه
تابع اولورسه حالددر * اجناس و فصول کبی * معتزله بو گونه
تقسیم ایدیلر که * اگر معلوم فی نفسه خارجده متقرر و متمیز
اولورسه شیء و ثابتدر * و اگر اولمازسه منقیدر ممتنع کبی * ثابت
دخی اعیانده کندی ایچون کون اولورسه موجود * و اگر اولمازسه
معدومدر * بو وجهله منفی به معدوم اطلاق ایدرلر * و ثابتی موجوددن
اعم اعتبار ایدرلر * و معدومی منقیدن اعم دیرلر * و بعضیلری
حال دخی اثبات ایدرلر * فلاسفه نك دخی تقسیمی بشقه در
وهر مذهبك مرجع مخصوصی وارددر * مفصلاته مذکوردر

وَدُنْيَا نَا حَدِيثُ وَالْهَيُولَى عَدِيمُ الْكَوْنِ فَاسْمَعُ بِاجْتِدَالٍ

دنیا نامبتدا در متکلم مع الغیر ضمیرینه مضافدر * اضافتی تحقیر
مبنیدر * حدیث خبریدر * فعلیل بمعنی فاعل اولغله تذکیر و تأنیثی
مساویدر * الهیولی مبتدا در * عديم الكون خبریدر * باجتدال
حال موقعنده در * ملتبسا باجتدال تقدیرنده در * اجتدال فرح
و سرور معنا سنه در * مفهوم یت بودر که * دنیا که اشبعو عالم
کون و فساددر * جمیع اجزاسیله حادثدر * یعنی صکره دن وجوده
کلشدر * و فلاسفه نك هیولی دیدکلری * اصل عالم اوله جقدر
اصلی یوقدر * عديم و غیر موجوددر * سن فرح قابله بو کلامی
آویزه کوش هوش ایله * معلوم اوله که * دنیا فلک قمرک ماتحتیدر
لکن بوراده مراد آخرت مقابلیدر که * اشبعو عالم علوی و سفلیدر

وحدوث عدمدن وجوده خروجددر * کافه اهل سنت عندنده
جمله سموات وارضین و ما فیها جمیع اجزاسیله محدثدر * معدوم
ایکن ایجاد رب العالمینله موجود اولدی * و خفی اولیه که حدوث
اجسامده بحسب الفرض محتمل اولان درتدر * وجه اول * محدث
الذات والصفات اولق * ثانی * قدیم الذات والصفات اولق
ثالث * قدیم الذات محدث الصفات اولق * رابع * محدث الذات قدیم
الصفات اولقدر * اشبور دینی احتمالیه بر فرد قائل دکدر * لکن
اویج اولکی به * احتمالاتده اختلاف واقع اولشدر * احتمال اوله که
ذات او صفاتنا محدث اولسیدر * اهل اسلام و نصاری و یهود
و مجوس قائل اولدیلر * احتمال ثانی به * حکمای متقدمیندن ارسطو
و ثاوفرسطس و ثامسطیوس و برقلس * و متأخریندن ابونصر
فارابی و ابن سینا ذاهب اولوب دیدیلر که * افلاک بذواتها وصفاتها
المعینه قدیملردر * صفات معیندن مراد لری * مقدار و شکل
وامور قاره لازمه دن * بونلرک مجراسنه جاری اولنلردر * لکن
حرکات و اوضاع لری حادثدر * آخر ایله مسبوقدر دیرلر * كذلك
عناصر بموادها * و صور جسمیه سی بنوعها * و صور نوعیه سی
بجنسها قدیمدر * بشخصها حادثدر دیرلر * زیرا هر اتصال
طریان انفصالله منفی اولغله * اتصال آخرت محدث ایدر * و احتمال
ثالثه * ارسطودن مقدم اولان فلاسفه ذاهب اولدیلر * ثالث
وانکساغورس و فیثاغورس و سقراط کبی * و مانویه و ویصانیه
و مرقیونیه و ماها نیه و ثنویه طائفه لری دخی * بو مذهب اوزره دیرلر
بعده ماده نك حقیقتنده اختلاف ایدیلر * بر فرقه سی ماده
جسمدر دیدیلر * ثالث حکیم صودر * زیرا هر صورته قابلدر
تکشف و انجماد ایله کندودن ارض * و تلطفله نار و هوا تبکون
ایلدی دیرلر * و بر فرقه سی اصل ماده ارضدر * باقی تلطفله

کنندیدن حاصل اولدی دیرل * وانکسپالپس حکیم هوادر دیدی
ابرقلیطس نار در دیدی * انکساغورس خلیط غیر متاهیدر
دیدی * ذیمقراطیس کریه الشکل قسمت و همیه به قابل اجزای
کیره در دیدی * وهربری مذهبنه کوره ادله واهیه ایله اثبات
قیدنده اولدیلر * بو مختصر تفصیلنه محل دکدر * وهیول لفظ
یونانیده قطن معناسنه اولغله * حکماء طینت عالمده استعمال
ایلدیلر * بعد ذالک عالمک بذواتها وصفاتها حدوثه اهل اسلام
بوکونه استدلال ایلدیلر که * عالم دیدیکمز اعیان و اعراضدن
عبارتدر * اعیان بنفسه قائم اولان شئدر * جسم و جوهر کی
اعراض غیر ایله قائم اولان شئدر * حرکت و سکون و لون و صوت
کی * اما اعیانک حدوثی ثابتدر * زیرا حادث اولسه ازلی
اولق اقتضا ایدر * ازلی اولدیغی صورته لامحاله ساکن اولور
زیرا ساکن اولسه بالضروره متحرک اولور * بوا یسه متمتعدر
زیرا حرکت ازله منافی غیر ایله مسبوقیت اقتضا ایدر * زیرا
ماهیت حرکت غیرک فزاسندن صکره بر امرک حصولیدر * بوا یسه
غیر ایله مسبوقیتی اقتضا ایدر * حال بوکه ازل غیر ایله لامسبوقیت
اقتضا ایدر ماهیتدر * لازم حرکت اولان مسبوقیت بالغیر ایله
لازم ازل اولان لامسبوقیت بالغیر یینلرنده منافات واردر * ولایز مک
منافاتی ملزومک منافاته ملزوم اولغله * حرکت و ازل ییننده
منافات تحقق ایلمکین اجسامک ازله متحرکی متمتع اولدی * زیرا
متنافیان یینی جمع ایلمک متمتعدر * ایمدی اجسامک ازله متحرک اولسی
متمتع اولنجه ازله ساکن اولسی متعین اولدی * بو صورته اجسامک
ابدی متحرک اولماسی لازم کلور * لازم ایسه ظاهر الفساد در
زیرا جمیع اجسام فلکیه و عنصریه ک حرکتی مشاهددر
وملازمه ک یانی بودر که * ازله ساکن اولانک سکونی بالذاته

اولور * یاخود لغیره اولور * لذاته اولور سه سکونک انفکاک
متمتع اولور * لغیره اولور سه سکونه علت اولان غیر هر قوم البته
موجب اولق لازمدر * زیرا موجب اولر سه بالضروره مختار
اولور * مختار اولدیغی صورته فعلی محدث اولغله مختاریت
جائز دکدر * پس موجب اولق متعین اولدی * بو صورته
اول موجب یا واجب * یاخود واجب منتهی اولور * زیرا صورت
خلافی دور و تسلسلی مستلزمدر * وجوب یا وجوبه انتها صورتلرنده
دوام موجبله سکونک دوامی لازم کلور * دوامی حینده اجسامک
ابدی عدم حرکتی اقتضا ایدر * بوا یسه باطلدر * پس جسمک
ازله متحرک * یاخود ساکن اولسی متمتع اولنجه ازله وجودی
دخی متمتع اولغله مطلوب اولان حدوثی ثابت اولور * اما اعراضک
حدوثی بعضی مشاهده و بعضی دلیل ایله ثابتدر * زیرا مثلاً
ساکن متحرک اولدقده حرکتک حدوثی بالمشاهده یینلور
وسکونک حدوثی بالدلیل یینلور * زیرا حدوث حرکت ایله سکون
منعدم اولغله عدمه قابل اولور * عدمه قابل اولان شیء ایسه
حادثدر * زیرا قدیم اولسه قدم عدمه منافی اولغله عدمی محال
اولور * وحدوث عالمه دال اولان ادله نقلیه ایله کتاب و سنت
مشحونددر * و بعض کتب کلامیه ده مذهب فلاسفه تفریق
اولنجوب علی الاطلاق بوکونه تقریر اولمشدر که * فلاسفه
طائفه سی دیرلر که * هیولی اصل عالمدر * قابلدر و قدیمدر * عالم
انک صورتیدر و مقبولدر * احدهما آخردن اصلا منفک اولماز
و تغیر اعراض حادثه کسبیدر * زیرا حادث مسبوق بالعدم اولان
شیء اولغله اعراض حادث زمانی اولور * وحدوث زمانی تقدم
ماده و مدتی اقتضا ایدر * ماده دن مراد لری حادثه موضوع
و محل اولان شئدر * اگر عرض اولور ایسه * یاخود هیولادر

اگر صورت اولورایسه ❖ یا خود متعلقیدر ❖ اگر نفس اولورایسه
و تقدم ماده اقتضاسنك دليلی بودر که ❖ چونکه حادث مسبوق
بالعدم اولغله ممکن اولور ❖ زیرا انقلاب متعذر ❖ هر ممکن ایچون
ایسه لامحاله امکان متحققدر ❖ و امکان وجودیدر اضافی اولغله
و عر ضددر ❖ عرض ایسه محل موجود استدا ایدر ❖ محل موجود
حادث مر قومك نفسی دکلدر ❖ زیرا شئتك نفسی اوزره ❖ تقدیمی
لازم کلور ❖ و امر مفصلده دکلدر ❖ زیرا امکان شئتك امر
منفصل ایله قیامتك معناسی یوقدر ❖ بلکه متعلق اولور که ماده ایله
مراد بودر ❖ پس ماده ك تقدیمی ثابتدر ❖ و تقدم مدت اقتضاسنك
وجهی بودر که ❖ حادث انجق وجودی عدم ایله مسبوق اولان
شیدر ❖ عدمك وجودی اوزره ❖ سبق انجق زمانه متعلق اولور
و بودلیلارینك مناسی بودر که ❖ فلاسفه بالاستقراء تقدیمی
بش نوعه حصر ایتدیلر ❖ اول ❖ تقدم بالعلیه در ❖ حرکت يدك
حرکت مفتاح اوزره تقدیمی کبی ❖ ثانی ❖ تقدم بالطبعدر ❖ جزو ك
کل اوزره تقدیمی کبی ❖ ثالث ❖ بالزماندر ❖ ابك این اوزره تقدیمی کبی
رابع ❖ بالشرفدر ❖ عالمك متعلم اوزره تقدیمی کبی ❖ خامس ❖ بالرتبه در
بو تقدم بعضا حکم ترتیب و بعضك بعض اوزره ❖ تقدیمیه اولغله
حسی اولور ❖ و بعضا ترتیب و تقدیم مذکور امور معقوله ده
اولغله عقلی اولور ❖ و بونلردن هر بری بعضا بحسب الطبع
و بعضا بحسب الوضع اولور ❖ رأسك رقبه ❖ و امامك مأموم
و جنسك نوع و بعض مسائل علمك بعض اوزره ❖ تقدیملری کبی
و معلومدر که ❖ عدم حادثك وجودی اوزره تقدیمی ❖ انجق بالزمان
اولور ❖ فلاسفه ك دلیل اوللرینه جواب ویریلور که ❖ اگر
امكانه ماهیت ممکنه دن ❖ امکان ذاتی مراد اولورایسه ❖ خارجده
موجود محل استدا در ❖ امر متحقق اولق معناسند وجودی

اولسی ممنوعدر ❖ و اگر امکان استعدادی مراد اولورایسه
هر حادثك قبل الوجود امکان استعدادی ایله ممکن اولسی ممنوعدر
زیرا ماده سز ❖ و امور معدة ماده سز حادث اولق جا نژدر
و بو کیفیت انقلاب اولماز ❖ زیرا وجوب و امتناعه مقابل اولان
امکان ذاتیدر ❖ امکان استعدادی دکلدر ❖ و دلیل ثانیلرینه
جواب ویریلور که ❖ تقدمك ذکر اولندیغی اوزره ❖ انواع خسته ده
انحصاری ممنوعدر ❖ زیرا دونکی كونك بو گونه تقدیمی که بعض
اجزای زمانك بعضی اوزره تقدیمیدر ❖ بالعلیه و بالطبع و بالشرف
و بالرتبه اولندیغی کبی بالزمان دخی دکلدر ❖ زیرا مقدم و مقدم علیه
نفس زمانلردر ❖ زمانی دکلدر ❖ گرچه بو جوابه ده اعتراض
وارد اولور ❖ لکن بوقباله محلی دکلدر ❖ مفصلاته مراجعت اولنه

❖ وَاِنَّ السُّحْتَ رِزْقٌ مِّثْلَ حَلٍ ❖ وَاِنْ يَكْرَهُ مَقَالِي كُلِّ قَالٍ ❖

ان حرف مشبهه بالفعلدر ❖ السحت اسم منسوب ❖ رزق
خبر مر نوعیدر ❖ سحت ضم سبتله حرام معناسنه در ❖ حل
کسر حایله حلال معناسنه در ❖ و ان یکره کله سنده ان وصلیه در
واوی عاطفه در ❖ ان لم یکره المحب و ان یکره فکذا تقدیرنده در
قال کله سی قلادن اسم فاعلدر بغض معناسنه در ❖ مقال ایله قالی بیننده
جناس ناقص وارددر ❖ مفهوم بیت بودر که ❖ حرام دخی حلال
کبی رزق در سوق الهیله انسانه واصلدر ❖ معتزله بونك خلافتنه
اولغله راضی دکلدر ❖ معلوم اوله که ❖ رزق اول نسنه در که
حق جل و علی آتی حیوانه سوق و حیوان اکل ایلیه ❖ بعض
معتزله رزق اول مملو کدر که ❖ انی مالکی اکل ایدر ❖ بعضیلر عنندنه
اول نسنه در که ❖ کندو سیله انتفاعدن منع اولنیه ❖ پس اهل
سنت تعریفنه کوره حرام دخی داخلدر ❖ معتزله تعریفلرینه کوره

حلاله مختص اولور ❖ واهل سنت عندندە حيوانان دن هر بری
حلال و حرام رزق مقدرنی استیفا ایدر ❖ وانسان کندی رزقنی
اکل ایتمک ❖ یاخود غیرک رزقنی اکل ایتمک متصور اولماز ❖ اما
معتزله عندندە انسان کندی رزقنی اکل ایتمک ❖ و غیرک رزقنی
اکل ایتمک متصور در ❖ و ذکر اولسان اختلافک مبناسی بودر که
رزق اهل سنت عندندە دخی تغدی ایچون مقدر غدا در ❖ علامه
تفتازانی دیمشدر که ❖ رزق حضرت حقک حیوانه منتفع بهدن
سوق ایلدیکی شیء اولغله انسان و دواب و سائرک رزقنی داخل
اولور ❖ و منتفع به اولیان خارج اولور ❖ نقدر سوق انتفاع ایچون
ایسه ده ❖ زیرا برکسه بر شبنه مالک ❖ وانکله انتفاعه مقدر
اولسه ده انکله انتفاع ایلمسه اول کسه نک رزقنی دکل ایمش دیرلر
سید شریف قدس سره شرح موافقده ثبت صحیفه بیان
ایلدیکی بودر که ❖ اشاعره عندندە رزق ذی حیات اولانک
هر انتفاع ایلدیکی نسنه دن عبارتدر ❖ کرک تغدی و کرک غیری
وجه ایله اولسون ❖ و کرک مباح یاخود حرام اولسون ❖ و شرح
مقاصد ده مسطور در که ❖ رزق حضرت حقک عبادە سوق
ایدوب وانلرک اکل ایلدیکی نسنه ایله تعریف ایدلره کوره عرفا
غیر ما کول رزق اولماز ❖ هر نقدر رزق اطلاق صحیح ایسه ده
نته ککه رزقه الله ولدا صالحا دیرلر ❖ و عیدی تغلیبا بهایمه ده
تعمیم ایلمک لازمدر ❖ و انتفاع ایله تفسیر ایدلر منتفع به مراد
ایدلر ❖ یاخود رزق ارتزاق معناسنه مصدر مبنی للمفعول اخذ
ایدلر ❖ ایمدی حضرت رزاق بیچونک حیوان معینه تقدیر ایلدیکی
رزق معین سائر غدا اولماز ❖ کرک اول غدا به مالک اولسون
کرک اولسون ❖ وانسان حلاله تغدی ایلدیکی کبی ❖ حرامله ده
تغدی ایدر ❖ اگر سؤال اولنورسه که ❖ حرام رزق اولوب و معنای

رزقده حضرت حقه اضافت معتبر ❖ والله ذوالجلال دن غیری
رزاق ناموجود اولدیغی صورته ❖ حق تعالی عبادە حرامی
رزق تعیین ایلمک لازم ❖ و بو تقدیرده عباد اکل حرام ضمنندە
عقابه مستحق اولماق مقتضی اولور ❖ زیرا حضرت باری به
مستند اولان شی قبیح و مرتکبی ذم و عقابه محل وجدیر اولماز
اکا جواب ویریلور که ❖ وجه محرر اوزره اکل حرامک عقابه
استحقاقی سببنه مباشرتی و سوء اختیاری ❖ و امر الهی به مخالفته
مبنیدر ❖ و معتزله عندندە ذکر اولسان تعریفلری موجبجه رزق
ملک اولغله حرام ملک اولماز ❖ نته که ❖ و بما رزقناهم ینفقون ❖
کریمه سی اکا دالدر ❖ زیرا و بما ملکناهم ینخرجون الزکوة
والصدقه معناسنه در ❖ كذلك عباد حقنه تقدیر رزق حلال
اصلدر ❖ تقدیر حرام صورتی ظلمی مستوجبدر ❖ انلره جواب
ویریلور که ❖ آیت مرقومه ده رزق تقدیر غدا ایله مفسردر
بوایسه تملیکک غیریدر ❖ شرح مقاصدده مسطور در که ❖ رزق
ملک ایله تفسیر مطرد و منعکس دکلدر ❖ یعنی اغیارینی مانع
وافرادینی جامع دکلدر ❖ زیرا اول تعریفه کوره ملک الهی داخل
ورزق دواب ❖ بلکه رزق عبید و آماء خارج اولور ❖ کرچه
دوابک اکل ایلدیکنه رزق اطلاق مملوک ما کول انسانه تشبیه
طریقنه مبنی اولغله ❖ رزق لفظی دوابه نسبت مجازدر ❖ لکن
حقیقت و مجازی بنی جمع خصوصنا تعریفانده مجاز استعمالی هججنتی
لازم کلور ❖ و معتزله به اعتراض وارد اولور که ❖ برکسه مدت
عمرنده حرامله تعیش ایلمسه ❖ حق تعالی انی مرزوق ایلمامک
لازم کلور ❖ بوایسه ❖ و ما من دابة الا علی الله رزقها ❖ نص
شریفله باطلدر ❖ معتزله طرفندن بوکه جواب ممکندر که ❖ حضرت
حق اول کسه بی ارزاق مباحه سوق ایلدی ❖ لکن سوء اختیاری

سببيله اندن اعراض ايلدى ❦ مثالى قى وافر در

❦ وَلِلدَّعَوَاتِ تَأْثِيرٌ بَلِيغٌ ❦ وَقَدْ يَنْفِيهِ أَصْحَابُ الضَّلَالِ ❦

للدعوات جار و مجرور ظرف مستقر خبر مقدم در ❦ دعوات فتح عينه جمع دعوه در كه ❦ دعا معنا سنده در ❦ تأثير مؤخر مبتدا در بليغ صفتيدر ❦ وقد ينفيه كنه سنده واو حاله در ❦ قد تحقيق ايجو ندر ❦ ينفي نفیدن فعل مستقبلدر ❦ ضمير تأثيره راجعدر اصحاب الضلال فاعلدر ❦ مفهوم بيت بودر كه ❦ صلحا وزهاد وعامة مؤمنينك احياء واموات تلى حقنده دعا لى مؤثر ❦ وآثار ومنافعى متواصل اولور ❦ لكن معترله طائفه سى انكار ايدر ل معلوم اوله كه ❦ دعائك تأثيرى وعدم تأثيرى باینده اهل سنه ايله معترله میاننده اختلاف وارد در ❦ اهل سنه عقیده لى بودر كه مؤمنينك احياء واموات حقننده دعا لى مؤثر در ❦ احياء حقننده دعائك تأثيرى ❦ واذا سألك عبادى عنى فانى قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان ❦ و ادعونى استجب لكم ❦ كريمه ليله و (ان الدعاء ينفع مما نزل وما لم ينزل) حدیثه ثابتدر ❦ واموات حقننده تأثيرينك دليلى بودر كه ❦ حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم (اهدوا امواتكم) بيوروب صحابه كرام (ما الهدية) تعبيريله استعمالننده (الدعاء لهم) بيور مشلدر ❦ الميت فى قبره كالغريق ينتظر دعوة تلحقه من ابنه او اخيه او صديقه فاذا لحقت كان احب اليه من الدنيا وما فيها ❦ معترله طائفه سى ديرلر كه ❦ كرك احياء وكرك اموات حقننده دعائك تأثيرى يوقدر ❦ احياء حقنده مؤثر اولديغلك وجهى بودر كه ❦ زيرا دعا اولنه جق ماده به قضای الهى تعلق ايلديسه بلادعاء حاصل اولور ❦ والا دعا قضايى رد ايلز ❦ بوكه جواب ويريلور كه (الدعاء يرد البلاء

وان الدعاء ينفع مما نزل وما لم ينزل) حديثى دعائك رد قضاده تأثيرينه دليل ساطعدر ❦ زيرا قضا ايكي نوعدر ❦ مبرمكه محسومدر ❦ ومعلقدر كه تبديلى بعض اسبابه منوطدر ❦ واموات حقننده مؤثر اولديغلك وجهى بودر كه ❦ انسان ❦ وان لبس للانسان الاماسى ❦ كريمه سى منظوقنجه كندى عليه مجزى اولوب غيرك عليه مجزى اولماز ❦ بوكه وجوه ايله جواب ويريلور وجه اول ❦ آيت مر قومه ❦ والذين آمنوا واتبعنهم ذريتهم بايمان الحقنا بهم ذريتهم ❦ كريمه سيله منسوخدر ❦ وجه ثانى آيت مر مومه حضرت ابراهيم وموسى عليهما السلام قوملرينه خاصه در ❦ وجه ثالث ❦ آيت مزبوره ده انسانله مراد كافر در ❦ اما مؤمن بنفسه سعى ايلديكنه ❦ وكندى ايجون غيرك سعى ايلديكنه نائل اولور ❦ بو وجهك تفصيلى مفصلا تده در ❦ وجه رابع ❦ انسان بطريق العدل كندى مسعا سنده نائل اولوب بطريق الفضل كندى حقنده غيرك سعى ايلديكنه نائل اولق جائزدر ❦ وبوبابده وارد اولان اخبار صادق قى وافر در (ما من ميت يصلى عليه امة من المسلمين يبلغوا مائة كلهم يشفعون له الا شفعوا فيه) ❦ وان العالم والمتعلم اذا مرا على قرية فان الله تعالى يرفع العذاب عن مقبرة تلك القرية اربعين يوما ❦ و (ما على الارض رجل مسلم يدعو الله بدعوة الا اناها الله اياها او كف عنه من الشر مثلها) حديث شريفلى كى ❦ بناء عليه محققون ديديرلر كه ❦ دعای مؤمنين اجابته قريندر ❦ هر نقدر اثرى عن قريب ❦ و يا خود مسئولنك عينيله ظهور ايلز سه ده ❦ اما دعای كافرين جهوره كوره ❦ و اما دعاء الكافرين الا فى ضلال ❦ كريمه سى اوزره مر دود در قالديكه (ان دعوة المظلوم وان كان كافرا تستجاب) حديث شريفلى كفران نعمته محمولدر ❦ بعض علماء اجابت دعای كافرينى

نحوه زیارت دیر * نه که ابلیس علیه اللغه نك * رب انظرني *
 رجاسه * انك من المنظرين * منطوقه استجابت بیورلشدر
 و بعضی دیر دیر که * دعای کافرین امور دنیا به متعلق اولور سه
 مستجاب اولور * زیرا امور دنیا به رحمت الهی مؤمنین و کافرین به
 عام و شاملدر * امور آخره متعلق اولور ایسه * مستجاب اولور
 زیرا آخرته رحمت الهی مؤمنین به خاصدر * و خفی اولیه که
 بعضا اثر دعائک فی الحال ظهور ایلامسی * وجوه عدیده به منبدر
 وجه اول * اجابت لا محاله حاصلدر * زیرا اجابت دعا قضای
 حاجتک غیریدر * زیرا اجابت دعاء عبدیار بی دید که * حضرت حق
 لیک یا عبدی قول شریفندن عبارتدر * بوا یسه هر موحد ایچون
 موعود موجوددر * و قضای حاجت اجابتک لازمیدر که * مسئولی
 اعطا ایلمکدر * بوا یسه فی الحال و بعضا فی المال اولور * وجه
 آخر * اجابت جهت واحد ایله اولور * بلکه جهات عدیده ایله
 اولور * نه که (لا ترد دعوة المسلم الا لاحدی ثلث اما ان یعمله
 فی الدنیا و اما ان یؤخر فی الآخرة و اما ان یصرف من السوء بقدر
 مادی) حدیث شریفی اکا دالدر * وجه آخر * اجابت دعا
 هر تقدیر * اجیب دعوة الداع اذا دعان * کریمه سنده مطلق
 ایسه ده * بل ایاه تدعون فیکشف ما تدعون الیه ان شاء *
 آیت کریمه سنده مشبهه تعلیق له مقید اولغله * مطلق مقید و محمول
 اولور * وجه آخر * اجابت الهی اجابت عبد ایله مشروطدر
 نه که * فلیستجیبوا لی و لیؤمنوا بی * کریمه سی اکا دلالت ایدر
 فلیستجیبوا عملا و لیؤمنوا بی اعتقادا عبارتله تفسیر اولمشدر
 ایمدی بوصفله موصوف اولان مرد * تحریک شفه ایلدیکی آند
 دعای مستجاب اولور * جزری علیه الرحمه دعائک اجابتی
 خصوصنده ثبت صحیفه تحقیق ایلدیکی اوزره شروط عدیده سی

وارددر * ما کولات و مشروبات و ملبوسات و مکسوباته حرامدن
 اجتناب * و اخلاص و تنظیف لباس و تطهر و وضوء و استقبال
 قبله * و دیز اوزره قعود و نافله نماز * و تقدیم عمل صالح * و حد
 و ثنا * و صلوات شریفه * و رفع یدین * و تأدب و خشوع
 و تذلل * و اسماء حسنی ایله سؤال * و انبیای عظامه * و عباد
 صالحین توسل * و خفض صوت * و گاهه اعتراف * و توبه
 و استغفار * و ادعیه صحیحه اختیار * و عزیم و استحضار قلب
 و رغبت و الحاح * و اجتهاد و تکرار ایله دعا و اتم و قطیعه رحله
 عدم رجا * و آخرنده تأمین * و اللرین یوزه مسح * و ینه حد
 و صلوات شریفه به موقوفدر

❖ وفي الأجدات عن توحيد ربي ❖ سبيلي كل شخص بالسؤال ❖

فی الاجدات مؤخر سبیلی کله سنه متعلقدر * عن توحيد ربي
 سؤاله متعلقدر * اجدات جمع جدت در * فقتبته قبر معناسنه
 سبیلی کله سنده سین اداة استقبالدر * یبلی بلاء لفظندن مأخوذ
 فعل مستقبل مجهولدر * بلاء امتحان معناسنه در * کل شخص
 نائب فاعلیدر * مفهوم بیت بودر که * جمله انسان فوت اولوب
 قبره دفن اولندقدن صکره لا محاله توحيد الهیدن سؤال اولنه جقلدر
 معلوم اوله که * سؤال قبر مسئله سید اصول دینیه دن اولغله
 وقوعنه اعتقاد ایلک فریضه دندر * بومبحثده جهیمه طائفه سیله
 بعض معترزه مخالفت ایلدیلر * طائفه هر سومه نك دلیلاری
 بودر که * حیات و فهمدن عاری اولان جماداته سؤال محالدر
 كذلك * و ما انت بمسمع من فی القبور * کریمه سی منطوقجه
 موتایه اسماع کلام منفیدر * انلره جواب و یریلور که * حضرت
 باری عز شانه * قادر در که موتائک جمیع اجزاسنده * یا خود

بعض اجزا سنده سؤالی متعقل ❦ وجوابه مقتدر اوله جق مرتبه
نوع حیات افاضه ایلده ❦ و آیت مرتومه ده عدم اسماع هنوز
حیات و سمع خلق اولمديغی تقدیره محمولدر ❦ اما خلق اولندقد
حضرت رسول و ملائکه علیهم السلام اسماع ایدرلر ❦ و صحیحاً
ثابتدر که ❦ بدرغز اسنده مقتول اولان کفار ❦ امر حضرت
سید الابرار ايله بر قوی یه القا اولندقدن صکره ❦ حضرت
رسول الله اول قوی اوزره واروب اول قتلانک هر برینه اسمایله
یافلان دیوندا ایلدکن صکره (هل وجدتم ما وعدکم الله ورسوله
حقاً فانی وجدت ما وعدنی ربي حقاً بنس العشيرة کنتم کذبونی
و صدقنی الناس) ❦ کلامیله توبیح بیورمغله ❦ عمر بن الخطاب
رضی الله عنه یار رسول الله اشباح بی ارواحه می خطاب بیوررسز
دیدکده ❦ یا عمر بنم ❦ کلامی سز انلردن زیاده ایشتمز سز انلر
ایشیدر ❦ لکن رد جوابه استطاعتلری یوقدر بیوردیلر ❦ محققین
اهل سنت دیدیلر که ❦ کیفیت سماعتلری روحک دم سؤوال
منکرینده اولدیغی کی ❦ کلا او بعضاً عودتنه مبنی آذان رؤسایله
واقع اولمشدر ❦ یا خود توجه سؤوال برزخ ❦ یا لکزر روحه اولمق
مذهبنه کوره آذان ارواحلریله واقع اولمشدر ❦ لکن ظاهراً
وما انت بسمع من فی القبور ❦ کریمه سنه منافی اولمغله ❦ افانت
تسمع الصم او تهدی العمی ❦ کریمه سنه تمثیل برله توفیق ایلدیلر
یعنی کفار مرده دل اولوب کلام حق عدم قبول ❦ و صورت صدق
وصوابی مشاهده دن نکول ایلدکلری حسبیه موتی و اصم و اعمی
متزلزلرینه تنزیل اولندی ❦ تفصیلی سیر حلبی ترجمه مرده
مستوردر ❦ و سؤوال قبر حقه و وارد اولان اخبار صحیحه رسیده
حد توا تردر ❦ اکثر ائمه تفسیرک بیانی اوزره ❦ یثبت الله الذین
آمنوا بالقول الثابت ❦ کریمه سی عذاب قبر خصوصنده

نازل اولمشدر و (استز هو البول فان عامه عذاب القبر منه) و (اذا قبر
المیت اتاه ملکان اسودان ازرقان یقال لاحدهما المنکر وللآخر
النکیر فیقولان له ما کنت تقول فی هذا الرجل فان کان مؤمناً فیقول
هو عبدالله ورسوله اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده
و رسوله فیقولان قد کنا نعلم انک تقول هذا ثم یفصح له فی قبره سبعون
ذراعاً فی سبعین ذراعاً ثم ینور له قبره ثم یقال له ثم فیقول ارجع الی اهلی
فاخبرهم فیقولان ثم کنومة العروس الذی لا یوفطه الا احب اهله
الیه حتی یبعثه الله من مضجعه ذلك وان کان منافقاً فیقول سمعت
الناس یقول قولاً فقلت مثلهم لا دری فیقولان قد کنا نعلم انک
تقول ذلك فیقال للارض التأمی علیه فلتتم علیه فتختلف اضلاعه
فلا یزال فیبه معذباً حتی یبعثه الله من مضجعه ذلك) حدیث
شریفلری کی ❦ بعض علماء دیدیلر که ❦ منکر و نکیر مذنبینک
سؤالرینه مؤکل اولان ملکک اسیدر ❦ مطیعینک سؤالرینه
مؤکل اولنلرک برینک اسمی بشیر ❦ و برینک اسمی مبشردر ❦ و امام
سیوطی علیه الرحه دن منقولدر که ❦ قبرده سؤال اولنمیان یدی
طائفه در ❦ اول شهداء ❦ ثانی مبطون ❦ ثالث مرابطون
رابع بالخاصه ابوبکر الصدیق رضی الله عنه ❦ خامس اطفال
مسلمین ❦ سادس جمعه کونی یا خود کیجه سی وفات ایدن مؤمن
سابع ❦ هر کیجه منامدن مقدم سورة ملک تلاوته مداوم اولان
مؤمندر ❦ قالدیکه برکسه بی برقاچ جانور اکل ایلسه ❦ یا خود
مخترق و یا خود غریقاً فوت اولسه ❦ سائرلری کی لا محاله مسؤل
و منعم و معذب اولور ❦ بعض علماء دیرلر که ❦ میت مادام دفن
اولمديجه سؤال اولنماز ❦ و اکثر علماء انبیای عظامک دخی مسؤل
اوللرینه ذاهب اولدیلر ❦ بعضیلر خلافتنه ذاهب اولدیلر ❦ ظاهر
❦ کلاملرندن منفعهم اولور که ❦ نبی آخر ملت اوزره اولان انبیاء

ملت متبوعه سندن سئوال اولوب صاحب شریعت اولنلر امتی
احوالندن وتبلیغ احکام مأموره سندن مسئول اوله لر ❦ واطفال
مسلمین سیوطیدن منقول اولان کلامه کوره مسئول دکلدر
مسئولیتلرینه ده ذاهب اولدیلر ❦ و مجنون حالنده بعضلر توقف
ایلدی ❦ و بعضلر اوله نك عمومته نظرا مسئولیتلرینه ذاهب
اولدی ❦ و ملائکه کرام حقنده دخی اختلاف اولدی ❦ ابن
عبدالبررحه الله علیه دیدیکه ❦ کافر صریح مسئول اولماز ❦ بلکه
من غیر سئوال معذب اولورلر ❦ لکن منافقین مسئول اولورلر
واطفال کفره نك سئوال ❦ و جنته دخوللری خصوصنده امام اعظم
چضر تلری توقف ایلدی ❦ بعضلر خدام اهل جنت اولغه ❦ و بعضلر
ناره دخوللرینه ذاهب اولدیلر ❦ والله اعلم بحقیقه الحال

❦ وَلِلْكَافِرِ وَالْفَاسِقِ بَعْضًا ❦ عَذَابُ الْقَبْرِ مِنْ سُوءِ الْفِعَالِ ❦

للكفار جار و مجرور مقدم خبر ❦ عذاب القبر مؤخر مبتدا در
والفساق کفار اوزره معطوفدر ❦ بعضا کلمه سی فساقدن حالدر
غین معجزه ایله اولان نسخه یه کوره ❦ مبغوضین تأویلله یه
جالدر ❦ یاخود مفعول له اولور ❦ من سوء کلمه سنده من لام جاره
معناسنه در ❦ مقدر اولان ثابت کلمه سته متعلقدر ❦ و بعض
نسخه ده بعضا بدلی یقضى واقع اولمشدر ❦ فعال کسر فایله
شده و فتحله خیره استعمال اولنور ❦ مفهوم بیت بودر که
نسخه اولایه قدر جمیع کفار عذاب برزخه گرفتار اولوب ومن غیر
توبه وفات ایدن بعض عصاة مؤمنین حقنده دخی درکار اولور
معلوم اوله که ❦ اهل سنت اتفاق ایتدیلر که قبرده سئوال ❦ و جمله
کفار و بعض عصاة عذاب واقعدر ❦ معتزله دن ضرار بن
عمر و ایله بعض سفهای معاندین خلافتنه ذاهب اولدیلر ❦ اهل

سنتك دلیلی (القبر ووضه من ریاض الجنة او حفرة من حفرة
النيران) و (نعوذ بالله من عذاب القبر) و (استنزهوا من البول فان عامة
عذاب القبر منه) و (ان الميت لیعذب ببكاء اهله علیه) حدیث
شریفلریدر ❦ و حضرت رسول الله برکون ایکی قبر اوزرینه
اوغرا یوب بیور دیلر که (انهما لیعذبان وما یعذبان فی کبیره بل لان
احدهما کان لایستتره من البول والاخر کان یمشی بالنیمه) و آل
فرعون حقنده نازل اولان ❦ النار یعرضون علیها غدوا وعشیا ❦
وقوم نوح علیه السلام حقنده نازل اولان ❦ اغرقوا فادخلوا
نارا ❦ کریمه لری دالدر ❦ فای فادخلوا تعقیبه اولمغله ناره
ادخاللری قبل البعث اولدیغی ثابتدر

❦ حِسَابُ النَّاسِ بَعْدَ الْبَعْثِ حَقٌّ ❦ فَكُونُوا بِالْخَيْرِ عَنْ وَبَالِ ❦

حساب الناس مبتدا حق خبریدر ❦ بعد ظرفیت اوزره منصوبدر
فای فکونوا جزایه در ❦ اذا کان الحساب حقا کونوا سبکنده در
کونوا کوندن فعل امردر ❦ اسم مرفوعی ضمیردر ❦ بالتحرز
خبر منصوب مقامنده در ❦ زیراملا بسا بالتحرز تقدیرنده در ❦ تحرز صاقتمق
معناسنه در ❦ و بال واوله فتحله عبد جهنندن اولان کاهدر ❦ ظلم
وقتل کی ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ نفخه ثانیه ایله جمله موتی دیریلوب
عرصة محشرده هرکس اقوال و افعالندن حساب اولتمق حقدر
اعتقادی واجبدر ❦ خلاف شریعت غرا اعمالدن احتراز ایلمکز
لازمدر ❦ معلوم اوله که ❦ اشوب بعث مسئله سیده اهل سنتك اصول
معتاسندن اولمغله ❦ جمله سی بو عقیده ده متفقدر ❦ فلا سفه
طائفه سی انکار ایدرلر ❦ اهل سنت دیرلر که موتی قبور دن بعث
ونشر اولتمق حق و واقعدر ❦ و بعثدن مراد لری اجسامك ارواحله
معاد لریدر ❦ لکن معادك معناسنده اختلاف ایتدیلر ❦ بعضلر

اعاده معدومك امكانه ذاهب اولوب ديديلر كه ❦ حضرت حق جل
وعلى اجزای جسميه بي بالكليه اعدام ايلد كد نصكره ❦ اعاده
وافاضه روح ايدر ❦ وبعضا اعاده معدومك امتناعه ذاهب
اولوب حق سبحانه وتعالى ❦ اجزای اصليه بي تفريق ايلد كد نصكره
جمع واعاده حيات ايدر ديديلر ❦ على كلا التقديرين بعث ومعادك
ثبوتنه اتفاق ايلديلر ❦ زيرا في ذاته ممكنست ❦ هر ممكن ايسه مقدور
الهيدير ❦ و بوياده دلائل سمعيه كثير در ❦ ثم انكم يوم القيمة
تبعثون ❦ و ❦ قل يحياها الذي انشاها اول مرة ❦ و ❦ بحسب
الانسان ان لن نجتمع عظامه بلى قادرين على ان نسوي بنانه ❦
كريمه لري كي ❦ دهري ❦ طائفه سي قيامتي وحشر ونشري
انكار ايدرلر ❦ وافلاطون وارسطو وسقراط كي حكماي الهيون
مذهبلري بودر كه ❦ معاد نفسا نيدر ❦ جسماني دكلدر ❦ زيرا انلرك
عندنده نفس جوهر مجرددر ❦ جسم وجسماني دكلدر ❦ لكن تعلق
تدبير ايله جسمه متعلقدر ❦ بوجهته بدن خراب اولد قد نصكره
نفسك بقاسي جائز اولمغله معاد انجق نفسه مرتب اولور ❦ ومعاد
نفساني انلرك عندنده قطع تعلقدن عبارتدر ❦ زيرا نفسك بدنه تعلق
اشغال حيوانيله اشتغالندن ناشي ❦ عالم روحا نيسندن خروج اولمغله
قطع تعلق ❦ عالم روحا نيسنه رجوع اولور ❦ اما معاد جسماني
انلرك عندنده ممتنعدر ❦ زيرا اعاده معدوم محالدر ديرلر ❦ وطبيعون
عندنده نفس مزاجدن عبارت اولمغله ❦ بعد الموت عدم بقاسي
وجسمك دخی انعدامي ❦ ومعدومك امتناع اعاده سي جهتيله
جسماني ❦ ونفساني ❦ معادي سلب ايدرلر ❦ جالينوس
بوماده ده اظهار تحير ايله توقف ايلدي ❦ زيرا انك عندنده نفس
مزاجيدر ❦ يوقسه بعد فناء البدن جوهر باقييدر ❦ ظاهر اولما مشدر
اولدخی اعاده معدومك امتناعه ذاهيدر ❦ واهل سنتك حق تعالى

اجزای اصلية انساني جمع ❦ واعاده حيات ايدر ❦ قوللر بيله معارضه
مواكله ناقضه لري ساقط اولور ❦ تنكه يمت الخلق اه يني
شرحنده تفصيل اولندي ❦ بعض علما ديديلر كه ❦ قرآن كريمده
جسماني و روحاني معادك هر برينه اشارت وارد ❦ اما روحاني
❦ فلا تعلم نفس ما اخفى لهم من قرة عين ❦ و ❦ للذين احسنوا
الحسنى وزيادة ❦ و ❦ رضوان من الله اكبر ❦ كريمه لريد
اما جسماني اكثر من ان تحصى در ❦ وبعد البعث جميع ناسك ❦ اقوال
وافعال لرندن حساب ويره جكلري دخی حقدر ❦ حضرت
عالم السر والخفيات ❦ هر كسك اعماله عالم ايكن ❦ حساب امرنده
حكمتي ❦ دنيا ده لا ابا لانه اطوار دن مؤمنيني عائق اولد يغندن بشقه
اهل عرصاته متقينك فضا ئل و منا قبلرني ❦ وعصاك قبايح
ومثالبيرين اظهار ايلكدر ❦ اولدخی مسرت مؤمنيني تيم ❦ وحسرت
مذنبيني تكميل حكمتنه مبنيدر ❦ وبعض علما ديديلر كه ❦ انبياي
عظام ايچون حساب يوقدر ❦ كذلك اطفال مؤمنين ❦ وعشره
مبشره ايچونده حساب يوقدر ❦ امكن نفي اولنان مناقشه حسايدر كه
ايچون بويله ايلدك نيچون ايلدك كي ❦ و قليل وكثيريني استقصا
ايلك كي ❦ اما حساب عرض كه شويله ايلدك ❦ اما بندخی عفو
ايلدم ديمك ❦ انبياي عظام وصحابه كرام جفلرنده دخی واقعدر
وجن وملائكه دخی ❦ حسابلرينه ذاهب اولديلر (حتي يقتص
الخلق بعضهم من بعض حتى للجما من القرناء وحتى للذرة
من الذرة) و (ليختصمن كل شيء يوم القيمة حتى الشاتان فيما انطحنا)
حديث شريفلري منطوق قبحه ❦ سا رحيوانات دخی محاسب
اوله جفلرينه ذاهب اولديلر ❦ وذكر او انسان احاديثك مقتضاسي
اوزره ❦ يوم قيامته قصاص ❦ تكليف وتميزه توقف ايلما مكله
طفل ومجنون دخی داخل قصاص اولور ❦ وحسابك وقوعني

* ان الينا اياهم ثم ان علينا حسابهم * و * اقرب للناس
حسابهم * كريمه لري و (من نوقش في الحساب بهلك) و (لن تزول
قدم عبد يوم القيمة حتى يسئل عن اربع عن عمره فيما افناه وعن
شبابه فيما ابلاه وعن ماله من اين اكتسبه وفيما انفقه وعن علمه
ماذا عمل به) حديث شريف لري ناطقد

وَيُعْطَى الْكَتُبُ بَعْضًا نَحْوِ مَعْنَى وَيَعْطَى نَحْوِ ظَهْرٍ وَالشَّمَالُ

يعطى عطادن فعل مستقبل مجهولدر * الكتب مفعول اوليدر
فاعل مقامه قائم اولمشددر * ازان ايچون تاي اسكان اولندي * بعضا
مفعول ثانيسيدر * تنويني مضاف اليه دن عوضدر * بعض الناس
تقديرنده در * كره اولي اولان بعضا مفعول اول اولق ايدى
لكن اهميت مقام تقديمي اقتضا ايلدى * نحو ظرفدر جهت
معنا سنه يمنى غير منصرفدر حبل كبي * نحو مضاف اليهيدر
و بعضا معطوفدر * ينه بعض الناس تقديرنده در * ظهر ظهره
والشمال وشماله تقديرلنده در * مفهوم بيت بودر كه * بعد البعث
هر كسك خير وشرى محتوى دفتر اعمالى كه * ايام حياتنده قيد
ونحريره مؤكل اولان * كرام كاتين ملكرى ثبت ايلشيدى * مؤمنينك
صاغ جانبلرندن * وكافرينك ارقه وصول جانبلرندن و برلمسى
حق و واقعدر * معلوم اوله كه * مطففين سورة سنك تفسيرنده
ثبت صحيفه صحت اولديغى اوزره * بعد البعث جملة خلائق
حضور معنوى به مثول ايلد كده * كرام كاتين نام ملكرك خبر
وشر قيد ايلد كرى كتب اعمال كه * مؤمنينك عملارى عليين
نام ديوانده * وكافرينك عملارى سجين نام ديوانده مثبتدر * مؤمنينك
يمينلرى طرفندن * وكافرينك شمال وظهرلرى طرفندن اعطا
اولنوب وهر كس * كندى كاتين قرأت ايله جكي حقدراعتقادى
جملة اصول دينيه دندر * ونحر ج له يوم القيمة كتابا يلقاه
منشورا * اى مفتوحا * واما من اوتى كتابه يمينه فسوف يحاسب

حسابا يسيرا * واما من اوتى كتابه بشماله فيقول بالبنى لم اوت
كتابيه * واما من اوتى كتابه وراء ظهره فسوف يدعو ثورا
ويصلى سعيرا * نص شريف لريه ثابتدر * معتزله بونى دخی انكار
ايدرلر * زيرا حضرت حق جل وعلی عالم اولغله * عبثدر ديرلر
ابطال مذهب لرى سئوال بحثنده ذكر اولندى * حال بوكه اعمال
مهلكه اصحابى الزامى مشتملدر * ومقتضاي صفت عادليتدر * بعض
علما ديمشدر كه * كتابي ظهري طرفندن و يربلان كافرك * صاغ النى
ملائكه لر كردنه بند ايدوب * كتابي ظهر طرفندن صول الله
و يررلر * وهر كس كتابي قرأت ايلد كده حقددر * شرح مقاصد ده
مستور در كه * عرصه محشرد و قوعيا ب اوله جق اهوالك
بريسى اشو دفتر اعمال اعطا سيدر * و بريسى هول وقوفدر كه
بعضا بيك سنه * وبعضا لى بيك سنه مدتدر ديدى * وقفوهم انهم
مسئولون * كريمه سى انى ناطقددر * و بريسى سئوال هوليدر * فوربك
لنساء لهم اجمعين * كريمه سيله ثابتدر * و بريسى شهود عشره نك
شهادت لرى هوليدر كه * لسان ويد ورجل وسمع وبصر و جلد
وارض و ليل ونهار وحفظه كرامدر * يوم تشهد عليهم السنتهم
وايديهم وارجلهم بما كانوا يعملون * و * يوم يشهد عليهم سمعهم
وابصارهم وجلودهم بما كانوا يعملون * كريمه لرى (وامن يوم
وليلة يا قى على ابن آدم الا قال انا ليل جديد وانا فيما يعمل في شهيد)
حديثيله و يوم عتاده نهار حقدده اولان حديث (وجاءت كل نفس معها
سائق وشهيد) كريمه سيله ثابتدر * و بريسى تغير الوان هوليدر
* يوم تبيض وجوه وتسود وجوه * كريمه سى ناطقددر
و بريسى سعادتله يا خود شقاوتله ندا هوليدر كه * برمنطوق حديث
شريف هر كفه ميزان عندنده بر ملك قائم اولوب كفه خير متر جم
اولدقده بلند آوازه ايله الا ان فلانا سعد سعادة لا شقاوة بعدها

ابدایوندا ❦ وعكسندە ملك ثانی ❦ الا ان فلا ناشق شقاوة لاسعادة
بعدها ابدای ❦ دیوندا ایلیه جکدر ❦ و ذکر اولسان اهوالت اثری
❦ تنزل علیهم الملائكة الاتخافوا ولا تحزنوا ❦ و ❦ الا ان
اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم يحزنون ❦ کریمهاری مقتضای
انبیاء و اولیاء و صلحاء حقارنده سلامتدر

❦ وحق وزن اعمال وجرى ❦ على متن الصراط بلا اهتبال ❦

و حق خبر مقدم ❦ وزن اعمال مبتدای مؤخر در ❦ اعمال مضاف
الیهدر ❦ تنوینی مضاف الیهدن عوضدر ❦ اعمال العباد تقدیرنده در
و جرى مبتدادر ❦ خبری مقدر حقدر ❦ جمله سی معطوفدر
على جرى کله سنه متعلقدر ❦ متن ظهر معناسنه در ❦ بلا اهتبال
کله سنه حرف جرى یاخود خبر مقدری ❦ حق کله سنه متعلقدر
جار و مجرور ❦ عال موقعنده در ❦ یاخود جرى کله سنه خبریدر
اهتبال کذب معناسنه در ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ عرصه حشرده
هر کسک خیر و شر عملاری وزن اولمق حقدر ❦ كذلك جمله عبادك
جهنم اوزره ❦ ممدود صراط اوزرندن مرورزی حق و واقعدر
معلوم اوله که ❦ اصول دینیه مزك برسیده عرصه حشرده اعمالر
میران عدالتله وزن اولمقدر ❦ ونضع الموازين بالقسط لیوم القيمة
و ❦ فاما من ثقلت موازينه فهو فی عیشة راضیه و اما من خفت
موازينه فانه هاویه ❦ نصوصیله ثابتدر ❦ اکثر مفسرین دیدیلر که
فی الحقیقه میزان موجود در ❦ ایکی کفه سی و ایکی لسانی وارد
معترله بونیده انکار ایلدیلر ❦ زیرا اعمال اعراض اولمغله ❦ وزنی ممکن
دکدر ❦ خصوصاً زائل و متلاشی اوله بلکه میزاندن مراد جمله
اشباه ثابت اولان عدلدر ❦ و اکابناء جمع صیغه سیله موازین
وارد اولدی ❦ یوقسه میزان مشهور واحد در ❦ و بعضیلر دیدیلر که

میزاندن مراد ادراك اولمغله ❦ الوانك میزانی بصر ❦ واصواتك سمع
وطعومك ذوق ❦ و مشمومك شامه ❦ و ملموسك لامسه در ❦ و معقولانك
میزانی علم و عقدر ❦ و بعضیلر دیدیلر که ❦ میزان بر ملك اسمیدر
حسناتی سبباً تله مقابله ایدر ❦ احد همداه رجحان یاخود تساوی
ظاهر اولمق ایچون ❦ انلره جواب و یریلور که ❦ حدیث شریف
موجبجه وزن اولنه حق صحائف اعمالدر ❦ و جمع صیغه سی
موزونات اعتباریله در ❦ یاخود استعظام ایچونددر ❦ یاخود هر مکلف
ایچون بر میزان مخصوص ترتیب اولنور ❦ و میزان کیر بر اولور ❦ جلالت
امری ❦ و عظم مقامی اظهار ایچون ❦ بعض علمادیدیلر که
امر الهیله حسنات اجسام نورانیه ❦ و سبئات اجسام ظلمانییه
تشکل ایلدکله وزن اولنه حق ینه ذات اعمالدر ❦ و معتزله نك
بویابده دخی عبثه ذاهب اولملری باطلدر ❦ زیرا مؤمنینك دنیاده
بوکونه اموره ایمانله ❦ آخرتده مثوباتلرینك کثرتنه و اظهار عدل
و فضل الهییه ❦ و مؤمن و کافر ایمتحانله ملائکه یه ارائت ❦ و هر کس
اعمالنی ادراکله عدالت الهییه ارضای ❦ و اهل نارك حسب الاعمال
درجه عذابلرین حفظه جهنمه ❦ و اهل جنتك سائر ملائکه
کرامه ارائت حکمتلرینه ❦ و سائر مطلع اولدیفمن حکمتلره مبنی اوله
قالدیکه ❦ وجه مشروح اوزره ❦ هر کسک اعمالی کشیده میزان
امتحان اولدقدنصکره ❦ کفه حسناتی مترجح اولنلر جنته ❦ و کفه سبئاتی
مترجح اولنلر تحت مشیت الهیده اولوب ❦ مراد ایدر سه یاخود
شفاعت شفعا یه مظهر اولور سه ❦ بلا عذاب اولدخی جنته ❦ و مراد
ایدر سه ❦ عصیان راجحی مقداری ❦ تعذیب ایلدکدنصکره
جنته ادخال ❦ و عندالله مرتبه سی قدر ❦ مثوبات اعطا اولنور
وا کر کفتان منساوی اولورایسه ❦ اعرافده بر مدت حبس و توقیفله
تعذیب اولدقدنصکره ❦ فضل و رحمت سبحانیه جنته ادخال

اول نور ❦ بعض سلف دید یلر که ❦ اعراف جنت و جهنم یننده
واسطه در ❦ و اهل اعراف ❦ حسناتی سبئانیله برابر اولان مؤمندر
لکن مر جعاری جنت اولغله ❦ دارالخلد دکلدر ❦ و بعضرا اهل
اعراف اطفال مشر کیندر دید یلر ❦ و بعضار زمان فترنده
وفات ایدن کسه لر در دیدی ❦ و اصلا سبئانی و قطعاً حسناتی
اولیان ایچون وزن و میزان اولماز ❦ و عقائد دینه مزك بریسی
صراطك و جودینه ❦ و جمله نك اندن مر ورینه ایمان ایلکدر
خفی اولیه که ❦ صراط متن جهنم اوزره ممدود بر جسر عظیمدر که
قیلدن اینجه و قلیچدن کسکیندر ❦ اولون و آخرون انك اوزرندن
مر و رایلیه جکدر ❦ شرح مقاصده مسطور در که ❦ وان منکم
الا واردها ❦ کریمه سنده و رودایله مراد مر و در ❦ معتزله دن
قاضی عبدالجبار ❦ و اکثر معتزله انکار ایلدیلر ❦ زیرا اول صفته اولان
جسر اوزرندن مر و ممکن دکلدر ❦ امکانی صورتده تعذیبدر
و مؤمننه تعذیب یوقدر دیدیلر ❦ بلکه مراد ❦ سید بهم و یصلح
بالهم ❦ کریمه سنده اشارت اولتان طریق جنتدرو ❦ فاهدوهم
الی صراط الجحیم ❦ کریمه سنده اشارت اولتان طریق جهنمدر
دیدیلر ❦ و بعضیلری دیدیلر که ❦ مراد ادله واضحه در ❦ و عند البعض
صلوة و زکوة کبی عباداتدر ❦ و بعضیلری عندنده اعمال رديه در که
اندن مسئول و موأخذ اوللریله کویا که ❦ اوزرلندن مر و و کثر تبیه
طویل و قلیتیه قصیر اولور ❦ بونله جواب و یریلور که
صو اوزرندن مر و ❦ و هواده طیران کبی خارق عاده قیلندن اولغله
اولدخی ممکندر ❦ حضرت قادر مطلق جل شانہ عبوره
قدرت خلق ایدوب ❦ مؤمننه تسهیل و تیسیر ایلکله ❦ آثار صحیحه
دلالتی اوزره ❦ بعضی برق خاطف و بعضی باد و کیمی اسب
جواد کبی کذران ایلیه ❦ حاشیه عقائدده عصام علیه الرحه

دیمشدر که ❦ صراط اوزرندن عبورك تعذیب مؤمنین اولدیغنی
بعدالنسليم جائزدر که ❦ مؤمنینی ذنوبدن کمال تطهیری متضمن اوله
قالدیکه ❦ سلامت و منانت اعتقاد بوکونه خلاف عاده مواد واموره
ایمان و اعتمادایله متمیز اولغله ❦ نصوص یننه نك منطوق و مقتضاری
اوزره بو مثللو امورك ذاته اعتقاد ایلک واجبدر ۷

❦ و مر جو شفاعه اهل خیر ❦ ❦ لاصحاب الکبائر کالجبال ❦

مر جو مقدم خبردر ❦ رجاء دن اسم مفعولدر ❦ شفاعه مؤخر
مبتدادر ❦ اهل مضاف الیهیدر ❦ اضافت بمعنی من در ❦ مفهوم ینت
بودر که ❦ انبیاء و اولیاء و علماء و صلحاء کبی ❦ اخبارك روز قیامنده
جبال کبی کجا تر مر تکبیرینه شفاعت ایدوب ❦ مستحق اولدقلری
عذاب و عقابدن تخلیصه وسیله اوله جقلری مأمولدر ❦ معلوم
اوله که ❦ شفاعت غیر ایچون علی سبیل الضراعه فعل خیری
وترك ضرری سؤالدن عبارتدر ❦ بو اصلده دخی اهل سنت ایله
معتزله میاننده اختلاف وارددر ❦ اهل سنت عندنده شفاعت جائزدر
معتزله انکار ایدر ❦ مناسی عفو و مغفرتك وقوعیدر ❦ شرح مواقف
و شرح مقاصد و سایر مفصلاتك تلخیص کلاملری بودر که ❦ جمله
اهل سنت نصوص یننه منطوقی اوزره اتفاق ایلدیلر که حضرت
حق جل و علا عفو و غفوردر ❦ مطلقاً صغائر و بعد التوبه
کجا تر عفو و مغفرت ایدر ❦ و مطلقاً کفری تخلید فی النار
دال اولان نصوص قاطعه موجبجه عفو ایلز ❦ هر قدر عقلاً جائز
ایسه ده زیرا عقاب حق اولغله اسقاطی جائزدر ❦ بعض علماء
اشبو جواز عقلی بی منع ایدر ❦ زیرا غایت احسان ایله محسن
و نهایت اسائه مسی اولنلرک ینلرینی تفرقه حکمته مخالفدر دیرلر
لکن بو کلاملرک ضعیفی ظاهردر ❦ زیرا محشرده مؤمننه اولان

۷ تا که آخر
معتزله اعتقادلرینه نش
ایدرك مظهر

معامله مر افقت ❦ و كفاره اولان معامله شدتدن بشقه ❦ مدت مدیده
انواع عذابه تعذیب اولمغله تفرقه حاصل اولور ❦ قالدیکه بدون
التوبه بکارتک عفوئی خصوصند ❦ اختلا ف اولندی ❦ جمهور
اهل سنت عندند ❦ مطلقا بکارتک بعضنی عفو ❦ وبعضیه عذاب
ایلمک جائزدر ❦ لکن بعضان مذکورانک برینه ده اعتنا ایلدیلر
وبعضلری دیدیلرکه ❦ بلا توبه بکارتک عفوئی بایند ❦ قطع یوقدر
بلکه مرجو و مامولدر ❦ ومعتزله دیدیلرکه ❦ مطلقا بکارتک عفوئی
سمعا ممتنعدر ❦ نقدر عقلا جائزایسه ده ❦ وبعضلری جواز
عقلی بی دخی منع ایتدیلر ❦ صنف اولک تمسکری ❦ فساق واصحاب
بکارتک وعیدلری متضمن اولان نصوصلردر ❦ یا خصوصله در
آکل اموال ناس حقه ده نازل اولان ❦ ومن یفعل ذلک عدوانا
وظلما فسوف نصلیه نارا ❦ کریمه سی وزحف وتولی جهاد ایدلر
حقند ❦ ومأواه جهنم وبئس المصیر ❦ کریمه سی وحدود
مواریثی تعدی ایدلر حقند ❦ یدخله نارا خالدافیها ❦ کریمه سی کبی
یاخود خلودی ناطق ❦ وارد اولان عموماتده دخولله در ❦ ایمدی
وعید تحقیق ایلدیکی حینده ❦ عفو و ترک عقوبت دخی تحقیق ایدر سه
وعید ده خلف و اخبارده کذب لازم کلور ❦ لازم باطل اولمغله
ملزوم دخی باطلدر ❦ بوکه جواب و یریلور که ❦ بوباید و ارد اولان
نصوص عمومی تقدیری اوزره ❦ وقوعه دلالت ایدر ❦ وجوبه
دلالت ایلز ❦ عفو باینده ایسه ❦ نصوص متکثر اولمغله ❦ عمومات
وعیددن مذنب مغفور متخصص اولور ❦ وعفوک عدم جواز
عقبسنه ذاهب اولنلرک تمسکری بودر که ❦ جواز عفو قبايحه
اغرادر ❦ زیرامکلف عفوک جواز بی یلیدیکی صورتده ❦ عفو اعتمادایله
قبایح ارتکابنه تجاسر ایدر ❦ بوايسه قبیح اولمغله ❦ حضرت باری په
استنادی ممتنع اولور ❦ بوکه ده جواب و یریلور که ❦ اولاحسن

وقبحک عقلی اولدیغی ممنوعدر ❦ نه که مقدماتفصیل اولندی
بعدالنسلیم مجرد عقوبت احتمالی ❦ عاقلی باطل ارتکابندن زاجر
وعائق اولور ❦ حال بوکه اولباید عذاب وقوعنی ناطق آیات قاطعه
ووعیدات شایعه اولمغله ❦ ترک عقوبت احتمالی نه وجهله
متصور اولور ❦ واهل سنتک تمسکری ❦ اولباید و ارد اولان نصوص
بینیه در ❦ وهو الذی یقبل التوبه عن عباده و یعفو عن السبئات
و ❦ او یوبقهن بما کسبوا و یعفو عن کثیر ❦ کریمه لری کبی
واجماع امت منعقد اولمشدر که حضرت رب العالمین عفو
وغفوردر ❦ عفو ایسه انجق عقاب مستحق ترکله تحقیق ایدر
ومعتزله قبل التوبه صغائر ایچون ❦ وبعدالتوبه بکارتک ایچون ❦ عذاب
وقوعنی منع ایدر ❦ زیرا قبل التوبه صغائر ایچون ❦ وبعدالتوبه
بکارتک ایچون ترک عقاب ❦ انلرک مذهبنده واجب اولمغله ❦ عفوک محل
ومعناسی قالمز ❦ نهایت قبل التوبه ❦ بکارتک ایچون عقوبتک اسقاطنه جل
اولنور ❦ ثانی ❦ ان الله لا یغفر ان یشرک به و یغفر ما دون ذلک
لمن یشاء ❦ کریمه سنده مراد ❦ مادون شرک اولمغله ❦ بکارتک وصغائر
شامل اولور ❦ وایکی وجهله مراد قبل التوبه در ❦ وجه اول ❦ اگر
مراد قبل التوبه اولسد ❦ شرکله مادونی بیننده فرق متوجه اولماز
لازم ایسه بالضروره باطلدر ❦ وجه ثانی ❦ اگر مراد قبل التوبه
اولسه ❦ رأی معتزله اوزره مشبته تعلیق توجه ایلز ❦ لازم ایسه
باطلدر ❦ زیرا حق سبحانه وتعالی ❦ غفرانی مشبته تعلیق ایلدی
بیان ملازمه بودر که ❦ زیرا مراد قبل التوبه اولیبوب ❦ بعدالتوبه اولسه
معتزله عندنده بعدالتوبه غفران واجب اولمغله ❦ مشبته تعلیق متوجه
اولماز ❦ زیرا واجبک مشبته وعدم مشبته عندنده ❦ فعلی واجب اولور
ثالثا ❦ وان ربک لذو مغفرة للناس علی ظلمهم ❦ کریمه سیدر ❦ زیرا
علی کله سی حاله دال اولور ❦ مثلا رأیت الامیر علی عدل دینور

عدله ملتبس اولديغي حالده ❦ ايمدي آيت مرقومه عبدك ظلمه
اشتغالي حالده مغفرت حصولي اقتضا ايدر ❦ وبواقتضاء
قبل التوبه حصول مغفرتة دالدر ❦ وبوبابده آيات واحاديث
متوافدر ❦ بعد هذا اهل ملت بيضا اتفاق ايلديلر كه ❦ انبيا ورسلك
مذنبينه شفاعتري ثابتدر ❦ لكن معتزله مطيعين وتائبينه قصر ايدوب
وشفاعتي رفع درجات وزياده مثوباته حل ايلديلر ❦ اهل سنت
ديديلر كه ❦ اهل كبر ايجون دخی خط سبئانده شفاعت جائدر
ياناره دخولدن اقدم ياخود ذكر اولنان دلائل موجبي اوزره
ناره دخولدن صكره اولور ❦ كذلك حضرت رسول عليه السلام
فاعف عنهم واستغفر لهم) و (واستغفر لذنوبك وللمؤمنين والمؤمنات)
كريمه لارنده ذنوب مؤمنين ايجون استغفار ايله مأمور اولوب ❦ مرتكب
كبيره ده مؤمن اولغله ❦ امثال الامر استغفار ايدر ❦ پس
حضرت رسول الله قبل التوبه صاحب كبيره ايجون استغفار ايتلريه
حق جل وعلى ❦ ولسوف يعطيك ربك فترضى ❦ منظوقجه
مرضاة نبوي ضمنده شفاعتري دخی قبول ايدر ❦ كذلك شفاعتي
لاهل الكبار من امتي) حديث شريفي دلالت ايدر كه ❦ شفاعت نبوي
مرتكب كباره ثابتدر ❦ كرك قبل التوبه ورك بعد التوبه اولسون
معتزله ديرلر كه ❦ شفاعت نبويك اسقاط عذاب خصوصنده تأثيري
يوقدر ❦ واحتجاجلري بودر كه ❦ واتقوا يوما لا تجزي نفس
عن نفس شئنا ❦ كريمه سي عموم وجهيله اولغله ❦ اسقاط عذابده
تأثير شفاعت نبوي مؤثر اولمق مقتضاي آيته منافيدر ❦ كذلك
❦ ومالظالمين من حيم ولا شفيع بطاع ❦ كريمه سنده حضرت
حق جل وعلى شفيع ظالميني على العموم نفي ايدوب عصاة دخی
ظالم اولمريله انلره ده شفاعت اوليه جغي مقرر در ❦ بوججهله
عصاة حقنده شفاعت ثابت دكلدر ❦ كذلك ❦ من قبل ان ياتي

يوم لا بيع فيه ولا خلة وشفاعه ❦ كريمه سي على سبيل الظهور
مطلقا شفاعتك نفينه دلالت ايتكله ❦ عصاة حقنده شفاعت
ثبوتك عدم ثبوتی ثابتدر ❦ كذلك ❦ ومالظالمين من انصار ❦
❦ كريمه سنده شفاعتك انتفاسنه دالدر ❦ زيرا شفيع دخی جله
انصار دن اولغله ❦ ظالمينه شفيع اولوب ❦ عصاة ظالم اولغله
حقارنده شفاعت اوليه جغي ثابت اولور ❦ ذكر اولنان احتجاجلرينه
بوجه اوزره جواب ويريلور كه ❦ آيات مرقومه اعيان وازمانده
عام اولما مغله ❦ محل تراجمه شامل اولماز ❦ ولوسلم عصاة حقنده
ثبوت شفاعت نبوي به دال اولان ❦ آيات مذكوره مخصصلر در
پس نفي شفاعت خاصة كفاره شامل اولغله ❦ عصاة مؤمنين
بهره باب فياضه شفاعت اوله جغلري ثابتدر ❦ وشفاعت خصوصنده
بش نوع بيان ايدر ❦ نوع اول كه ❦ اعظم شفاعتدر ❦ فصل
فضا و طول ❦ وقوف ومختندن اراحه به متعلقدر ❦ بوشفاعت ايجون
خلايق نيا بعد ني تردد واستغاثه ايدرك ❦ سيد جله كائنات
عليه اكمل الصلوات حضرت تارنده مقرر اولغله ❦ شفاعت مرقومه
حضرت ختمت پناهه مختصدر ❦ نوع ثاني ❦ قوم مخصوصي بغير
حساب جنته ادخال خصوصنه متعلق اولور ❦ امام نووي
عليه الرحمه قولي اوزره بودخی حضرت رسول الله مختصدر
❦ نوع ثالث ❦ جهنمه مستحق اولان كسلك ❦ عدم ادخاله متعلقدر
فاضي عياض عليه الرحمه قولي اوزره ❦ شفاعت مرقومه حضرت
رسول الله مختص دكلدر ❦ نووي بوبابده تردد ايلدي ❦ سبكي
عليه الرحمه ديديكه ❦ اختصاص مزبورك ثبوت ونفينه دائر
نصريح وارد اولدي ❦ نوع رابع ❦ موحدندن جهنمه داخل
اولنلك اخراجلرينه متعلقدر ❦ بوشفاعتده انبياء ❦ واولياء ❦ وعلماء
وشهداء ❦ وملائكه مشتركلر در ❦ نوع خامس ❦ خلود في النار

مستحق اولنلرك تخفيف عذابلرینه متعلقدر * ابوطالب حقنده
واقع اولان شفاعت کبی * برکون حضرت رسول علیه السلام
حضورنده ابوطالب ذکر اولمغله * حضرت علیه السلام
بیوردیلرکه مر جودرکه * حقنده شفاعتم نافع اولوب ضحاح
نارده اوله و (انا اول شافع و مشفع) حدیث شریفی دخی ثبوت
شفاعت نبوی بی ناطقدرد * و علمائک شفاعتی * والذین اوتوا العلم
درجات * کریمه سی و (العلماء ورثة الانبیاء) حدیثیه
ثابتدر * زیرا آیت مر قومده در درجات شفاعتله مفسردرد *
و حدیث مر قومده ارثی شراح علیهم الرحمة * خلقی حقده دعوت
و قیامتده شفاعتله بیان ایلدیلر * اللهم یسر لنا شفاعتة نبیک
النبيه المرتضى المصطفی

وَذُوْا الْاِيْمَانِ لَا يَبْقٰی مُقِيْمًا ۝ بِشَوْمِ الذَّنْبِ فِیْ دَارِ اَشْتَعَالٍ ۝

ذوالایمان مبتدادر * لایبقی جمله سی خبردر * مقیما لایبقی کلمه سنک
ضمیر فاعلندن حالدر * بشوم الذنب کلمه سنده باء سببیه در
شوم الذنب با ایله بحرور لایبقی فعلنک مفعول به غیر صریحیدر
فی دار اشتعال مفعول فیهدر * اشتعال آتش یا لکلمتی معناسندهدر
شوم ضد سعادتدرکه * اغور سزلق تعبیر اولنور * و دار اشتعالدن
مراد جهنمدر * بعض نسخه ده غین معجمه ایله ثبت اولمش لکن
مهملدر * مفهوم بیت بودرکه * صاحب کبیره اولان کسنه من غیر
توبه فوت اولوب شامت عصبانی سببیه * جهنمه داخل اولسه
کفار کی ابدی قالمیوب لامحاله خروج * و جتنه دخول
ایله جکدر * معلوم اوله که * بومسئله ده دخی اهل سنه ایله * معتزله
ینلرنده اختلاف وارددر * اهل سنت مذهبلری بودرکه * مرتکب
کبیره بغیر توبه فوت اولوب ناره داخل اولسه مخلصد قالماز

معتزله عندنده مخلصد اولورلر * اهل سنت دیرلرکه * مرتکب کبیره
مؤمندر * و هر مؤمن جتنه داخل اوله جقلری * اعدت للذین
آمنوا بالله و رسوله * و وعد الله المؤمنین و المؤمنات جفئات
تجرى من تحتها الانهار * کریمه لری * و (من قال لا اله الا الله
یصدق قلبه لسانه دخل الجنة) حدیث شریفیه و سایر آیات
واحادیث صحیحیه ایله ثابتدر * ابدی صاحب کبیره نک جتنه
دخوللری ثابت اولمغله * مخلصد فی النار اولملری ممتنع اولور * والا خلف
وعد لازم کلور * و جتنه دخولدنصکره تکرار جهنمه دخول
بالا اتفاق باطلدر * كذلك * فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره *
کریمه سیله ثابتدر * زیرا مرتکب کبیره اهل ایمان دن اولوب
مثقال ذره خیر عملنه موفق اولمشدر * خصوصا اعظم عامه خیرات
اولان ایمانه مظهر اولمغله * آیت مر قومده اقتضای جتنده
ثوابی کورمک لازمدر * و ثوابی عذابدن خلاص اولدقدنصکره
کوره جکدر * زیرا بالاتفاق عقابدن اقدم ثواب یوقدر * و خلاص
اولدقدنصکره ثوابی رؤیت نارده عدم خلودی موجبدر * كذلك
* قل یاعبادى الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله
ان الله یغفر الذنوب جمیعا * کریمه سی * و ان الله لا یغفر
ان یشرک به و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء * کریمه سیله شرک
مخصوص اولمغله * ذنوبدن شرکک ماعداسنده معمول به قالمشدر
غفران ذنوب ایسه نارده عدم خلودی مستلزمدر * كذلك نارده
تخلید اعظم عقوبات اولمغله * انجق اکا اعظم جنایاتی که * کفردر
مرتکب اولان مستحق اولور * مقدما ثبوت یافته اولدیغی اوزره
مؤمن ارتکاب کبیره ایله کافر اولماز * زیرا کندوده نور تصدیق
باقیدر * مخلصد فی النار اولسه عقوبت قدر جنایتدن زائد اولمق
اقتضایدر * بوا یسه ظلم اولمغله * حضرت عادل حکیمه نسبت اولماز

خصوصا حضرت حق جل و علی ❦ قدر جنایتدن زیاده عقوبتی
ومرتب اولدینی ظلمی ❦ ومن جاء بالسبئة فلا یجزی الا مثلها وهم
لا یظلمون ❦ کریمه سبیه نفی ایلدی ❦ كذلك جله امت ❦ زمان
سعادتنبرو میتک مرتکب کیره اولوب اولدینی ❦ تفحص اولمیه رف
موتای اهل قبله اوزرینه ❦ صلوة ودعا واستغفار ایله متوارث اولور
بلکه ❦ مرتکب کیره اولدینی معلوملری ایکن ❦ ینه دعا واستغفار
ایدرلر ❦ ارتکاب کیره نک حکمی ❦ خلود فی النار اولیدی ❦ دعا
واستغفارلری ❦ عبث وضایع اولق اقتضا ایدرایدی ❦ بوایه
باطلدر ❦ ومعتزله نک احتجاجلری وجوه متعدده ایله در ❦ وجه اول
❦ ومن یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فیها ❦
کریمه سی دلالت ایدرکه ❦ قاتل متعمد مخلد فی النار اولور
کرک کافر ❦ وکرک غیری اولسون ❦ بونک جوابی تغلیظه محمول
اولدینی مقماذ کر اولندی ❦ كذلك آیت مر قومه ده من کله سنک
صبغه عموم اولدینی بعدالنسلیم ❦ بوراده عموم مراد دکلدر ❦ زیرا
تائب واصحاب صغائرک خروجی قطعیدر ❦ قاتل متعمد دخی آیات
وادله سابقه ایله ❦ خارج اولمقده مانع یوقدر ❦ عام مخصوص ایه
قطعی مفید اولدینی اتفا قیدر ❦ وجه ثانی ❦ وان الفجار
لنی جیم یصلونها یوم الدین وما هم عنها بغائین ❦ کریمه سی
دلالت ایدرکه ❦ فرقة فجارکه ❦ اصحاب کبار اول جله دندر ❦ نارد
مخلد اوله جفلدر ❦ زیرا ناردن غائب اولماق نارد خلود
واستقراردر ❦ اگر خالد اولسهلر ❦ ناردن غائب اولورلرایدی
وناردن غیبوتلری مقتضای آیه منافیدر ❦ بوکه ده جواب ویریلورکه
فجاردن مراد ❦ فجورده کاملر دیمکدر ❦ انلرایسه ❦ اولئک
هم الکفرة الفجرة ❦ کریمه سی منطوقجه کفاردر ❦ وجه ثالث
کیره مرتکبی کیره بی ارتکابی سبیه ❦ عقابه مستحق اولور

وارتکابه عقابه استحقاقی ❦ کیره بی ارتکابدن اقدام ❦ مستحق اولدینی
ثوابی اسقاط ایدر ❦ زیرا ثواب ❦ وعقابه ❦ استحقاق متنافی اولملریله
مجمع اولمازلر ❦ زیرا ثواب مع التعظیم ❦ منفعت خالصه دائمه در ❦ وعقاب
مع الالهانه ❦ مضرت خالصه دائمه در ❦ بوکه ده جواب ویریلورکه
ثواب وعقابک مفهومملرنده ❦ باخصوص عقابک مفهوممنده
خلوص ودوام قیدلری مسلم اولماغله ❦ ثواب وعقاب متنافی اولمازلر
بروقتده معاقب اولوب صکره ❦ مثاب اولق جائزدر ❦ ولوسلم
استحقاقینک تنافیلری لازم کلز ❦ زیرا من جهة الطاعة ❦ منفعت دائمیه
ومن جهة المعصیه مضرت دائمیه ❦ مستحق اولق ممکندر ❦ ولوسلم
استحقاق عقابک ❦ مستحق اولان ثوابی اسقاطی عکسندن اولی دکلدر
بلکه ❦ ان الحسنات یذهبن السبئات ❦ منطوقی استحقاق ثوابک
عقابی اسقاطی اولی واقوادر ❦ وسبئه مثبیه مجزی اولوب حسنه
اون مثبیه ❦ بلکه آثار صحیحه مقتضاسی بدیوزده قدر ❦ مجزی اولق
ثابتدر ❦ بعدذاذ کر اولدینی اوزره مرتکب کیره ❦ مؤمن اولماغله
بغیر توبه وفات ابتدکلری صورته (صلوا خلف کل برو فاجر
وصلوا علی کل برو فاجر) حدیث شریفی اوزره ❦ اوزرلرینه صلوة
جنازه ادا اولنور ❦ زیرا مؤمنک ❦ انه لایش من روح الله ❦ موجبی
هر نقدر فاسق ایه ده ❦ رجاری منقطع اولماز ❦ روح قح رایله
ثواب معناسنه در ❦ ویزم عندمژده ❦ عفو وعقابه قطع یوقدر ❦ بلکه
ایکسیده مشیت الهیده در ❦ لکن تعذیب تقدیری اوزره مخلد
فی النار اولماملری مقطوعدر ❦ بلکه وعد سابق الهی مقتضاسی
خروج وجنته دخول ایدرلر ❦ وخوارج دخی فاسقک مخلد فی النار
اولمیرینه ذاهبلردر ❦ دلیللری بوندن اقدام بیان اولندی والسلام

❦ وما المقول مقطوعا علیه ❦ سوی ذاعند اصحاب الضلال ❦

ما نافیه در ❦ المقول اسم مرفوعیدر ❦ مقطوعا علیه خبریدر ❦
 فاعلی مقدر اجل کلمه سیدر ❦ سوی ذا مبتدادر ❦ ذا مقطوعینه
 اشارتدر ❦ مفهوم بیت بودر که ❦ مقنول اولان میتک اجلی
 منقطع دکدر ❦ یعنی قتل اولنسه ده اول حینده فوت اولوب
 اولیه جغنی مقطوع دکدر ❦ بومسئله ده دخی اهل سنله معتزله
 میاننده اختلاف واردر ❦ عند اهل السنه مقنول اجلیه یعنی مدت
 عمری منقضی اولوب ❦ ووقت مقدری حلول ایتمکله ❦ وفات ایدر
 یوقسه موت اجل اوزره تقدم ایلز ❦ معتزله دیرلر که ❦ مقنول اجلیه
 میت دکدر یعنی موتی اجل اوزره تقدم ایدر ❦ قتل اولنسییدی انفاس
 معدوده سی انقضاسنه قدر تعیش ایدر ایدی ❦ احتجاجلری بودر که
 اگر اجلیه میت اولسه ❦ قاتلی ذم وعقاب و دیت وقصاصه مستحق
 اولماز ایدی ❦ زیرا مقتولک موتی خلق الهی ❦ وکسب مقنوله دکدر
 دعواری مذهبلری اوزره ❦ فعل قاتله تولید موتک ضرور تیدر
 اکا جواب ویریلور که ❦ قاتله عقاب وقصاصک وجوبی مخظوری
 ارتکاب وعقبنده علی جری العاده ❦ حضرت حقک موتی خلق
 ایلیه جکی ❦ فعلی اکنساب ایلدیکنه مبیدر ❦ زیرا قتل کسا
 قاتلک فعلیدر ❦ هر تقدیر خلقا دکل ایسه ❦ ومعتزله بعض طاعاتک
 عمری زیاده ایلیه جکنی ناطق ❦ احادیثله احتجاج ایدرلر (الصدقه
 ردالبلاء وتزید العمر) و (صلة الرحم تزید فی العمر) حدیثلری کبی
 اکاده جواب ویریلور که ❦ حضرت حکیم مطلق ❦ جل شانہ
 بعض احکامی ❦ معلقا مراد ایلشدرد ❦ شخص مزبورک کر چه
 مدت عمری مثلاً یتش سنه تقدیر ایلوب ❦ لیکن اوتوزینی طاعت
 معهوده منوط ایلکله ❦ اتیان ایدر سه ❦ مستحق اولوب ❦ اتیان
 ایلز سه ❦ اربعینده وداع عالم فانی ایدر ❦ واتیان وعدم اتیان علم
 ازلیله معلومیدر ❦ لیکن مقتضای صفت معبودیت ❦ ومبتغای غیرت

الوهیت ❦ عبودیت وطاعت اولغله ❦ عبادی حث وتحریض حکمتنه
 بناء اول کونه اراده ایلشدرد ❦ بوتقریر ایلله تعدد اجل واهمه سی
 طریان ایلز ❦ و بعض علماء احادیث مرقومه ❦ خبر آحاد اولغله
 آیات قطعیه به معارض اولماز دیدیلر ❦ بوضورتده زیاده دن مراد
 خیر وبرکتدر که ❦ فوز وسعادت ابدیهیه وسیله اولان ❦ کالات انسانیه
 تکمیلنه مدار اولوب ❦ هوا وهوسده رأس المال حیاتک عدم
 اضاعتیدر ❦ ومعتزله دن ابوالرهیل مذهبی بودر که ❦ مقنول قتل
 اولنسییدی ❦ اول انده قتل بدلی فوت اولور ایدی ❦ زیرا اول انده
 وفات ایلسه ❦ قاتل ❦ اجل مقدر مبتی قاطع اولیق اقتضا ایدر
 بوابسه محالدر ❦ اکا جواب ویریلور که ❦ شخص مزبورک مقنول
 اولماسی ❦ علم الهی تقدیری اوزره منصور اولور ❦ زیرا حضرت
 حق جل وعلی ❦ اول شخصک آن مزبورده ❦ قتل اولنیه جغنی
 ازله ییلور ایدی ❦ بوجهتله محالیت ثابت اولماز ❦ بعض محققین
 بومسئله ده واقع نزاعی ❦ لفظی به ارجاع ایلشدرد ❦ لیکن علامه
 یمدانی سعدالدین تفتازانی تحقیقه حل ایدر ❦ سلکوتی مرحوم بسط
 ایلشدرد ❦ اهل سنتک مذهبی بودر که ❦ مقنول اجلیه میتدر عدم
 قتلی تقدیرده ❦ اجلک وجود وعدمی مقطوع اولمامغله ❦ موت
 وحیاتدن بریله قطع یوقدر ❦ ودلیللری بودر که ❦ حضرت باری
 تعالی وفق علم ❦ واراده ازلیسی اوزره ❦ بلا تردد آجال عبادیله
 حکم ایلشدرد ❦ اگر عبدک اجلی مقطوع اولیق اقتضا ایدی
 حاشا جهل نسبتی لازم کلور ایدی و ❦ اذاجاء اجلهم لایستأخرون
 ساعة ولا یستقدمون ❦ نص شریفی قاطعیدر ❦ اگر سؤال
 اولنور سه که ❦ اجل حلول ایلدکده ❦ استقدام منصور اولمامغله
 نفینده فائده یوقدر ❦ جواب ویریلور که ❦ لایستقدمون جمله سی
 جمله شرطیه اوزره معطوف اولغله ❦ شرطله متقید اولماز ❦ زیرا

قید معطوف علیه دن جزء اولد یغی حینده ❦ قید مزبورده
معطوف مشارک اولماز ❦ زیرا بوضورتده قید معطوف علیده
داخل اولغله ❦ احکامندن معدود اولماز که ❦ حتی معطوف دخی
مشارک اوله ❦ پس آیت مرقومه ❦ لکل امة اجل فاذا جاء اجلهم
لا یستأخرون عنه ❦ ولکل امة اجل لا یتستقذمون علیه
تقدیرنده اولور قالدیکه ❦ تأویل مرقوم خلاف متبادر اولغله
بعض محققین بگونه تأویل ایلدیلر که ❦ لا یتستقذمون قوی
وفق التبادر ❦ لا یتأخرون اوزره معطوفدر ❦ حق جل وعلی
انکله تنبیه ایلدیکه ❦ اجل حلول ایلدیکی وقتده اقصر مدته
تقدم ممتنع اولدیغی کبی ❦ تأخیری دخی ممتنعدر ❦ نقدر تأخیری
عقلا ممکن اولور سه ده ❦ زیرا تقدیر ❦ و علم الهینک خلا فی محالدر
سلکوتی علیه الرحمه ❦ مجموع شرط ❦ و جزاء اوزره عطفی
ترجیح ایلدی ❦ و بعض علما ❦ خلق الموت والحیوة ❦ منطوقجه
موتک وجودی المفهوم ❦ اولدیغنه ذاهب اولغله ❦ موت میتله قائم
و مخلوق الهیدر ❦ انده عبدک تخلیقا و کسبا مدخلی یوقدر ❦ دیدیلر
و عدمی اولدیغنه ذاهب اولنلر ❦ آیت مرقومه ده ❦ خلق لفظنی
قدر کله سیله تأویل ایدرلر ❦ واجل عند اهل السنه واحد در
منعینان معتزله دن کعبی خلا فیه ذاهیدر ❦ انک عند نده مقتولک
ایکی اجلی وار بری قتلدر که ❦ عبد طرفندن حاصلدر ❦ و بری
موتدر که ❦ جانب الهیدن و اصلدر ❦ حیات مقتول اجل قتله باطل اولور
اگر قتل اولنمیددی ❦ اجل موت حلولنه قدر ❦ تعیش ایدر ایدی
و فلا سفه دیرلر که ❦ هر حیوان ایچون اجل طبیعی اولور که ❦ وقت
موتیدر ❦ رطوبت غریزه سی منحلل ❦ و حرارتی منطقی اوانجه
فوت اولور ❦ و حیوان ایچون آجال اخترامیه واردر ❦ یعنی آفات
و امراض عارضه نظر قبله ❦ حیاتی مخترم و منقطع اولور دیرلر

اهل سنت عندنده بونلرک جمله سی ❦ تقدیر خداوند قدیره مستنددر
بومناسبتله ❦ بدیعه آتیه خطوط ایلکله ثبت اولندی ❦ شیوخ
موثوقه مزک برندن ❦ شرح عقاید تدریسی خلانده ❦ بحث مسرود
سبقنده مسموعمز اولمشدر که ❦ ایام تحصیلده ❦ مدرسه مزه قریب
برائیکجی فرنی وار ایدی ❦ فرنجی برذمی ایدی ❦ هر صباح و اخشام
واروب نان عزیز اشترایدر ایدم ❦ برسنه غایتله غلا اولغله ❦ پیشگاه
دکان ازدحام ناسله ❦ محشر دن نشان اولور ایدی ❦ براخشام وقتی اتمک
المق ایچون ینه دکان مزبوره واروب ❦ ایستاده مقام اشترای اولدم
فرنجی بند نصرکه ❦ کلنلرک حاجت لرن قضا ایدوب ❦ اصلا بکا التفات
ایلز ایدی ❦ هر نقدر الحاح ایلدیه ❦ اماله سامعه اصفا ایتمامکله
یوبازیت حسبله ❦ پرتهور اولوب ❦ زمینده برمناسیجه سنکپاره
منظورم اولغله ❦ فرنجی به حواله قصدیه ❦ اکیلوب اول سنکپاره به
ال صوندیغنده ❦ هنوز برقارش مقداری ❦ فاصله وار ایکن سنکپاره
مرسوم ❦ همان خود بخود قالقوب الیه کلدی ❦ بحسب العلم اول انده
ذهن مستجمع اولوب ❦ تکرار حوقله ایلیرک ❦ البته بونده بر حکمت
واردر دیرک ❦ اول سنکپاره بی بر محل معینه وضع ❦ بعده بر مقدار دخی
صبرایله اتمک الوب ❦ حجره مه عودت ایلدم ❦ برماه مرورند نصرکه
ینه دکان مزبوره واروب کور دمکه ❦ مسفور ذمی محلنده بر دیگر
نصرانی جالس اولمش ❦ اولکسیدن استفسار ایلدیکمده خسته اولوب
لکن جانی جمله اعضا سندن کشیده اولوب ❦ اون کوندر که
سینه سنده هیجان اوزره مختضر در ❦ بودکلورهای بین کلوب
قرأت انجیل ❦ و سائر گونه تدبیر ایدرلر ❦ قطعاً متأثر اولوب
الحاله هده ❦ اول حال اوزره اولغله ❦ جمله مزه حیرت و سأمت کمشدر
دیدکده خاطریمه ❦ سنکپاره قصه سی خضور ایلکله ❦ همان واروب
محل مزبور دن اول سنکپاره بی اخذ ❦ و ذمبله برابر خانه مرسومه

عزم ایلدم ❦ واقعا جان سینه سنده مضطرب اولمغله ❦ همان
اول سنکپاره بی پروجه سهولت ❦ سینه سینه وضع ابتدیکم انده
مرد اولدی

❦ لَقَدْ بَسَّتَ لِلتَّوْحِيدِ نَظْمًا ❦ بَدِيعَ الشَّكْلِ كَالسَّحْرِ الْحَلَالِ ❦

لام لقد ❦ قسم محذوفه جوابدر ❦ والله لقد البست تقدیرنده در ❦
قد تحقیقه در ❦ البست کلمه سی الباسدن ماضی متکلمدر ❦ للتوحيد
کلمه سی مفعول اولدر ❦ لام زائده در ❦ نظما مفعول ثانیدر
منظوم معناسنه در ❦ بدیع الشکل ❦ نظما لفظنک صفتیدر ❦ بدیع
صفت اولمغله ❦ اضافتی لفظیه اولوب ❦ و اضافت لفظیه انفصال
حکمنده اولغین ❦ نکره به صفت واقع اولشددر ❦ کالسحر صفت بعد
صفتدر ❦ الحلال سحرک صفتیدر ❦ ناظم علیه الرجه ترغیب طلاب
قصیدله ❦ اشبو منظومه غراسنی ❦ مدح مقامنده بیوررلر که
توحید حضرت واحد بیچون و چرا به ❦ شکل و هیئت بدیع وزیا
وسحر حلال آسا دلربا خلعت نظم الباسیله تزیین وترصیع ایلدم
معلوم اوله که ❦ شکل برشی حدودیله محیط اولان هیئته دیرلر
وسحرک ایکی معناسی وارددر ❦ بری باطلی صورت حقه اخراج
وایکجیسی بعض معجز و محیر اولان علم و عمل ایله ❦ نفوس شخصیه ده
تأثیردر ❦ تأثیر مذکورده ❦ یا اول شخصک عقلنی سلب ❦ یا خود
قوتی اخذ ❦ یا خود طبیعتنی تفسیر ایله اولور ❦ ایکی نوعی دخی
حرامدر ❦ لکن بعض بلیغ و بدیع کلامه اطلاق اولنور ❦ غرابت
و بداعی نفوسده مؤثر اولوب ❦ طباع و قلوب بی اختیار ❦ مستمیل
و مجذوب اولمق علاقه سیله ❦ نه که (ان من البیان لسحرا) حدیث
شریفنده واقع اولشددر ❦ ناظم بوراده سلاست الفاظ ❦ و عذوبت
عبارات و حسن نظم و ترتیبیله بی اختیار ❦ کندوسنه قلوبک

مصطاد و منقاد اولدیغی جهته ❦ منظومه سنی ابتدا سحره تشبیه
وبعد حلال ایله توصیف ایلدی ❦ زیرا مطلق سحره تشبیه ایلسه
ذهن حرام اولان سحره متبادر اولمغله ❦ طباع اسلامه تنفر
حاصل اولور ❦ لکن حلاله موصوف اولیحق ❦ اتیان مثلندن غیری
معجز اولدیغنی افاده مراد اولدیغنی ❦ مستبان اولمغله ❦ هر کس شوق
درونله راغب اولورلر ❦ بعض شراح کبابه طریقیه الباسدن
تزیین اراده ایلمش ❦ زینت الباسه لازم اولمغله ❦ کویا که ملزومی
ذکر ایدوب لازمی مراد ایتمش ❦ لکن نظم توحید ایله تزیین اولور
یوقسه علی العکس اولماز ❦ بلکه تعبیر مزبور ❦ استعاره قیلنددر
توحیدی کندی نفسنده ❦ کرامت علاقه سیله آدمی به تشبیه ایتکله
ستعاره بالکنایه ❦ والباسی دخی تخییل ایلدی

❦ يُسَلِّي الْقَلْبَ كَالْبَشْرِ بِرُوحٍ ❦ وَيُحْيِي الرُّوحَ كَالْمَاءِ الزَّلَالِ ❦

یسلی کلمه سی تسلیه دن فعل مستقبلدر ❦ فاعل ضمیری نظمده
راجعدر ❦ القلب مفعولیدر ❦ جمله سی نظما کلمه سنه صفت
بعد صفتدر ❦ یا خود مبتدای محذوفه خبردر ❦ هو یسلی تقدیرنده در
کالبشری یسلی به متعلقدر ❦ بشری کلمه سی بشارت معناسنه
مصدردر ❦ رجعی رجعت معناسنه مصدر اولدیغی کبی ❦ بای بروح
بشری به متعلقدر ❦ روح فتح را ایله راحت معناسنه در ❦ یحیی
احیادن فعل مستقبلدر ❦ ضمیری نظمده راجعدر ❦ الروح ضم را ایله
مفعولیدر ❦ کالما یحیی به متعلقدر ❦ الزلال صفتیدر ❦ مفهوم بیت
بودر که ❦ اشبو منظومه غرا ❦ قلوب اهل ایمانی مرده عظیمه کبی
ایراث طرب و راحتله منسلی ❦ و منبسط ایدوب ❦ آب زلال کبی
روحک حیات ابدیه سنه وسیله اولور ❦ تسلیه کشف و تجلیه معناسنه در
معلوم اوله که ❦ قلب که فارسیده دل ❦ و ترکیده کوکل تعبیر اولنور

مقلوبیت و قابلیت ❦ و سرعت خواطر و تلون سیبیه ❦ متقلب اولدیغی
ایچون قلبه نسمیه اولندی ❦ صدرك یسارنده مودوع صنوبری
الشکل مضغه در ❦ وانکله قائم اولان ❦ لطیفه ربانیه که
بصیرت ایله تعبیر اولنور ❦ قلب دخی اطلاق ایدرلر ❦ بدتک صلاح
و فسادنده معول و معتمد اولان رئیسدر (لایسغنی ارضی و لاسمائی
ولکن یسغنی قلب عبدی المؤمن النقی الوراق) حدیث قد سبسی
موجبجه جانب حقندن سعه ایله موصوف اولان ❦ اشباک اعظمیدر
ونفس انسانی په متعلق روح حیوانینک معدنیدر ❦ حکما اکا
نفس باطنه ❦ و روح باطنه اطلاق ایدرلر (الا ان فی الجسد مضغه
اذا صلح صلح الجسد کله) حدیث شریفی دخی معول علیه اولدیغنه
دلالت ایدر ❦ بعض محققین دیدیلر که ❦ قلبک بدی طبقه سی وار
اول ❦ صدر در که ❦ محل اسلام و محل و سواسدر ❦ ثانی ❦ قلبدر که
محل ایماندر ❦ ثالث ❦ شغاف در که ❦ محل محبت خلقدر
رابع ❦ فؤاد در که محل رؤیت حقدر ❦ خامس ❦ حبه القلبدر که
محل محبت حقدر ❦ سادس ❦ سویدا در که ❦ محل علوم
دینیه در ❦ سابع ❦ مهجه در که ❦ محل تجلی صفاتدر ❦ پس عند
التحقیق ❦ محل استعماللری متفاوت اولغله ❦ امعانه دقیقه سنه
واصل اولنه ❦ و بشارت ❦ بشره و جهک تغیرینی موجب صادق
خبره دیرلر ❦ اغلب استعمالی خیرده در ❦ روح عالم امره متعلق
لطیفه مستأثره الهی اولغله ❦ حدی بیرون حدادرا کدر ❦ خالقنی
یلوب و مشاهده ایتکله ❦ مظهر روح و سرور ❦ یاخود مدار
روح مخلوق اولدیغندن ❦ روح ایله نسمیه اولندی دیرلر ❦ زلال
قطعا متغیر اولیان ❦ عذب و صافی صویه دیرلر ❦ ناظم علیه الرحه
اشبو منظومه سنی ❦ قلوب جاهله په دفع عطش جهالتله ❦ ایراث
حیات یاخود قلوب عالمیه ❦ ابقای حیاته آب زلاله تشبیه ایلدی

❦❦❦ فحوضوا فيه حفظا واعتقادا ❦❦❦ تنالوا جنس اصناف المنال ❦❦❦

فای فحوضوا جزا بیه در ❦ فحوضوا خوض لفظندن فعل امر در
خوض شروع معناسنه در ❦ جمله سی شرط محذوفه جزا در
اذا علمت ان المنظوم بحبی القلوب فاشرعوا فيه تقدیرنده در ❦ حفظا
و اعتقادا تمیزلر در ❦ یاخود حافظین معتقدین تأویلله حاللر در
تنالوا ❦ جواب امرده واقع اولغله ❦ مجزومدر ❦ بومسئله ده اوچ
قول وارد در ❦ اول ❦ خلیل و سبویه قولیدر که ❦ جواب امرک
جزمی نفس طلب ایلدر ❦ ان شرطیه معناسنی متضمن اولدیغیچون
ثانی ❦ سیرافی و فارسی قولیدر که ❦ ینه طلب ایلدر ❦ لکن
شرط مقدر اولان جازمک مقامنه قائم اولدیغیچون ❦ بوقسه معنای
شرطی متضمن اولدیغیچون دکل ❦ ثالث ❦ جمهور نجاه قولیدر که
طلبند نصکره شرط مقدر ایله مجزومدر ❦ مثلا بومقامده ان فحوضوا
تنالوا تقدیرنده اولور ❦ بعض محققین اشبو مذهبی ترجیح ایلدی
زیرا حذف و تضمن هر نقدر خلاف اصل اولغده مشترکرایسه ده
تضمن معنای اصلاک تغیرنی متضمندر ❦ كذلك فعلک حرف معناسنی
تضمنی مشهور دکلدر ❦ و برشبئک نائی ❦ اولشبئک معناسنی مؤدی اولور
طلب ایلدر ❦ شرط معناسنی مؤدی اولماز ❦ منال عطاء معناسنه در
اصنافک مناله اضافتی ❦ خاتم فضة قبیلندندر ❦ جنس تعبیرنده
مبالغه اولدیغی ظاهر در ❦ زیرا توحید و ایمان ❦ جمله عطایای
الهیه په وسیله در ❦ مفهوم بیت یودر که ❦ اشبو منظومه غرائک
مطالع سبله اکتفا ایتوب ❦ بلکه از بر و اعتقاد دینه همت
ایلیه سز که ❦ انواع الطاف ربانی ❦ واصناف اعطاف صمدانی په
نائل اوله سز ❦ اللهم ثبتنا علی عقیدتنا الحقه الکامله ❦ واجعلنا
مستحقا لا لطافک الشامله

وَكُونُوا عَوْنًا هَذَا الْعَبْدَ دَهْرًا ۞ بِذِكْرِ الْخَيْرِ فِي حَالِ ابْتِهَالٍ ۞

کونوا کون کلمه سندن فعل امر در ۞ اسم مر فوعی ضمیر در ۞ عون
هذا العبد خبر منصوب بدر ۞ هذا مضاف الیه بدر ۞ عبد هذا نك
مضاف الیه بدر ۞ عون معین معناسنه در ۞ عبد دن مراد نفس
ناظم در ۞ دهر ظرفیت اوزره منصوب بدر ۞ دهر معرف اولور ايسه ابد
ومدة العمر معناسنه ۞ ومنكر اولور ايسه ۞ زماندن بر قطعه به اطلاق
اولور ۞ امامین حضرت نری منكر اولور سه ۞ حین معناسنه در
وحین مقامنه قائم اولور دبیدلر ۞ وحین لفظی معرفا ومنكر التي ماه
مدته اطلاق اولور ۞ تشكه ابن عباس رضی الله عنهما ۞ تأتي اكلها
كل حین ۞ کریمه سنده التي ماه مدته تفسیر ایلدی ۞ لکن
حل مزبور ۞ اعدل و اوسط محامل اولق حسبيله در ۞ یوقسه بعضا
وقت صلوة کبی ۞ مدت قصیره ده دخی استعمال اولور ۞ تشكه
۞ فسبحان الله حین تمسون وحین تصبحون ۞ کریمه سنده
واقعدر ۞ قالديک (لا تسبوا الدهر فان الدهر هو الله) حدیثنده
مضاف محذوف در ۞ فان خالق الدهر تقدیرنده در ۞ یاخود نقشی دم
وتعیر ۞ نقاشه راجع اولغله ۞ فاعلنه مستند اولور ۞ بعض علما
دهری اسماء حسنی جمله سندن در دیدی ۞ بذکر الخیر عون کلمه سنه
متعلقدر ۞ فی حال کلمه سی ذکره متعلقدر ۞ ابتهال تضرع
معناسنه در ۞ تنوین مضاف الیه دن عوض اولغله ۞ فی حال ابتهالکم
سبکنده در ۞ مفهوم یت بودر که ۞ درگاه الهی به حضور و خضوعه
متوجه اولدیغکن وقتلرده ۞ اشبو منظومه نك سبب نظمی اولان
عبد ضعیفه ۞ ذکر بالخیر ودعا واستغفار ايله ۞ اعانت ایلده سز ۞ زیرا
(دعوة الغائب للغائب اسرع اجابة) حدیث شریفی موجبجه
عن ظهر الغیب ۞ دعا استجابته اقر بدر ۞ ناظم علیه الرحه انتقال

معناسنی متضمن اولان ۞ صبروا عنوانندن ثبات ودوام معناسنی
متضمن ۞ کونوا عنواننه عدولنده ۞ بروقت دعا ایدوب بعده طرح
کوشه نسیان ایلما لرینه اشارت ایلشدر رحه الله

لَعَلَّ اللَّهَ يَغْفُوهُ بِفَضْلِ ۞ وَيُعْطِيهِ السَّعَادَةَ فِي الْمَالِ ۞

لعل حرف توقع وترجیدر ۞ لفظة جلاله اسم منصوبی ۞ يغفو
جمله سی خبر مر فوعیدر ۞ بفضل يغفو کلمه سنه متعلقدر ۞ بفضل
تقدیرنده در ۞ زیرا عفو وغفران اثر فضل واحساندر ۞ و يعطى
کلمه سی اعطادن فعل مستقبلدر ۞ فاعل ضمیری مستتر الله
راجعدر ۞ ضمیر بارز مفعول اولدر ۞ السعادة مفعول ثانیه سیدر
فی المال يعطى به یاخود سعادت متعلقدر ۞ مال اولدن اسم مکاندر
مرجع معناسنه که ۞ مراد آخرتدر ۞ مفهوم یت بودر که ۞ مرجو
ومشولدر که ۞ دعای خیر کز برکاتيله ۞ حق جل و علی بو عبد حقیرک
سبأ تی فضل و کرمله عفو ایدوب ۞ آخرتده فوز عظیم اولان
دیدار شریف لريله ۞ مظهر سعادت ابدی ایلده ۞ اللهم اعف عني
وعنه واعطني واعظه السلامة الدينية ۞ والد نیویه و یسر لی
و یسر له السعادة السرمدية ۞ ناظم مر حومك سعادت آخرتی
استدعاسی (اللهم لاعيش الاعيش الآخرة) حدیث شریفنه
اشارت ایلشدر ۞ سعادت دنیوی معرض زوالده اولغله ۞ سعادت
اطلاقنه شایان دکلددر ۞ مکر که سعادت اخر وی به وسیله اوله

وَإِنِّي الدَّهْرَ أَدْعُو كُنْهَ وَسْعِي ۞ لِمَنْ بِالْخَيْرِ يَوْمًا قَدْ دَعَا ۞

بعض نسخه ده ۞ وانی الحق ادعو واقع اولشدر ۞ لکن نسخه اولی
یوما مقابله سیله ارجدر ۞ ان حروف مشبهه بالفعلنددر ۞ ضمیر منکملم

متصل محل نصبه * اسمیدر * الدهر ظرف منصوبدر * عاملی
 مؤخر ادعو کله سیدر * ادعو مستقبل متکلمدر * فاعلی مضمر
 انا لفظیدر * جمله سی ان کله سنک محل رفعه خبریدر * کنه وسعی
 تزع حافضه منصوبدر * بکنه وسعی تقدیرنده در * وسع بای
 متکلمه مضافدر * کنه عایت * ووسع طاقت معنا سنه در * لام لمن
 ادعو کله سنه متعلقدر * من اسم موصول در صله اقتضایدر * قد دعای
 جمله سی صله سیدر * ضمیر فاعلی اسم موصوله راجعدر * قد دعای
 جمله سی صله سیدر * ضمیر فاعلی * اسم موصوله راجعدر * بالخیر
 ادعو کله سنه متعلقدر * اهتمام ایچون تقدیم اولندی * یوما ظرفدر
 عاملی دعی کله سیدر * لی کله سی دخی دعی به متعلقدر * موصول
 صله سیله محل جرده در * مفهوم بیت بودر که * برکسه بنم ایچون
 برکون که * مراد بروقتدر * دعای خیر ایدر سه * مدت عمر مده
 نهایت قدر نمی * آنک خیر دعا سنده افراغ ایدرم * فزجو
 من الله العیم المراحم * البسبط المکارم * ان یعفو عنا
 وعن الناطم * ویرحنا ویرحم آباءنا *
 وامهاتنا * و مشایخنا * واحباؤنا * وجمع
 المؤمنین * بحرمة رسوله الامین *
 * والله الحمد * اولاً و آخراً *

قصیده نصیده امالی و شرح نایده مرصع المعالی مطلع دیوان
 شوکت و شان و حسن مطلع شه بیت معد لتعنوان پادشاه جهان
 و شهنشاه دوران * سلطان عبد المجید خان * افد من حضرتلرینک
 عصر محاسن حصر ملوکانه لرنده محمد رجائی قوللرینک نظارت
 و معرفت عاجزانه سیله تقوی بخانه عامر لرنده طبع و تمثیل
 و بیک ایکوز التمش التی سنه سی رجب شریفک اواسطنده
 محله زیب تکمیل اولمشدر